Gävle
KOMMUN

Gävle kommun

Årsredovisning 2017

Innehåll

3 Fem år i sammandrag
6 Så styrs Gävle kommun
8 Legal struktur 2017-12-31
9 Vision 2025
10 Vår värdegrund
11 Balanserad styrning

Förvaltningsberättelse

14 Omvärld

Måluppfyllelse

21 Kommunövergripande mål, översikt
22 Medborgare och kunder
28 Medarbetare
32 Hållbar tillväxt
40 Ekonomi

Fördjupning

43 Hållbarhetsrapport
53 Finansiell analys av koncernen
56 Finansiell analys av kommunen

Nämnder och bolag

61 Kommunstyrelsen
63 Utbildningsnämnden
66 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
69 Omvårdnadsnämnden
72 Socialnämnden
75 Kultur- och fritidsnämnden
77 Samhällsbyggnadsnämnden
80 Jävsnämnden
81 Överförmyndarnämnden
83 Valnämnden
84 Gemensam nämnd för verksamhetsstöd
85 Revisorskollegiet
86 Gävle Stadshus AB
88 Gävle Energi AB koncern
90 AB Gavlegårdarna koncern
92 Gavlia-koncernen
94 Gävle Hamn AB koncern
96 Gävle Vatten AB
98 Övriga innehav

Ekonomiska sammanställningar

103 Redovisningsprinciper
105 Ordlista och definitioner
106 Resultat- och balansräkningar
107 Kassaflödesanalyser
108 Noter
114 Sammanställning koncernen
116 Nämndernas resultat
117 Nämndernas investeringar
120 Investeringar Gävle kommunkoncern
121 Finansiering av kommunens verksamheter
122 Revisionsberättelse för år 2017
124 Kommunfullmäktiges ärenden 2017
125 Nämndernas och bolagens rapportering
126 Här finns vi – kontaktuppgifter

Fem år i sammandrag

Koncernen (mnkr)

	2017	2016	2015	2014	2013
Verksamhetens intäkter/skatteintäkter/statsbidrag	9 312	9 248	9 074	8 282	8 035
Kostnader/avskrivningar	-8 675	-8 417	-8 060	-7 737	-7 538
Finansnetto/Skattekostnad/Minoritetsintresse	-127	-139	-161	-222	-189
Årets resultat	**510**	**692**	**853**	**323**	**308**
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	13 917	13 041	12 441	11 950	11 652
Finansiella anläggningstillgångar	1 222	1 223	1 265	1 213	583
Omsättningstillgångar	1 225	1 284	1 269	1 422	1 938
Summa tillgångar	**16 364**	**15 548**	**14 975**	**14 585**	**14 173**
Eget kapital	7 030	6 520	5 747	4 894	4 544
Långfristiga skulder, Avsättningar, Minoritetens andel	7 051	7 323	7 638	8 251	8 187
Kortfristiga skulder	2 283	1 705	1 590	1 440	1 442
Summa eget kapital och skulder	**16 364**	**15 548**	**14 975**	**14 585**	**14 173**
Soliditet 1	43,0 %	41,9 %	38,4 %	33,6 %	32,1 %
Skuldsättning per invånare, kr	96 203	92 610	96 346	100 661	103 900

Kommunen (mnkr)

	2016	2015	2014	2013	2012
Verksamhetens nettokostnader	-5 383	-5 129	-4 938	-4 737	-4 539
Skatteintäkter och statsbidrag	5 612	5 413	5 067	4 843	4 593
Finansnetto	76	86	85	89	69
Extraordinärt	0	0	0	0	0
Årets resultat	**305**	**370**	**214**	**195**	**123**
Anläggningstillgångar	9 457	9 308	9 296	9 586	9 624
Omsättningstillgångar	1 949	1 350	1 436	1 333	1 254
Summa tillgångar	**11 406**	**10 658**	**10 732**	**10 919**	**10 878**
Eget kapital	4 763	4 458	4 088	3 874	3 679
Långfristiga skulder	4 830	5 116	5 509	6 055	6 157
Kortfristiga skulder	1 813	1 084	1 135	990	1 042
Summa eget kapital och skulder	**11 406**	**10 658**	**10 732**	**10 919**	**10 878**
Antal anställda vid årets slut	7 060	6 889	6 773	6 640	6 609
Nettokostnader förändring föregående år	5,0 %	3,9 %	4,2 %	4,4 %	4,9 %
Skatteintäkter förändring föregående år	3,7 %	6,8 %	4,6 %	5,5 %	4,9 %
Resultat/skatteintäkter	5,4 %	6,8 %	4,2 %	4,0 %	2,7 %
Soliditet 1	41,8 %	41,8 %	38,1 %	35,5 %	33,8 %
Soliditet 2	41,1%	38,7 %	32,1 %	29,2 %	24,3 %
Invånare vid årets slut	100 603	99 788	98 877	98 314	97 236
Utdebitering, kr	22:26	22:26	22:26	22:26	21:51
Skatteunderlag mnkr, taxeringsår	20 244,3	19 283,6	18 502,1	18 032,2	17 457,0
Skattekraft per invånare, tkr, taxeringsår	202,9	195,0	188,2	185,4	181,5
Förmögenhet per innevånare tkr	47,3	44,7	41,3	39,4	37,8

Gävle växer och det är bra!

Inger KällgrenSawela
Kommunstyrelsens ordförande (m)

Jag vill inleda med att rikta ett stort tack till alla medarbetare i Gävle kommun, tack för alla era fina insatser för medborgare, kunder och för Gävles utveckling.

Ett tack också till alla förtroendevalda, som med stort samhällsintresse och engagemang vill vara med och delta i det demokratiska arbetet. Med samarbete, dialog och ansvar leder vi tillsammans kommunen mot en trygg framtid.

Det ekonomiska resultatet är mycket gott, ett positivt resultat för Gävle kommunkoncern på 512,6 mnkr, varav Gävle kommuns resultat är 304,9 mnkr och Stadshuskoncernens resultat är 233,3 mnkr. Vi klarar med råge god ekonomisk hushållning och de ekonomiska målen för året.

Under år 2017 har mycket positivt hänt, det går inte att nämna allt, men några få exempel på allt som hänt i Gävle; vi har effektiviserat plan- och bygglovsprocessen vilket har avgörande betydelse för att vi ska klara det ökade trycket och tillgodose näringslivets behov. Vi har rustat i kommunen, centrumhållplatser, gator, cykel- och gångbanor samt bytt ut slitna ledningssystem.

Gävle är tryggt och snyggt och det arbetet fortsätter oförtrutet. Vi planerar för alla trafikslag med trafiksäkerhet i fokus.

Vi har invigt en ny gästhamn inklusive ställplatser för husbilar, en av Sveriges största multisportarenor är öppnad och vi har fått EM i friidrott till Gävle.

Antalet företagsdialoger har ökat, liksom de mycket populära näringslivsfrukostarna.

Arbetet med att trygga tillgången på vårt viktigaste livsmedel, vatten, är i stort sett helt klart och vi har inlett projektering av ett modernt Trygghetens hus.

Resultaten för våra elever stiger och från kommunledningens sida fokuserar vi på att alla beslut i utbildningsnämnden ska påverka klassrumssituationen.

Våra köer till vård och omsorgsboenden är ett minne blott och valfriheten har säkrats.

Ett årsbokslut med detta resultat, bättre än prognoser och budget, ger goda förutsättningar för verksamheterna inför kommande kommunplan 2019–2022. Vi kan med ordning och reda ge förutsättningar för den verklighet vi har framför oss. Genom noggranna analyser av kommande behov och utmaningar kan vi ge förutsättningar utifrån de resurser vi har.

Gävle växer och det är bra. Vi blir fler Gävlebor som bidrar till att marknaden ökar, fler arbetstillfällen skapas och tillväxten ökar. Det bidrar till att fortsätta vara en kommun i utveckling. Det ger också mer pengar till välfärden.

Under år 2017 blev Gävle kommun 100 000 medborgare och vi fortsätter att bli fler. Gävle kommun bygger bostäder och rustar för näringslivet som aldrig tidigare. Att vi blir fler Gävlebor bidrar till att marknaden ökar och att företag som idag inte finns i Gävle etablerar sig och befintliga företag växer. Det gör att man som investerare, företag och blivande Gävlebo kan lita på framtiden hos oss.

Vi i Gävle tror på fler bostäder, fler jobbtillfällen och ökad tillväxt. Det ger möjlighet att skapa mer resurser till välfärd och att vi klarar framtidens utmaningar.

Det finns mycket stolthet och kärlek i Gävle. Gävle ska vara en öppen och inkluderande kommun. Vi välkomnar nya medborgare, nya företag och vi vill ha engagemang och delaktighet.

Gävle tar plats!

Äntligen 100 000 Gävlebor

2017 nådde Gävle det efterlängtade invånarantalet 100 000. Att vi har en stark befolkningsökning visar på en stad och kommun som är attraktiv. I Gävle vill vi bo, leva, studera och verka. Orsakerna till den positiva befolkningsutvecklingen är många, främst urbanisering, inflyttningsnetto från andra kommuner och andra länder, fortsatt höga födelsetal och närheten till det starka huvudstads- och mälardalsområdet. Vi kan erbjuda det människor vill ha för att kunna bilda familj, låta sina barn få en bra uppväxt och utbildning, försörja sig och att få den trygga omvårdnad man behöver som äldre. Att Gävle är en växande stad och kommun ger positiva signaler till företag och fastighetsägare för etablering och utökning av sin verksamhet. Kommunen är viktig för att skapa förutsättningar och trygghet genom att erbjuda de tjänster som krävs. En väl fungerande kommun påverkar utvecklingen aktivt i positiv riktning.

Fortsatt högt byggande och investeringstakt

Under året har Gävle haft en fortsatt hög investeringstakt, vilket är nödvändigt för att svara upp emot de krav som ställs från en ökande befolkning och de krav på förutsättningar som näringslivet ställer för att kunna erbjuda de arbetstillfällen och den utveckling samhället behöver. Det är de samlade insatserna, såväl kommunens som företagens investeringar, som ger utveckling och tillväxt.

Under året har det varit särskilt viktigt att hålla en hög takt i framtagande av nya områden för bostäder och för näringsverksamhet. Vårt långsiktiga mål, 10 000 nya bostäder till år 2030, kräver 800 nya bostäder per år. Det i sin tur kräver många fler planer i beredskap. Vi har under året ökat takten avsevärt med ett gott resultat. Vi är väl förberedda för en befolkning på 120 000 invånare år 2030. Ett nytt bostadsförsörjningsprogram stödjer oss i den utmaning ett växande Gävle ger. En stor del av nybyggnationerna har varit i staden, men glädjande nog ser vi också ett ökat intresse för byggande och boende i våra andra kommundelar. En särskild satsning på alla kommundelar har bidragit till en gynnsam utveckling med ett ökat engagemang från invånare, företag och föreningar.

Det finns också ett fokus på näringslivets behov, främst utbyggd infrastruktur och mark för logistik, handel och industri. Tillväxttakten har varit högre än planerat. Våra större industri- och logistikområden behöver kompletteras med helt nya områden.

För kommunens egna behov har både nyinvesteringar och ett ökat underhåll gjorts på befintliga lokaler. Lokaler för förskola och utbildning har prioriterats. Den nya arenan på Gavlehov har invigts, en arena i världsklass!

Kommunens kärnområden

Våra viktiga kärnverksamheter vård, skola och omsorg har tagit mer och mer av resurserna. Vi har arbetat med de ökade kraven och de ekonomiska ansträngningarna för främst omvårdnad och socialtjänst. Det ställs högre krav både på verksamheternas volym och utförande. Det är ett stort omställningsarbete att hantera. Arbetet inom det tredje kärnområdet utbildning är kanske det viktigaste området för vår framtid, där vi ska ge alla elever möjligheter att klara utbildningen inom förskola, grundskola, gymnasium och de under året växande verksamheterna vuxenutbildning och SFI. Vi har arbetat mycket med nya arbetssätt, förbättrad kundkontakt och projekt för teknikutveckling.

Kommunens ekonomi

Gävle kommun redovisar för 2017 ett mycket gott resultat, både för primärkommunen och våra bolag. Det goda resultatet och den goda ekonomiska kontrollen är en bra bas för kommande år. Fortsatt hög kvalitet på välfärdstjänster och krav på högre volymer kommer att kräva ett kreativt tänkande vad gäller arbetssätt, teknikutveckling, vår egen kompetens och våra medarbetares utvecklingsmöjligheter. Att fortsätta växa ställer höga krav. Vi kan med facit i hand för 2017, gå in i verksamhetsåret 2018 med goda ekonomiska förutsättningar för att ta oss an de behov av utveckling och översyn vi ser för att klara kommande utmaningar. Gävle kommun är redo!

Göran Arnell
Kommundirektör

Så styrs Gävle kommun

Kommunfullmäktige 2014–2018

Kommunfullmäktige är Gävle kommuns högsta beslutande organ. Gävles egen "riksdag". De 65 ledamöterna utses efter allmänna val som genomförs samtidigt som riksdags- och landstingsvalen.

Kommunfullmäktige fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamhet. De ärenden fullmäktige fattar beslut om har i allmänhet tidigare behandlats i nämnder, styrelser och bolag. När de politiska besluten övergår till praktiskt genomförande, görs detta av de anställda (tjänstemän) i de olika förvaltningarna och bolagen. Kommunfullmäktige sammanträder i regel en gång i månaden. Sammanträdena är öppna för allmänheten. Kommunfullmäktige har egna revisorer som granskar hela den kommunala verksamheten.

Ledamöter 2018

Patrik Stenvard, ordförande (m)
Eva Älander, 1:e vice ordförande (s)
Lena Ödeen, 2:e vice ordförande (l)
Inger KällgrenSawela (m)
Måns Montell (m)
Anders Jansson (m)
Margareta Larsson (m)
William Elofsson (m)
Birgittha Bjerkén (m)
Lars Beckman (m)
Pia Jansson (m)
Daniel Kvarnlöf (m)
Niclas Bornegrim (m)
Anders Fogéus (m)
Birgitta Juhlin (m)
Anne Sophie Mattisson (m)
Roland Nilsson (m)
Maria Makbule Colak (m)
Linus Gunnarsson (m)
Helene Åkerlind (l)
Per-Åke Fredriksson (l)
Kjell Helling (l)
Evelyn Klöverstedt (l)
Ann-Helen Persson (c)
Ayser Bayraktar (c)
Erik Holmestig (c)
Jan-Eric Andersson (kd)
Lili André (kd)
Håkan Alenius (s)
Leyla Tarhan (s)
Jens Leidermark (s)
Ellinor Hedblom (s)
Lars Öberg (s)
Birgitta Öberg (s)
Ahmed Amin (s)
Kent Edin (s)
Sanna Backeskog (s)
Jörgen Edsvik (s)
Åsa Wiklund-Lång (s)
Daniel Olsson (s)
Lena Lundgren Rörick (s)
Hans Wahlström (s)
Elin Lundgren (s)
Peter Bergström (s)
Per Johansson (s)
Lars-Göran Ståhl (s)
Mona Kolarby (s)
Sandra Söderqvist (v)
Maritha Johansson (v)
Fredriksen Tord (v)
Gin Akgul Hajo (v)
Isabella Bexell (v)
Stefan Pettersson (v)
Roger Persson (mp)
Helene Börjesson (mp)
Peter Hansson (mp)
Inger Schörling (mp)
Margareta Johansson (sd)
Åsa Hedström (sd)
Marcus Lagerroos (sd)
Mattias Eriksson Falk (sd)
Roger Hedlund (sd)
Carina Naenfeldt (sd)
Richard Carlsson (sd)
Lena Eriksson (sd)
Bergeå Petter, sekreterare

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen yttrar sig i alla ärenden som Kommunfullmäktige beslutar om. Styrelsen har även det övergripande ansvaret för att besluten verkställs, följs upp och utvärderas.

De viktigaste uppgifterna för Kommunstyrelsen:

- Ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala verksamheten.
- Utveckling av den lokala demokratin.
- Initiativ till samarbete med andra kommuner, landsting och statliga organ.
- Samordning av kommunen som arbetsgivare för kommunens anställda, personal- och lönepolitik.
- Bevakning och kontroll av att Kommunfullmäktiges beslut följs och att all kommunal förvaltning sker effektivt.
- Samordna frågor som rör de kommunala företagen.
- Främja näringsliv och sysselsättning i kommunen.
- Verka för kretsloppstänkande och god miljö.
- Bevaka kommunens intressen i övrigt gentemot omvärlden.

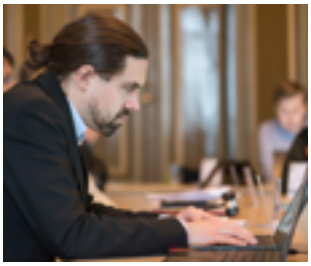

Ordinarie ledamöter i Kommunstyrelsen 2018
Inger KällgrenSawela, ordförande (m)
Helene Åkerlind, vice ordförande (l)
Måns Montell (m)
Margareta Larsson (m)
Jan Myléus (kd)
Margaretha Wedin (c)
Jörgen Edsvik (s)
Åsa Wiklund-Lång (s)
Lena Lundgren Rörick (s)
Ahmed Amin (s)
Gin Akgul Hajo (v)
Therese Metz (mp)
Richard Carlsson (sd)
Anders Selander, sekreterare

Ersättare/suppleanter i Kommunstyrelsen 2018
William Elofsson (m)
Niclas Bornegrim (m)
Pekka Seitola (m)
Per-Åke Fredriksson (l)
Lili André (kd)
Roland Ericsson (c)
Mona Kolarby (s)
Daniel Olsson (s)
Hans Wahlström (s)
Tord Fredriksen (v)
Isabella Bexell (v)
Roger Persson (mp)
Mattias Eriksson Falk (sd)

Legal struktur 2017-12-31

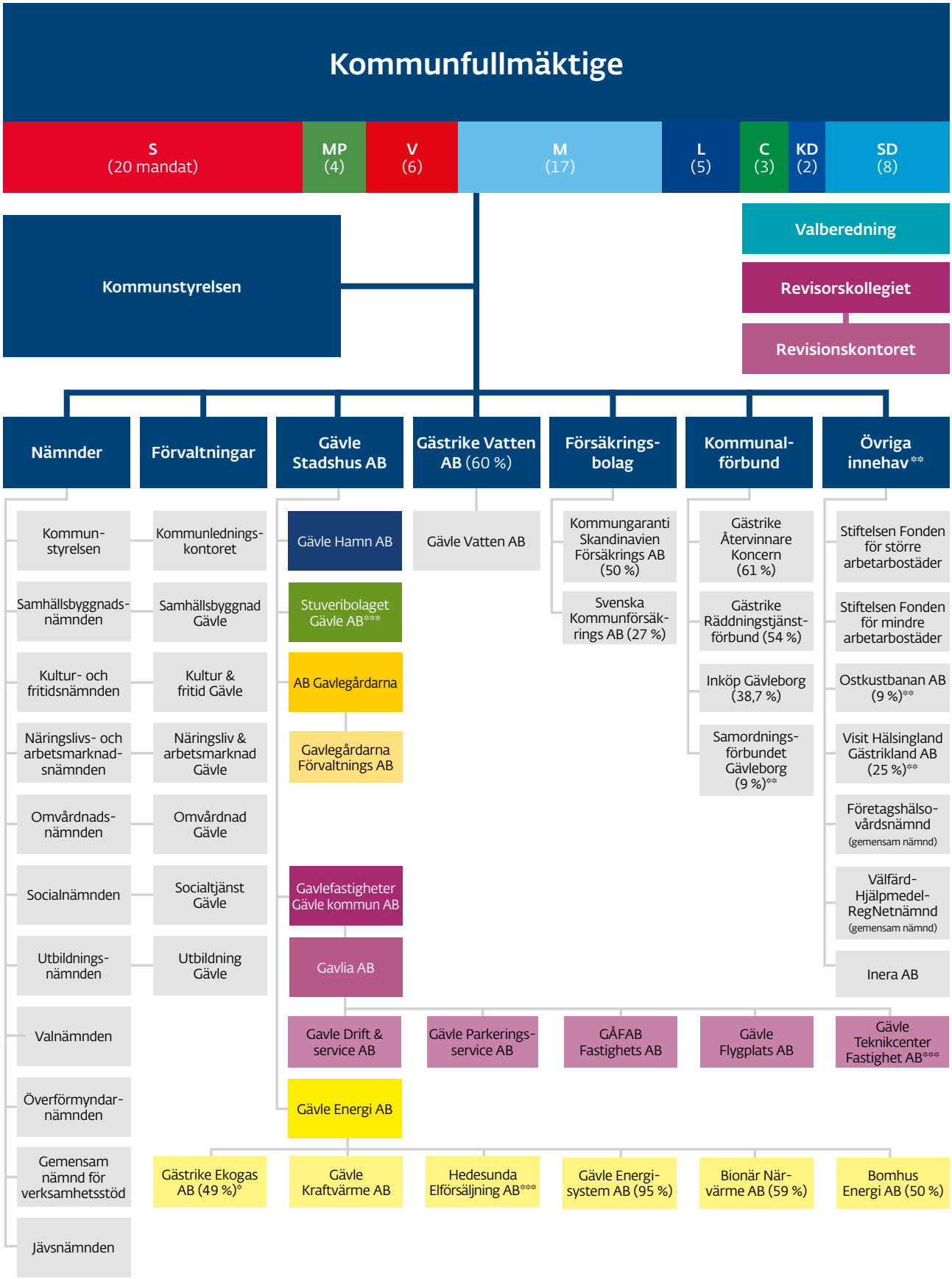

Samtliga bolag ägs till 100 procent om inte annat anges.
** Ägs till 51 procent av Gästrike Återvinnare koncern.*
*** Ingår ej i den sammanställda redovisningen.*
**** Vilande bolag.*

Vision 2025

Vision 2025

Gävle kommun har tagit fram en framtidsvision för hur livet ska se ut i Gävle. Vision 2025 är en vision för hela Gävle – både för det geografiska området och också Gävle kommunkoncern. Den beskriver känslan och bilden av att bo i Gävle och ska fungera som en ledstjärna för alla verksamheter inom Gävle kommunkoncern.

- Livet i Gävle är gemenskap och öppenhet, för varandra och världen.
- Trygghet och nyfikenhet ger mod att växa, tillsammans och individuellt.
- Mångfalden ger spännande upplevelser och frihet att välja hur vi vill leva.
- Vi vågar oss ut på världshaven men återvänder gärna till livet i hemmahamnen.

Visionen innehåller fem strategiska utvecklingsområden:

Stärk ledarskapet och samverkan

- Stärk det formella och informella ledarskapet genom att i samverkan skapa samsyn kring viktiga utvecklingsfrågor.
- Bygg upp väl fungerande nätverk och mötesplatser för att möjliggöra samverkan.
- Ta vara på engagemang och kompetens hos medborgarna genom att bjuda in till delaktighet kring utvecklingen.
- Gävle måste agera utifrån sin naturliga roll som motor i omgivande region.

Forma attraktiva livsmiljöer

- Forma attraktiva boendemiljöer för alla samhällsgrupper i stadsdelar som kan försörjas med hållbara transportlösningar och med ett utbud av service, mötesplatser och grön miljö i form av ren luft, mark och vatten.
- Ge alla möjlighet att vara delaktiga i utvecklingen av sin närmiljö.
- Utveckla utbudet och kvaliteten i kommunal- och landstingsservice med skola, omsorg, hälso- och sjukvård.
- Stärk utvecklingen av en stadskärna präglad av mångfald i utbudet av mötesplatser, handel och upplevelser.
- Utveckla utbudet av och tillgängligheten till kultur och fritidsupplevelser såväl i stadskärnan som i stadsdelarna.

Stimulera kompetens, innovationer och entreprenörskap

- Skapa en allmän positiv attityd till utbildning och entreprenörskap.
- Utveckla den högre utbildningen i Gävle och satsa på forskning och utveckling inom strategiska områden, vilket förutsätter en god grundutbildning i grund- och gymnasieskola.
- Ta vara på alla former av kompetens och kunskap, exempelvis olika typer av yrkes- och hantverksskicklighet.
- Stötta utvecklingen av kreativa miljöer och ta vara på de mångkulturella resurserna i en alltmer internationell värld.
- Uppmuntra nyfikenhet och mod och att ta vara på innovationer inom både offentliga organisationer, privata företag och hos Gävleborna.

Utveckla kommunikationer och infrastruktur

- Utnyttja och utveckla Gävles goda kommunikationsläge med bra vägar, järnvägar och hamn samt närheten till en internationell flygplats för att bli ännu mer attraktiv som etableringsort.
- Utveckla hållbara regionala kommunikationer som möjliggör en utvidgning av arbetsmarknaden. Satsa på tidhållning, priser och framtida höghastighetslösningar för kollektiva persontransporter för att pendling ska bli hållbar och säker.
- Utveckla elektronisk kommunikation över hela kommunens yta och med omvärlden för utveckling inom utbildning, arbete och livsmiljö.

Stöd en utveckling av gävlebornas stolthet över sin kommun och profilera Gävle utåt

- Satsa på ett mångkulturellt samhälle där kunskaper och erfarenheter värderas och uppskattas och som leder till tryggare och stoltare Gävlebor.
- Stärk Gävlebornas självbild och stolthet genom att lyfta fram alla tillgångar och goda arbeten som görs.
- Marknadsför och utveckla det ”Välkomnande Gävle” och gör Gävleborna delaktiga i att sprida detta budskap.
- Tydliggör Gävles roller utåt som motor för närregionen Gästrikland och för hela Gävleborg samt som en del av Stockholm-Mälardalsregionen.

Vår värdegrund

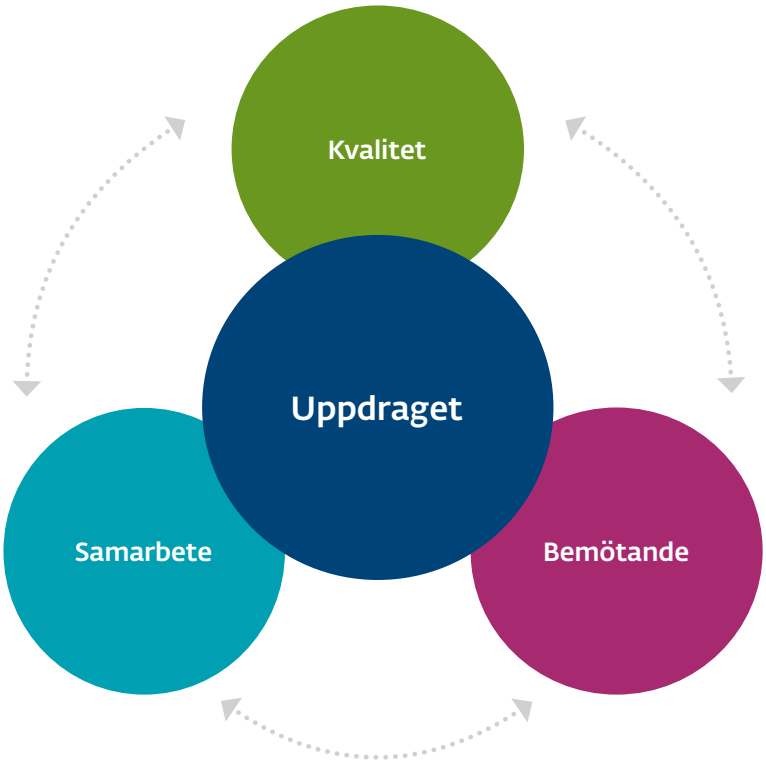

Koncernen Gävle kommun sätter bemötandet i fokus

Varje medarbetares insats är av avgörande betydelse för invånarnas och kundernas upplevelse av vår service och våra tjänster. Resultatet av denna insats beror till stor del på hur vi bemöter invånare, kunder och varandra.

Vi sätter alltid invånarens och kundens bästa i fokus. Vi är öppna och lyhörda för invånarnas, kundernas och varandras åsikter och visar respekt. Vi visar öppet hur vi bedriver vår verksamhet, vilket skapar förtroende hos våra invånare och kunder. På arbetsplatsen har vi ett stödjande och stimulerande klimat där vi hjälper varandra att få ut det mesta och bästa av oss själva.

För att göra rätt saker och agera klokt i vår vardag är det viktigt att vi utgår från gemensamt uttalade värderingar. Värderingar som uttrycker vår väg för att på bästa sätt tillgodose våra invånares och kunders gemensamma intressen.

Koncernen Gävle kommun har medborgarnas och kundernas gemensamma intressen i fokus

I koncernen arbetar vi med det som får vårt samhälle att fungera och för att göra Gävle till en ännu bättre kommun att leva och verka i. Alla medarbetare är viktiga för verksamhetens framgång och resultatet av det arbete vi utför är betydelsefullt för alla invånare och kunder!

Koncernen Gävle kommun sätter kvaliteten i fokus

Kvalitet för oss är att med invånaren och kunden i fokus ständigt arbeta med att förbättra verksamheten. Vi är professionella och bedriver en rättssäker myndighetsutövning i enlighet med gällande lagar och avtal. Bra kvalitet blir det när vi lever upp till, eller överträffar, invånarnas och kundernas förväntningar i vår service- och tjänsteproduktion.

Genom en öppen dialog med invånare och kunder har vi möjlighet att resonera om vilka tjänster och vilken service vi kan och ska leverera. På arbetsplatsen för vi tillsammans en kontinuerlig dialog omkring hur vi ska utveckla och bedriva vår verksamhet, vad våra resurser räcker till och hur de ska fördelas för att möta förväntningarna från våra invånare och kunder.

Vi sätter mål som är tydliga för alla och följer systematiskt upp och utvärderar dessa. Vi medverkar aktivt i utveckling och effektivisering genom att bidra med förslag till förbättringar och utveckla vår kompetens. Vi vågar prova nya arbetssätt och lär av erfarenheterna. Genom att lyfta upp och tillvarata goda exempel i organisationen, inspirerar och motiverar vi varandra till fortsatt utveckling.

Koncernen Gävle kommun sätter samarbete i fokus

För att kunna ge den bästa servicen till våra invånare och kunder är det viktigt att vi samarbetar, ett samarbete som bygger på en öppenhet och allas inflytande och delaktighet.

Vi samarbetar med invånare och kunder för att möjliggöra och förstärka deras delaktighet och inflytande över sin vardag. Vi samarbetar med näringsliv och andra offentliga verksamheter för att trygga tillväxt och långsiktig hållbarhet. Vi samarbetar över förvaltnings-, bolags- och yrkesgränser för att ta vara på den kompetens som finns i hela koncernen och tillsammans bli så effektiva som möjligt i vår service- och tjänsteutövning. Vi samarbetar på den egna arbetsplatsen och gör oss delaktiga genom att dela med oss av vår kompetens och vårt engagemang och vara öppna för andras. Vi tar ett gemensamt ansvar för verksamheten och dess resultat.

Balanserad styrning

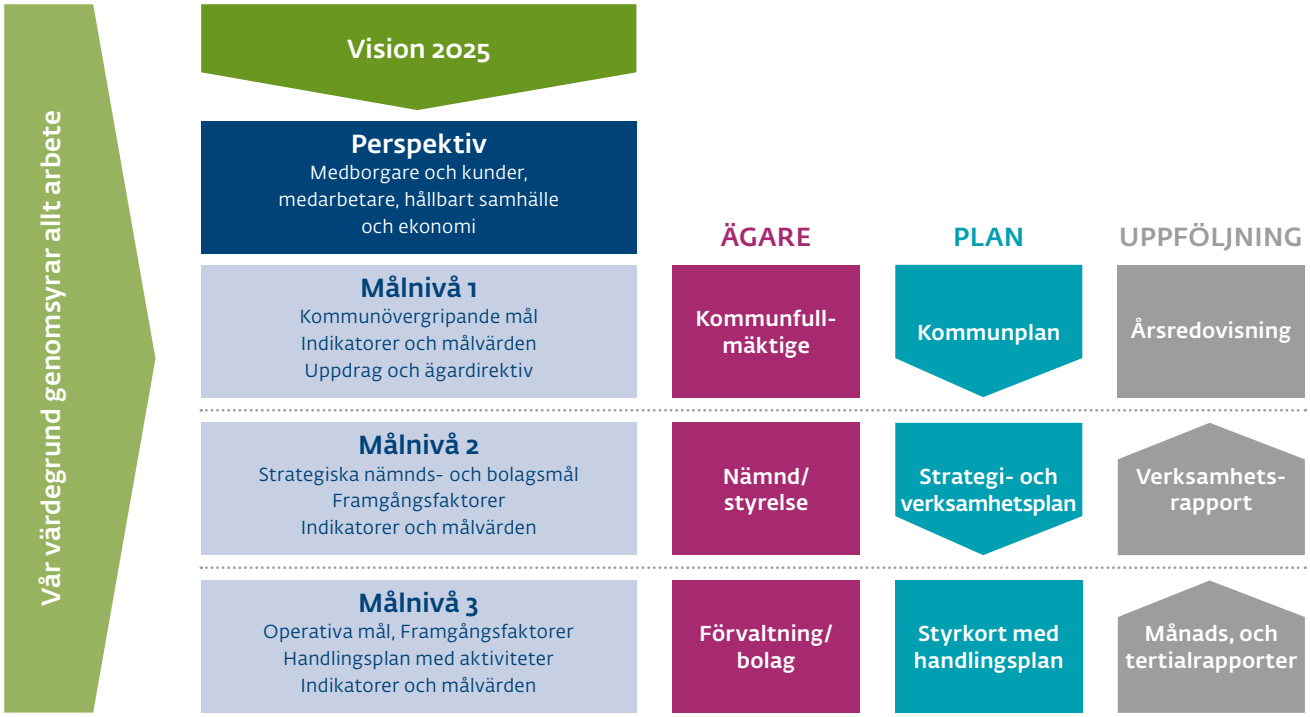

Gävle kommun och dess bolag tillämpar balanserad styrning som modell för ledning och styrning av verksamheten. Den balanserade styrningen är en strukturerad metod som omfattar flera styrperspektiv för att styra mot och följa upp strategiskt viktiga mål för att nå den gemensamma visionen.

Syftet med en balanserad styrning är att bredda kommunens styrsystem och tydliggöra sambanden som har betydelse för kommunens utveckling. Modellen skapar förutsättningar för en tydlig struktur som underlättar dialog, delaktighet och en helhetssyn kring den egna organisationens styrning.

Utifrån de kommunövergripande målen och övriga riktlinjer beslutar nämnderna och bolagen under hösten om målen, vilka inarbetas i de egna verksamhetsplanerna.

Kommunfullmäktige fastställer med utgångspunkt från Vision 2025 kommunövergripande mål och uppdrag enligt modellen för balanserad styrning. Den balanserade styrningen i Gävle kommunkoncern omfattar fyra styrperspektiv. De perspektiv som valts är invånare och kunder, medarbetare, hållbar tillväxt samt ekonomi. Inom de fyra perspektiven finns totalt 14 mål formulerade. Av de målen är åtta obligatoriska för alla nämnder och bolag att bryta ner i sina verksamhetsplaner. Tre av målen är verksamhetsanpassade och ska brytas ned av de nämnder och bolag som bedömer det som strategiskt viktiga utvecklingsområden. Tre av målen (inom ekonomiperspektivet) mäts och analyseras endast på koncernnivå. Vilka som är obligatoriska respektive verksamhetsanpassade framgår av anvisningarna som skickas ut inför verksamhetsplaneringen.

För att tydliggöra ambitionsnivå och inriktningen på målen och för att skapa förutsättningar för att mäta att vi är på rätt väg kompletteras målen med indikatorer. Dessa indikatorer ska målsättas över planeringsperioden och följs upp i samband med hel- och delårsrapporteringen. Målvärdena på indikatorerna ska spegla vad som är realistiskt att uppnå för den närmaste tiden och byggas upp genom en omvärldsanalys och en bedömning om vad som är möjligt att prestera.

Samtliga perspektiv genomsyras av den hållbara utvecklingen som består av tre delar: Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Grundsyn hållbarhet beskriver att den sociala dimensionen är målet om det goda livet för alla och att den ekonomiska dimensionen är ett medel för att uppnå det goda livet. Den ekologiska dimensionen är ramen både för målet och medlen.

De strategiska programmen som kommunfullmäktige fastställt inarbetas i den balanserade styrningen. Det kopplas ihop med de övergripande målen och mäts med indikatorer. Det operativa arbetet genomförs genom att koppla aktiviteter utifrån programmens inriktning och målsättning.

Ett samlande och prioriterat område i kommunens verksamheter är begreppet "skolan är viktigast". Det berör alla våra fyra perspektiv och ska ses i ett större sammanhang där barn och ungdomar ges goda förutsättningar att utvecklas och klara sin skolgång. Att skapa dessa förutsättningar är en uppgift, inte bara för våra skolanordnare, utan berör alla våra kommunala verksamheter. Det är vår totala livsmiljö som skapar förutsättningar för individernas utveckling. Vår livsmiljö är där vi vistas och tillbringar våra liv, i boendemiljön, i stadsmiljön, i utbildnings- och arbetsmiljön, i en stimulerande fritidsmiljö etc.

Skolan ska också fungera som en mötesplats för kommunens verksamheter, invånare och näringsliv. Det innebär att hela samhället integreras med skolans elever på ett naturligt sätt redan från grunden. Det innebär också ett effektivt resursutnyttjande då skolans lokaler kan användas på ett mer effektivt sätt.

Perspektiven

Medborgare och kunder

Målen inom detta perspektiv sätter medborgaren och kunden i fokus. Kommunens nämnder och bolag ska leverera den bästa möjliga servicen och kvaliteten inom de tjänster, produkter och uppdrag som ligger inom kommunkoncernens verksamhetsområde. Delaktighet och engagemang från den enskilde medborgaren/kunden är viktigt i detta perspektiv.

Som svar på att det är efterfrågade tjänster och produkter med upplevd hög kvalitet görs mätningar genom olika typer av medborgar- och kundundersökningar men även uppföljning på om vi uppnår de volymmål vi har satt på våra tjänster och produkter. Att kompetensnivån är hög bland kommunen invånare är av högsta vikt och mäts genom att följa upp utbildningsresultatet för elever på olika nivåer.

Medarbetare

Målen inom medarbetarperspektivet utgår från arbetsgivarens och arbetstagarens synvinkel. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade och kompetenta medarbetare som tar ansvar i varje situation och med ett ledarskap som ger utrymme till individens och verksamhetens utveckling.

För att få svar på om utvecklingen går åt rätt håll och att målen uppfylls genomförs bland annat en medarbetarundersökning varje år. Utifrån svaren ska handlingsplaner med aktiviteter genomföras för att ständigt höja lägsta nivån.

Hållbar tillväxt

Målen inom perspektivet hållbar tillväxt utgår från att det arbete vi gör inom kommunkoncernen ska hålla hög kvalitet och vara rätt anpassade utifrån uppställda krav och förväntningar. Processerna ska utvecklas och effektiviseras över tiden för att ge de bästa förutsättningarna för en långsiktigt hållbar tillväxt.

Områden som är viktiga för hållbarheten är vår miljö, ett bra boende med möjlighet till ett bra kultur- och fritidsliv, en infrastruktur som anpassas till boende och arbete men också för att näringslivet ska kunna utvecklas på ett sätt som gynnar nya arbetstillfällen. Inom området utbildning ska kvaliteten inom skolans processer ständigt förbättras för att ge de bästa förutsättningarna för ett livslångt lärande. Vård och omsorg anpassas efter behoven och utvecklas med hög kvalitet. Kommunkoncernens verksamheter ska utvecklas med att ständigt ta hänsyn till omvärldsfaktorerna och inte bara följa utvecklingen utan också leda den.

Ekonomi

Målen inom ekonomiperspektivet ska säkerställa en långsiktig hushållning av skattemedel och andra intäkter, att en god ekonomisk balans råder inom kommunkoncernen och att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. En god styrning och kontroll är en förutsättning för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Uppföljningen inom perspektivet ska spegla kostnadseffektiviteten, resultatet över tiden, den långsiktiga balansen i kommunkoncernen, skuldsättningsgrad och investeringsnivåer.

Förvaltningsberättelse

Ett grundläggande syfte med redovisning och finansiell rapportering i kommuner är att lämna information som ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Hur redovisningsskyldigheten ska fullgöras regleras av lagen (1997:614) om kommunal redovisning. Ett övergripande krav i lagen om kommunal redovisning är att bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Årsredovisningen

Lagens tredje kapitel tar upp årsredovisningen och dess syfte. Årsredovisningen skall redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.
Årsredovisningen skall bestå av:

1. en förvaltningsberättelse,
2. en resultaträkning,
3. en balansräkning,
4. en kassaflödesanalys, och
5. en sammanställd redovisning som även omfattar kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Resultaträkningen, balansräkningen och kassaflödesanalysen får kompletteras med upplysningar i noter. Ansvaret för årsredovisningens upprättande har Kommunstyrelsen. Specifikation till årsredovisningen finns upprättade i bokslutsdokument där varje sammandragen post i balansräkningen som ingår i årsredovisningen specificeras i en särskild förteckning.

Förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsen skall innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet.
Upplysningar skall även lämnas om:

1. sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning.
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
3. kommunens förväntade utveckling.
4. väsentliga personalförhållanden.
5. andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Avsnittet väsentliga personalförhållanden ska särskilt innehålla upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. En samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet ska finnas, liksom en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Balanskravet

Upplysningar ska lämnas om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels detta resultat med justering för förändring av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultat).
Balanskravsjusteringar görs genom att följande uppgifter inte beaktas vid beräkningen av årets resultat:

1. realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,
2. realisationsförluster till följd av försäljning som står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,
3. orealiserade förluster i värdepapper, och
4. återföring av orealiserade förluster i värdepapper.

Är resultatet av balanskravsjusteringen negativt, ska det i förvaltningsberättelsen för det året anges när och på vilket sätt man avser att göra den i 8 kap. 5 a § kommunallagen (1991:900) föreskrivna regleringen av det negativa balanskravsresultatet.

Mål och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna enligt 8 kap. 5 § andra stycket kommunallagen (1991:900) har uppnåtts och följts. Förvaltningsberättelsen ska även innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Lag (2012:799).

Sammanställd redovisning

Sådana upplysningar som avses i förvaltningsberättelsen skall omfatta också sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer förutom särskilda upplysningar om sjukfrånvaro.

Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet skall lämnas om sådana juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Omvärld

Samhällsekonomisk utveckling

Globalt

Den globala konjunkturen har under hösten fortsatt att förstärkas på bred front. En positiv utveckling syns bland annat inom industrin, framför allt i OECD-länderna, där inflationstakten nu stiger, främst till följd av stigande energipriser. Förväntningar finns på att centralbanker kommer att justera upp sina räntor något. Förtroendeindikatorerna ligger över ett historiskt genomsnitt och återhämtningen förväntas fortsätta de närmaste åren. Bedömningen är att finanspolitiken i OECD-länderna blir mer expansiv och därmed ger ytterligare understöd åt återhämtningen. Tillväxten beräknas dock fortsatt vara lägre jämfört med tiden före finanskrisen.

En robust uppgång i euroområdet omfattar så gott som samtliga medlemsländer och Storbritannien har hittills klarat påfrestningarna i samband med Brexit förhållandevis väl, även om en osäkerhet kring utvecklingen kommer att dröja sig kvar länge. Detta bedöms bland annat få en negativ inverkan på investeringsviljan i Storbritannien.

Trots ökade investeringar under de senaste åren är investeringsnivån i euroområdet fortfarande nedpressad. Då efterfrågan tagit fart finns det behov av att både öka det produktiva kapitalet och ersätta slitet kapital som följd av tidigare låg reinvesteringstakt. Investeringarna bedöms därmed komma att bli en viktig drivkraft för konjunkturutvecklingen under de närmaste åren. Utvecklingen har inneburit att arbetslösheten sjunkit tillbaka för de flesta medlemsländerna, dock från tidigare höga nivåer. I slutet av 2017 låg den genomsnittliga arbetslösheten på 8,8 procent, vilket kan bedömas vara i närheten av ett jämviktsläge. Trots denna utveckling har löneutvecklingen varit fortsatt dämpad.

Tyskland är en viktig motor inom området och en viktig handelspartner för Sverige. Tyskland har haft en positiv utveckling under senare år där export och investeringar växer starkt. Det är i hög grad en följd av låg räntenivå och tillväxt hos Tysklands handelspartners. Optimism hos hushåll och företag indikerar att den starka tillväxten håller i sig ytterligare en tid.

I USA fortsätter den positiva konjunkturutvecklingen med en stark arbetsmarknad och en arbetslöshet strax över fyra procent, vilket är ungefär densamma som före finanskrisen. Osäkerheten kring den amerikanska ekonomins utveckling är dock fortsatt stor och detta särskilt kring frågan om en mer protektionistisk riktning kan komma att införas. Bedömningen är att den nya administrationens satsningar på skattesänkningar och kommande infrastruktursatsningar får vissa positiva effekter på konjunkturen under de två närmaste åren. USA ligger före i konjunkturcykeln och den amerikanska centralbanken höjde i december sin styrränta och är nu inne i en höjningscykel.

Många tillväxtekonomier är beroende av råvaruexport och prisökningarna har inneburit att de tidigare dystra utsikterna har ljusnat. Det gäller till exempel Ryssland och Brasilien.

I Kina stabiliserades BNP-tillväxten under 2016 efter en närmast obruten period med nedgång sedan 2010. Den kinesiska ekonomin lider av stora obalanser med överkapacitet och svag vinstutveckling. Tillväxt på kort sikt har prioriterats med en expansiv ekonomisk politik innehållande sänkta styrräntor, sänkta kassakrav för banker med mera. Stimulansen har dock bidragit till att kredittillväxten är oroväckande hög, vilket kan leda till en hårdlandning med betydligt lägre investeringsnivåer och en kraftig nedgång i BNP-tillväxten. Indien har sedan ett par år en snabbare tillväxt än Kina, vilket förväntas bestå under de närmaste åren. Tillväxten drivs på av hushållens konsumtion och regeringens infrastruktursatsningar.

Sverige

Sverige befinner sig i en högkonjunktur som förväntas fortsätta även 2018 och 2019. Både produktion och sysselsättning har ökat snabbt under andra halvåret 2017. Behovet av investeringar i omvärlden bidrar till att exporten blir en ännu viktigare motor för svensk ekonomi 2018. Exportindustrin får också stöd av den relativt svaga kronan. Svensk export går till stor del till närliggande länder och följer därmed i hög grad konjunkturutvecklingen i Europa.

BNP-tillväxten, kalenderjusterat, beräknas slutligen hamna något under tre procent 2017. Tillväxten för år 2018 beräknas fortsatt vara stark kring tre procent för att under påföljande år mattas av för att hamna kring eller något under 1,5 procent per år 2020–2022. De senaste månadernas fall i bostadspriserna utgör dock en osäkerhetsfaktor. Blir prisfallet större och mer långvarigt kan det få märkbara konsekvenser för både konsumtion och investeringar, vilket påverkar ekonomin negativt.

Bostadsinvesteringarna har under de senaste åren ökat mycket snabbt, men det finns tydliga tecken på en avmattning i produktionen. Bostadsinvesteringarna förväntas därmed plana ut. Detta bidrar till att tillväxten i byggbranschen saktar in markant 2018 för att i det närmaste stagnera 2019. I industrin tar istället produktionen ytterligare fart 2018. Företagen inom industrin är för närvarande mycket nöjda med orderingången

och industrin fortsätter att öka investeringarna relativt snabbt.

Konjunkturutvecklingen har varit positiv för utvecklingen på arbetsmarknaden. Allt fler är i sysselsättning och arbetslösheten uppgick vid slutet av året till cirka 6,6 procent. Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år ökade med 88 000 till november 2017 jämfört med motsvarande månad året före.

Sysselsättningsuppgången förväntas fortsätta även under 2018 och 2019 om än i avtagande takt enligt Konjunkturinstitutets bedömning. Sysselsättningstillväxten dämpas till följd av brist på arbetskraft med relevant kompetens. Sysselsättningen ökade snabbare inom offentlig sektor än i näringslivet under 2015 och 2016. Detta har ändrats under 2017 då sysselsättningstillväxten inom offentlig sektor dämpats, en utveckling som fortsätter under kommande år. Behovet av välfärdstjänster till följd av demografiska skäl kommer dock att öka.

Antalet arbetade timmar är ett viktigt mått för utvecklingen av kommunernas reala skatteunderlagsutveckling. Antalet timmar ökade inte lika mycket 2017 som 2016 men har en fortsatt stadig ökningstakt. Detta beräknas fortsätta även under 2018 för att åren därefter sjunka ner mot noll kring år 2021.

Antalet personer i arbetskraften har ökat med i genomsnitt nästan en procent per år sedan 2000. En starkt bidragande orsak till denna utveckling är att befolkningen i arbetsför ålder ökat, främst till följd av invandringen. Samtidigt har arbetskraftsdeltagandet ökat. Högkonjunktur och ökade möjligheter att få arbete medför att arbetskraftsdeltagandet ökar och då särskilt bland utrikes födda. Befolkningen växer långsammare under kommande år då invandringen blir lägre, samtidigt som den inrikesfödda befolkningen i arbetsför ålder fortsätter att minska. Arbetskrafttillväxten beräknas avta från cirka 2 procent 2017 till cirka 1 procent 2018 och 0,5 procent 2019.

Arbetslösheten har minskat långsamt i förhållande till den snabba sysselsättningsutvecklingen under 2017 då även arbetskraften ökat snabbt. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att arbetslösheten fortsätter ned under 2018 och bottnar på strax över 6 procent 2019. Detta är något högre jämfört med tidigare konjunkturtoppar och kan förmodligen förklaras av att andelen personer som saknar efterfrågad kompetens nu är betydligt större.

Det finns fortfarande stora skillnader i arbetslösheten mellan inrikes och utrikes födda. Arbetslösheten har framför allt minskat bland inrikes födda som var 4,5 procent tredje kvartalet 2017 jämfört med 15,3 procent bland utrikes födda. Trots att utrikes födda i stor utsträckning har bidragit till den starka sysselsättningsökningen har arbetslösheten bland utrikes födda legat kring 16 procent under en mycket lång tid.

Resursutnyttjandet i ekonomin beskriver i vilken grad produktionsfaktorerna arbetskraft och kapital används. Indikatorn för resursutnyttjande pekar för närvarande på att resursutnyttjandet i ekonomin har varit högre än normalt under 2016 och 2017 och förväntas vara fortsatt hög under de kommande två åren. Avtalsrörelsen 2017 resulterade i de flesta fall i treåriga

avtal. Trots ett högt resursutnyttjande blev de centralt avtalade löneökningarna inte högre än de senaste åren. Det höga resursutnyttjandet bedöms bidra till att löneökningarna utöver vad som avtalats centralt stiger 2018–2019. Sambandet mellan resursutnyttjande och löneökningar är dock svagare jämfört med tidigare högkonjunkturer. Konjunkturinstitutet gör bedömningen (dec 2017) att lönerna ökar med 2,9 procent i näringslivet 2018 och med 3,3 procent 2019. Personalbrist har under 2017 lett till en stark löneökning inom delar av den kommunala sektorn och denna utveckling förväntas bestå under 2018–2019. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer (dec 2017) att timlönerna enligt konjunkturlönestatistiken kommer att öka med 3,1 procent 2018 och med 3,4 procent 2019.

Inflationen med fast ränta KPIF, har successivt blivit högre under de senaste åren. Inflationstakten enligt KPIF uppgick i december 2017 till 1,9 procent på årsbasis. Inflationen har främst drivits på av ökade energi- och tjänstepriser. Det höga resursutnyttjandet i svensk ekonomi talar för att den underliggande inflationen ska stiga framöver. Men det finns ett antal faktorer som bidrar till att dämpa prisutvecklingen. Företagen har måttliga planer på att höja sina priser. En annan faktor är att lönerna förväntas stiga i mindre omfattning i denna högkonjunktur jämfört med vad som kunnat förväntas. Även boendekostnader exklusive energi och räntekostnader förväntas öka långsamt. Konjunkturinstitutet har därmed bedömt den kommande inflationstakten för KPIF till 1,8 procent per år 2018–2019. Sveriges Kommuner och Landsting bedömer att KPIF-KS (KPIF med konstant skatt) ökar med 1,7 procent 2018 och med 1,8 procent 2019.

Det finansiella sparandet i offentlig sektor har stärkts som en följd av konjunkturuppgången och uppgår till 1 procent av BNP 2017. Det finansiella sparandet beräknas falla under 2018 främst genom skattesänkningar för pensionärer och minskade momsintäkter då bostadsinvesteringarna växer långsammare. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att finanspolitiken är för expansiv för att vara förenlig med fastställda överskottsmål. Budgeten bedöms försvaga det strukturella sparandet med cirka 40 miljarder kronor. Den underfinansierade budgeten driver på BNP-tillväxten via offentliga konsumtionsåtgärder, högre transfereringar och lägre skatter.

Kommunsektorn

Kommunernas resultat för 2016 uppgick till 22 miljarder kronor, varav 9 miljarder utgjordes av realisations- och exploateringsvinster. Frånräknas dessa vinster motsvaras resultatet 2,4 procent av intäkter från skatter och generella bidrag.

Sveriges Kommuner och Landsting pekade i sin ekonomirapport i oktober på att kommunerna får ett relativt starkt resultat även för år 2017 men att stora utmaningar väntar. Demografins utveckling innebär ökade kostnader. Sverige får allt fler i de yngre och i de äldre åldersgrupperna, medan personer i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Från och med 2018 förväntar SKL att behovet av välfärd ökar betydligt snabbare än skatteintäkterna. Det krävs en rad åtgärder för att täppa gapet mellan kostnader och intäkter för att finansiera välfärden i ett femårsperspektiv, där glappet mellan intäkter och kostnader beräknas till 39 miljarder kronor år 2021.

Enligt beräkningar som bygger på SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiskt betingade behoven att öka med i genomsnitt 1,4 procent årligen under de kommande 10 åren. För åren 2017–2021 beräknas ökningen på i genomsnitt 1,5 procent per år. Det kan jämföras med 0,6 procent per år under perioden 2000–2015. Variationen mellan kommuner är dock stor. Landsbygdskommuner står för den lägsta utvecklingen, storstäder, större städer och pendlarkommuner nära storstad för den högsta. I gruppen större städer beräknas den procentuella förändringen som medianvärde ligga på 9 procent till år 2021 jämfört med basår 2016. Detta innebär en genomsnittlig ökning till följd av demografi med 1,8 procent per år. Skatteunderlaget enligt taxering 2017 avseende inkomstår 2016 ökade med 4,95 procent i riket jämfört med föregående år. SKL bedömer att skatteunderlaget för år 2017 ökar med 5,0 procent. Under 2016 ökade skatteunderlaget i snabb takt med stöd av en stark sysselsättningsökning. Utvecklingen är fortfarande stark men svårigheterna att öka antalet arbetade timmar tilltar. När den svenska ekonomin förutsetts gå mot konjunkturell balans efter år 2018 utvecklas arbetade timmar betydligt svagare jämfört med de senaste åren och blir enligt SKL negativ 2019–2020.

Den avtagande sysselsättningstillväxtens effekter på skatte-underlaget motverkas 2017 av stigande löneökningstakt. Men därefter leder den, tillsammans med mindre ökning av pensionsinkomst-erna, till att skatteunderlaget växer i en lägre takt än de senaste åren.

För kommunerna är den reala skatteunderlagstillväxten efter avdrag av pris- och löneökningar väsentligast, då denna speglar det resurstillskott som kan användas för att möta ökade demografiskt betingade behov och övriga ambitionshöjningar. Ett sammanvägt prisindex för kommunernas verksamhetskostnader tas fram av SKL. För år 2018 och 2019 beräknas detta prisindex till 3,0 procent för att stiga till 3,4 procent år 2020. Den reala skatteunderlagstillväxten uppgick till 2,6 procent år 2016 och beräknas till 1,5 procent 2017, för att därefter sjunka ned till 0,2 procent år 2020, vilket är klart under det historiska genomsnittet på en real tillväxt med cirka 1 procent per år. Skatteunderlagsprognosen bygger på den samhällsekonomiska bild som kan sammanfattas i nedanstående bild.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP*	3,2	2,6	2,6	1,4	1,7	1,8
Sysselsättning, timmar*	2,0	1,6	1,2	–0,4	–0,1	0,4
Relativ arbetslöshet, nivå	6,9	6,7	6,2	6,4	6,5	6,5
Timlön, nationalräkenskaperna	2,2	3,3	3,1	3,4	3,4	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,6	3,1	3,4	3,4	3,4
Konsumentpris, KPIF-KS	1,3	2,0	1,7	1,8	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	1,0	1,8	1,8	2,3	2,8	2,6
Realt skatteunderlag	2,6	1,5	1,1	0,4	0,2	0,9
Befolkning	1,3	1,4	1,1	1,0	1,0	1,1

**Kalenderkorrigerad utveckling. Källa: SKL cirkulär 17:6.*
Tabell 1 visar procentuell förändring om inte annat anges.

Gävle kommuns utveckling

Utbildning

Högskolan i Gävle har cirka 17 000 studenter och erbjuder ett femtiotal utbildningsprogram och påbyggnadsutbildningar. 400 kurser finns inom humaniora, samhälls- och naturvetenskap samt teknik. Här utbildas bland annat sjuksköterskor, socionomer, ingenjörer, lantmätare, ekonomer, kommunikatörer, personalvetare, förskole-, grundskole-, och gymnasielärare samt hälsopedagoger. Högskolan har snabbare än de mer traditionella universiteten och högskolorna anpassat utbildningarna till

marknadens krav. Inom distansutbildning är Högskolan i Gävle ett av de ledande lärosätena. Det stora utbudet av distanskurser och IT-stöd gör att studenterna kan bo på hemorten och ändå bedriva akademiska studier. Antalet medarbetare uppgår till 700.

Byggd miljö och Hälsofrämjande arbetsliv är högskolans övergripande forskningsprofiler. Viktiga delar inom dessa är Samhällsbyggnad samt Belastningsskador, med syfte att förebygga arbetsrelaterade skador.

Under året har ett flertal studentbostäder färdigställts och fler är på gång. Kommunen erbjuder studentbostadsgaranti till inflyttade studerande, vilket möjligen bidrog till att Sveriges Förenade Studentkårer utsåg Gävle till Årets Studentstad år 2017.

Arbetsmarknad

I december 2017 var 5 285 personer i åldersgruppen 16–64 år öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd. Det innebär en minskning med 301 personer eller 5,4 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Arbetslösheten uppgick till 10,6 procent av den registerbaserade arbetskraften i kommunen, vilket kan jämföras med 7,5 procent i riket. Arbetslösheten i kommunen var högre hos männen 10,9 jämfört med kvinnorna 10,3.

Ungdomsarbetslösheten minskade med 1,8 procentenheter under året och uppgick till 16,3 procent i kommunen, att jämföra med 10,2 procent i riket. Arbetslösheten bland utrikesfödda minskade med 2,7 procentenheter och uppgick i december till 33,7 procent, att jämföra med 22,2 procent i riket.

Kommunikationer

Gävle växer och folkmängden passerade 100 000 invånare under första kvartalet 2017. Samtidigt minskar arbetstillfällena i traditionell industriproduktion och ersätts med arbeten i andra mer tjänstebaserade näringar på arbetsmarknaden.

Det lokala utbudet av lediga jobb bedöms inte öka i motsvarande takt som folkökningen. Det innebär att det är nödvändigt, och att det finns stora möjligheter i, att tätare koppla samman ett växande Gävle med Stockholm/Mälardalen och regionen i övrigt. Gävle har goda strukturella förutsättningar i form av motorvägar, järnvägar och bredband.

Genom förbättrade pendlingsmöjligheter med miljövänliga trafikslag och fordon och effektiv

elektronisk kommunikation kan Gävle ingå i och bidra till ett större funktionsområde för boende, arbete och studier med mera.

Gävle Hamn har under året arbetat med utvecklingen av den nya containerterminalen, som syftar till att skapa förutsättningar för en fördubbling av hamnens kapacitet till år 2030. Terminalen kommer även att rymma en mottagningsanläggning för importkontroll av livsmedel och jordbruksprodukter, vilket innebär att Gävle får Sveriges nordligaste kontrollstation för att ta emot livsmedel och jordbruksprodukter. Förstudien för den nya containerterminalen avslutades i januari och projekteringsarbetet har sedan fortgått enligt plan under hela 2017. Upphandling av entreprenör har genomförts och den nya terminalen beräknas stå klar under 2019.

Ett nytt järnvägsspår har byggts under året, det så kallade CFS-spåret, som medför en effektivare hantering av godset. Med bättre infrastruktur kopplas Gävles företag och Gävle Hamn samman med ett av Europas större logistikområden vid Arlanda, vilket skapar utvecklingsmöjligheter.

Bostadsbyggande

Gävle kommun planerar för 120 000 invånare år 2030, vilket ökar behovet av nya bostäder, samtidigt som befintliga bostäder ska underhållas och utvecklas.

Enligt kommunens bygglovsdata uppgick nettotillskottet till Gävle bostadsbestånd till 522 bostäder under år 2017. Under motsvarande period påbörjades 477 bostäder och 687 bostäder beviljades bygglov.

Befolkningsökning

Enligt Statistiska centralbyrån uppgick befolkningen i Gävle kommun till 100 603 invånare vid årsskiftet 2017/2018. Det innebär en folkökning med 815 personer under helåret 2017, vilket är en mindre ökning jämfört med föregående år (+911).

Folkökningen förklaras främst av positiva flyttningsnetton mot utlandet och det egna länet. Vidare har ett positivt födelseöverskott bidragit till ökningen.

Av rikets 290 kommuner ökade 227 stycken i folkmängd, varav 41 kommuner hade en större antalsmässig folkökning än Gävle kommun. I rangordning efter befolkningsstorlek hamnar Gävle på 17:e plats bland rikets kommuner.

Folkmängd i Gävle kommun, 1997–2017

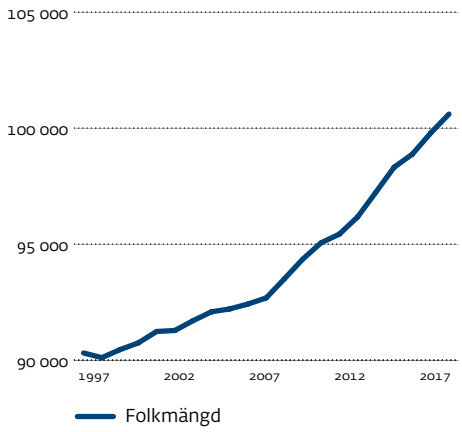

Födelseöverskott och flyttningsnetto i Gävle, 1997–2017

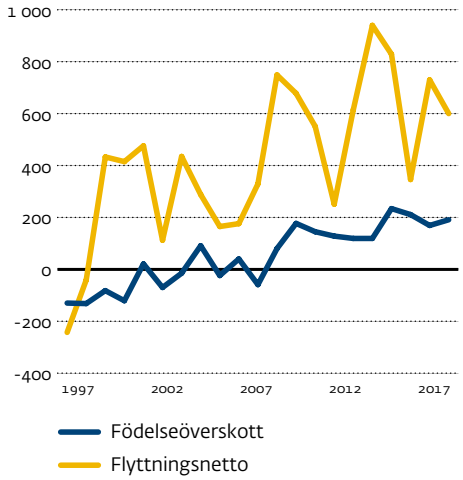

Antal födda i Gävle kommun 1997–2017

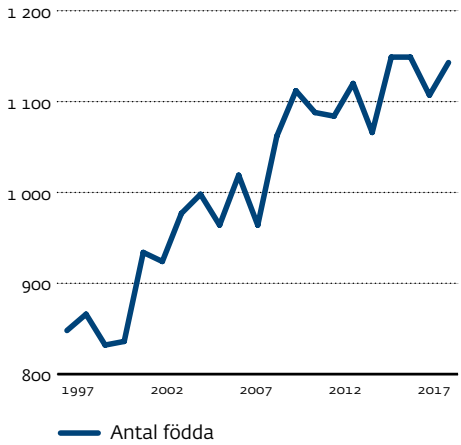

Utifrån antalet sysselsatta utgör Gävleregionen, med kommunerna i Gästrikland och Älvkarleby kommun, den 17:e största regionen av rikets 71 lokala arbetsmarknadsregioner. Gävleregionen ökade med 1 218 invånare, och befolkningen uppgick vid årsskiftet till 164 820 invånare. Samtidigt minskade de övriga arbetsmarknadsregionerna i Gävleborgs län sammantaget med 210 invånare. Gävleborgs län ökade med 1 051 personer och uppgick vid årsskiftet till 285 637 invånare.

Gävle fortsätter att växa och en viktig faktor i sammanhanget är de stora födelsetalen. Gävle är enda kommun i länet som har en positiv naturlig folkökning (födelseöverskott), vilken utgörs av antalet födda minus antalet döda under en angiven period. Totalt föddes 1 143 barn i Gävle under helåret 2017, vilket är fler jämfört med föregående år (1 107). Samtidigt uppgick antalet döda till 952, vilket innebär att årets födelseöverskott uppgick till +191.

Gävleregionen har mot bakgrund av födelseutvecklingen i Gävle kommun ett positivt födelseöverskott med +132. För övriga lokala arbetsmarknadsregioner i länet är bilden annorlunda och sammantaget uppgick födelseöverskottet till -446. Den negativa utvecklingen i Gävleborgs län (-324) delas främst med Norrbottens län (-450) och Västernorrlands län (-470).

Under år 2017 flyttade 4 703 personer till Gävle och 4 103 personer från Gävle, vilket innebär ett flyttningsnetto med +600. Kommunen har i likhet med tidigare år ett positivt flyttningsnetto gentemot övriga kommuner i Gävleborgs län (+182). Inflyttarna till Gävle var dock färre än utflyttarna från Gävle, sett i relation till övriga län i riket (-132). Samtidigt var antalet inflyttare från utlandet (immigranter) betydligt fler än antalet utflyttare till utlandet (emigranter) (+550).

Kommunövergripande mål

Översikt

Medborgare och kunder

◆	Medborgarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang
■	Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling
◆	Gävle ska uppfattas som attraktivt, tryggt och tillgängligt och vara en plats där medborgarna har en god folkhälsa

Medarbetare

●	Framgångsrika medarbetare som är engagerade, tar ansvar, har handlingsutrymme och är medskapande
●	Ett inspirerande och utvecklande ledarskap
◆	Uppnå jämställda arbetsvillkor och löner

Hållbart tillväxt

●	Gävle ska ha en hållbar tillväxt som stimuleras av bostadsbyggande och en infrastruktur för god kommunikation
■	Gävle kommun bidrar till att skapa goda förutsättningar för företagande och arbetstillfällen
●	Gävle kommun ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner
◆	Gävle kommuns verksamheter ska ha effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande

Ekonomi

◆	Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar
●	Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna
●	Kommunkoncernen ska eftersträva en långsiktig tillväxt i balans
◆	Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierad sett över en femårsperiod

Teckenförklaring

■ = Mål ej uppnått
◆ = Mål delvis uppnått
● = Mål uppnått

Medborgare och kunder

Måluppfyllelse

Teckenförklaring
■ = Mål ej uppnått
◆ = Mål delvis uppnått
● = Mål uppnått

Kommunövergripande mål

◆ **Medborgarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang**

Kommunens verksamheter

Det pågår ett projekt som har som mål att samla alla kommunens kundtjänster och svarsgrupper under en samlad ledning med ett gemensamt arbetssätt. Det är ett viktigt steg för att öka kundnöjdheten. Projektet har av olika anledningar dragit ut på tiden och är förlängt till och med juni 2018. En uppmätt kvalitetsnedgång är en följd av detta. Sedan mätningen gjordes har alla interna samtal till växeln automatiserats, vilket har minskat antalet inkommande samtal till kundtjänst med 30 procent. Effekten av detta mäts 2018.

Projektet Digital Förnyelse är nyckeln i arbetet med att digitalisera kommunens verksamheter. Belastningen på projektet har ökat markant under 2017, vilket visar på en villighet från verksamheterna att öka digitaliseringen. Antalet e-tjänster blir alltfler liksom antalet personer som nyttjar tjänsterna. Under 2017 har bland annat skolval, bygglov och biståndsansökningar i socialtjänsten digitaliserats med kundnytta i fokus.

Utbildning Gävle visar goda resultat när det gäller nöjda föräldrar och elever. Förvaltningen har dock alltjämt utmaningar med att öka föräldrars och elevers inflytande samt att involvera och engagera föräldrar vars barn har annat modersmål än svenska.

Kultur & Fritid Gävle arbetar tydligt med att involvera medborgare och kunder för att förbättra och utveckla verksamheterna. Förvaltningen är mycket aktiv med att med att ordna olika samråd med sina målgrupper. Förvaltningen arbetar med ökad digitalisering och flera av förvaltningens verksamheter har under perioden aktivt deltagit i arbetet med nya gavle.se. Närbiblioteken och Stadsbiblioteket har fört dialog med gymnasiebiblioteken och föreningen Gävles unga inför planeringen av program i kulturtrappan som är Gävle kommuns kulturgaranti till elever i förskola och grundskola.

Näringsliv & Arbetsmarknad Gävle arbetar med brukar- och kundinflytande på flera sätt. Nämnas kan Näringslivsenhetens arbete med utvärderingar av aktiviteter, gemensamma workshops med företagare, företagsträffar och olika evenemang.

Omvårdnad Gävle har infört en ökad valfrihet när det gäller sociala aktiviteter, vilket har ökat kundens inflytande betydligt. Inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning har en ny modell för delaktighet tagits fram. Den underlättar en mer jämlik dialog mellan grupper där det råder maktobalans, exempelvis mellan personal och brukare av insatser enligt LSS (Lagen om stöd och service). Inom ordinärt boende pågår ett samarbete med Primärvården för att öka kunders delaktighet i sin egen vårdplanering.

Samhällsbyggnad Gävle har under 2017 provat nya modeller för att nå ut med information som påverkar näringsliv och medborgare. Översiktsplanearbetet avslutades med ett flertal dialogmöten innan planen beslutades av kommunfullmäktige i december 2017.

Analys av indikatorerna

I höstens medborgarundersökning redovisar Statistiska Centralbyrån ett Nöjd-Medborgar-Index (NMI) = 53 med en felmarginal på + /- 2,3. Det innebär att målvärdet om lägst 56 i NMI nästan uppnåddes. Verksamheter som Stöd till utsatta personer, Äldreomsorg, Grundskolan, Gång- och cykelvägar samt Miljöarbete bör enligt undersökningen prioriteras om NMI ska förbättras. Därutöver bör Renhållning och sophämtning, Kultur samt Vatten och avlopp förbättras. Sett över en tioårsperiod har en statistiskt säkerställd höjning av NMI skett. Indexet närmar sig 55, vilket enligt Statistiska Centralbyrån är gränsen för värdet nöjd.

Statistiska Centralbyrån redovisar även ett Nöjd-Inflytande-Index (NII) i medborgarundersökningen. Det uppgår till 35 med en felmarginal på +/-2,5. Det innebär att målvärdet om lägst 40 inte uppnåddes. Värdet ligger under den nivå på 40 som Statistiska Centralbyrån identifierat som gränsen för vad invånarna uppfattar som godkänt. Sett över en tioårsperiod har ingen statistiskt säkerställd förändring av NII skett. Faktorer som Förtroende och Påverkan måste prioriteras om NII ska förbättras. För att uppnå värde 40 behöver betygsindex öka med 5 enheter för båda faktorerna.

Medborgarundersökningen är ett relativt trubbigt instrument för att mäta delaktighet. Indikatorerna har därför kompletterats med en mer nyanserad indikator som kallas medborgardelaktighet, som mäter medborgarnas olika möjligheter att påverka och vara delaktiga. För 2017 uppgick utfallet till 76, vilket är långt över målen och över genomsnittet i riket. För att förbättra värdet ytterligare krävs förändrade arbetssätt hos de förtroendevalda i relation med medborgarna, till exempel genom att låta kommunstyrelsens möten vara offentliga eller att erbjuda möjligheter att påverka budgeten. Att bjuda in medborgare att delta i öppna dialoger om utvecklingsfrågor är också ett sätt att förbättra resultatet. Det sker till viss del idag, men enbart i vissa sammanhang. En samlad och genomtänkt strategi saknas.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Nöjd medborgarindex	index 53	◆	index 56	index 52
2 Nöjd inflytandeindex	index 35	■	index 40	index 32
3 Medborgardelaktighet, utveckling	78 %	●	63 %	76 %

1 Nöjd medborgarindex mäter vad medborgarna tycker om Gävle kommuns verksamheter. Källa: SCB Medborgarundersökning.
2 Nöjd inflytandeindex mäter vad medborgarna har för syn på inflytandet i Gävle kommun. Källa: SCB Medborgarundersökning.
3 Indexet visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Källa: KKiK mått 14.

Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling

Kommunens verksamheter

Skolan är en avgörande faktor för att göra Gävle till en framtidskommun. Kommunstyrelsen ska i sin styrande och ledande roll bevaka att övriga nämnder och bolag i sin verksamhet prioriterar frågan för att kompetensmålet ska uppnås. Lokalförsörjningen för skolan har varit i fokus och en översyn för det rationella utnyttjandet pågår. Kommunledningskontoret leder det viktiga samarbetet med Högskolan i Gävle och Studentkåren. Gävle blev under våren utsedd till årets studentstad.

95 procent av föräldrar i förskolan anser att deras barn har en stimulerande, utvecklande och lärande miljö i förskolan. Det är ökning från föregående år.

Andelen elever i årskurs 3 som klarar godkänd nivå på de nationella proven är i paritet med riket. Trenden är vikande för både Gävle och riket. För årskurs 6 ligger resultaten under riket för samtliga nationella prov, särskilt stor är skillnaden i matematik. Även utifrån betygen är resultatet lägre än i riket i de flesta ämnen. I årskurs 6 har skillnaden mellan könen ökat och pojkarna står för huvuddelen av försämringen i resultaten. Fokus på pojkars resultat och matematik behöver finnas redan från de lägre åldrarna.

I de kommunala skolorna, årskurs 9, är 79 procent behöriga till de yrkesförberedande gymnasieprogrammen. För de kommunala skolorna är resultatet lägre än föregående år. 75 procent av pojkarna har behörighet till gymnasiet, en minskning jämfört med föregående år. 83 procent av flickorna har behörighet till gymnasiet, en liten minskning jämfört med föregående år. Gymnasiebehörigheten är betydligt högre för de fristående skolorna. Totalt är Gävles resultat något högre än rikets. En viktig skillnad mellan fristående och kommunala skolor är mottagandet av nyinvandrade elever. Enligt Skolverkets betygsstatistik för läsår 2015/2016 var andelen nyinvandrade 13,6 procent för de kommunala skolorna i Gävle. Motsvarande värde för de fristående skolorna var 0,5 procent. Vallbacksskolan och Stora Sätraskolan är skolor som har en hög andel elever som är nyinvandrade till Sverige. På dessa två skolor gick 81 procent av de nyanlända eleverna i årskurs 9 läsåret 2015/2016. Svenska som andraspråk och matematik är ämnen som flest elever saknar för att få behörighet till gymnasieskolan.

Skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar har ökat jämfört med föregående år. Skillnaden är betydligt större i Gävle än rikssnittet. Den ökade skillnaden kan dels bero på ett sämre resultat för pojkarna i vissa ämnen, men kan även bero på att resultatet förbättrats för flickorna. Kunskapen om de stora skillnaderna mellan könen har funnits under lång tid, men det har varit svårt för skolorna att utarbeta tydliga strategier för att förbättra pojkarnas studieresultat. Det är få skolor som har förbättringar av pojkarnas resultat som ett prioriterat mål i sitt kvalitetsarbete, trots att det kan finnas mycket stora betygsskillnader mellan könen på skolan. Att utveckla pojkarnas resultat generellt samt resultaten i matematik och svenska som andraspråk specifikt är prioriterade utvecklingsområden för de kommunala skolorna.

I gymnasieskolan uppvisar årets avgångselever sammantaget ett något förbättrat resultat jämfört med i fjol. Andelen elever med gymnasieexamen från högskoleförberedande program har ökat jämfört med föregående läsår. 92 procent av kvinnorna och 84,4 procent av männen uppfyller kraven för gymnasieexamen. Andelen elever med gymnasieexamen i Gävle är lägre än i riket för både yrkesprogram och högskoleförberedande program. Högskolebehörigheten har ökat, framför allt på yrkesprogrammen, och är nästan i paritet med riket. Den genomsnittliga betygspoängen 2017 ligger på samma nivå som rikets nivå föregående år för både yrkesprogram och högskoleförberedande program. Kvinnor har sammantaget högre genomsnittlig betygspoäng. Männens betygspoäng är 88 procent av kvinnornas. Även på gymnasieskolan behövs en diskussion och åtgärder kring männens resultat.

Insatser som gjorts under året är bland annat utveckling av elevhälsans förebyggande och främjande arbete. Elever i Gävles grund- och gymnasieskolor upplever i högre grad än i riket att undervisningen är anpassad efter deras behov och att de är nöjda med elevhälsan. Resultatet för föräldrar och personal visar en motsatt bild. Här kan finnas anledning att ytterligare analysera varför eleverna har en mer positiv bild. Utveckling behöver fortsatt ske av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd samt elevhälsans hälsofrämjande arbete. Sprintgymnasiet är ett virtuellt gymnasium som spänner över flera skolformer enligt en modell och en metod där individen sätts i centrum. Eleven skall vid behov kunna läsa inom flera skolformer och övergångar mellan skolformer skall ske sömlöst. Samverkan sker med grund-, gymnasie- och vuxenutbildning samt Arbetsförmedling och arbetsmarknadsenhetens utvecklingscentra. Syftet med Sprintgymnasiet är att kraftigt öka andelen som når gymnasieexamen före 25-års ålder samt att under projekttiden skapa nya arbetsmetoder som sedan övergår i den ordinarie verksamheten inom skolan. En viktig del i arbetet med att få fler ungdomar att ta gymnasieexamen är att motivera dem att vara

uthålliga. Ett arbete pågår för att förlägga kurser och aktiviteter under skolloven för att nyttja hela året och därmed effektivisera skolgången.

Gävle symfoniorkester har haft flera samarbeten med skolor och studenter, bland annat Vasaskolan. Kulturskolan har under 2017 fortsatt arbetet med El Sistema i stadsdelen Sätra, där cirka 500 barn i förskoleklass till årskurs 3 samt grundsärskolan har deltagit. Utvärderingar med skolans personal och övriga aktörer i området visar att verksamheten innebär ett lärande inte bara för de deltagande barnen utan också för övriga aktörer från skola och lokalsamhälle. Kulturskolan har också med medel från Kulturrådet bedrivit verksamheter i stadsdelarna Andersberg, Bergby, Bomhus och Hedesunda. Biblioteken har haft fokus på digital delaktighet och erbjuder återkommande digital handledning.

Alla berörda verksamheter inom socialtjänsten samarbetar med skolans verksamheter med syfte att verka för att barn fullföljer sin skolgång. Regelbunden samverkan finns med Utbildning Gävle, med träffar på såväl olika tjänstemannanivåer som på nämndnivå. Det utökade Skolfam-teamet är etablerat. Inom ramen för förebyggande sociala insatser finns projekt som arbetar med skolfrånvarande elever, så kallade hemmasittare, samt på gymnasienivå gentemot ungdomar som avbryter sina studier, så kallade drop-outs.

Kompetensförsörjning och tillgång på lämplig arbetskraft är en nyckelfaktor för ett framgångsrikt näringslivsklimat och ett prioriterat fokusområde hos näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Att matcha behov av kompetens/utbildning och utbud/erbjuda relevant utbildning är en av Vuxenutbildningens huvuduppdrag. Samverkan sker med ett stort antal intressenter inom kommunsektor, statliga myndigheter, Region Gävleborg och andra intresseorganisationer. Näringsliv & arbetsmarknad Gävle samverkar med Arbetsförmedlingen i syfte att ta fram en tydligare modell för nyanlända med kort utbildningsbakgrund. Modellen syftar bland annat till att erbjuda eleverna språkundervisning först, för att ge förutsättningar till arbete och integration. En kartläggning av gruppen unga vuxna i åldern 20–24 år för att se över och planera särskilda insatser i samverkan med andra aktörer har genomförts.

Analys av indikatorerna

Resultaten i nationella prov i åk 3 (71 procent har godkänt på alla delprov) är i paritet med riket. Trenden är vikande i likhet med övriga riket. I årskurs 6 finns inget sammanvägt resultat för de tre ingående ämnena. Resultaten i Gävle är lägre än i riket i samtliga ämnen (matematik, engelska, svenska/svenska som andraspråk (sva)). I svenska/sva och matematik är trenden vikande. Det är särskilt resultaten i svenska som andraspråk som påverkar resultaten i svenska/sva. Skillnaden mot riket är störst i matematik.

84 procent av eleverna är behöriga till ett nationellt program, resultatet är något över rikets och trenden är uppåtgående. I riket är trenden nedåtgående.

Utbildningsnivån för eftergymnasial utbildning ligger på samma nivå som föregående år, 24 procent. Bedömningen är att målet inte uppnås, motsvarande siffra för riket är 27 procent.

Andelen elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter avslutad gymnasieskola har ökat något (65 procent) men ligger fortfarande under riket, där resultatet förbättrats ytterligare till 70,9 procent. Utvecklingen av arbetsmarknaden påverkar förutsättningarna.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Resultat elever åk 3, nationella prov	71 %	■	100 %	74 %
2 Resultat elever åk 6, nationella prov		—	100 %	
3 Andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan	84 %	■	100 %	70 %
4 Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år	65 %	■	100 %	71 %
5 Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	24 %	◆	25 %	24 %
6 Andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning	65 %	■	68 %	62 %

1 Genomsnittlig procentsats för de elever som klarat samtliga ämnesprov i svenska, svenska som andraspråk och matematik åk 3. Källa: SCB.
2 Elever i åk 6 som deltagit i alla delprov som fått lägst betyget E för ämnesprovet i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik, hemkommun, genomsnittlig andel (%). Det finns inte något sammanvägt mått för de tre ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andra språk.
3 Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Uppgiften avser elever folkbokförda i kommunen. Uppgiften avser läsår. Källa: SCB och Skolverket.
4 Andel av kommunens folkbokförda elever år 1 i gymnasieskolan som inte fanns i gymnasieskolan något av de två närmast föregående åren och som erhållit slutbetyg eller motsvarande inom loppet av fyra läsår. IV-programmet är inkluderat. Uppgifterna avser elever i gymnasieskolan folkbokförda i kommunen oavsett huvudman för skola eller elevens studieort.
5 Eftergymnasial utbildning utgörs av utbildning som förutsätter gymnasial utbildning. Det handlar oftast om universitets eller högskoleutbildning. Källa: SCB.
6 Andel av eleverna folkbokförda i kommunen som erhållit slutbetyg eller motsvarande och som påbörjat studier på universitet/högskola eller börjat arbeta oberoende var arbetet ligger. Källa: SCB och Skolverket.

◆ **Gävle ska uppfattas som attraktivt, tryggt och tillgängligt och vara en plats där medborgarna har en god folkhälsa**

Kommunens verksamheter

Att Gävle kommun uppfattas som tryggt är en viktig faktor och en stark attraktionskraft i en stad som växer. Trygghet är en subjektiv upplevelse och bidrar till god folkhälsa. Gävle kommun har en vision om en kommun fri från våld och är med i den nationella satsningen inom området.

Verksamheterna i kommunkoncernen har under 2017 arbetat aktivt med insatser för att bidra till att nå målet. Vissa verksamheter, exempelvis utbildning, har under året förbättrats enligt de enkäter som genomförts. Det förefaller dock kvarstå ett behov av förbättrad och tillgänglig information samt inflytande till föräldrar avseende förskolans, skolans och fritidshemmens verksamheter. Fortsatt arbete med Gävlemodellen har skett under 2017 och resultaten är fortsatt goda främst i de lägre årskurserna även om arbetet med mobbing och kränkningar är ständigt aktuellt. Sambandet mellan resultaten i skolan och psykisk hälsa avspeglar sig i de resultat som noteras och det finns fortsatt behov av utveckling. Arbetet med att stödja elever med hög skolfrånvaro förefaller ändock givit effekt vilket är positivt, liksom det interna arbetet med HBTQ certifiering av vissa verksamheter.

Avseende den fysiska miljön har flertalet verksamheter bidragit till att den anpassats för att erbjuda god trygghet och tillgänglighet, exempelvis genom att ta bort buskage, säkra god belysning och tillse god framkomlighet. Arbetet med att erbjuda ett välskött Gävle genom minskad nedskräpning har gett resultat i Håll Sverige rent. Anordnandet av sommarlovsaktiviteter är en viktig del för att skapa trygghet och sysselsättning för kommunens barn och ungdomar. Noteras kan vikten av samverkan internt inom kommunen, men också med externa aktörer i civilsamhället och polisen.

För personer som behöver insats från hemtjänst eller annan omsorg är det av stor vikt att tillskapa kontinuitet bland omvårdnadspersonalen för att säkerställa omvårdnadssäkerheten. Det bedrivs flertalet försök att åstadkomma en förbättring. Socialtjänst Gävle har nått sitt mål att verka för att Gävle uppfattas som tryggt och prioriterar preventiva insatser för medborgarnas hälsa och mot sociala problem.

En framgångsfaktor för samtliga verksamheter i arbetet med att nå målet är god samverkan med andra aktörer, både internt inom kommunen men också extern samverkan.

Analys av indikatorerna

Statistiska centralbyrån redovisar i höstens medborgarundersökning ett Nöjd-Region-Index (NRI) = 58 med felmarginal +/-1,9. Det innebär att målvärdet om lägst 62 i NRI inte uppnås. Resultatet utgår från frågorna: "Hur nöjd är du med din kommun i dess helhet som en plats att bo och leva på?", "Hur väl uppfyller din kommun dina förväntningar på en plats att bo och leva på?" och "Föreställ dig en plats som är perfekt att bo och leva på. Hur nära ett sådant ideal tycker du att din kommun kommer?". Källa SCB:s medborgarundersökningar.

Utfallet är dock över den nivå som Statistiska centralbyrån identifierat som gränsen för vad invånarna uppfattar som nöjd (betygsindex=55). Det bör uppmärksammas att NRI statistiskt sett försämrats under en tioårsperiod (år 2007: NRI = 62 +/- 2).

Enligt medborgarundersökningen är det ökad trygghet, tillsammans med förbättrade bostadsmöjligheter, som bör prioriteras för öka helhetsbetyget NRI. Faktorn Trygghet mäter invånarnas uppfattning om tryggheten i att vistas utomhus kvällar och nätter, samt trygghet mot inbrott i hemmet. Betygsindex för faktorn blev 48 med felmarginal +/- 2,2, vilket innebär att målvärdet på 55 inte uppnås. Skillnaden i uppfattning om trygghet är inte statistiskt säkerställd med avseende på kön och ålder, inte heller sett över tid (år 2010–2017). Noteras bör att invånare i storleksmässigt mindre kommuner skattar tryggheten högre än i större kommuner. Dock finns undantag där exempelvis Umeå kommun får ett värde på 64.

72 procent av de tillfrågade invånarna mellan 16 - 84 år har uppgivit att hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Det är samma nivå som Gävle haft sedan 2014. Gävle ligger i nivå med storleksmässigt jämförbara kommuner. Andra kommuner i Gästrikland ligger något lägre än Gävle. I dessa kommuner noteras att utbildningsnivån är lägre och att arbetslösheten , främst ungdomsarbetslösheten, är hög. Förmåga att förbättra sin hälsa är kopplat till utbildningsnivå, vilket kan bidra till de höga värden som finns i kommuner där stora universitet finns och där utbildningsnivån är hög.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Nöjd regionindex	index 58	■	index 62	index 59
2 Trygghetsindex	index 48	■	index 55	index 50
3. Självskattat hälsotillstånd	72 %	◆	73 %	72 %

1 Nöjd regionindex mäter vad medborgarna bedömer Gävle kommun som en plats att leva och bo på. Källa: SCB medborgarundersökning.
2 Trygghetsindex mäter medborgarnas syn på trygghet och säkerhet utomhus, hot, rån och misshandel samt inbrott i hemmet. Källa SCB Medborgarundersökning
3 Andel (%) av invånarna 16-84 år som uppgivit att det egna allmänna hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor (HLV) samt regionala enkäter.

Medarbetare

Måluppfyllelse

Teckenförklaring
- ■ = Mål ej uppnått
- ◆ = Mål delvis uppnått
- ● = Mål uppnått

Årsarbetare i Gävle kommun (antal)

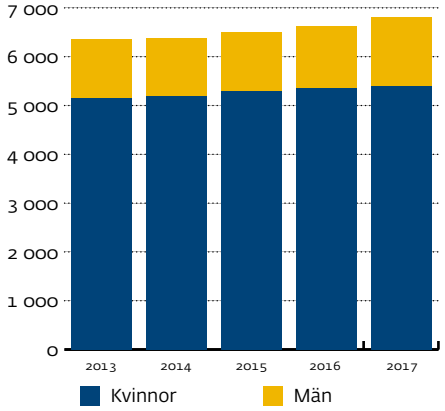

Årsarbetare i bolagen (antal)

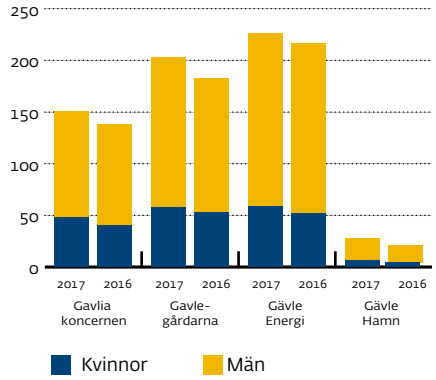

Medarbetare i Gävle kommun, (%)

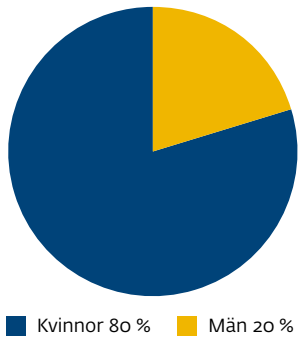

Kommunövergripande mål

● **Framgångsrika medarbetare som är engagerade, tar ansvar, har handlingsutrymme och är medskapande**

Kommunens verksamheter

Inom Gävle kommunkoncern har chefer och ledare fokus på medarbetarnas förutsättningar för att de ska kunna utföra sina uppdrag på ett professionellt och framgångsrikt sätt, genom bland annat att verka för en inspirerande och utvecklande miljö. Rätt kompetens för uppdraget och en god arbetsmiljö är viktiga förutsättningar för motiverade och framgångsrika medarbetare.

STAMINA, en metod för att arbeta med systematiskt arbetsmiljöarbete, och SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete) är två komponenter som fokuserar på medarbetarnas arbetsmiljö och påverkan på sin arbetsgrupp och arbetsplanering. Under året har flera pilotgrupper inom Utbildning Gävle, Omvårdnad Gävle samt Kommunledningskontoret genomförts med fokus på att förbättra sin arbetsmiljö.

Medarbetarundersökningen (MAU) är en del i kommunens systematiska arbetsmiljöarbete och är ett verktyg i processen med att identifiera styrkor och förbättringsområden för fortsatt utveckling av kommunens verksamheter och dess arbetsmiljö. Inom respektive arbetsgrupp har det arbetats med de förbättringsområden och utvecklingsplaner som tagits fram tillsammans med medarbetarna. Exempel på aktiviteter är stressförebyggande åtgärder så som stresshanteringskurser, feedbackövningar, kollegialt lärande och medverkande i olika statliga satsningar på utveckling för individen och gruppen.

Koncernens introduktion för nyanställda genomfördes vid tre tillfällen under året (mars, september och november) och är en viktig del i arbetet med arbetsgivarvarumärket och känslan för medarbetaren att vara en del av koncernen.

Vissa av bolagen har satsat på interna karriärvägar för medarbetarna och som stöd finns då handledare och chefer. Inom Utbildning Gävle bedrivs flera utvecklingsarbeten som bland annat deltagande i Läslyftet, Gävlemodellen samt "Att skriva sig till lärande" för att öka medarbetarnas kunskap och digitala arbetsteknik. Koncernen har även många samarbeten med Högskolan i Gävle för både arbetspraktik och andra utbyten.

Obligatorisk sjukredovisning för Gävle kommun, %	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Total sjukfrånvaro*	6,9	7,1	6,8	6,3	5,8	5,5
– varav långtidssjukfrånvaro**	40,0	40,5	37,0	35,0	32,6	30,3
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,6	7,8	7,4	7,0	6,5	6,0
Sjukfrånvaro för män	4,6	4,4	4,4	3,9	3,5	3,3
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre	5,3	5,5	5,9	5,5	4,6	4,7
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30–49 år	6,5	6,5	6,4	6,1	5,5	5,1
Sjukfrånvaro i åldergruppen 50 år eller äldre	7,7	8,0	7,3	6,8	6,4	5,9

**Sjukfrånvarons andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga anställda, såväl tillsvidare- och visstidsanställda.*

***Den del av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.*

Analys av indikatorerna

Årets medarbetarundersökning i Gävle kommun är genomförd. 5 351 medarbetare, vilket motsvarar 87 procent av kommunens medarbetare svarade på undersökningen. Motsvarande siffra 2016 var 88 procent. Den höga svarsfrekvensen innebär att resultatet kan ses som ett tillförlitligt underlag i kommande arbetsmiljöarbete samt arbete med verksamhetsutveckling på såväl kommunövergripande som på respektive förvaltnings- och bolagsnivå.

En förvaltning och ett bolag använder sig av ett annat medarbetarindex, vilket även det visar samma fina resultat med höga utfall som övriga koncernens index.

Ett av de framstående resultaten i årets undersökning är att andelen medarbetare som anser att Gävle kommun är en attraktiv arbetsgivare har ökat. Fler uppger att de känner stolthet över att arbeta i Gävle kommun och fler kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Sedan mätningen i fjol har antalet ambassadörer bland medarbetarna ökat från 20 till 23 procent, medan antalet ambassadörer bland chefer ökat med 10 procentenheter. Totalt i kommunen har antalet ambassadörer ökat från 21 till 25 procent.

SKL:s (Sveriges kommuner och landstings) nationella index Hållbart medarbetarengagemang (HME) som mäts i samband med medarbetarundersökningen visar på samma resultat som 2016. HME inkluderar områdena motivation, ledarskap och styrning vilket innebär chefers förmåga att möjliggöra, tillvarata och upprätthålla ett medarbetarengagemang. Det område som visar en förbättring i jämförelse med tidigare år är styrning (insatt i arbetsplatsens mål).

Indikator	Utfall 2017		Målvärde	Utfall 2016
1 Sammanvägt index MAU	Index 79	◆	Index 80	Index 79
2 Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Index 82	◆	Index 83	Index 82

1 Det sammanvägda indextalet för Medarbetarundersökningen (MAU) ger ett mått på hur väl Gävle kommun som organisation är rustad för att anta framtida utmaningar och nå uppsatta mål. MAU samt utvecklingsaktiviteter utifrån dess resultat genomförs från och med 2015 varje år. Från 2016 är det en ny leverantör av undersökningen.

2 Indexet HME är ett mått på organisationens och dess chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang. Mätning av HME sker i samband med genomförandet av medarbetarundersökningen.

Hel- och deltid i Gävle kommun, (%)

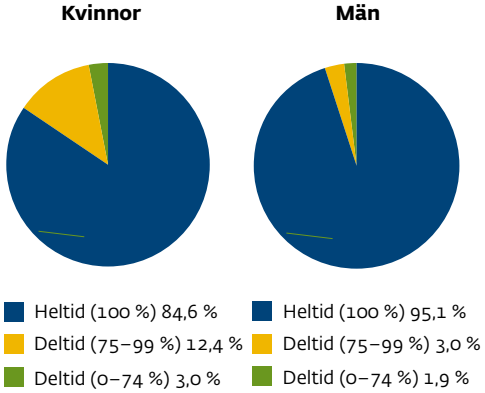

Pensionsavgångar i Gävle kommun

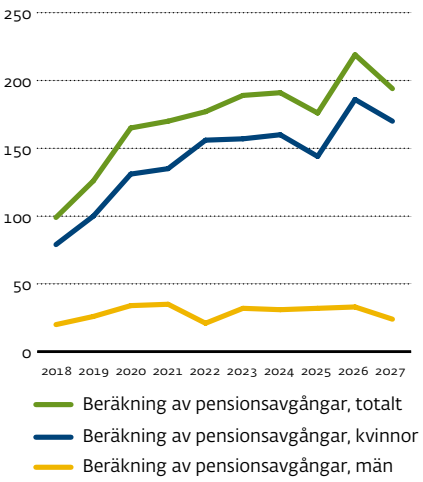

Chefer i Gävle kommun, (%)

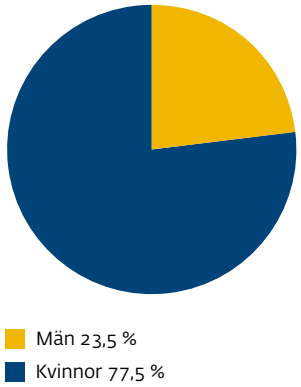

Kvinnors andel av mäns medellön, (%)

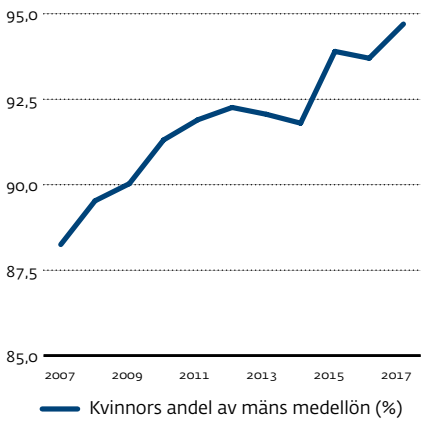

Ett inspirerande och utvecklande ledarskap.

Kommunens verksamheter

Inom Gävle kommunkoncern har chefer och ledare fokus på medarbetarens förutsättning för att kunna utföra uppdraget på ett professionellt och framgångsrikt sätt genom att inspirera och möjliggöra en bra utvecklingsmiljö att verka inom.

Inför medarbetarundersökningen hölls ett frukostmöte för samtliga chefer kring upplägg, tillvägagångssätt och efterarbete för att förbereda dem på bästa möjliga sätt. Under mars månad genomfördes ett frukostseminarium om rehabilitering och i april genomfördes en aktualitetsdag för chefer för att informera kring organisatorisk och social arbetsmiljö, vilken är en del i satsningen som görs inom det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM), samt kring livs- och karriärutveckling.

Från och med i år är den grundläggande arbetsmiljöutbildningen obligatorisk för nyanställda chefer. Samtliga förtroendevalda politiker har även under året genomgått arbetsmiljöutbildning för att stärka hela organisationens arbetsmiljöarbete.

Under 2017 påbörjas en satsning på ledarutveckling för erfarna chefer med internt lärande chefer emellan. Utbildningen sker enligt en dialogmetod för att stötta varandra i olika dilemman. I mars utbildades nio samtalsledare som ska driva dessa ledarutvecklingsgrupper som startades i september och fortgår under 2018.

Framtida ledare startades i december efter ett rekryteringsförfarande av ett tiotal medarbetare och utbildningen är klar i juni 2018. Det är en satsning på eventuellt blivande chefer inom koncernen.

Det centrala rekryteringsstödet arbetar med all chefsrekrytering inom kommunen vilket är ett led i att avlasta rekryterande chef plus att kvalitetssäkra rekryteringen. Detta sker via kompetensbaserad intervjuteknik samt personlighetstester av samtliga slutkandidater. Ett annat steg är att den grundläggande arbetsmiljöutbildningen är obligatorisk för samtliga nyanställda chefer för att stärka ledarskapet.

Socialtjänst Gävle har deltagit i ett forskningsprojekt med KTH (Kungliga Tekniska Högskolan) avseende tillämpad beteendeanalys i arbetsledning. Projektet, som var ettårigt, innehöll aktiviteter i form av

uppföljning och utveckling av det egna ledarskapet. De sista cheferna blev klara under våren.

Resultatet av Arbetsmiljöverkets tillsyn av grundskolans verksamheter används som utgångspunkt för utveckling av respektive verksamhet och hela Utbildning Gävle. En beskrivning av hur systematiskt arbetsmiljöarbete ska fungera inom Utbildning Gävle har tagits fram. Information och stödmaterial har samlats på sidor på Ankaret. Styrning och uppföljning av arbetsmiljöarbetet stöttas via kommunens verksamhetssystem.

I övrigt anordnas frukostseminarier och chefsdagar för att utveckla och skapa samsyn kring viktiga teman som framtidsutsikter, mångfald och kommunikativt ledarskap i syfte att stärka cheferna i deras arbete.

Analys av indikatorerna

Ledarskapsindex i medarbetarundersökningen ger ett mått på medarbetarnas uppfattning om ledarskapet inom Gävle kommun. Utfallet av ledarskapsindex 2017 uppvisar ett bra resultat och påvisar en av kommunens styrkor. Resultatet skiftar bland de olika förvaltningarnas chefer och där behov finns så erbjuds stöd till chefer med det fortsatta utvecklingsarbetet.

Utfallet på index 79 är på samma nivå som föregående år (79) samt som det uppsatt målvärdet för året. Utfallet för kommunen är högt enligt leverantören av systemet, då resultat över 70 ses som ett gott resultat i medarbetarundersökningen. Hållbart medarbetarengagemang (HME ledarskapsindex) är en del av indikatorn och även det resultatet är högt.

Samtliga elva frågors svar hamnar i stort sätt på samma nivå som tidigare år. Möjligheten att förena arbete och föräldraskap har ökat medan förtroende för chef och öppet klimat har sjunkit något. Ett arbete har pågått under året för samtliga chefer att analysera resultatet tillsammans med sina medarbetare och sätta aktiviteter där det behövs och genomföra dem.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Ledarskapskap MAU	Index 79	●	Index 79	Index 79

1 Indexet för ledarskap i Medarbetarundersökningen (MAU) ger ett mått på medarbetarnas uppfattning om ledarskapet inom Gävle kommun. MAU samt utvecklingsaktiviteter utifrån dess resultat genomförs från och med 2015 varje år.

Uppnå jämställda arbetsvillkor och löner

Kommunens verksamheter

Gävle kommunkoncern kartlägger och analyserar årligen sina löner vilket sedan ligger till grund för olika lönepolitiska ställningstaganden. Lönekartläggningen inför löneöversyn 2017 visade att det fanns behov av att prioritera vissa grupper utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet med aktiviteter från lönekartläggningens handlingsplan har genomförts under våren och en del har varit att kommunicera ut prioriterade medel till förvaltningarna och fördela dem efter prioriteringar.

De jämställda villkoren mäts genom en sammanvägning av nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB (vård av barn) samt sjukfrånvaro. Resultatet används även för en kommungemensam jämförelse och för utvecklingsarbete.

Arbete med att genomföra åtgärdsplanen för Jämställdhet och Likabehandling 2016–2017 har pågått under året och olika informationsinsatser har genomförts, exempelvis en informationsinsats kring sexuella trakasserier inom Kultur och Fritid. Övriga förvaltningar har haft liknande aktiviteter inplanerade under hösten. Samtliga chefer var inbjudna till en frukostföreläsning i december kring temat inkludering och normer för att bredda kunskapen i ämnet.

Inom Gavlia-koncernen, ett av kommunens bolag, har uppstarten av HBTQ-certifieringen och den koncerngemensamma värdegrundsplattformen påbörjats i samarbete med RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter). Arbetet har pågått under hela 2017 och syftet är att öka medarbetarnas kunskap i bland annat diskrimineringsgrunderna.

Analys av indikatorerna

Indikatorn Jämställda villkor når inte sitt mål för året men ökar jämfört med helåret 2016. Här ligger ökningen främst i kategorin anställningsvillkor och chefsstruktur, den största förklaringen är att löneskillnaderna för B- och C-chefer har minskat. B-chefer är avdelningschefer det vill säga nivån under förvaltningschefer. För att vara en B-chef måste du även ha chefer under dig. C-chefer är nivån under B-chefer, det vill säga de som har medarbetare under sig. För C-chefer där männen har högre medianlön är differensen 0,3 procentenheter och för B-chefer där kvinnor har högre medianlön är differensen 1,8 procentenheter. Vad gäller föräldraledighet så tar männen ut hälften av vad kvinnor tar i ledighet. Vad gäller tillfällig föräldrapenning så är det mer jämlikt då männens frånvaro uppgår till 85 procent av kvinnornas frånvaro. Här är dock variationer mellan de olika förvaltningarna stora då i tre av sju förvaltningar tar männen ut mer tillfällig föräldrapenning än kvinnorna.

Utfallet för Jämställda löner blev 94,7 procent vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2016 (93,7 procent). Kommunen når inte det höga målet för året, men med tanke på fjolårets tillbakagång med 0,2 procentenheter så är det ett framsteg. Utfallet är ovägt och diskussioner pågår att finfördela uppföljningen inför kommande år. Medellönen för samtliga tillsvidareanställda män är 32 348 kr och för kvinnor 30 688 kr.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Jämställda villkor	Index 3,7	◆	Index 4,2	Index 3,6
2 Jämställda löner	94,7 %	◆	95,7 %	93,7 %

1 Jämställda villkor mäts genom nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Skalan går från 1–10 där 10 är högst värde, det vill säga helt jämställt mellan könen.
2 Kvinnors andel av mäns lön. Det är den ovägda löneskillnaden mellan kvinnor och män som mäts.

Hållbar tillväxt

Måluppfyllelse

Teckenförklaring
■ = Mål ej uppnått
◆ = Mål delvis uppnått
● = Mål uppnått

Kommunövergripande mål

● **Gävle ska ha en hållbar tillväxt som stimuleras av bostadsbyggande och en infrastruktur för god kommunikation**

Kommunens verksamheter

Gävle positionerar sig allt bättre i tidskriftens Fokus årliga undersökning Bäst-Att-Bo. I årets undersökning placerade sig kommunen på 30:e plats bland rikets 290 kommuner. Det är en förbättring med 17 placeringar jämfört med föregående år. Ännu bättre placeringar får kommunen i undersökningens teman Att vara äldre respektive Att vara ung. Det sistnämnda förstärks av att Sveriges Förenade Studentkårer valde Gävle till Årets Studentstad år 2017. Gävleborna är enligt SCB:s Medborgarundersökning nöjda med Gävle som plats att leva och bo på. Det är framförallt förbättrade bostadsmöjligheter och ökad trygghet som bör prioriteras för öka attraktionskraften.

Det råder bostadsbrist i Gävle i likhet med många platser i Sverige. Bra bostäder i tillräcklig omfattning är en väsentlig förutsättning för tillväxt. Eftersom bostadsbyggande och boendet i sig ger upphov till energianvändning, transporter och ianspråktagande av mark, är det viktigt att höga krav på hållbarhet uppfylls. Mycket talar för att ägardirektivets krav på 750 nyproducerade lägenheter fram till år 2020 kommer att kunna infrias av AB Gavlegårdarna. Inom 18 månader kommer 330 nyproducerade lägenheter ut på marknaden. Under året har nya riktlinjer för bostadsförsörjningen tagits fram för antagande i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

I december antog kommunfullmäktige den nya översiktsplanen som bland annat inrymmer miljösmarta verksamhetsområden, attraktiva livsmiljöer för 120 000 invånare i Gävle kommun år 2030. Kommunen och regeringen har undertecknat ett avtal för överenskommelsen om statliga åtgärder och bostadsexploatering i stadsdelen Näringen. Regeringen valde ut Gävle som en av sex kommuner i satsningen på hållbara städer och stadsdelar. Det handlar om 6 000 klimatsmarta bostäder, handel och annan näringsverksamhet i den nya stadsdelen. Program för Kungsbäcksområdet har varit ute på samråd och programmet planeras antas av kommunfullmäktige i februari 2018.

När det gäller digital samhällsbyggnadsprocess har Samhällsbyggnad Gävle medverkat i två av lantmäteriets workshops kopplat till regeringens uppdrag Digitalt först. Övriga deltagare är Sveriges kommuner och landsting (SKL), Länsstyrelsen, Boverket och ett stort antal andra kommuner. Samhällsbyggnad Gävle genomför även ett samarbetsprojekt tillsammans med lantmäteriet som syftar till att vidmakthålla och utveckla GIS-huvudstaden (geografiskt informationssystem). Fysisk planering arbetar med en utvärdering av framtida ritverktyg som möjliggör digitala detaljplaner.

Fiberutbyggnaden till både hushåll och företag har under året fortsatt med en högre utbyggnadstakt än vad som var planerat. För kunden erbjuds nu också fler tillval av produkter och tjänster.

Antalet tillgängliga småhustomter är få då försäljningstakten varit hög de senaste åren. De nio tomter som finns tillgängliga vid årsskiftet finns i Hedesunda och Bergby. Under 2017 har sex radhustomter i Strömsbro förmedlats via tomt- och småhuskön och under hösten 2017 har åtta tomter i Lindbacka Västra sålts via kön. Området Engesvik är klart och innehåller elva nya tomter som går ut för försäljning i början av 2018. I Lindbacka Västra kommer under våren/sommaren 2018 27 nya tomter att förmedlas. För att visa omsättningen på sålda tomter kommer en ny indikator att rapporteras under 2018.

För tillfället finns det 17 hektar (ha) ledig mark för verksamheter medan mark för extern handel är slutsåld. Mark för kontor i Teknikparken är inte tillgänglig för försäljning eftersom ett nytt program för området ska beslutats av kommunfullmäktige under februari 2018. Gävle Bro (3,1 ha) utreds eftersom kapacitet för vatten och avlopp (VA) saknas och stor yta är reserverad. Ingen utbyggnad av VA planeras 2018 då projektet inte prioriterats. Ersbo Syd (48 ha) finns planlagt men infrastrukturen blir utbyggd och klar först under 2019. För att visa omsättningen på såld mark för verksamheter kommer en ny indikator att rapporteras under 2018.

Analys av indikatorerna

Enligt kommuninvånarregistret uppgick befolkningen till 100 603 invånare vid årsskiftet, vilket innebär en folkökning med 815 personer under helåret 2017. Målvärdet om lägst +800 personer uppnås därmed.

Enligt bearbetad bygglovsdata uppgick nettotillskottet till 522 färdigställda bostäder under helåret 2017. Det innebär att målet om lägst 500 färdigställda bostäder uppnås.

Planberedskapen är för tillfället låg men detaljplaner för cirka 3 100 bostäder är på gång och planerna kommer att antas från och med början av 2018 och framåt. Exempel på en sådan plan är studentbostäderna i Kungsbäck med cirka 400 bostäder som blivit försenad på grund av av att det krävs arkeologiska utredningar.

Totalt har det beviljats bygglov för 695 nya bostäder, 104 av dessa är enbostadshus. Antalet beviljade bygglov är lägre än förra året men analysen är att det under 2018 kommer att komma in flera stora bostadsprojekt

som till exempel Godisfabriken, Hemlingby, Kungsbäck, Mumman. Av de bostäder som beviljats bygglov för är 27 procent miljöcertifierade. För tillfället är tillgängliga småhustomter få eftersom försäljningstakten de senaste åren varit mycket hög.

Utbyggnaden av 100Mbit/s bredband till hushållen i Gävle kommun fungerar bra. Utfallet på indikatorn för 2017 fås den 28 mars 2018. Utfallet för 2016 var 83,7 procent vilket nästan är i paritet med 2017 års målvärde.

En väsentlig förutsättning för en hållbar tillväxt är tillförlitliga kommunikationer, såväl inom den lokala arbetsmarknaden som till och från angränsande arbetsmarknader. Detta gäller inte minst för den växande kollektivtrafiken. Ankomstpunktlighet till järnvägsstation utgör en tydlig indikator för tilliten till personresor per järnväg. Det är därför viktigt att en negativ utveckling med förseningar bryts, och en förbättrad punktlighet säkerställs till gagn för Gävles fortsatta tillväxt.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Befolkningsökning	815 st	●	minst 800 st	563 st
2 Bostadsbyggande	522 st	●	minst 400 st	468 st
3 Punktlighet tågtrafik	88,3 %	■	90 %	86,6 %
4 Tillgång till 100 Mbit/s bredband bland hushållen		–	70 %	80 %
5 Kollektivtrafik X-trafik	20,3 %	■		

1 Målvärdet är satt utifrån att planeringsfolkmängden är 111 000 invånare år 2030. (Målvärdet är reviderat till minst 950 st)

2 Målvärdet anger antal färdigställda lägenheter i småhus och flerbostadshus. Omfattar ny- och ombyggnation.

3 Punktlighet tågtrafik, andel persontåg som ankommit till Gävle C inom 5 minuter utifrån tidtabell.

4 Andel av hushållen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s

5 Andel kollektivtrafik i förhållande till all motordriven trafik.

■ **Gävle kommun bidrar till att skapa goda förutsättningar för företagande och arbetstillfällen**

Kommunens verksamheter

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden arbetar med att utveckla och skapa dialog med näringslivet utifrån näringslivsprogrammets fokusområden. Inom ramen för Helt enkelt Gävle fortgår aktiviteter i syfte att förbättra och förenkla för företagen. Till exempel har ett antal olika aktiviteter som ambassadörsträffar, näringslivsfrukostar och utbildningstillfällen för näringslivet i Lagen om offentlig upphandling (LOU) genomförts.

Näringslivsenheten arbetar aktivt med sitt uppdrag att öka Gävles attraktionskraft för företag och verka för att nya företag startas i Gävle. Detta sker genom samarbete med markägare, fastighetsägare och kommunens övriga förvaltningar. Samverkan sker med mötesindustrin för att få fler evenemang och kongresser till Gävle och med Gävles företagare sker ett arbete gällande ambassadörskap. Arbete pågår för att stärka Gävleregionens attraktionskraft för talanger och kompetens.

Nämnden har tidigare identifierat ett behov av ett nytt näringslivsprogram för att ge bättre förutsättningar för att arbeta effektivt med näringslivsfrågor. Under 2017 har ett förslag till nytt näringslivsprogram arbetats fram i nära samverkan med näringslivet i kommunen. Det har skett genom workshops och ett aktivt remissarbete med företag och företagarföreningar. Programmet låg i december 2017 färdigt för hantering av en parlamentarisk grupp och förväntas beslutas tidigt 2018 i kommunfullmäktige. Näringslivsprogrammet förväntas ge en strategisk riktning för kommunen, samt till viss del påvisa hur Gävle Kommun operativt ska utveckla sitt näringslivsarbete.

Gävle kommun bidrar till näringslivsklimatet i Gävle. Många av de mål och förutsättningar som bidrar till detta kan kommunen i begränsad omfatt-

ning påverka, medan kommunen har större påverkan på andra faktorer.

Att matcha behov av kompetens och utbildning samt att erbjuda ett adekvat utbud av insatser för att bli anställningsbar är ett nyckeluppdrag för näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Nämndens verksamheter samverkar med olika aktörer inom en mängd nätverk för att fånga upp arbetslivets behov av kompetens samt anpassa utbudet av insatser utifrån det för att stärka individens ställning på arbetsmarknaden. Nämnden har som uppdrag att genom samverkan med interna och externa intressenter vidta åtgärder för att minska tid i arbetslöshet, brister i utbildningen och öka andelen som är anställningsbara. Samverkan sker med ett stort antal intressenter inom kommunsektor, statliga myndigheter, Region Gävleborg och andra intresseorganisationer.

Byggklar mark för näringslivets behov är en viktig förutsättning för företagandet och planeringen inriktas på att detta behov tillgodoses. Under 2017 har det påbörjats ett arbete med att förstärka kommunens markreserv på längre sikt dels genom markbyten med skogsbolaget Bergvik skog och dels genom påbörjat samarbete med Fortifikationsverket för utveckling av statligt ägd mark i V Kungsbäck för bostäder och verksamheter.

Inom kommunens bolagssektor bidrar Gävle Energi AB genom att skapa hög tillgänglighet och tillförlitlighet till infrastrukturen och lyfter särskilt satsningar på fjärrvärme och bredband som viktiga. Gavlefastigheter arbetar med att underlätta ny- och ometableringar av små och medelstora företag.

Analys av indikatorerna

Kopplat till målet finns fem indikatorer. Flera av de indikatorer som mäter måluppfyllelsen försämras marginellt under 2017 jämfört med tidigare år och uppnår ej satta målvärden.

Det sammanvägda resultatet för Nöjd-Kund-Index (NKI), av i undersökningen samtliga ingående delar, uppgår till 69,1, vilket är en marginell försämring med föregående års resultat (70). Av undersökningen framgår att resultat mellan indexvärden 62-69 anses vara godkänt, medan resultat över indexvärde 70 är ett högt resultat. Det framgår av NKI-undersökningen att det är inom området serveringstillstånd som resultatet har försämrats för Gävle kommun jämfört föregående år. Resultatet uppgår till indexvärde 60 för detta specifika område vilket är en försämring med 16 enheter jämfört med föregående år. Målvärdet uppnås ej, och resultatet försämras marginellt. Trots detta anses sammantaget målet vara delvis uppnått då resultatet är förhållandevis högt totalt sett och med marginal godkänt.

Utfallet för nyföretagande (nyregistrerade bolag) avser 2016 och rapporteras med ett års eftersläpning. Från i år används Nyföretagarcentrums företagsbarometer som bas för målvärdet vilket innebär att jämförelser med föregående års resultat ej är möjliga. Utfallet är 5,3 vilket innebär att målvärdet i sin helhet ej är uppnått. Utvecklingen av nyföretagande ökar ej i samma utsträckning som i flera andra jämförbara kommuner, trots att kommunen jobbar aktivt med dessa frågor. Gävle Kommun har i likhet med andra kommuner haft en kraftig inflyttning av nyanlända under de senaste åren, vilket kan leda till att det relativa talet för nyföretagande minskar då det utgörs av en kvot av antalet invånare i kommunen. Vad som kan ha en inverkan på relativt nyföretagande är att en stor andel av de nyanlända bosatta i Gävle har en låg eller mycket låg utbildningsnivå, vilket bör avspegla sig i nyföretagande. Samtidigt så befinner sig Gävle kommun i en högkonjunktur vilket till viss del borde

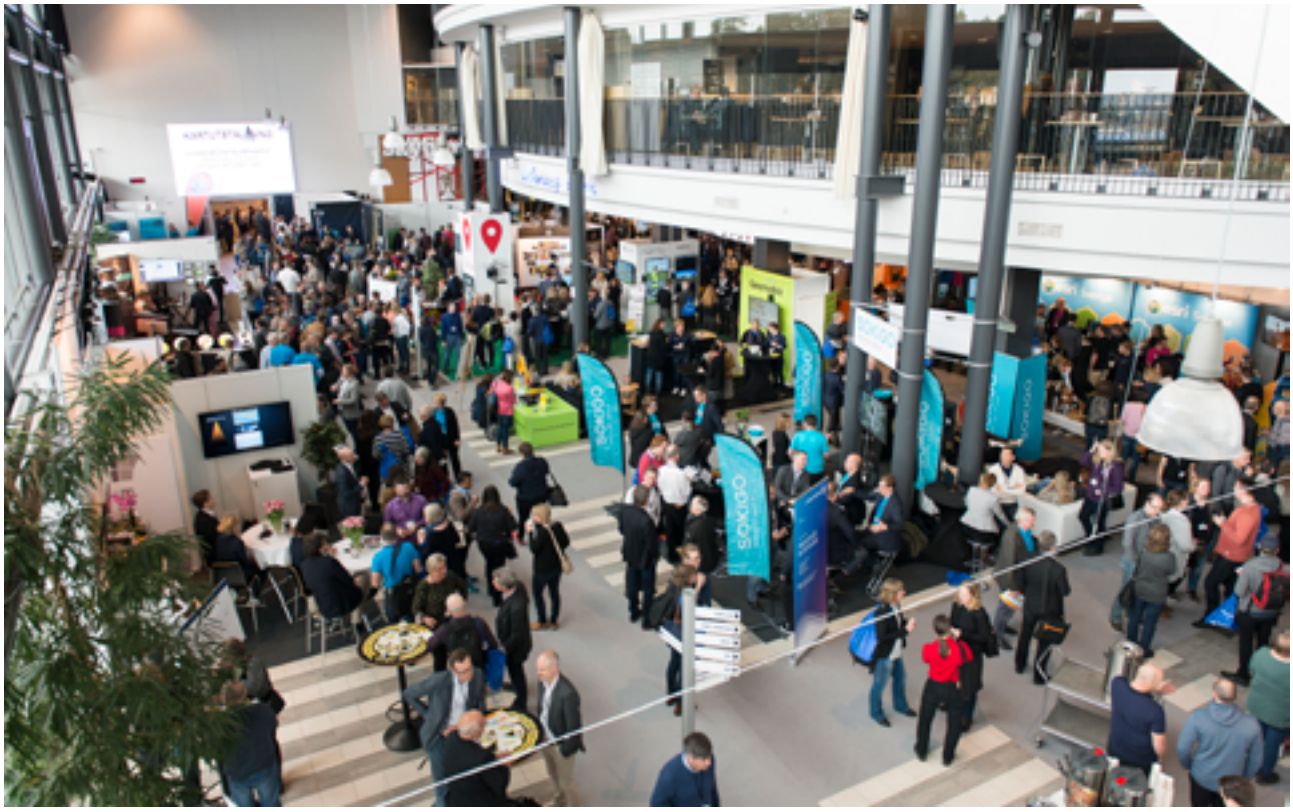

stimulera nyföretagandet, men inget sådant samband verkar finnas. En djupare analys av orsakssambanden har ej genomförts.

Svenskt Näringslivs rankning av företagsklimatet för alla Sveriges kommuner för 2017 uppgår till plats 259, vilket återigen är en försämring jämfört med föregående år (-7 platser). Indikatorn består dels av enkätsvar från Gävles företagare och dels av statistikuppgifter. Enkäten består av ett antal olika frågor inom olika områden. Det är svårt att dra långtgående slutsatser av utfallet av enkäten då variationer mellan åren i enkätens olika delar (svarsområden) varierar stort. Av undersökningen framgår dock att i 2017 års undersökning upplevs en försämring av attityderna generellt rörande företagande. Tillgången på kompetens anses ha minskat, konkurrensen från kommunen upplevs ha ökat samt att det finns en upplevelse av att tjänstemännens attityder gentemot företagande har försämrats. Samtidigt upplevs att skolans samt politikers attityder till företagande har blivit mer positiva. Inom flera av de områden där förändringar (positiva eller negativa) skett gentemot föregående år har inga förändringar av hur kommunen arbetar de facto genomförts. Undersökningen är en attityd-undersökning.

Målet för markreserven av byggklar mark för näringslivets olika behov (industri, kontor och handel) uppnås ej för 2017. Tillgången på byggklar mark är 17 hektar (ha). Mark för externhandel är slutsålt. Målsättningen är att ha en framförhållning av 60 ha detaljplanelagd mark. Mark för kontor i Teknikparken är inte tillgängligt för försäljning då nytt program för området arbetats fram. Ersbo Syd (48 ha) finns planlagt men infrastrukturen blir klar först under 2019.

Arbetslösheten i kommunen uppgick till 10,6 procent av den registerbaserade arbetskraften (16–64 år), vilket innebär en minskning med 0,3 procentenheter jämfört föregående år. Arbetslösheten i riket minskade och uppgår till 7,5 procent. Därmed uppnås inte målet om att avvikelsen från rikssnittet ska vara högst 2,5 procentenheter.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 NKI, Stockholm business Alliance	69,1	◆	index 72	70
2 Nyregistrerade företag	5,3 st	◆	11,8 st	5,4 st
3 Företagsklimat (ranking)	plats 259	■	högst 150	plats 252
4 Byggklar mark	17 ha	■	minst 60 ha	38 ha
5 Arbetslöshet, avvikelse från rikssnittet (procentenheter)	3,1 %	◆	högst 2,5 %	3,6 %

1 NKI SBA är ett mått på företagarnas helhetsbetyg av kontakten med kommunerna. Bedömning görs på brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljötillsyn och serveringstillstånd. Källa: Utrednings- och statistikkontoret AB och SCB.

2 Antalet nyregistrerade företag per 1000 invånare i kommunen. Baseras på data från första halvåret och räknas upp gånger två som en prognos för helåret. Källa: Nyföretagarcentrums företagsbarometer. Beräkningsgrunderna för målvärdet är ändrade och därför är värdet borttaget.

3 Näringslivsrelaterad statistik på kommunnivå och enkätundersökningar där tiotusentals företagare och politiker bedömer olika aspekter av det lokala företagsklimatet. Totalt antal kommuner i undersökningen är 290. Målvärdet anger i rankingen.

4 Utbudet av byggklar mark för verksamheter ska fortlöpande uppgå till 60 ha som är fördelade på mark som tillgodoser olika typer av efterfrågan.

5 Indikatorn mäter avvikelsen från genomsnittliga arbetslösheten i riket vid rapporteringstillfället.

Gävle kommun ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner

Kommunens verksamheter

Gävle Kommun blev rankade som Sveriges näst bästa miljökommun i tidskriften Aktuell hållbarhets kommunranking som presenterades i juni. Målet om att Gävle ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner är därmed nått. Viktigt dock att inte bara fokusera koncernens miljöarbete på detta övergripande mål, det är mycket arbete kvar för att nå delmålen i miljöstrategiska programmet (MSP)

Kommunledningskontoret har fortsatt arbete med styrning av det miljöstrategiska programmet. Vid årsskiftet 2017/2018 övergick projektstyrningen av programmet till ordinarie linjearbete. Ett flertal projekt är initierade inom ramen för MSP med extra fokus på miljöbokslutets röda områden: transporter, vatten och extern energianvändning. Det interna miljönätverket och olika interna forum har bedrivits under året med representanter från olika delar av kommunen.

Energi- och klimatrådgivare har arbetat med energirådgivning riktat mot privatpersoner, företag och bostadsrättsföreningar. Värmekamera, IR termometer och elcyklar är inköpta för utlåning till energi- och klimatrådgivningens målgrupp. Speciella insatsprojekt har genomförts för att erbjuda företagsbesök med energiöversyn samt riktade insatser mot det röda området externa transporter. Vid invigningen av Gavlehov deltog flera resurser kopplade till MSP på hållbarhetstorget. Projektet med att ta fram en solkarta för Gävle Kommun pågår med hjälp av Högskolan i Gävle. Solkartan beräknas vara i drift under början av 2018. Gävle Kommun blev utsedd till Sveriges elladdstolpetätaste kommun i september 2017. Tillsammans med att den nya biogasanläggningen tas i drift är två viktiga komponenter för att nå målen om fossilfri kommun uppnådda. Det interna miljöarbetet fortsätter enligt plan med kemikalienätverk, framtagande av kostpolicy, utredning om cykelcentralisering, revidering av resepolicy, miljökrav i upphandling samt upphandling av extern bilpool. Planering av Gävle miljögala och Earth hours 10 årsjubileum pågår för fullt. Det externa nätverket Hållbart näringsliv fortsätter utöka nätverket med nya medlemmar, i dagsläget är 53 företag anslutna. Målsättningen för 2018 är 70 företag, fokus i nätverket är att företagen ska genomföra nätverkets elva utmaningar som är kopplade till målen i MSP.

Utbildning Gävle har fortsatt sin planering av Det goda livet i Gävle 2030 – inom ramen för ett jordklot läsåret 2017/2018. Sju klasser från fyra skolor, totalt drygt 190 elever med 15 lärare är anmälda. EU-projektet School chance jobbar med hållbara elevresor till och från skolan. Tillsammans med Samhällsbyggnad Gävle tas pedagogiska aktiviteter fram i Trafikhjulet.

Omvårdnad Gävle har arbetat med flera aktiviteter för att nå måluppfyllelsen. En av flera aktiviteter är att minska resandet, utifrån detta prioriteras tekniska lösningar som stödjer detta, till exempel införandet av nyckelfria lås och tillsyn på distans. För att öka andelen miljöbilar byts äldre bilar ut mot bilar som drivs av fossilfria alternativ i samband med att leasingtiden löper ut.

Samhällsbyggnad Gävle har arbetat med avloppsinventeringen i Ålbo i Gävle Södra. Tillsyn har utförts på samtliga vattenverk under januari 2017. Resultatet vid årets inspektioner har varit bra. Vid de planerade tillsynsbesöken enligt miljöbalken har förvaltningen fokuserat på hanteringen av verksamheternas farliga avfall. Totalt kontrollerades 35 verksamheter, 21 bedömdes ha en väl fungerande hantering, tio bedömdes inte ha en väl fungerande hantering och fyra har i dagsläget inte bedömts. Samhällsbyggnad Gävle har också deltagit i ett externt pilotprojekt med FPX (Future Position X), Region Gävleborg och Högskolan i Gävle. Projektets syfte är att undersöka luftkvalité med hjälp av luftsensorer för att med hjälp av GIS få en bättre bild av luftkvalitén i staden i realtid. Arbetet med att påverka Gävlebornas färdmedelsval har på grund av minskade personella resurser inte kunnat vara lika intensivt som tidigare år, vilket syns i färdmedelsfördelningen. Under året har fokus legat på att utreda hur påverkansarbetet ska beskrivas framåt. En kommunikationsstrategi för hållbart resande där det fortsatta arbetet beskrivs förväntas vara klar under våren 2018. Invigning av Tångbergets och Limöns naturreservat kommer att ske 2018. Skyltar för Vitgrund/Norrskär är under produktion. Sätraskogen, Limön och naturstigsskyltarna kommer att skyltas under 2018.

Kultur & fritid Gävle arbetar löpande tillsammans med Gavlefastigheter AB för att få ner elförbrukningen på Gavlevallen. Gasklockorna kommer, som en fortsättning på energieffektivisering i lokalerna, att påbörja ett miljöutvecklingsarbete med en energipedagog från Gävle energi AB. Det kan komma att leda till en certifiering. Under 2013–2017 har Kultur & fritid Gävle genomfört armaturbyte i Gävles motionsspår, från 125 W armaturer innehållande kvicksilver till LED-belysning

Näringsliv och arbetsmarknad Gävle har under 2017 genomfört flertalet olika aktiviteter. Nya rutiner för sophantering har införts vid Vuxenutbildningens verksamhet vid Skytteln samt inom Enheten för daglig verksamhet och flertalet temadagar om hållbar utveckling har genomförts av Näringslivsenheten.

Gavlefastigheter bedriver ständigt ett flertal stora om- och nybyggnationsprojekt. Samtliga nybyggnationer sker med tydliga miljöprofiler och ska certifieras enligt Miljöbyggnad, nivå silver. Under början av 2016 erhölls det första certifikatet, nu är man uppe i sex stycken. Energieffektivisering finns ständigt i fokus inom Gavlia-koncernen. Sedan två år finns ett internt energiråd inom Gavlefastigheter. En av rådets uppgifter har varit att ta fram en intern energiplan för Gavlia-koncernen.

Gävle Vatten har arbetat med att öka tillgången av grundvatten genom driftsättningen av en filteranläggning som fyller på åsen med renat åvatten. Dock är grundvattennivåerna fortsatt låga och fler åtgärder krävs för att få en långsiktigt stabil vattenförsörjning. För att säkerställa vattenkvaliteten pågår aktiviteter för säkra vattenuttag dels genom låsning av vattenposter dels genom att införa vattenkiosker.

Vid vattenkioskerna kan kontrollerade uttag ske av entreprenörer och kunder. Genom dessa åtgärder fås bättre kontroll på vattenuttag och gör leveransen av dricksvatten säkrare.

Gävle Energi har en viktig roll i kommunens miljöstrategiska program. Energiplanen antogs av kommunfullmäktige under första kvartalet 2016. Den är en indikator i kommunens miljöstrategiska program och beskriver hur målen för energiområdet ska uppnås. Arbete pågår inom många målområden i MSP. Tydliga aktiviteter finns under de prioriterade målområdena där Gävle Energi har ett ansvar. Gävle Energi är delägare i Gästrike Ekogas AB tillsammans med Gästrike Återvinnare. Gästrike Ekogas har byggt en ny torrötningsanläggning för matsavfall i Forsbacka. Anläggningen invigdes 12 september 2017. Målet är att biogasproduktionen ska nå en 400-procentig ökning vid utgången av 2018.

Gävle Hamn har sedan många år arbetat med en prissättning som premierar fartyg med bra miljöprestanda. Från 1 januari 2017 har en ny form av miljödifferentierad hamntaxa implementerats, som tar hänsyn till fler parametrar, ger större rabatter för miljövänliga fartyg och därmed ytterligare premierar fartyg med hög miljöprestanda. Under året har allt fler fartyg rapporterat att de följer miljökraven för att erhålla rabatterna, med en toppnotering på 15 procent av anlöpen i november. Miljöledningssystemet (ISO 14001) har under året implementerats fullt ut i verksamheten. Under 2017 har två publika tankstationer för HVO (hydrated vegetable oil) etablerats vid hamnens säkra rastplats utanför grindarna. Tack vare initiativet är det nu möjligt för dieseldrivna fordon att tanka fossilfritt i anslutning till hamnen.

Analys av indikatorerna

För indikatorn miljöranking är utfallet en andraplats, vilket var ett betydligt bättre utfall än målvärdet på 15:e plats.

För indikatorn om andelen fordon med förnybara drivmedel så är utfallet 44 procent jämfört med målvärdet 49 procent. Detta är en ökning med 11 procentenheter jämfört med föregående år. Verksamheterna arbetar intensivt med att öka fordon som kan drivas med förnybara drivmedel .

NMI-miljöindex för frågan om kommunens miljöarbete är utfallet index 59 för 2017. Betyget 59 innebär att Gävleborna är nöjda (40 betyder godkänt, 55 betyder nöjd och 75 betyder mycket nöjd). Utfallet på NMI 59 innebär att målvärde som är satt till NMI 59 nås.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Miljöranking	2	●	15	6
2 Andel fordon som drivs med förnybara drivmedel	44 %	◆	49 %	35 %
3 NMI- miljöindex	59	●	index 59	56

◆ **Gävle kommuns verksamheter ska ha effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande**

Kommunens verksamheter

För att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet hos Utbildning Gävle förbättrar verksamheterna dokumentation av sitt kvalitetsarbete i systemstödet Stratsys. 2018 görs ett omtag av det systematiska kvalitetsarbetet där syftet är att ännu tydligare anpassa strukturen för förskolans och skolans syste-

matiska kvalitetsarbete. Ytterligare utvecklingsinsatser sker för att ge skolorna bra underlag för analyser, bland annat framtagande, bearbetning och presentation av kvalitetssäkrade betygsresultat direkt från databas för den kommunala gymnasieskolan. Tidigare underlag har uppvisat stora skillnader jämfört med det som Skolverket senare publicerat vilket inneburit osäkerhet. Skolverket presenterar data först i december. Modellen kommer framöver att kunna användas till att sammanställa resultatet så snart det är inrapporterat (juni), vilket innebär en kvalitetshöjning och förbättrade möjligheter till analys för respektive skolledning och förvaltningsledning. Förvaltningen har under våren utvecklat och använder nu ett standardiserat och gemensamt underlag för uppföljning av grundskolans och gymnasieskolans resultat och värdegrundsarbete. Applikationen och materialet som är tillgängligt för skolledare och förvaltningsledning ger en ökad kontroll av och förståelse av den egna verksamheten och underlättar jämförelser mellan skolor och områden.

Samhällsbyggnad Gävle arbetar fortlöpande med att effektivisera och kvalitetssäkra rutiner och processer. Varje avdelning har utsett en kvalitetssamordnare. Samordnarna träffas månadsvis för att utveckla kvalitetsarbetet på förvaltningen. Under 2016 påbörjades arbetet med att kartlägga förvaltningens investeringsprocess för att möjliggöra för förvaltningen att skapa effektivitet i ekonomisk planering, uppföljning och i det samlade resursutnyttjandet. Med resurser avses ekonomi, personal och tid. Målet är att förtydliga investeringsårscykeln samt roller, ansvar och befogenheter. Förvaltningen arbetar vidare med att säkerställa mallar, rutiner och arbetssätt utifrån kartläggningen. Beslut om att införa ett nytt handläggningssystem i lantmäteriförrättningsprocessen togs våren 2017. Implementering och utbildning i handläggningssystemet Geosecma har genomförts under hösten. Nuvarande arbetsrutiner har uppdaterats och en del nya instruktioner har skrivits. Från november produceras alla förrättningskartor i Geosecma och geometrin registreras i NDRK (nationell digital registerkarta) via Geosecma. Som en följd av införande av Geosecma måste alla gränspunkter kvalitetssäkras och ett stort arbete med detta har genomförts under 2016-2017.

Processerna för Kultur & Fritid Gävles arbete har utvecklats. För att förbättra processer inom kundtjänst deltar förvaltningen i arbetet med Gävle kommuns gemensamma kundtjänst. Biblioteket har påbörjat ett arbete inför revidering av Biblioteksplan. Utvärdering av Biblioteksplan 2025 har genomförts och en arbetsgrupp för revideringen har tillsatts.

För att möta framtidens utmaningar och dagens krav är det av största vikt att Omvårdnad Gävles verksamheter bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i vardagen. Konkret innebär det att Omvårdnad Gävles medarbetare har ett kunskapsbaserat arbetssätt med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet. Ett systematiskt kvalitetsarbete förutsätter både ett aktivt förebyggande arbete och uppföljning av den verksamhet som bedrivits. I en organisation med ett tillitsbaserat förhållningssätt måste en stor del av den uppföljning som sker vara i form av egenkontroll, det vill säga verksamhetens uppföljning av det egna arbetet.

Den förvaltningsinterna samverkan inom Socialtjänst Gävle har strukturerats tydligare och ökat i omfattning, bland annat har fast tid införts då enheter och verksamheter kan mötas för samverkan/samarbete i konkreta frågor och ärenden. Det har bidragit till ökad samverkan. Upparbetade samarbetsformer med Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsenheten har utvecklats med stark fokus på åtgärder för att fler ska kunna komma ut i arbete eller annan sysselsättning och på detta sätt bli

självförsörjande och inte vara beroende av försörjningsstöd. Kommunens och förvaltningens drogförebyggande arbete har fortsatt i linje med fastställda riktlinjer och strategier på nationell, regional och lokal nivå rörande alkohol-, narkotika- och tobakspolitiken. Viktiga aktörer är kommunens och förvaltningens drogsamordnare, fältgruppen, Brottsförebyggarna i Gävle (BIG) och verksamheten drogfri skola. Förvaltningen har även arbetat vidare med utveckling av det egna förebyggande arbetet rörande vuxna missbrukare. Riktade insatser har genomförts i samarbete med polisen för att motverka bruk av narkotika bland ungdomar. Insatserna har varit lyckade och planering finns för nya aktiviteter.

Inom bolagssektorn kan nämnas att Gävle Hamn har genomfört ett stort digitaliseringsprojekt med uppbyggnad av ett IT-system för hantering av fartygsanlöp, vilket bland annat omfattar spårning av fartygsrörelser i farleden, färre manuella moment i administrationen av fartygsanlöp samt uppkoppling av systemet mot Sjöfartsverkets webbplats Maritime Single Window (MSW). Under våren 2017 implementerades systemen fullt ut och Gävle Hamn AB är andra hamn i Sverige att gå in i MSW.

Analys av indikatorerna

Av 20 relevanta indikatorer där nämnderna och bolagen mäter effektivitet och kvalitet rapporteras tolv indikatorer som uppnådda, vilket ger ett resultat på 60 procent. Exempel på uppnådda målvärden är andel genomförd egenkontroll, utveckling av uppsökande arbete bland vuxna missbrukare, lärande i arbete, antal förbättringsförslag och ökning av antalet E-tjänster. Några områden där insatser behöver intensifieras för att nå målen är bemötande och kompetens inom tillståndsverksamheten, handläggningstider som klarar serviceåtagande och antalet digitala omteckningar för elhandel.

Indexet för kvalitets- och effektivitetsranking består av 33 indikatorer från KKiK (kommunens kvalitet i korthet) där medverkande kommuner rangordnas för varje indikator efter resultat. Gävles 33 placeringar beräknas sedan till ett medelvärde, vilket ger detta index. Ju lägre värde desto bättre. I 2017 års mätning har Gävle kommun backat från ett värde 2016 på 88 till 94. Målet för 2017 sattes till 80 vilket inte har uppnåtts. Det är elva indikatorer som har fått en bättre placering och 22 indikatorer som fått en sämre placering vilket är en förklaring till utfallet. För att uppnå uppsatt mål är det viktigt att berörda verksamheter jobbar med att förbättra sina resultat. Indikatorer där Gävle ligger bland de 25 procent bästa kommunerna är; Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, Delaktighetsindex, Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning och Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet. Indikatorer där Gävle ligger bland de 25 procent sämsta kommunerna är: Väntetid i antal dagar från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, gymnasieelever med examen inom 4 år samt brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn.

Indikator	Utfall 2017		Mål-värde	Utfall 2016
1 Andel uppnådda målvärden på verksamheternas indikatorer	60 %	◆	20	79
2 Kvalitets- och effektivitets ranking	94 %	◆	32 %	30 %

1 Mätning görs på de indikatorer som har ett faktiskt mätbart utfall och mäter kvalitet och/eller effektivitet i verksamheternas processer och kopplat till det övergripande målet. Källa: Intern mätning på indikatorerna i verksamheternas planer.

2 Ranking av ett urval av KKiK mått som mäter verksamheternas kvalitet och effektivitet bland de 240 deltagande kommunerna.

Ekonomi

Måluppfyllelse

Teckenförklaring
■ = Mål ej uppnått
◆ = Mål delvis uppnått
● = Mål uppnått

Kommunövergripande mål

◆ **Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar**

Kommunens verksamheter

Kostnadskontroll är kanske den viktigaste variabeln för att uppnå planerade resultat. Genom att fokusera på kostnadsutvecklingen i den löpande verksamheten i förhållande till intäkternas utveckling skapas ett relationstal som tar hänsyn till detta förhållande. För kommunens verksamheter innebär det att nettokostnaderna på sikt inte kan öka snabbare än kommunens skatteintäkter.

Nettokostnaderna inom kommunen har ökat mindre än målvärdet men sammantaget har nämnderna inte helt bedrivit sina verksamheter inom tilldelade ramar. Målet bedöms därför som delvis uppfyllt.

För att vidmakthålla en ekonomisk balans i kommunen är det nödvändigt att kommunens nämnder klarar sin verksamhet inom de tilldelade ekonomiska ramarna. Det är två nämnder som redovisar större obalanser i sina resultat, Socialnämnden med -58,5 mnkr och Omvårdnadsnämnden med -45,3 mnkr. Sammantaget visar kommunernas nämnder ett verksamhetsunderskott på -9,8 mnkr i relation till tilldelade ramar. Sammantaget visar dock kommunen ett positivt resultat på 217,6 mnkr (exklusive reavinster och exploateringsresultat).

För att klara sin verksamhet inom tilldelade ramar och för att öka möjligheterna till effektiv resursfördelning arbetar förvaltningarna bland annat med löpande uppföljning, tydliggörande av effekter av extern finansiering, effekter av myndighetsbeslut, efterfrågan av tjänster relativt den egna verksamhetens resurser, lokalutnyttjande, resursfördelningsmodeller och balanseringsbehov mot andra värden, som till exempel miljö och kvalitet.

Kommunkoncernens verksamheter bedöms bedrivas kostnadseffektivt bland annat baserat på att samtliga bolag inom Gävle Stadshus-koncernen uppfyller de ekonomiska målen enligt ägardirektiven. Ett mått på effektivitet är att jämföra utdebiterade taxor samt stopptid i bolagens verksamhet med likartade verksamheter. Det kan konstateras att kommunkoncernens bolag är konkurrenskraftiga.

Analys av indikatorerna

Nettokostnadsökningen under 2017 uppgick till 3,9 procent och ökningen av skatter, bidrag och utjämningssystem uppgick till 3,7 procent. Det är ett utfall som är bättre jämfört med målet för 2017. Nettokostnaderna har ökat mer än intäkterna från skatter, bidrag och utjämning, men det är från en nivå där kommunen redovisar ett relativt sett högt resultat. Resultatet 2017 var högt, med ett överskott exklusive realisationsvinster och resultat från exploatering på totalt 217,4 mnkr.

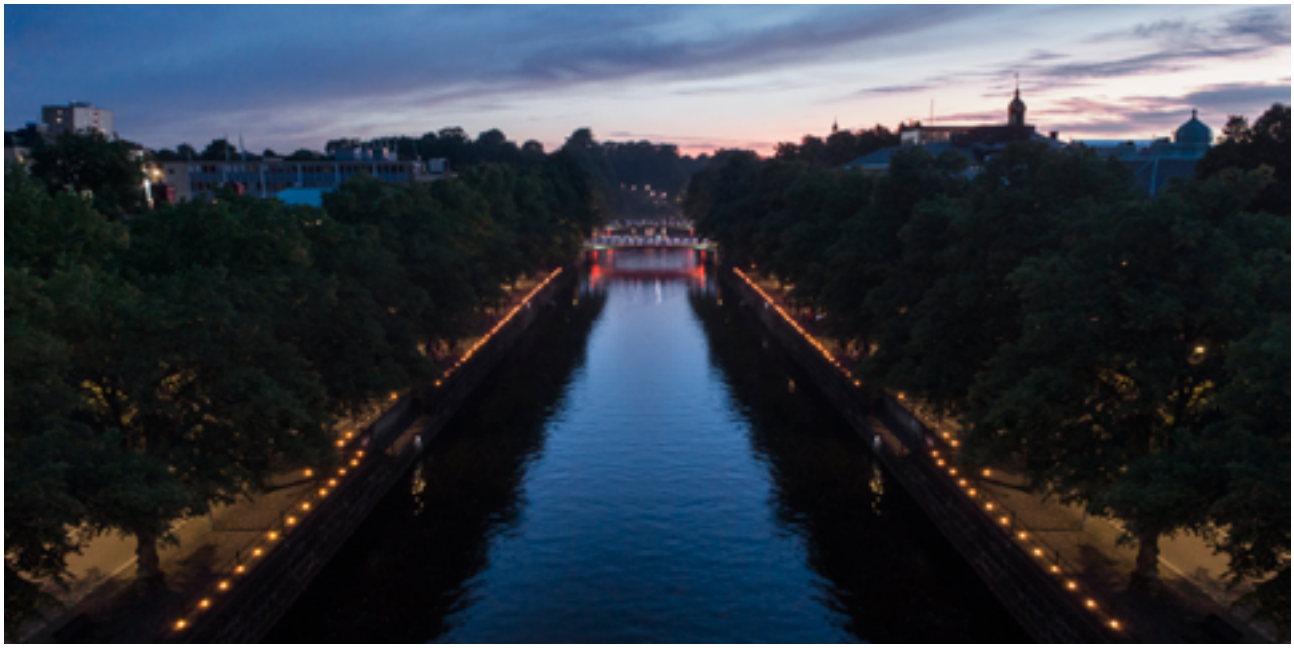

2017 var ett år då kostnadsökningarna inom vissa verksamheter har varit hög. Det gäller främst inom Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden. Det är kostnadsökningar som uppkom redan under 2016 och har varit kända under året.

Kommunen fick ett intäktstillskott under 2017 i form av försäkringsersättning för höga kostnader inom omsorgen under år 2016. Det har också funnits tid för politiska avvägningar kring hantering av denna utveckling. Sett över en längre period har Gävle kommuns ekonomi stärkts. Över fem år har intäktsutvecklingen (av skatter, bidrag och utjämning) varit högre än verksamhetens nettokostnader. Budgetförutsättningarna för kommande år innebär dock en svagare utveckling av intäkterna varför det tillsammans med utvecklingen inom Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden kommer att krävas stark styrning av verksamhetens kostnader framöver.

Indikator	Utfall 2017		Målvärde	Utfall 2016
1 Verksamhetens nettokostnader, förändring jämfört med föregående år	3,9 %	●	högst 4,4 %	5,5 %
2 Skatter, generella bidrag och utjämning, förändring jämfört med föregående år	3,7 %	●	3,7 %	6,8 %

● **Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna**

Kommunens verksamheter

För att undvika krav på snabba åtgärder för att minska kostnaderna vid sjunkande resultat, samt för att långsiktigt hantera höga investeringsnivåer bör kommunen över tid och vid god intäktsutveckling redovisa ett överskott. Överskott tryggar ett långsiktigt politiskt handlingsutrymme, möjliggör nya satsningar och säkerställer utveckling och tillväxt. Målet för Gävle kommun är att över tid ska överskottet uppgå till 2 procent av skatter, bidrag och skatteutjämning. Vid beräkning av resultatet exkluderas realisationsvinster och förluster. För att målet ska uppnås är det viktigt att nämnder håller beslutad budget och att bolagen klarar sina resultatkrav.

Analys av indikatorerna

Inför 2017 beslutades om en budget som innebar ett planerat överskott på 2,1 procent. Utfallet för 2017 uppgick till 3,9 procent. Resultatet för kommunen exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat uppgick till 217,4 mnkr. Det samlade resultatet för kommunens nämnder uppgick till -9,8 mnkr exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat. Finansförvaltningens resultat uppgick till 227,4 mnkr.

Det, relativt budget, höga positiva utfallet beror främst på att verksamheterna sammantaget har bedrivit verksamheten i princip inom tilldelade ramar samt att kommunen under 2017 redovisade positiva effekter av intäkter av engångskaraktär, samt positiva utfall av pensionskostnader och skatt.

Överskottet på 3,9 procent ger tillsammans med tidigare resultat ett genomsnittligt överskott under de senaste fyra åren på 3,7 procent och för de senaste åtta åren på 2,8 procent. Dessa goda värden ger styrka inför att hantera kommande planeringsperiod där ökningen av skatter och intäkter inte fortsätter i samma takt som under de senaste åren.

Indikator	Utfall 2017		Målvärde	Utfall 2016
1 Årets resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning	3,9 %	●	minst 2,1 %	4,3 %
2 Genomsnittligt resultat under en åttaårs period	2,8 % *	●	minst 2,2% innevarande år, tre år framåt och fyra år bakåt	2,8 %**

** 2017 års värde tre år framåt är beräknat på tilläggsbudget 2018 enligt beslut KF december §3 samt prognosvärden för 2019 och 2020.*

*** 2016 års värde tre år framåt är beräknat på utfall 2017, tilläggsbudget 2018 samt prognos 2019.*

Kommunkoncernen ska eftersträva en långsiktig tillväxt i balans

Kommunens verksamheter

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv och ett mått på hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetens absoluta nivå och förändring är beroende av ökningen i tillgångsmassan i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Genom att arbeta med ett tak för skuldsättningen per invånare skapas en intern process där varje investering prövas noggrant med den uttalade målsättningen att varje investering ska vara självfinansierad, vilket i sin tur ställer krav på ett stabilt kassaflöde från de olika verksamheterna. Motivet med att sätta ett lånetak är att minska kommunens och de kommunala bolagens finansiella risk med en alltför hög skuldsättningsgrad. Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet.

Målet är endast kommunövergripande och bryts inte ned i kommunens verksamheter. Målet bedöms som uppfyllt, då soliditeten i koncernen har stärkts, både på kort och lång sikt.

Analys av indikatorerna

Kommunens soliditet vid årets utgång uppgick till 41,1 procent. I bokslutet 2016 uppgick soliditeten till 39,7 procent. För kommunkoncernen uppgick soliditeten till 30,4 procent, med motsvarande värde i fjol på 28,5 procent. Kommunkoncernens tillgångsmassa ökade med 815,3 mnkr och det egna kapitalet ökade med 510,1 mnkr. Kommunkoncernens skuldsättningsnivå, uttryckt som kronor per invånare, uppgick vid årets början till 92 826 kr och hade vid bokslutet 2017 sjunkit till 95 722. Koncernens soliditet har stärkts under ett flertal år. Detta då resultaten under åren varit höga och finansierat en stor del av gjorda investeringar. I befintlig planering skall koncernen investera för drygt eller nära 2 mdr per år under kommande år. Det kommer inte att kunna självfinansieras, varför belåningen utryckt som kronor per invånare kommer att stiga, men inte mer än att soliditeten skall behållas på nuvarande nivå. Fram till 2021 kommer skuldsättningen att stiga till över 120 000 kronor per invånare, varav dock över 20 000 kr finansieras inom näringsverksamhet.

Indikator	Utfall 2017		Målvärde	Utfall 2016
1 Kommunens soliditet	41,1 %	●	minst 40,1 %	38,7 %
2 Kommunkoncernens soliditet	30,4 %	●	minst 26,8 %	28,5 %
3 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv)	95 722	●	103 100	92 826
4 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Bomhus energi	90 821	●	97 700	86 846
5 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB, Gävle Hamn AB	72 785	●	75 200	68 633

Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierad sett över en femårsperiod

Kommunens verksamheter

Motivet till ett skarpare krav på självfinansiering av investeringar inom den skattefinansierade verksamheten är att dessa investeringar normalt inte ger någon avkastning. En lånefinansiering av dessa investeringar innebär på sikt en ökad finansiell belastning. En lånefinansiering av denna sektor tar resurser från verksamheterna och på sikt begränsar detta utvecklingen inom kommunen. Vid bedömning av investeringsvolymen ska dock hänsyn kunna tas till investeringarnas inriktning, till exempel om dessa innebär kostnadsbesparingar, aktuellt konjunkturläge, samt styrkan i kommunens balansräkning.
I investeringar inkluderas de kommunala bolagens investeringar som är riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet.

Målet är endast kommunövergripande och bryts inte ned i kommunens verksamheter.

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Senaste årens respektive beslutade budget har inneburit att planerade investeringar inte ryms inom ett positivt kassaflöde utan extern upplåning. De ekonomiska resultaten de senaste fem åren, i kommun och i koncern, har dock överstigit budget samtidigt som genomförda investeringar inte nått upp till planerade volymer. Därför har den finansiella situationen under de senaste fem åren inneburit att genomförda investeringar till 95 procent har finansierats av egna medel. Det har samtidigt inneburit en förbättrad soliditet i koncernen.

Analys av indikatorerna

Den relativt höga självfinansieringen har ett utfall, under 2017 och över en femårsperiod, som med marginal överstiger målvärdet. Däremot uppgår självfinansieringen inte riktigt till den långsiktiga målsättningen om 100 procent självfinansiering över femårsperioden. Investeringarna inom kommunen och den del av bolagens investeringar som avser kommunal verksamhet uppgår till 600,7 mnkr. Årets finansiering med 580,4 mnkr, varav 261,5 mnkr utgörs av vinst, motsvarar 97 procent av investeringsutgifterna. Investeringsvolymen är historiskt sett relativt hög men motsvarar inte hela budgeterade utrymmet. Det är främst årets vinst som ger en hög finansieringsgrad.

Finansieringsgraden för den senaste femårsperioden uppgår till 95 procent. Det är samma nivå som vid föregående årsslut och i nivå med ett genomsnitt på tio år. Det innebär att värdetillväxten i balansräkningen, som skall finansieras kommande år, utgörs av mindre än 1/10 av värdet av genomförda investeringar.

Indikator	Utfall 2017		Målvärde	Utfall 2016
1 Självfinansieringsgrad, per år	97 %	●	minst 79 %	107 %
2 Självfinansieringsgrad, över en rullande femårsperiod,	95 %	●	minst 80 % senaste fem år	92 %

Hållbarhetsrapport

Gävle Stadshus AB inklusive dotterbolagen

Gävle Stadshus AB är ett holdingbolag och bedriver ingen egen operativ verksamhet. Bolagets syfte är att genom samordning av ägaransvaret för de bolag som ingår i den kommunala bolagskoncernen åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser.

Bolagen i koncernen styrs genom ägardirektiv, där bland annat respektive bolags verksamhet och ekonomiska mål framgår samt att balanserad styrning ska tillämpas. Balanserad styrning, som är en modell för ledning och styrning av verksamhet, är fastställd av kommunfullmäktige med utgångspunkt från Vision 2025 och omfattar de fyra perspektiven för 2017: Medborgare och kunder, Medarbetare, Hållbar tillväxt och Ekonomi. Samtliga perspektiv genomsyras av den hållbara utvecklingen som består av tre delar: Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. De strategiska programmen är inarbetade i den balanserade styrningen.

Ekonomi

För att bolagssektorns verksamhet inte skall hota ett hållbart samhälle måste bolagen ha ekonomiska mål för att klara sina åtagande avseende finansiella såväl som miljömässiga, teknologiska, humana och sociala mål. Genom ägardirektiv sätts ekonomiska mål för dotterbolagen i syfte att få ett hållbart företagande för hela Gävle kommunkoncern. I nedanstående tabell framgår avkastningskraven på bolagen inom Gävle Stadshus-koncern.

Ägardirektiv (Belopp i mnkr)	**2017**	**2017**	**2016**	**2016**
Avkastningskrav	**Utfall**	**Ekonomiska mål**	**Utfall**	**Ekonomiska mål**
Gävle Stadshus AB				
Resultat efter finansiella poster	-21*	-26	-25*	-31
Aktieutdelning till Gävle kommun	20	20	10	10
Gävle Energi AB				
Resultat efter finansiella poster	181	140	175	140
Aktieutdelning/koncernbidrag till moderbolag	85	85	65	65
AB Gavlegårdarna				
Resultat efter finansiella poster	99	52	86	77
Driftnetto	295	306	276	325
Direktavkastning	4 %	4 %	5 %	4 %
Aktieutdelning till moderbolag	16	16	10	10
Gavlia-koncernen				
Resultat efter finansiella poster	13	7	25	7
Gävle Hamn AB				
Resultat efter finansiella poster	19	5	32**	6

** exkl utdelning dotterbolag*

***exkl reavinst försäljning dotterbolaget Baltic Sea Gateway AB*

Ett Gävle som växer ställer stora krav på kommunkoncernen som alltid ska sträva efter största möjliga samhällsnytta. Sommaren 2017 passerade invånarantalet i Gävle kommun 100 000 och om utvecklingen fortsätter kan invånarantalet år 2030 uppgå till 120 000. För ett klara expansionen

ställs ökade krav på lönsamhet, vilket bland annat återspeglas i att ägardirektivet till Gävle Stadshus ändrats avseende en utökad aktieutdelning till Gävle kommun. Till kommande årsstämma är utdelningsförslaget från Gävle Stadshus AB 46 mnkr till Gävle kommun, vilket är en ökning med 26 mnkr.

Ett växande Gävle ställer stora krav på infrastruktur, bostäder, vård, skola och omsorg samt att detta avspeglas av den höga investeringstakten i koncernen. Det kommunövergripande målet är att självfinansieringen avseende den skattefinansierade verksamheten ska över en rullande femårsperiod ska vara 80 procent för 2017 och 76 procent för 2018. Utfallet för 2017 är 95 procent. Under året uppgick investeringarna i koncernen till 1 270 mnkr och investeringsbudgeten för 2018 uppgår till 1 577 mnkr.

Kommuninvest har sedan några år tillbaka en produkt som heter Gröna lån som är till projekt och åtgärder som främjar omställning till lägre koldioxidutsläpp, klimattålig tillväxt och minskad miljöpåverkan. Under hösten har Gavlefastigheter beviljats grönt lån avseende multiarenan på Gavlehov och har lämnat in grön låneansökan för parkeringshuset på Gävle Strand. Gavlegårdarna har beviljats ett grönt lånelöfte avseende flerbostadshus på Sörby Backe. Totalt har 330 mnkr beviljats koncernen, varav 100 mnkr har utnyttjats.

Miljö

Ett miljöstrategiskt program är antaget av kommunfullmäktige för att Gävle ska bli en av de bästa miljökommunerna att leva, verka och vistas i. 2017 rankades Gävle kommun som den näst bästa kommunen i Sverige. Programmet är indelat i sju målområden: energi, transporter, konsumtion och avfall, mark och bebyggd miljö, vatten, natur och information samt utbildning. Detta arbetar koncernen med i sin ordinarie verksamhet.

Lokalisering av bebyggelse och anläggningar har betydelse för hur människan kan effektivisera resurser, energi och transporter. Gavlefastigheter arbetar med ”Miljöbyggnad” vid nyproduktion där syftet är att certifiera byggnaderna. Gavlefastigheter arrangerar själva, och deltar i olika nätverk och forum, som är kopplade till miljöklassningssystem för fastigheter. Under 2017 har Gavlefastigheter certifierat fyra nybyggnader enligt Swedish Greenbuilding Council.

Gavlegårdarna har beslutat att sträva mot nivå Miljöbyggnad Silver vid nybyggnation, men utan krav på certifikat.

Under 2017 har Gavlegårdarna genomfört en konsult- och entreprenörsträff med ett hundratal deltagare från branschen och på flera sätt deltagit i arbetet med hållbart byggande genom möten med Bygginfo, och deltagit i Byggherrerådet. För att öka sin kunskap om hållbara städer har man deltagit i konferens om socialt hållbara städer och varit till Bomässan i Linköping.

Gävle Energi AB erbjuder gävlebor och företag fjärrvärme som bestod av 99,9 procent förnybar energi år 2017. Dessutom erbjuds el som är 100 procent förnybar. Detta skapar goda förutsättningar för gävlebor och verksamma i Gävle att använda förnybar energi.

Social hållbarhet

En förutsättning för ett medmänskligt och tryggt samhälle är att människor bryr sig om varandra. Genom programmet för social hållbarhet är syftet att stärka civilsamhället och enskildas engagemang. Bostad, utbildning och arbete är nyckelfaktorer för en god integration i kombination med ett välkomnande flyktingmottagande.

Gävle ska vara en jämställd kommun där kvinnor och män har samma möjligheter. Koncernen måste arbeta mer fokuserat på att skapa tryggare miljöer och motarbeta våld i alla sammanhang.

Personalrelaterade frågor

Koncernen arbetar aktivt med personalrelaterade frågor där ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete pågår och ett inspirerande samt utvecklande ledarskap är en målsättning. En central översyn av koncernens personalpolicy pågår för harmonisering av personalpolicys inom koncernen. Jämställdhets- och likabehandlingsarbete är en ständig process i koncernen. Individuella utbildningsplaner en målsättning för att säkra att rätt kompetens finns.

	2017	2017	2016	2016	2015	2015
Sjukfrånvaro	**Dagar**	**%**	**Dagar**	**%**	**Dagar**	**%**
Gävle Energi AB	904	1,6	1 090	2,1	2046	3,8
AB Gavlegårdarna	1 863	3,9	1 958	4,1	2 276	3,6
Gavlia-koncernen	2 104	3,8	1 882	3,4	1 949	3,8
Gävle Hamn AB	105	1,2	62	0,8	2 615*	6,5*

**inkl Baltic Sea Gateway*

	2017	2016	2015
Genomsnittlig ålder	År	År	År
Gävle Energi AB	45	46	46
AB Gavlegårdarna	48	48	50
Gavlia-koncernen	45	45	46
Gävle Hamn AB	46	48	47

För Gävle Energi, Gavlegårdarna och Gavlia-koncernen är den genomsnittliga åldern i princip oförändrad medan den har minskat något i Gävle Hamn.

Strukturmässigt har Gavlegårdarna och Gavlia-koncernen stora pensionsavgångar framöver, vilket ställer höga krav på organisationen i syfte att säkerställa att nödvändig kompetens kvarstår i verksamheten vilket har beaktas vid rekryteringar under året.

Respekt för mänskliga rättigheter

Gävle kommunkoncern verkar för en ickediskriminering och allas lika värde. Alla individer skall i kontakt med Gävle kommunkoncern bemötas på ett respektfullt och icke diskriminerande sätt. Under året har Gavlekoncernen påbörjat ett projekt att HBTQ-certifiera ingående bolag.

Motverkande av korruption

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för att motverka mutor och bestickningar i Gävle kommunkoncern. Demokrati, rättssäkerhet och effektivitet är grundläggande värden för koncernen. Riktlinjens syfte är att vägleda Gävle kommunkoncerns medarbetare och förtroendevalda till ett gemensamt förhållningssätt avseende hantering av gåvor och andra förmåner inom kommunkoncernen. Avsikten är att alla skall ha kunskap och förutsättningar för att känna igen de situationer som kan komma att tolkas som mutor eller bestickning.

Gävle Energi

Miljö

Bolaget är certifierat enligt ISO 9000 (kvalitet) och 14 000 (miljö) och reviderades av externa revisorer 2017 enligt ISO 9001:2015 och 14 001:2015.

Bolagets verksamhet påverkar människor och miljö i hela värdekedjan. Från byggande och produktion till slutanvändning av el, värme och kommunikation hos kund. Allt från val av material, bränslen, energikällor, genomföranden av investeringsprojekt, drift, underhåll och distribu-

tion påverkar miljön. Bolagets ansvar och produkter sträcker sig utanför den egna verksamheten och påverkar vardagen och miljön för boenden och verksamheter i hela regionen. Verksamheten inkluderar många olika miljöfrågor. Tillsammans med kommunen, kunderna, leverantörer och andra intressenter arbetar Gävle Energi med de frågor där den negativa påverkan är störst och bolaget kan kan bidra till positiv påverkan för många. Målet är en minskad påverkan från alla produkter och tjänster samt att göra det lätt för bolagets kunder att välja rätt. Långsiktighet – lönsamhet – tillgänglighet och god miljö är centralt för att skapa goda förutsättningar.

Val av energikällor och produktionsmix

Gävle Energi har en ambition att ställa om verksamheten till 100 procent förnybar energi och har i stort sett redan nått dit.

Fjärrvärmen som levereras i Gävle bestod 2017 av 99,9 procent förnybar energi. Produktionsmixen innehåller restvärme från industrin, rökgaskondenseringsvärme samt värme från kraftvärmeanläggningar som eldas med biobränslen i form av bark, returträ (RT) samt en liten andel flis från trädelar, små mängder bioolja och fossilolja. Under 2017 har bolagets sista anläggning inom fjärrvärmen ställts om från fossil olja till bioolja. Den enda fossiloljeeldade anläggningen inom systemet i dag är en hetvattenpanna som finns som reserv inom Bomhussamarbetet.

Tack vare samverkan med industrin har Gävle i dag ett av Sveriges mest miljöanpassade fjärrvärmenät. I bilden nedan beskrivs det med industrin gemensamma energisystemet. Samarbetet med Bomhus Energi AB är ett bra exempel på att delade nyttor och vinster leder till god ekonomi, resurseffektivitet och minskad miljöpåverkan. Projektet som slutfördes 2012 minskade den årliga fossiloljeförbrukningen i det gemensamma systemet med 20 000 m³/år. Det innebar att klimatpåverkan minskade med drygt 60 000 ton per år.

Den el som produceras i egna anläggningar är helt förnybar och baserad på biobränslen och vattenkraft och en mycket liten del solel.

I arbetet med biologisk mångfald läggs i dag de största resurserna ner på arbete kring vattenkraften. För att skapa en bra bas för det fortsatta arbetet har en utredning gjorts med hjälp av Karlstad universitet och Länsstyrelsen för att färdigställa och prioritera åtgärdsbehov kring vattenkraftverken i Gavleån. Arbete pågår med projektering av fiskevägar vid Strömdalens vattenkraftverk. Fasta fällor för uppsamling av ål finns.

All el som säljs och används inom koncernen är 100 procent förnybar från vatten (30,5 procent), vind (6,2 procent) och biobränslen (43,3 procent). Att enbart erbjuda el från förnybara källor är ett av många bidrag för att skapa en hållbarare miljö. 2017 års försäljning av el var 504 GWh.

Transporter

Den kommungemensamma resepolicyn finns som ett styrande dokument i bolagets arbete med en övergång till fossilfria transporter. Bolaget startade sitt arbete med omställning av fordonsflottan redan på 1990-talet då första elbilen gjorde sin entré i verksamheten. Nedan finns exempel på genomförda och pågående arbeten

Genom Gävle Energis arbete med infrastruktur för laddstolpar utsågs Gävle Kommun till årets elbilskommun 2017.

Samtliga fordon inom verksamheten kan i dag drivas av förnybara bränslen i form av biogas, el och HVO (fossilfri diesel).

Antalet flygresor har minskat och fler kollektiva färdmedel har används under de senaste åren.

Bolaget har haft kommunens uppdrag att utveckla

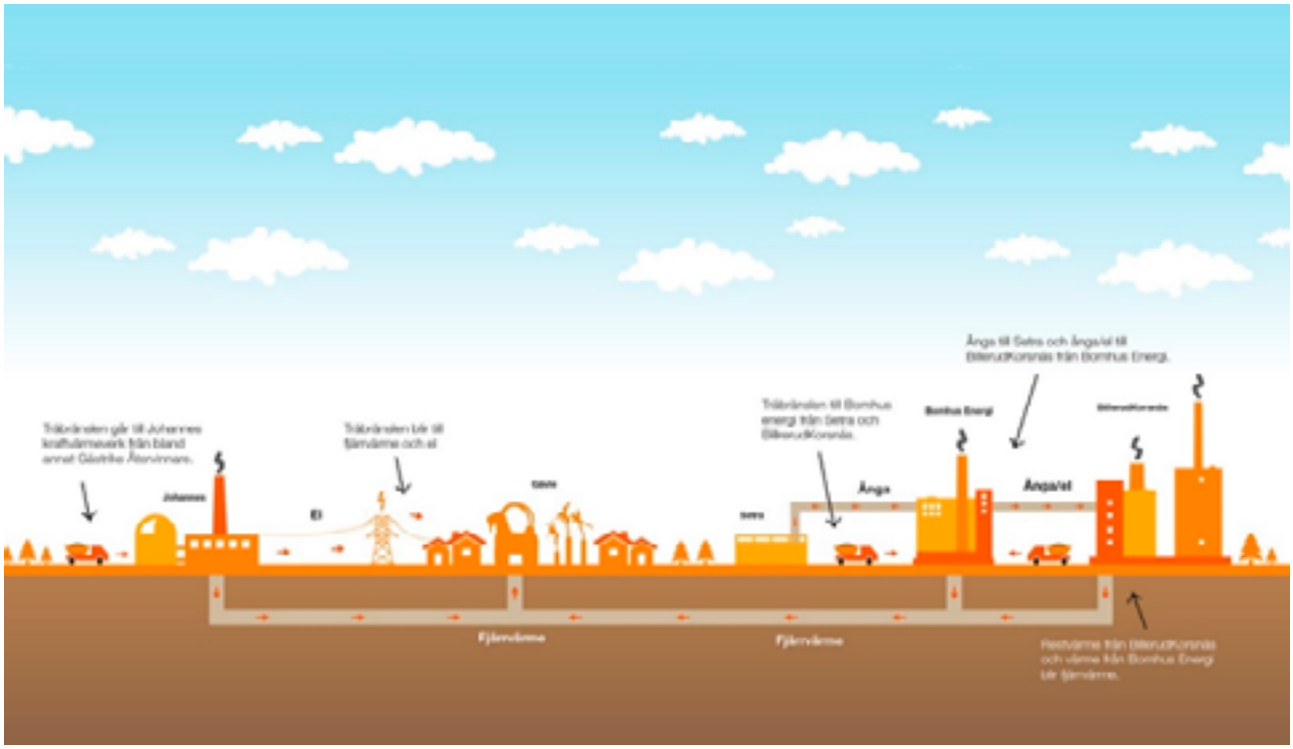

biogasproduktionen. I dag bedrivs biogasproduktionen i det med Gästrike Återvinnare gemensamma bolaget Gästrike Ekogas. Under året har ett stort steg tagits i och med att den nya biogasproduktionsanläggningen på Forsbacka tagits i drift. 2017 års produktion motsvarar ungefär 10 GWh energi.

Tillståndspliktig verksamhet

Inom bolaget finns ett flertal tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter. Gävle Energi har tillstånd enligt miljöbalken för att bedriva kylverksamhet. Gävle Kraftvärme AB bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i form av sju vattenkraftstationer. Ett av kraftverken, Forsbacka vattenkraftverk, är taget ur drift. Under 2013 erhölls tillstånd från Miljödomstolen att uppföra ett nytt kraftverk som ska ersätta det gamla i Forsbacka. Dessutom är biokraftvärmeverket Johannes samt hetvattenpannorna Ersbo och Carlsborg tillståndspliktiga enligt miljöbalken och har tillstånd till utsläpp av koldioxid. Bionär Närvärme AB har ett flertal anmälningspliktiga anläggningar i Gästrikland, Hälsingland, Dalarna och Uppland.

Social hållbarhet

Med en bra planerad och väl fungerande verksamhet i form av el, värme, bredband, kyla och belysning bidrar Gävle Energi till ett attraktivt, tryggt och tillgängligt Gävle.

Bolaget fortsätter att tillämpa och utveckla arbetssättet En väg in för företagskunderna.

Ett fördjupat hållbarhetssamarbete med En bra start och aktiviteterna Första jobbet och Lek och aktivitet i kombination med att energipedagogen är ute i förskola, grundskola och Boskolan för att sprida kunskaper och öka medvetenheten kring energi och miljö.

Bolaget har deltagit på 44 stycken evenemang i Gävle under året, för att ge medborgarna en insikt och delaktighet i vår verksamhet. Arbetet med att förenkla och göra det säkrare för kunden har bland annat skett genom att utveckla sociala medier, hemsidor och övrig digitalisering samt GDPR arbete.

För att skapa trygghet i samhället finns beredskap- och krishanteringsrutiner.

Vid upphandlingar ställs krav på riktlinjer för bland annat etik och miljö. Arbete pågår för att utveckla hållbarhetsaspekten vid upphandling och skapa förståelse för att det är när bolaget gör inköp och genomför nya investeringar som grunden för framtiden läggs.

Personalrelaterade frågor

Stolta, medvetna medarbetare krävs för ett bra resultat. Bolaget sätter säkerhet och hälsa först. Mångfald avseende bland annat ålder, kön, geografisk härkomst, erfarenhet, utbildning och yrken bidrar till kreativitet, dynamik och ett bättre resultat. Gävle Energis utmaning är att attrahera ytterligare kvinnliga medarbetare. Inom jämställdhets och likabehandlingsplanen pågår ett kontinuerligt arbete.

Flera personer har haft möjlighet att prova andra arbetsuppgifter och några har bytt tjänster internt vilket visar på en intern rörlighet och olika karriärvägar.

I samarbetet med Högskolan i Gävle tar bolaget emot studenter för arbetspraktik inom programmet Energisystemingenjör Co-op och har i år haft fyra studenter. Två personer inom ramen för Teknikspråget har gjort sin arbetsperiod under våren. Ytterligare praktikanter från yrkesutbildningar etc. från olika nivåer tas emot kontinuerligt. I verksamheten finns en doktorand inom Reesbe (företagsforskarskola) som idag arbetar 50 procent hos Gävle Energi och till 50 procent med forskning som ska leda till en doktorsavhandling.

Arbetet med risk och säkerhet har fått ett tydligare fokus i verksamheten. Genom att öka rapportering av tillbud och riskobservationer kan arbetsmiljön hela tiden utvecklas för att minska risken för olyckor. Möjlighet att registrera tillbud och olyckor via en app i mobilen eller via intranätet finns.

Respekt för mänskliga rättigheter

Genom att vara en aktiv partner till En bra start så bidrar koncernen till att öka livskvaliteten för barn och ungdomar i Gävle. Inför Barnkonventionens dag (som är en aktivitet i En bra start) arbetar alla skolor aktivt för att öka medvetandegraden kring barns rättigheter.

Boskolan har en viktig funktion för att öka integrationen. Familjeslanten och Matakuten är andra lokala initiativ som stöttas av bolaget.

Motverkande av korruption

Upphandlingsarbetet är det tydligaste området där krav kan ställas på bolaget och partners. Vänskapskorruption behöver lyftas så att inte vissa leverantörer eller samarbetspartners får gräddfil.

Bolagets varumärkesplattform kommer att bli ett viktigt redskap för att visa var Gävle Energi står och hur bolaget vill uppfattas.

Riktlinjer mot mutor finns och medarbetarna påminns om vikten av att säga nej.

AB Gavlegårdarna

Miljö

Solceller vid nybyggnationer

Inför varje nyproduktion sker en projektering där Gavlegårdarna utvärderar om det är aktuellt att förse byggnaden med solceller. Ambitionen är att produktionen av förnybar energi ska öka. I nybyggda kvarteret Iris, med 69 nybyggda lägenheter på Gävle Strand, finns solceller installerade på taket som producerar el.

Avfall – källsortering

Målsättningen är att ha källsortering för samtliga fraktioner samt att matavfall ska användas som en resurs på bästa miljömässiga sätt. Gavlegårdarna har installerat ett flertal underjordsbehållare och nya återvinningsrum på adresser i Sätra, Nordost och i det nybyggda kvarteret på Almvägen. Tillsammans med Gästrike återvinnare och föreningen Rapatac har bolaget startat ett lyckosamt bosocialt projekt på Nordost för att bland annat förbättra utsorterat hushållsavfall.

Hållbart resande

Ett mål i miljöstrategiska programmet är att miljöanpassa resor och transporter. Ett hållbart resande är tätt kopplat till ett ändrat beteende, och genom att minska antalet körda resor i tjänsten minskas även CO_2 utsläppen. År 2017 vann Gavlegårdarna pris som ”Cykelvänlig arbetsplats”.

Fordon

Ett av Gavlegårdarnas långsiktiga miljömål är att ha en helt fossilfri fordonsflotta. Idag har bolaget 74 procent fordon som drivs med fossilfritt bränsle och räknar med att nå det långsiktiga målet år 2020.

Social hållbarhet

Kundenkät NKI

Att ständigt utvärdera nöjdheten bland hyresgästerna hjälper Gavlegårdarna att utveckla verksamheten. Kundenkäten delas varje år ut till hälften av bolagets hyresgäster. Resultatet ifrån kundenkäten är en viktig del i bolagets verksamhetsplanering.

Varje år svarar Gavlegårdarnas hyresgäster på tolv frågor gällande trygghet. Frågorna handlar både om fysisk trygghet (ex. belysning i området, parkeringsplats) och upplevd trygghet (ex. känslan av trygghet i området, grannsamverkan). Genom att göra mätningar på stadsdelsnivå får bolaget en bra indikator på vilka frågor som är viktiga att arbeta med i enskilda områden. Totala trygghetsindex 2017 landade på 76,2 procent och avspeglar andelen av hyresgästerna som känner sig trygga eller mycket trygga i sin bostad och bostadsområde.

Nyproduktion hyresrätter

Inflyttningen i kommunen är fortsatt positiv och Gavlegårdarna fortsätter att producera bostäder för Gävles tillväxt och inom 18 månader kommer 330 stycken nyproducerade lägenheter ut på hyresmarknaden. Att förena samhällsnytta med ekonomisk hållbarhet är en av bolagets största utmaningar framöver. I all nyproduktion avser bolaget att skapa trivsamma och hållbara miljöer, både genom låg energiförbrukning och med attraktiva och gröna utemiljöer där människor möts.

Deltagare i sociala projekt

Inför 2018 är bolagets målsättning att ha över 7 000 deltagare i sociala projekt. Det blir första året Gavlegårdarna har ett uttalat mål för deltagarantal. Under året har ett hundratal aktiviteter genomförts i syfte att skapa delaktighet och boinflytande.

Majoriteten av aktiviteterna (uppskattningsvis 75 procent) riktar sig till barn och unga, exempelvis genom Gavlis Summer Camp, En bra start och babycafé.

Stadsdelsnätverken fyller en viktig funktion genom att ta tempen på den aktuella stadsdelen och skapa trygghet. Gavlegårdarna finansierar stadsdelsnätverk i alla stadsdelar och har ett bra samarbete med fritidsgård, skola, polis, socialtjänst, hyresgäster och föreningar inom området.

Sommarjobbare

Varje år erbjuder bolaget ett 50-tal ungdomar mellan 16–18 år sommarjobb och det är runt 500 sökande varje sommar. Arbetet omfattar skötsel ute på gårdar och grönområden, bland annat genom att rensa ogräs, plocka skräp och enklare måleriarbete.

Personalrelaterade frågor

Värderingsresan

Hjärta och hjärna! Det är Gavlegårdarnas värderingar. För att ha en gemensam bild av vad det innebär i praktiken har chefsgruppen under 2017 påbörjat ett arbete, definierat önskade beteenden och arbetat med övningar och diskussioner på arbetsplatsträffar, så att all personal har samsyn i frågan. Värderingsresan leds av en konsult specialiserad på individ- och organisationsutveckling.

Medarbetarundersökning – Great Place To Work (GPTW)

Medarbetarundersökningen GPTW har genomförts i två år, 2016 och 2017. Resultatet på NMI (nöjd medarbetarindex) höjdes med hela 5 procent under 2017 jämfört med 2016 och 84 procent av medarbetarna säger att allt sammantaget så är det här en mycket bra arbetsplats.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har sjunkit något från tidigare år och ligger nu under 4 procent. Dock är sjukfrånvaron för kvinnor över 7 procent främst beroende på långtidssjukskrivningar. Bolaget arbetar aktivt med rehabilitering för återgång till arbetet tillsammans med chef, HR och företagshälsovård.

Kompetensutveckling

Gavlegårdarna uppmuntrar till kontinuerlig kompetensutveckling, det kan vara såväl utbildning som studiebesök eller genom praktik. Exempelvis finns ett mål att alla medarbetare ska följa en kollega på annan enhet för att lära sig mer om verksamheten. Bolaget har också gott utbyte med andra allmännyttor samt ingår i Eurhonet där möjlighet ges att se hur fastighetsbolag i andra länder arbetar.

Motverkande av korruption

Inköp och representation

Gavlegårdarna har företagsövergripande riktlinjer för affärs- och relationsfrämjande kontakter. I dessa riktlinjer finns tydliga riktlinjer för vad som gäller vid representation och inbjudningar samt vad som är tillåtna och otillåtna förmåner. Riktlinjerna har processats i bolagets samtliga enheter.

Entreprenörsträff

Varje år arrangerar bolaget en välbesökt entreprenörsträff. Under 2017 deltog 74 personer, både upphandlade och ej upphandlade entreprenörer. På träffen informerar bolaget om kommande ny- och ombyggnadsprojekt. Genom gruppdiskussioner framförs synpunkter på Gavlegårdarnas upphandlingar, både gällande kravställning och hantering.

Mänskliga rättigheter

Lägenheter med sociala kontrakt

Allmännyttan har en viktig uppgift i att bygga och tillhandahålla hållbara och prisvärda bostäder. Målet i samhället är att människor ska klara sig på egen hand. Ibland, av olika anledningar, fungerar inte detta och då upplåter bolaget sociala kontrakt. Gävle Kommun beviljar sociala kontrakt. De lägenheter socialtjänsten hyr delas in i tre grupper: jourlägenheter, träningslägenheter och övergångslägenheter. Antalet sociala kontrakt uppgår till ca 520 st.

Kösystem

Gävle växer och efterfrågan på bostäder har aldrig varit större. Grunden i bolagets kösystem bygger på rättvisa. Den hyresgäst som har flest poäng baserat på antingen kötid alternativt boendetid får skriva hyreskontrakt på ledig lägenhet. För att kunna planera för framtida byggande och samtidigt få en aktuell indikator på hur många som verkligen vill bo hos Gavlegårdarna genomfördes i november 2017 en ändring i kö- och uthyrningsreglerna. Ändringen innebär att alla som önskar kvarstå i kön måste logga in och aktivera sin köplats årligen. Gavlegårdarna har kommunicerat transparent och tydligt om de nya reglerna.

Gavlia-koncernen

Miljö

Miljöbyggnad

Gavlefastigheter har sex stycken byggnader som är certifierade enligt Miljöbyggnad Silver och målet är att alla nybyggnader skall certifieras på denna nivå. Certifieringssystemet säkerställer att flera indikatorer uppfylls inom bland annat inneklimat, materialval och energianvändning. Genom att bygga enligt Miljöbyggnad Silver garanteras bra inomhusmiljö för verksamheterna i bolagets fastigheter och certifieringarna blir en bekräftelse på att bolaget bygger så hållbara och miljövänliga byggnader som möjligt inför framtiden.

Under 2017 färdigställdes bygget av Gavlehovshallen som är en stor arena för friidrott, innebandy, skolidrott och mycket mer. Hela anläggningen är certifierad enligt Miljöbyggnad Silver. På taket sitter en solcellsanläggning med en toppeffekt på 255 kW.

Gröna Hyresavtal

Enligt Gävle kommuns miljöstrategiska program erbjuder Gavlefastigheter hyresgästerna möjligheten att teckna ett grönt hyresavtal vilket är en överenskommelse om att åtgärder ska vidtas för att bibehålla eller förbättra fastighetens miljöpåverkan.

Gavlefastigheter tar då tillsammans med hyresgästen fram en aktivitetsplan för varje år. Aktivitetsplanen innehåller konkreta delmål och beskriver hur bolaget och hyresgästen tillsammans planerar att minska fastighetens miljöpåverkan. Vid slutet av året var 41 förskolor i Gävle anslutna till grönt hyresavtal.

Solcellsdrivna parkeringsautomater och telefonparkering

Under året köpte Gävle Parkeringsservice in 20 stycken solcellsdrivna parkeringsautomater. Solcellsdrivna parkeringsautomater, som inte behöver några elledningar, är lätta att integrera i stadsmiljön och kan enkelt flyttas för att anpassas till den föränderliga och växande staden.

Gävle Parkeringsservice erbjuder även möjligheten att betala parkeringsavgiften med en app i mobiltelefonen. Telefonparkering är ett enkelt och bekvämt betalsystem där den parkerande kan betala sin parkering innan hen kliver ur bilen. I november 2017 betalade 32 procent av de parkerande sin parkering via EasyParks app, sms eller talsvar vilket är en ökning med 19 procent från november 2016.

Fordon

Gavle Drift & Service har i uppdrag att leverera miljöriktiga fordon och transportlösningar för att bidra till ett hållbart Gävle och genom bilpoolen får Gävle kommun en bättre överblick och kontroll på vilka fordon de äger och hur de används. Bolaget får även en ökad samsyn, förankring och strävan mot miljömålen och en effektivare styrning mot en fossilfri fordonspark.

Social hållbarhet

Nolla Sabbet

Nolla Sabbet har sedan 2010 framgångsrikt arbetat för att minska skadegörelsen på Gävles skolor genom att skapa en relation till eleverna, informera om vad skadegörelse innebär och dess följder. Tidigare gick verksamheten under namnet Sabba Suger men i början av 2017 antog Gavlefastigheter en nollvision mot skadegörelse. För att markera den nya inriktningen bytte verksamheten namn till Nolla sabbet och verksamheten ger föreläsningar av attitydpåverkande karaktär och arbetar för att få ambassadörer i skolorna. Tillsammans med de unga i Gävle vill bolaget skapa trygga och snygga skolor där eleverna kan trivas och må bra.

Under 2017 genomfördes ett event som arrangerades i samarbete med Gävle Teaterförening. Totalt bjöds cirka 700 elever in till Gävle Teater för att lyssna till en inspirerande föreläsning med Leo Razzak samt underhållas med sång från Molly Sandén. Eventet blev mycket lyckat med god respons från såväl lärare som elever.

Servicegrupper

Gavle Drift & Service har tre servicegrupper som bemannas av medarbetare med funktionsvariationer och som har sin trygghetsanställning via Arbetsmarknadsenheten, AME. Grupperna genomför enkla underhållsuppgifter. Flera av medarbetarna har utvecklats både i sitt arbete och i sin egen personliga utveckling.

Möbelpoolen

Gavle Drift & Service har påbörjat ett samarbete med Enheten för daglig verksamhet, EDV, för att utveckla möbelpoolen. Syftet är att säkerställa att nyttjande av möbler och utrustning sker på ett miljömässigt hållbart sätt genom återbruk. Samarbetet mellan Gavle Drift & Service och EDV främjar både miljön men även möjligheten till ökad sysselsättning genom enkla arbeten.

Personalrelaterade frågor

Individuella utvecklingsplaner

Ett av målen i det balanserade styrkortet under medarbetarperspektivet är ”Engagerade och ansvarstagande medarbetare”. Rätt kompetens är en avgörande faktor för detta och medarbetarnas kompetensutveckling har hög prioritet inom koncernen. Uppfyllnadsgraden av de individuella utvecklingsplanerna följs därför upp och för året är 86,5 procent uppfyllda.

Respekt för mänskliga rättigheter

Gavlia-koncernen arbetar för att vara en verksamhet fri från diskriminering där alla medarbetare och kunder behandlas likvärdigt och med respekt. Det är också av stor vikt att lokalerna och utemiljöerna utformas så att ingen exkluderas. För att öka kunskapen hos samtliga medarbetare genomförs nu i samarbete med RFSL en HBTQ-certifiering som även omfattar alla diskrimineringsgrunderna. I samband med detta tas en koncerngemensam värdegrundsplattform fram som har sin utgångspunkt i Gävle kommunkoncerns värdeord samarbete, kvalitet och bemötande.

Motverkande av korruption

Gavlia-koncernen har Etiska riktlinjer avseende risk för otillbörlig påverkan. Dessa togs fram hösten 2016 tillsammans med en konsult som har mångårig erfarenhet inom området och utgår från dokumentet Riktlinjer för att motverka mutor och bestickning i Gävle kommunkoncern. De har även förankrats i styrelsen. Under 2018 planeras fortsatta informationsinsatser inom bolagen.

Gävle Hamn AB

Miljö

Gävle Hamn AB bedriver ett internt miljöarbete utifrån ett miljö- och kvalitetsledningssystem samt det kommunövergripande miljöstrategiska programmet. Detta styr i huvudsak bolagets egen verksamhet inom exempelvis transporter och energiförbrukning och har bland annat resulterat i att samtliga bilar i bolaget drivs av 100 procent förnybara drivmedel (i huvudsak el), att hållbarhetskrav ställs vid upphandlingar, att resefria möten anordnas, med mera.

Miljöarbetet får störst positiv effekt av initiativ som underlättar för och stödjer hamnaktörerna och externa aktörer i att agera hållbart. Ett exempel på genomförda initiativ under året är en tankstation för fossilfritt bränsle i anslutning till hamnområdet. Ett annat exempel är implementeringen av en ny miljödifferentierad hamntaxa. Gävle Hamn har sedan många år arbetat med en prissättning som premierar fartyg med bra miljöprestanda, men från 1 januari 2017 har en ny form av miljödifferentierad hamntaxa implementerats, som tar hänsyn till fler parametrar, ger större rabatter för miljövänliga fartyg och därmed ytterligare premierar fartyg med hög miljöprestanda. Under året har allt fler fartyg rapporterat att de följer miljökraven för att erhålla rabatterna, med en toppnotering på 15 procent av anlöpen i november.

Ytterligare ett exempel på initiativ som är avsedda att förbättra kundernas miljöprestanda är ett större projekt som under året har påbörjats tillsammans med samarbetspartners inom Energihamnen. Projektet syftar till att hitta en metod för en säker släckvattenhantering ur miljösynpunkt vid en eventuell brand.

Gävle Hamn AB verkar också för att främja hållbara transporter till och från hamnen samt bidra till hållbara logistiklösningar på regional nivå. Under året har bolaget varit delaktiga i ett projekt för att elektrifiera järnvägsanslutningen till hamnen samt ett testprojekt för världens första elväg för tung trafik på allmän väg för transporter till och från hamnen.

Ett långsiktigt samarbete mellan Gävle Hamn AB och Högskolan i Gävle har inletts under året. Inom ramen för detta har en omfattande intressentanalys samt ett tjugotal intressentintervjuer genomförts med fokus på hamnens hållbarhetsarbete. Syftet med samarbetet är att hamnen och högskolan tillsammans ska verka för en mer hållbar region.

Väsentliga risker

Gävle Hamn AB:s väsentliga risker (betydande miljöaspekter) är energianvändningen och inköp samt upphandlade produkter. Energianvändningen innefattar bolagets elförbrukning, fjärrvärmeförbrukning och förbrukning av drivmedel. De väsentliga riskerna är de identifierade betydande miljöaspekterna enligt ISO 14001. Detta innebär att riskerna hanteras och följs upp inom ramen för miljöledningssystemet och dess rutiner, mål och handlingsplaner.

Social hållbarhet och personalrelaterade frågor

Med utgångspunkt i bolagsstyrelsens mål samt i kommunkoncernens personalpolicy har Gävle Hamn AB utarbetat en personalstrategi.

För att stärka och förbättra organisationens och medarbetarens utveckling och för att inventera medarbetarens kompetens har Gävle Hamn tagit fram en ny mall för utvecklingssamtal och genom detta kan mål och överenskommelser följas upp för individen.

Alla medarbetare kallas kontinuerligt till arbetsplatsträffar där tanken är att det ska finnas utrymme för diskussion om hälsa, trivsel, vidareutveckling och andra arbetsmiljöfrågor för Gävle Hamns personal. Gävle Hamn har implementerat en medarbetarportal för att ge medarbetare och chefer en överblick över vilka rättigheter, skyldigheter, rutiner och policys som gäller hos oss. Medarbetarportalen är ett hjälpmedel och en övergripande handbok för alla anställda på Gävle Hamn.

Gävle Hamns sjukfrånvaro är 1,3 procent. Det finns ett positivt samband mellan god arbetsmiljö, bra arbetsklimat och låg sjukfrånvaro vilket kan vara orsaken till att sjukfrånvaron är relativ låg på Gävle Hamn. Arbetsmiljön påverkar hälsan och även tydlighet och meningsfullhet som individuella mål gör medarbetare friskare.

Gävle Hamn erbjuder alla sina medarbetare gymträning i grupp 1 gång i veckan för att bland annat skapa gemenskap och energi. Träningen främjar medarbetarnas hälsa och höjer arbetsgivarens attraktionskraft. Gävle Hamn erbjuder även friskvårdsbidrag till sina anställda.

I ett uppskattat samarbete med grundskolan i Gävle har Gävle Hamn tagit emot tre praoelever för att dessa ungdomar ska få en inblick i arbetslivet och i Gävle Hamns verksamhet. Bolaget har även ett långsiktigt samarbete med Gavle Drift & Service AB i syfte att stärka och utveckla individers förutsättningar till arbete. Genom detta samarbete har Gävle Hamn erbjudit 6 stycken praktikplatser under året.

Motverkande av korruption

Gävle Hamns medarbetare får aldrig utnyttja mutor, bestickning eller otillåten ersättning av någon form i relation med kunder, leverantörer, myndigheter eller andra beslutsfattare i syfte att ex, skapa eller behålla affärer.

Respekt för mänskliga rättigheter

Gävle Hamn präglas av uppfattningen att alla medarbetare är lika mycket värda oavsett kön, ålder, religion, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Att behandla någon annorlunda på grund av något ovidkommande skäl är inte i enlighet med värdegrunden. Gävle Hamns värdegrund står för glädje, respekt, ansvar och samarbete. Under året har varje avdelning på Gävle Hamn arbetat med bolagets värdeord och vad de innebär för den egna avdelningen. Arbetet kommer att fortgå under nästa år.

Alla medarbetare på Gävle Hamn ges samma förutsättningar och behandlas likvärdigt vad gäller rekrytering, lön- och anställningsvillkor, kompetensutveckling, arbetsmiljö, föräldraskap och bemötande på arbetsplatsen. Gävle Hamn ska vara en arbetsplats som är fri från diskriminering och fördomar.

Finansiell analys av koncernen

Fördjupning. Sammanfattning av den ekonomiska utvecklingen och ställningen i kommunkoncernen.

Ingående juridiska personer

I koncernen Gävle kommun ingår nämnder, helägda bolag, kommunalförbund och intresseföretag. För en mer utförlig beskrivning av de olika verksamheterna hänvisas till respektive avsnitt om kommunens nämnder och bolag.

Väsentliga händelser

- Gävle kommun har passerat gränsen 100 000 invånare.
- Stadsdelen Näringen har av regeringen valts ut i satsningen hållbara städer, 6000 klimatsmarta bostäder planeras.
- Beslut har tagits om en ny översiktsplan och ett nytt bostadsförsörjningsprogram.
- Kommunfullmäktige har beslutat att AB Gavlegårdarna får sälja 803 stycken lägenheter av sitt fastighetsbestånd.
- Gavlehovshallen färdigställdes och invigdes under året.
- Beslut att i Gävle hamn bygga ytterligare 300 meter kaj för att hamnen skall klara en kapacitet på 500 000 TEU (container med längd 20 fot, bredd 8 fot, höjd 8,6 fot) per år.
- Utredning av gemensam vattenproduktion tillsammans med Älvkarleby kommun.

Årets resultat – koncernen

För trettonde året i rad visar kommunkoncernen en stabil resultatutveckling. Resultatet efter skatt uppgick till 510,0 (692,1) mnkr, varav kommunen 304,9 (369,9) mnkr, Gävle Stadshuskoncernen 233,3 (325,0) mnkr och övriga innehav och koncernjusteringar -28,2 (-2,8) mnkr.

Årets resultat – kommunens nämnder

Det samlade överskottet för kommunen uppfyllde målet för god ekonomisk hushållning. Överskottet för kommunen inklusive realisationsvinster och exploateringsresultat uppgick till 304,9 (369,9) mnkr.

I resultatet ingår jämförelsestörande poster med 158,5 (231,3) mnkr. Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning uppgick sammantaget till 5 612,4 (5 412,8) mnkr, en ökning med 199,6 (346,0) mnkr.

I övrigt hänvisas till avsnittet Finansiell analys av kommunen.

Årets resultat – Gävle Stadshuskoncern

Årets resultat efter finansnetto uppgick till 291,3 (388,1) mnkr, en försämring med 96,8 mnkr från föregående år. Det berodde på att föregående årsresultat innehöll en reavinst avseende försäljning av containerverksamheten i Gävle hamn. Justerat resultat exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 304,9 (291,2) mnkr. Rörelseresultatet uppgick till 432,8 (527,4) mnkr. Rörelseresultatet är förbättrat i Gävle Stadshus och Gavlegårdarna medan Gävle Energi, Gavlefastigheter och Gävle Hamn har ett sämre rörelseresultat än föregående år.

Finansnettot uppgick till -141,4 (-139,4) mnkr, vilket är 2,0 mnkr sämre än förra året. Det försäm-rade räntenettot beror främst på ökad upplåning i koncernen.

Årets resultat efter skatt och minoritetsandelar uppgick till 223,2 (325,0) mnkr.

Årets resultat – Övriga verksamheter

Resultaten efter finansnetto i de övriga verksamheterna uppgick tillsammans till 20,9 (60,8) mnkr, vilket är en resultatförändring med -39,9 (-28,8) mnkr. Resultaten beräknas så att endast ägda andelar av räkenskapsposterna tas med i koncernredovisningen. I övriga verksamheter ingår tre kommunalförbund, sex intressebolag samt Gävle Vatten.

Gästrike Återvinnar-koncernen redovisar en förlust på -3,0 mnkr. Den redovisade förlusten beror på ett negativt resultat i Gästrike Ekogas AB och GÅ Tillsammans AB medan moderbolaget Gästrike Återvinnare redovisar en vinst på 0,8 mnkr.

Gästrike Ekogas AB redovisar en total förlust på 11,2 mnkr, varav 9,0 mnkr belastar Gävle kommunkoncern. Det negativa resultatet beror bland annat på att inte full produktionskapacitet uppnåtts på helårsbasis då anläggningen togs i drift under juli månad.

Bomhus Energi AB, som ägs till 50 procent, redovisar en vinst på 27,6 (21,6) mnkr och har producerat 1 055 (1 125) GWh el utöver hetvatten för fjärrvärme och processånga.

Svenska kommunförsäkrings AB och Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB redovisar totalt ett resultat på -3,1 (33,3) mnkr. Kommungarantis resultat är belastat med en skadeutbetalning till Gävle kommun på 39,5 mnkr och en nedskrivning på -7,9 mnkr avseende värdering av finansiella placeringar till anskaffningskostnad enligt rekommendation 20 från Rådet för kommunal redovisning.

Samkraft AB är likviderat per 2017-12-18 och har under året bidraget med 4,3 mnkr i resultatet.

Koncernen – Finansiell analys

Koncernens tillgångar har under den senaste femårsperioden ökat med 15 (15) procent. Gävle kommun är inne i ett expansivt skede med en kraftig tillväxt. I allt väsentligt är det investeringarna i infrastruktur, fastigheter och lokaler som svarar för ökningen. Av den totala balansomslutningen svarade anläggningstillgångarna för 93(92) procent och omsättningstillgångarna för 7 (8) procent.

Finansieringsstrukturen – relationen mellan skulder och avsättningar samt eget kapital har i stort varit oförändrad sett över femårsperioden.

Vid utgången av 2012 stod eget kapital för 31,5 procent och vid utgången av 2017 för 43,0 procent av finansieringen. Den förhållandevis kraftiga tillväxten har därmed kunnat ske med en oförändrad balans mellan de olika finansieringskällorna, vilket innebär att kommunkoncernens tillväxt i ekonomiska termer skett under kontrollerade former och den finansiella stabiliteten har upprätthållits.

Investeringar, finansiering och likviditet

Koncernens investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 1 638,6 (1 481,4) mnkr. Inom primärkommunen gick huvuddelen till infrastruktursatsningar och kärnverksamheter inom skola, vård och omsorg. I bolagskoncernen fördelades investeringarna på infrastrukturella hamninvesteringar, fiberutbyggnad, privata bostäder samt fritidsanläggningar. Av kassaflödesanalyserna framgår att den löpande verksamheten inklusive förändringar i rörelsekapital genererade ett kassaflöde som var tillräckligt stort för att finansiera koncernens investeringar. Under året har koncernen totalt amorterat lån med 340,7 (277,6) mnkr.

Finansiella positioner

Koncernens finansiella medel utgörs i huvudsak av kassa och bank samt förvaltning av pensionsmedel. Pensionsmedlen är dels placeringar i det hälftenägda Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB, dels placeringar i kommunens egen förvaltning. Pensionsmedlen förvaltas enligt ett särskilt placeringsreglemente.

Gävle kommun inklusive bolagssektorn är en stor låntagare och därmed beroende av en väl fungerande finansiell marknad. Merparten av kommunkoncernens skulder ligger i bolagssektorn. De individuella bolagsportföljerna och koncernens totalportfölj analyseras löpande med hänsyn till ett antal olika risker.

Finansverksamheten bedrivs centraliserat och hanteringen av kommunkoncernens betalningsströmmar är samordnade i en internbank. Den finansiella verksamheten karaktäriseras av långsiktighet och försiktighet. Den finansiella verksamheten är reglerad i en särskild finanspolicy. Genom att kommunen förmedlar lån till bolagen erbjuds bolagen lånevillkor som är förmånligare än om bolagen själva skulle ta upp egna lån.

Kommunens roll som internbank skapar stora flöden genom förmedling av lån till i huvudsak de kommunala bolagen. Volymen förmedlade lån till kommunala bolag uppgick till 4 767,5 (4 535,0) mnkr, medan övrig långfristig utlåning var 1 500,7 (1 510,0) mnkr. Gävle kommunkoncern har ökat sina externa lån med totalt 231,5 mnkr. Gavlia koncernen har ökat sina lån med 130 mnkr, AB Gavlegårdarna har ökat sina lån med 150 mnkr. Gästrike Ekogas har tagit nya lån på 60 mnkr. Gävle Energi AB koncern har amorterat 50 mnkr. Gästrike vatten AB har amorterat 9,8 mnkr, Gävle vatten AB har amorterat 37,7 mnkr. Gävle Stadshus AB har amorterat 1 mnkr och Gästrike återvinnare har amorterat 10 mnkr.

Totalt har Gävle kommunkoncern 210,0 mnkr i gröna lån. Det innebär lån till projekt och åtgärder som främjar omställning till lägre koldioxidutsläpp, klimattålig tillväxt och minskad miljöpåverkan. Befintliga lån avser Gästrike Ekogas biogasanläggning i Forsbacka samt AB Gavlegårdarnas byggnation av flerbostadshus i Sörby Backe. Därutöver är gröna lån beviljade avseende parkeringshus på Gävle Strand och multisportarenan vid Gavlehov.

Gävle kommun har under året uppdaterat och börja använda ett certifikatprogram med en låneram på 800 mnkr. Certifikaten ska användas för att få en mera kostnadseffektiv lånefinansiering.

Finansnettot försämrades med 5,6 (38,9) mnkr och uppgick till -76,2 (-70,6) mnkr. Den ökade räntekostnaden beror främst på ökad upplåning.

I Finansrapport tertial 3 2017 (Dnr 17KS12) lämnas en utförlig rapport kring kommunkoncernen och kommunens lån. Finansrapporten har behandlats vid Kommunstyrelsens möte i mars.

Soliditet

Kommunkoncernen skall eftersträva en långsiktig tillväxt i balans och det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Soliditeten uppgick vid årets slut till 43,0 (41,9) procent.

Känslighetsanalys

Koncernens resultat påverkas av ett antal faktorer. En känslighetsanalys som visar förändringen i ett antal storheter ger följande exponering:

- Förändring personalkostnader med en procentenhet +/- 43,0 mnkr.
- Förändring räntekostnad med en procentenhet för koncernens rörliga lån +3,6/ mnkr.
- Förändring skatteunderlag med en procentenhet +/- 55 mnkr.
- Förändring antal invånare med 100 personer +/- 4,9 mnkr, förutsatt befintlig befolkningsstruktur.

Framtiden

Sverige befinner sig i en högkonjunktur som förväntas fortsätta även 2018 och 2019. Både produktion och sysselsättning har ökat snabbt under andra halvåret 2017. Bostadsinvesteringarna har under de senaste åren ökat mycket snabbt, men det finns tydliga tecken på en avmattning i produktionen och det bidrar till att tillväxten i byggbranschen saktar in markant 2018 för att i det närmaste stagnera 2019.

Befolkningen växer långsammare i riket under kommande år då invandringen blir lägre, samtidigt som den inrikes födda befolkningen i arbetsför ålder fortsätter att minska. Arbetskrafttillväxten beräknas avta från ca 2 procent 2017 till ca 1 procent 2018 och 0,5 procent 2019. Arbetslösheten har minskat långsamt i förhållande till den snabba sysselsättningsutvecklingen under 2017 då även arbetskraften ökat snabbt. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att arbetslösheten som vid årsskiftet uppgick till 6,6 procent i Sverige fortsätter ned under 2018 och bottnar på strax över sex procent 2019. Det finns dock fortfarande stora skillnader i arbetslösheten mellan inrikes och utrikes födda. Arbetslösheten har framför allt minskat bland inrikes födda som var 4,5 procent tredje kvartalet 2017 jämfört med 15,3 procent bland utrikes födda. Trots att utrikes födda i stor utsträckning har bidragit till den starka sysselsättningsökningen har arbetslösheten bland utrikes födda legat kring 16 procent under en mycket lång tid.

Demografins utveckling innebär ökade kostnader. Sverige får allt fler i de yngre och i de äldre åldersgrupperna, medan personer i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Från och med 2018 förväntar SKL att behovet av välfärd ökar betydligt snabbare än vad skatteintäkterna kommer att göra under de kommande åren. Det krävs en rad åtgärder för att täppa gapet mellan kostnader och intäkter för att finansiera välfärden i ett femårsperspektiv, där glappet mellan intäkter och kostnader enligt SKL beräknas till 39 miljarder kronor år 2021.

Gävle kommun och hela kommunkoncernen är i ett expansivt investeringsskede. Detta medför en långsiktig ökad kostnadsbelastning. De positiva resultaten används främst för att möjliggöra nyinvesteringar utan att väsentligt öka kommunkoncernens låneskuld. Alternativ finansiering utöver upplåning är ökade försäljningsinkomster eller att hitta andra finansieringsformer. En god ekonomisk hushållning med en tydlig strävan att nå de finansiella målen är den bästa förutsättningen för att uppnå en långsiktigt ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Finansiell analys av kommunen

Årets resultat (mnkr)

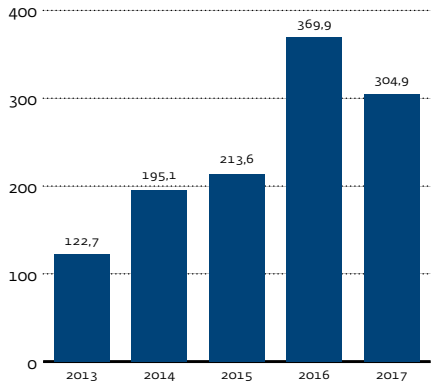

Verksamhetens intäkter och nettokostnader (mnkr)

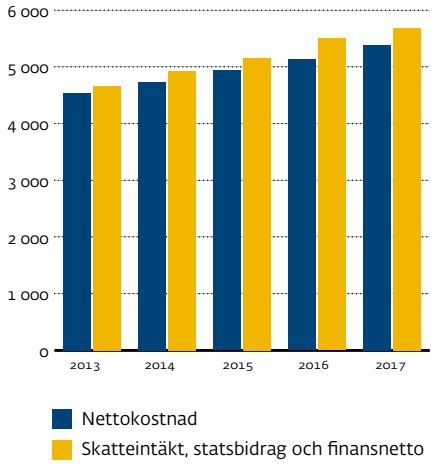

Sammanfattning

Kommunens resultat för 2017 uppgick till 304,9 (369,9) mnkr.

Kommunen har under flera år uppvisat ett resultat som överträffar det finansiella resultatmålet motsvarande två procent av intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningsystem. För 2017 uppgick överskottet till 3,9 procent.

Under de senaste åren har ett antal tillfälliga och/eller ej planerade intäktsposter varit bidragande till de positiva resultaten. Det har varit försäkringsersättning från Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB (2014), återbetalning av AFA försäkringspremier (2012, 2013, 2015) samt specifika statsbidrag (2016). Under 2017 har återigen skadeersättning utbetalats från Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB, denna gång uppgick beloppet till 39,5 mnkr.

Nämnderna redovisar tillsammans ett positivt resultat. Men exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat är resultatet negativt -10,0 (25,5) mnkr.

Resultatet varierar kraftigt mellan olika nämnder. Resultatet ger anledning att påtala vikten av att verksamheten bedrivs med ett effektivt resursutnyttjande i enlighet med det kommunövergripande målet inom ekonomiperspektivet. Kommunen kommer, i likhet med riket, att stå inför ett ökat kostnadstryck på grund av den demografiska utvecklingen med fler yngre och äldre människor, men med färre personer i arbetsför ålder. Den goda befolkningstillväxten ökar också kraven på kommunala anläggningar såsom förskolor, skolor, äldreboenden och infrastruktur.

Kommunens goda resultatutveckling har stärkt balansräkningen. Kommunens egen låneskuld har under senare år kunnat amorteras ned, kommunen har inte längre några lån för den egna verksamheten. Det har möjliggjorts genom resultatutvecklingen, men även av att den större delen av kommunens investeringsverksamhet numera sker via de kommunala fastighetsbolagen. Det goda resultatet år 2017 bidrar till att finansiera investeringar inom kommunkoncernen som är riktade mot den skattefinansierade verksamheten.

Intäkter

Nettointäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämningssystemen uppgick till 5 612,4 (5 412,8) mnkr, vilket avvek med 34,1 (316,3) mnkr gentemot budget.

De viktigaste intäktskällorna för kommunen är de egna skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämningssystemen, samt avgifter och taxor. Av dessa finansieringskällor svarade skatteintäkterna för 4 726,5 (4 537,4) mnkr. Skatteintäkterna är den dominerande intäktskällan och därmed helt avgörande för verksamhetens finansiering. I relativa tal svarar skatteintäkterna för 70 (70) procent av finansieringen av verksamhetens bruttokostnader.

Storleken på skatteintäkterna är dels beroende av nivån av skatteuttaget, dels av skatteunderlagets storlek efter taxering av invånarnas inkomster. Kommunens skattesats uppgår till 22,26 kr per beskattningsbar hundralapp. Den senaste skattehöjningen

genomfördes 2014 och då med 0,75 kr. Under senare år har även skatteväxlingar skett med landstinget (idag Region Gävleborg) gällande kollektivtrafiken och hemsjukvården

Rikets genomsnittliga skattesats för kommuner uppgick 2017 till 20,75 (20,75) kr. Gävle ligger därmed 1,51 kr över rikssnittet. Skatteunderlaget för taxeringsår 2017 (inkomstår 2016) för kommunen blev 20 244,3 (19 283,6) mnkr, vilket innebär en ökning med 5,0 (4,2) procent. Ökningen för riket uppgick till 4,9 (5,1) procent. Skattekraften per invånare (beräknat per 1/11 året innan) uppgår till 202,9 (195,0) tkr. Gävle har därmed 97,1 (96,6) procent av rikets medelskattekraft.

Nettointäkten från utjämningssystemen, fastighetsavgift och generella statsbidrag uppgick 2017 till 885,9 (875,4) mnkr och svarade därmed för 13 (14) procent av finansieringen. Staten garanterar samtliga kommuner en intäkt från inkomstutjämningssystemet motsvarande 115 procent av rikets medelskattekraft. För Gävle kommun innebär detta en intäkt med 763,2 (728,8) mnkr. Intäkter från fastighetsavgifter uppgick till 168,6 (164,4) mnkr och för generella statliga bidrag och regleringar var intäkten 76,8 (87,6) mnkr. Avdrag har gjorts för ersättningar till de kommunala utjämningssystemen, med 111,5 (82,3) mnkr avseende kostnadsutjämningssystemet och med 11,2 (19,7) mnkr avseende utjämningssystemet till LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade).

En ytterligare inkomstkälla är verksamheternas intäkter. Intäkterna uppgick till 1 330,0 (1 328,6) mnkr och svarade för 20 (21) procent av den totala finansieringen av verksamhetens kostnader. I intäkterna ingår riktade statsbidrag, avgifter och taxor, men även realisationsvinster och exploateringsintäkter. De riktade statsbidragen uppgick till 470,6 (469,0) mnkr. Taxor och avgifter uppgick till 303,2 (236,8) mnkr. De i storleksordningen mest betydelsefulla posterna är avgifter för vård och omsorg 84,8 (84,2) samt avgifter för förskola och skolbarnomsorg med 64,5 (63,8) mnkr.

Kostnader

För att undvika underskott i verksamheten är det viktigt med kostnadsanpassning. Nämnderna har under de senaste åren haft krav att effektivisera och arbeta med omstruktureringar i verksamheten.

De dominerande kostnaderna för kommunens verksamhet är personalkostnaderna. Dessa uppgick till 3 755,3 (3 624,2) mnkr, vilket motsvarar 56 (57) procent av den totala kostnadsmassan. Personalkostnaderna har ökat med 3,6 (6,7) procent jämfört med föregående år.

Övriga större kostnadsposter är köp av entreprenader och tjänster, bidrag till friskolor och friförskolor, hyreskostnader samt av- och nedskrivningar. Bruttokostnaderna för kommunen uppgick till 6711,8 (6 458,7) mnkr, vilket ger en ökning med 3,9 (6,4) procent jämfört med föregående år.

Resultat och jämförelsestörande poster

För fjortonde året i rad uppvisar kommunen ett positivt resultat. Resultatet uppgick till 304,9 (369,9) mnkr. I resultatet ingår jämförelsestörande poster med 158,5 (231,3) mnkr. Posterna bestod år 2017 av realisations- och exploateringsresultat, skadeersättning från Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB, återföring av tidigare infriad borgensförbindelse för Samkraft AB samt ett generellt statsbidrag för ökat byggande, den så kallade byggbonusen.

Nämndernas resultat uppgick till 77,4 (163,1) mnkr. I resultatet ingår realisationsvinster samt exploateringsresultat med totalt 87,4 (137,6) mnkr. Det innebär att nämnderna, exklusive dessa jämförelsestörande poster, tillsammans uppvisar ett negativt resultat, -10,0 (25,5) mnkr.

Resultaten varierar mellan nämnderna. Större underskott återfinns hos Socialnämnden -58,5 (-22,5) mnkr och Omvårdnadsnämnden -45,3 (-19,9) mnkr. Följande nämnder har positiva resultat: Kommun-

Tillgångarnas utveckling (mnkr)

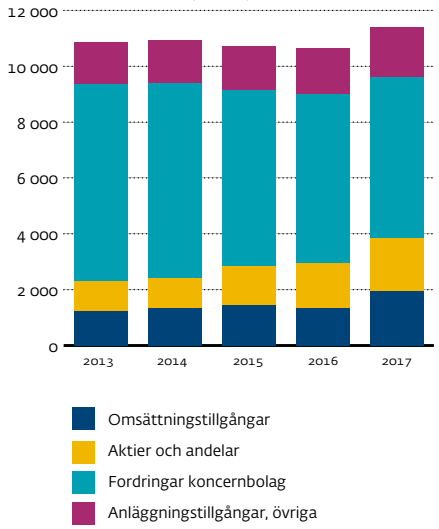

Skulder och det egna kapitalets utveckling (mnkr)

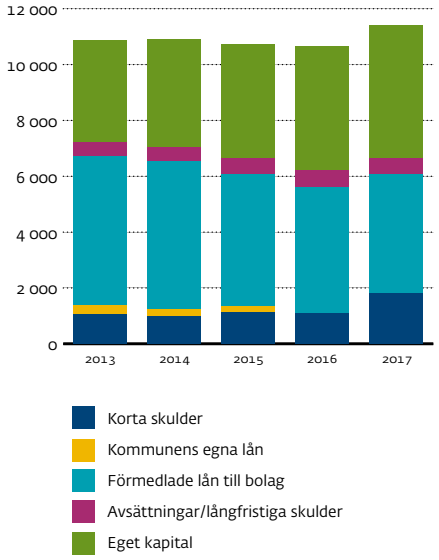

styrelsen 97,2 (154,5) mnkr, Utbildningsnämnden 51,0 (16,6) mnkr, Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden 5,0 (9,7) mnkr, Kultur- och fritidsnämnden 10,6 (13,7) mnkr, Samhällsbyggnadsnämnden 16,7 (10,6) mnkr, Jävsnämnden 0,2 (0,2) mnkr, Revisorskollegiet 0,5 (0,8) mnkr. Nollresultat finns hos Överförmyndarnämnden 0,0 (-0,6) mnkr, Valnämnden 0,0 (0,0) mnkr och Gemensam nämnd för verksamhetsstöd 0,0 (0,0) mnkr.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot uppgick till 75,7 (85,8) mnkr, vilket är en försämring med 10,1 mnkr jämfört med 2016. Räntenivåerna har under året varit fortsatt låga. Räntekostnaderna på lån uppgick till 76,1 (95,3) mnkr. Eftersom de räntekostnader på lån som kommunen har avser lån förmedlade till kommunens bolag har kommunen även ränteintäkter. Ränteintäkterna uppgick till 139,4 (161,0) mnkr. Övriga poster inom finansnetto avser resultat från andelar i koncernföretag, räntekostnader på pensionsskuld samt övriga finansiella kostnader.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Balansomslutningen uppgick vid årets slut till 11 406,3 (10 657,5) mnkr, vilket innebär en ökning med 748,8 (74,2) mnkr. De immateriella anläggningstillgångarna har ökat med 8,5 (- 0,3) mnkr och de materiella anläggningstillgångarna har ökat med 119,6 (72,6) mnkr. De finansiella anläggningstillgångarna har ökat med 21,0 (-60,3) mnkr.

Omsättningstillgångarna hade vid balansdagen ökat med 599,7 (-86,2) mnkr. Av ökningen beror 500,0 mnkr på införandet av certifikatprogram inom kommunens internbank. Det egna kapitalet var vid årets ingång 4 457,9 mnkr. Ytterligare 304,9 mnkr motsvarande årets resultat tillfördes det egna kapitalet, som vid året utgång uppgick till 4 762,8 mnkr. Förmögenheten per invånare var 47,3 (44,7) mnkr.

Finansiella tillgångar och skulder

I december 2017 (KF §14) beslutades om att lämna ett villkorat aktieägartillskott på 300 mnkr till Gävle Stadshus AB.

Avsikten med aktieägartillskottet var att delfinansiera investeringar hos Gavlefastigheter Gävle AB samt att lösa bolagets lånerevers hos Gävle Stadshus AB om 100 mnkr.

Volymen förmedlade lån till de kommunala bolagen uppgick till 4 261,7 (4 528,5) mnkr, övriga långfristiga fordringar gentemot de kommunala bolagen uppgick till 1 500,7 (1 511,5) mnkr. Övrig långfristig utlåning uppgick till 125,1 (126,1) mnkr.

Investeringar

Investeringarna i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick till 224,1 (191,6) mnkr vilket var 101,6 (125,2) mnkr lägre än budgeterat. Investeringarna avser såväl skattefinansierad verksamhet som exploatering. Finansiell leasing har ingåtts med 1,3 (4,3) mnkr. Investeringarna i finansiella anläggningstillgång uppgick till 300 (200) mnkr.

Pensionsförpliktelser

Pensionsåtaganden redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att en mindre del av förpliktelsen redovisas som en avsättning i balansräkningen och en större del utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Det totala åtagandet uppgick till

2 472,0 (2 514,2) mnkr. De pensioner som tjänats in före 1998 uppgick till 2 033,7 (2 084,2) mnkr och redovisas som en ansvarsförbindelse.

Med blandmodellen kostnadsbokförs utbetalningar av pensioner intjänade före 1998 i kommunens redovisning och riskerar med ökande utbetalningar komma att tränga ut övrig kommunal verksamhet. De ökande pensionsutbetalningarna medför även en större belastning på kommunens kassaflöde, vilket kan leda till ökade lånebehov vid framtida reinvesteringar. För att lindra dessa effekter har kommunen tecknat ett avtal om en försäkringslösning i det av Gävle och Sundsvalls kommun ägda Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Genom att teckna en försäkringslösning skapas en buffert för kommande år när pensionskostnader och utbetalningar stiger. Bufferten kan kapa den topp av utbetalningar som väntas inträffa fram till cirka år 2028 genom utbetalningar från garantiförsäkringen. Placerade medel i garantiförsäkringen hos Kommungaranti hade vid årsskiftet ett bokfört värde uppgående till 708,7 (708,7) mnkr. Till och med år 2017 har, utöver det tillskjutna kapitalet, 101,3 mnkr betalats i försäkringspremier. Under 2017 har skadeersättning utbetalats med 39,5 mnkr, totalt utbetalda skadeersättningar till och med 2017 uppgår till 75,6 mnkr. Den totala nettosumman av tillförda medel vid årsskiftet uppgår därmed till 734,4 mnkr. Marknadsvärdet för dessa medel uppgår vid årsskiftet till 927,1 mnkr.

Genom försäkringslösningen har kommunen vidtagit åtgärder för att möta mer än en tredjedel av framtida kostnadsökningar till följd av pensioner som är intjänade före 1998. Med denna lösning förbättras förutsättningarna för kommande generationer att kunna erbjudas kommunal service motsvarande dagens nivå utan skattehöjning eller ökad lånebelastning.

Pensionsförpliktelser (mnkr)	**2017**	**2016**
Avsättning i balansräkningen	438,3	430,0
Ansvarsförbindelse	2 033,7	2 084,2
Total förpliktelse	2 472,0	2 514,2
Återlån till verksamheten	2 472,0	2 514,2

Borgensåtaganden och övriga ansvarsförbindelser

De totala borgensförbindelserna uppgår till 832,7 (830,4) mnkr. Det största borgensåtagandet 775,0 (776,0) mnkr avser lån som innehas av Gävle Stadshus AB. I övrigt utgörs borgensåtagandena av pensionsskulder för Gavlefastigheter Gävle kommun AB och Gävle Energi AB 14,4 (16,2) mnkr, ramavtal billeasing 35,6 (30,2) mnkr samt övriga åtaganden såsom statliga bostadslån för stiftelser, kreditgaranterade bostadsrätter samt åtgärder enligt socialtjänstlagen och KF:s beslut 4,2 (4,5) mnkr.

Under 2015 infriades ett borgensåtagande gentemot Samkraft AB och resultatet belastades med 14,7 mnkr. Under 2016 återfördes 9,3 mnkr och under 2017 återfördes ytterligare 5,1 mnkr.

Kommunens leasingåtaganden klassificeras utifrån begreppen finansiell och operationell leasing. Värdet för framtida minimileaseavgifter för operationell leasing avseende lös egendom uppgår till 55,4 (69,8) mnkr, för den finansiella leasingen uppgår nuvärdet för de framtida minimileaseavgifterna till 3,6 (3,1) mnkr. Värdet för framtida minimileaseavgifter för operationell leasing avseende fast egendom uppgår till 3 137,8 (2 819,6) mnkr. Det fördelar sig på 2 810,9 (2 464,9) på interna leasegivare och 326,9 (354,7) mnkr på externa leasegivare.

Avstämning mot balanskrav

Vid beräkningen av balanskravet ska realisationsvinster avräknas årets resultat. Årets resultat på 304,9 (369,9) mnkr inkluderar realisationsvinster med 53,8 (63,0) mnkr. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 251,1 (306,9) mnkr. Kommunen klarar balanskravet.

Nämnder och bolag

Kommunstyrelsen
Utbildningsnämnden
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
Omvårdnadsnämnden
Socialnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Jävsnämnden
Överförmyndarnämnden
Valnämnden
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd
Revisorskollegiet

Gävle Stadshus AB
Gävle Energi AB koncern
AB Gavlegårdarna koncern
Gavlia-koncernen
Gävle Hamn AB koncern
Gävle Vatten AB
Övriga innehav

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen Inger KällgrenSawela, *ordförande*
Kommunledningskontoret Helén Åleskog, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	**Utfall 2017**	**Utfall 2016**	**Budget 2017**
Verksamhetens intäkter	286,4	325,7	269,7
Personalkostnader	-164,4	-152,3	-164,8
Övriga kostnader	-287,1	-273,5	-277,1
Avskrivningar/nedskrivningar	-5,5	-5,1	-6,6
Internränta	-0,5	-0,1	-0,3
Resultat före kommunbidrag	**-171,1**	**-105,3**	**-179,1**
Kommunbidrag	268,3	259,8	268,3
Årets resultat	**97,2**	**154,5**	**89,2**
Investeringar	69,5	62,9	122,9
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda vid årets slut	254	253	

Målanalys

Av 17 uppsatta mål inom perspektiven har sju uppnåtts i sin helhet och tio har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Hög kundnöjdhet i alla led för kundtjänsten	◆
Hög användning av digitala verktyg och mötesplatser	●
Högt förtroende för det politiska arbetet	◆
Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling	●
Gävle kommun har ett framgångsrikt arbete för social hållbarhet	◆
Gävle kommun är tryggt, tillgängligt och det bedrivs ett aktivt arbete för jämställd och jämlik hälsa	◆
Gävle kommun arbetar brett och aktivt för att skapa förutsättningar för integration	◆

En samlad kundtjänst som kan ge snabba svar och god vägledning är viktig för att uppnå en hög kundnöjdhet. Arbetet med att införa en gemensam kundtjänst har dragit ut på tiden, vilket har medfört att målvärdet för 2017 inte har uppnåtts.

Antalet e-tjänster blir alltfler, liksom antalet nyttjare. Projektet Digital förnyelse jobbar med processförbättring och digitalisering. Efterfrågan att nyttja deras tjänster är stor. Bland framtagna e-tjänster kan nämnas skolval, bygglov och bidragsansökan inom socialtjänsten.

SCB:s medborgarundersökning visar inget ökat förtroende för det politiska arbetet. Ett förstärkt kommunikationsarbete krävs.

Gävle utsågs till årets studentstad, med motiveringen "Inflytande i kommunen och en god bostadssituation".

Ett socialt hållbarhetsprogram har utarbetats. Viljeinriktningen är att styra arbetet mot åtaganden i lagar och konventioner för att bygga ett hållbart samhälle. Gävle har utsetts till en av fem kommuner att utveckla arbetet med romsk inkludering. En handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism har antagits. Samarbete sker med polisen, vilket också gäller arbetet med att skapa trygghet i centrala Gävle samt att den offentliga miljön i största möjliga mån ska vara drogfri.

Aktiviteterna i handlingsplanen för integration verkställs efter hand, i samarbete med både interna och externa aktörer.

Medarbetare

Engagerade medarbetare med tydliga roller, förväntningar och ansvarsområden	◆
Ett inspirerande, engagerat och tryggt ledarskap	●
Uppnå jämställda och anhörigvänliga arbetsvillkor	●
Uppnå jämställda löner	◆

Resultatet från medarbetarundersökningen nådde inte målet, varken gällande sammanvägt index eller ledarskap. Uppnådda värden betraktas dock som goda enligt nyttjad modell. För att stärka cheferna ges stöd i form av ledarskapsutvecklingsgrupper, arbetsmiljöutbildning, chefsdagar med mera.

Måttet för jämställda arbetsvillkor tas fram utifrån anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet och sjukfrånvaro. Förvaltningens uppmätta värde översteg målet. Löneöversyn 2017 resulterade i prioriteringar mot mer jämställda löner.

Hållbar tillväxt

Gävle är en attraktiv kommun med 120 000 invånare år 2030	●
Det finns byggklar mark för företagsetableringar	◆
Gävle kommun ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner	●
Verksamheterna ska ha effektiva processer med hög mätbar kvalitet	◆
Hög projektmognad	◆

Bostadsbyggandet är högt, vilket är nödvändigt då bostadsbrist råder. Målet på 500 nybyggda bostäder under året har uppnåtts. En ny översiktsplan har antagits. Stadsdelen Näringen har av regeringen valts ut i satsningen Hållbara städer, 6 000 klimatsmarta bostäder planeras. Åtgärder behöver vidtas för att säkra långsiktig tillgång på mark för näringslivets behov.

Gävle placerade sig på andra plats i den årliga kommunrankingen och kommunen blev även utsedd till Sveriges elladdstolpetätaste kommun. Utmärkelserna är en bekräftelse på ett framgångsrikt miljöarbete!

Arbete med processeffektivisering pågår. Nämnas kan en mer kundfokuserad lönehantering samt införandet av e-handel.

Ekonomi

Kommunledningskontorets resursutnyttjande är kostnadseffektivt	●

Samverkan inom administrativa processer är en framgångsfaktor för att bli en kostnadseffektiv organisation med hög kvalitet. En inventering av verksamheter pågår för att kunna samla resurser för stödjande processer.

Uppföljning av uppdragen

För att utveckla det strategiska arbetet kopplat till att Gävle växer har roller, ansvar och gemensam planering för Kommunledningskontoret och Samhällsbyggnad Gävle tydliggjorts. Genomlysning av samhällsbyggnadsnämndens organisation och processer pågår. En inventering av icke lagstadgade verksamheter i kommunen har gjorts, men något ställningstagande till hur resultatet ska användas finns inte. Uppdraget att samla verksamhetsstödjande resurser har koncentrerats till kundtjänst, vikarieanskaffning, bemanningsorganisation samt nämndsadministration och diarieföring.

Öppet wifi är fullt utbyggt i stadskärnan, liksom på Gavlehovsområdet och inom olika boenden inom omvårdnad. Översyn av centrala skolor har pågått enligt plan. Samverkan mellan Kultur & Fritid Gävle och kommunledningskontoret i handläggningen av de bostadssociala medlen har fördjupats. I framtaget Socialt hållbarhetsprogram har frågan om våld och förtryck i en hederskontext beaktats. En parlamentarisk tillsatt POG kommitté har lämnat förslag inför den nya mandatperioden. En trafiköversyn har startats som en del av Planeringsriktlinjer för Gävle. Det har tagits beslut om ett nytt bostadsförsörjningsprogram. Kommunstyrelsen har tagit beslut att inte återuppta planerna på försäljning av Fjärran Höjderbadet.

Väsentliga händelser

- Kommunstyrelsen fattade beslut att föreslå Alliansens förslag till kommunplan medan kommunfullmäktige fastställde v, s och mp:s samlade budgetförslag.
- Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har fattat ett antal viktiga beslut, nämnas kan att lämna Inköp Gävleborg, översiktsplan och riktlinjer för bostadsförsörjning.

Resultat och investeringar

Kommunstyrelsens resultat uppgick till 97,2 (154,5) mnkr, exklusive exploateringsresultat och realisationsvinster blev resultatet 9,8 (13,6) mnkr.

Resultatet för den kommunbidragsfinansierade verksamheten uppgick till 8,0 (12,9) mnkr. Det beror huvudsakligen på ej genomförda aktiviteter i såväl projekt som löpande verksamhet. Uppdragsfinansierad verksamhet, IT- och utvecklingsavdelningen, uppvisar ett positivt resultat 1,8 (0,7) mnkr. Förlängningsavtal för klienter har medfört lägre kostnader och avskrivningskostnader har blivit lägre än budgeterat på grund av förseningar inom pågående investeringsprojekt.

Realisationsresultatet uppgick till 53,9 (65,2) mnkr. Exploateringsresultatet blev 33,6 (74,6) mnkr, att jämföras med årsbudget 88,2 mnkr.

Investeringarna uppgick till 69,5 mnkr. Av dessa avser 43,5 mnkr exploateringsverksamhet, 14,7 mnkr inköp till markreserven och 11,3 mnkr IT och övrig verksamhet.

Framtiden

Skatteprognoser och analyser av den demografiska utvecklingen visar att kommunerna står inför stora utmaningar, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Kostnaderna inom vård, skola och omsorg kommer att tillta, samtidigt som intäkterna kommer att öka i långsammare takt. Fokus måste vara på att bromsa kostnadsutvecklingen, att prioritera kommer att bli än mer nödvändigt.

Det är nödvändigt att nyttja kommunens resurser på ett strukturerat vis. Det kan ske genom att samla stödresurser centralt och att förbättra intern samverkan. Även kompetensförsörjning är en framtida utmaning.

Det är viktigt att digitaliseringen fortsätter och får ett starkt genomslag i alla verksamheter. Användandet av digitaliserade lösningar i alla sektorer i samhället ökar förväntningarna på kommunens tjänster, ett kundorienterat förhållningssätt måste prägla utvecklingen.

Gävle växer och utvecklingen av bostäder, infrastruktur, skolor med mera kommer att kräva ytterligare resurser framöver.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden Evelyn Klöverstedt, *ordförande*
Utbildning Gävle Tomas Hartikainen, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)

	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	333,9	324,6	313,8
Personalkostnader	-1 518,7	-1 462,2	-1 528,2
Övriga kostnader	-1 030,1	-1 021,0	-1 049,8
Avskrivningar/nedskrivningar	-22,4	-23,6	-23,9
Internränta	-1,1	-1,8	-1,3
Resultat före kommunbidrag	**-2 238,4**	**-2 184,0**	**-2 289,4**
Kommunbidrag	2 289,4	2 200,6	2 289,4
Årets resultat	**51,0**	**16,6**	**0,0**
Investeringar	20,1	20,3	27,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	3 182	3 201	

Målanalys

Av nio uppsatta mål inom perspektiven har ett uppnåtts i sin helhet, sju har delvis uppnåtts och ett har inte nåtts.

Medborgare och kunder

Medborgare har förtroende för våra verksamheter	◆
Alla barn och elever utmanas och klarar sin utbildning	■
Utbildning Gävles verksamheter ger likvärdiga förutsättningar	◆
Utbildning Gävles verksamheter har en god lärandemiljö	◆

Föräldrar och elever inom förskole-, grundskole- och gymnasieutbildningen är nöjda med verksamheterna. Jämfört med riket är nöjdheten högre.

Föräldrar i förskola anser att barnen har en stimulerande, utvecklande och lärande miljö. Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskola är lägre än föregående år. Resultaten är något lägre än i riket. Skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor har ökat, i såväl grundskolan som gymnasieskolan. Andelen nyinvandrade elever påverkar resultaten negativt. Resultatet i gymnasieskolan har förbättrats något. Högskolebehörigheten har ökat, främst inom yrkesprogrammen.

Gävlemodellen är en framgångsfaktor i arbetet med trygghet och mot kränkningar. Skolverkets nationella undersökning visar att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade jämfört med Gävles 5,8 procent. Gävlemodellen ger skolorna bättre förutsättningar att förebygga, minska samt hantera mobbning och långsiktigt stöd för att upprätthålla arbetet. Under 2018 ska även gymnasieskolorna in i Gävlemodellen.

Frånvaron har ökat i både grundskole- och gymnasieutbildningen.

Medarbetare

Utbildning Gävles medarbetare utmanar och leder barn och elever mot högre måluppfyllelse	◆
Utbildning Gävles chefer leder medarbetare mot goda resultat	●

Andelen medarbetare med högskoleutbildning i förskolan har sjunkit något, jämfört med riket har dock Gävle en hög andel. I fritidshemmen är andelen fortsatt hög, betydligt högre än i riket. Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning för läsåret 2016/2017 är andelen lärare i grundskolan med legitimation och behörighet i minst ett ämne något lägre än i riket. I gymnasieskolan är andelen högre än i riket. Trots behörighetsgivande utbildningar och ett aktivt rekryteringsarbete blir det allt svårare att rekrytera behöriga och legitimerade lärare.

Resultatet i medarbetarundersökningen visar att förvaltningen har hög andel engagerade medarbetare som bidrar till att utveckla verksamheten. Ledarskapet får gott betyg. Förbättringsområden är hur tiden förvaltas för att minska stressen. Medarbetarna behöver även bli bättre ambassadörer. En utmaning som identifierats är styrning, ledning och uppföljning från nämnd till elev. Stärkt mötesstruktur och kollegialt lärande bland chefer är förbättrande åtgärder.

Hållbar tillväxt

Alla elever ska ha kunskap och handlingskompetens, i förhållande till sin ålder, för att kunna agera hållbart	◆
Utbildning Gävle utvecklar ständigt sina verksamheter	◆

Arbetet med Lärande för hållbar utveckling fortsätter, bland annat med stöd och processledning, nätverk för hållbarhetsombud, Det goda livet i Gävle 2030, Kemikaliesmart förskola, EU-projekt för hållbara elevresor samt fler verksamheter med Grön Flagg. För att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har förbättrade analysunderlag tagits fram. Ytterligare insatser sker i början av 2018. Verksamhetens digitalisering är i fokus utifrån regeringens beslutade strategi, bland annat genom utbildning i digitala verktyg och programmering. Sprintgymnasiet är ett virtuellt gymnasium som spänner över flera skolformer och där individen sätts i centrum. Eleven ska kunna läsa inom flera skolformer och övergångar ska ske sömlöst. Samarbete sker med arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten och vuxenutbildningen.

En ny organisation av verksamhetsstödet har beslutats för att ge tydlighet i stöd för chefer inom

förskola och skola. Utvecklingsresurser samlas hos skolformerna för att öka flexibiliteten utifrån behoven i verksamheten.

Ekonomi

Utbildning Gävles organisation är resurseffektiv.

Utbildningsnämndens resultat uppgick till 51,0 mnkr. Överskottet är framförallt relaterat till lägre volymer (färre elever) än tilldelad volymbudget från kommunstyrelsen samt lägre lokalkostnader på grund av senarelagd rust/nybyggnation som ger nämnden en förskjuten hyreskostnad. Intäkterna för tillkommande statsbidrag är också högre än budgeterat.

Förskolan redovisar ett överskott på 4,0 mnkr. Överskottet beror framförallt på högre statsbidrag och lägre personalkostnader. Grundskoleutbildningen redovisar ett överskott på 5,7 mnkr, främst beroende på högre statsbidrag och lägre personalkostnader samt ett lägre elevantal. Gymnasieutbildningen redovisar ett överskott på 0,8 mnkr. De lägre personalkostnaderna är förenade med svårigheten att rekrytera behöriga lärare.

Central förvaltning redovisar ett överskott 39 mnkr. Överskottet beror huvudsakligen på lägre volymer (elevantal) och lägre lokalkostnader än budgeterat.

Uppföljning av uppdragen

Gävle kommun har tilldelats 5,0 mnkr i statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan 2016/2017 och 8,4 mnkr för 2017/18. Medlen används för att minska gruppernas storlek på ett antal förskolor. Personaltätheten i förskolan har ökat.

Uppdraget att utreda förutsättningar för att införa ett industriprogram är genomfört. En lärlingsutbildning inom industritekniska programmet startade hösten 2017.

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2017 att det finns förutsättningar för en gemensam vikarieanskaffningsfunktion. Utbildningsnämnden deltar i det fortsatta arbetet.

Efter översynen av centrala skolor, fattade Utbildningsnämnden hösten 2016 beslut om en central högstadieskola på Nynäsområdet och att Solängsskolan blev en F-6-skola samt att Nynässkolan blev en 7-9-skola. Hösten 2017 startade båda verksamheterna. Eftersom Gävle växer finns det fortfarande ett behov av skolplatser i centrala Gävle, fortsatt planering sker tillsammans med Gavlefastigheter AB och Kommunledningskontoret.

Arbete med en nulägesanalys har påbörjats för att öka samverkan med kultur- och fritidsnämnden i bemanning av biblioteken.

Väsentliga händelser

- Starkt ökande barn- och elevantal i framför allt grundskolan, vilket påverkar organisation och lokalplanering främst i de centrala delarna av Gävle. Ny högstadieskola på Nynäs, Solängen omfattar årskurs F-6. Fortsatt planering för ett ökat antal barn och elever inom alla nämndens verksamheter.
- För att skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög kvalitet som på lång sikt tillgodoser behoven av förskola och skola i de norra delarna av Gävle har beslut fattats om att lägga ner Varva skola och mellanstadierna på Björke och Trödje skolor. Milboskolan omfattar från höstterminen 2017 de nedlagda verksamheterna.
- Brist på lärare med rätt kompetens har uppkommit utifrån skollagens krav på legitimerade lärare i alla verksamheter samt utifrån det ökade behovet av och konkurrensen om lärare.

Resultat och investeringar

Utbildningsnämndens resultat uppgick till 51,0 mnkr.

Överskottet beror framförallt på färre elever och lägre lokalkostnader än budgeterat, samt tillkommande statsbidrag. Nämnden fick i uppdrag av Kommunstyrelsen att säkerställa ett överskott 2017 motsvarande volymavvikelserna. Nämndens volymram har justerats och sänkts i nämndens budgetram för budgetåret 2018. Överskott inom lokaler beror på att rust- och nybyggnationer slutförts senare än budgeterat och därmed har hyreskostnaderna förskjutits. Intäkterna är högre än budgeterat vilket främst beror på ökade statsbidrag.

Nämnden har lägre kostnader än budgeterat för elevpeng (volym), lokaler, personal, kapitaltjänst, skolskjuts samt måltidskostnader. Lägre personalkostnader beror främst på svårigheten att rekrytera behöriga förskollärare och lärare. Det beror även på en läsårseffekt som följd av att åtgärder hann vidtas inför läsåret 2017/2018 utifrån initialt aviserade effektiviseringskrav motsvarande 3 procent 2018, vilket bidrog till en försiktighet inför tjänsteplaneringen för läsåret 2017/2018.

Kostnaderna för köp av verksamhet från andra kommuner är högre än budgeterat. Kostnaderna för köp från fristående huvudman är lägre än budgeterat, vilket framför allt beror på att en fristående huvudman för grundsärskolan avslutats våren 2017.

Utbildningsnämndens investeringar uppgår till 20,1 mnkr av årets investeringsbudget 27,0 mnkr. 6,9 mnkr av investeringsbudgeten förbrukades inte som följd av att rust/ombyggnation inte genomförts som planerat underåret. Överskottet beror även på att inköpet av en lastbil och truck till fordonsprogrammet är försenad. Nämnden begär att avsatta medel för ändamålen, 5,0 mnkr, överförs till 2018. Investeringsbudgeten omfattar inventarier i samband med ombyggnationen av Sörbyskolan, tillskapandet av nya förskoleplatser samt förnyelseinventarier i samband med om- och nybyggnation, slitage eller verksamhetsförändringar.

Framtiden

Utbildningsnämndens intäkter i form av statsbidrag ökar varje år. Flera av de riktade statsbidrag inom förskolans och skolans områden ställer krav på egenfinansiering i motsvarande grad och är avsedda att användas för ökad kvalitet i verksamheten. Effektiviseringskraven som ställs på nämnden under planeringsperioden gör det svårt att möta de krav som statsbidragen ställer på bibehållen samt ökad kvalitet och personaltäthet. Detta gäller framför allt statsbidragen för minskade barngrupper i förskolan, lågstadiesatsningen samt höjd personaltäthet och stärkt kvalitet i fritidshem. Riktade 10 mnkr för ändamålet som tillfördes 2017 och framåt ger delvis ökade förutsättningar för nämnden att behålla rätten till statsbidragen innevarande år.

Ökade insatser och medel behövs för nyanländas lärande. Utbildningsnämnden kan se en negativ resultatutveckling för skolor med en hög andel elever som har en kort studiebakgrund i Sverige, vilket påverkat resultaten negativt i kommunen. Enligt skollagen bedöms en elev som nyanländ i fyra år. För elever som anländer sent under sin skoltid kan det ta betydligt längre tid än fyra år för att ges förutsättningar att nå målen.

Kostnadsutvecklingen och budgetplaneringen för ändamålet är svårbedömd.

Att behålla små skolenheter är kostnadsdrivande. Övriga grundskolors förutsättningar påverkas när resurser behöver styras till att bibehålla små skolenheter.

Gävle växer, enligt befolkningsprognoserna ökar antalet barn och ungdomar i åldern 1–19 år med drygt 20 procent fram till 2030. Behovet av lokaler för Utbildningsnämndens verksamheter är därmed fortsatt stort, särskilt i de centrala delarna av Gävle.

Höga krav ställs på personalplanering utifrån ökade behörighetskrav, kravet på lärarlegitimation och kommande generationsväxling. Satsningar krävs på vidareutbildning för breddad behörighet och legitimation samt inom vissa bristyrken överanställningar. Kompetensförsörjningsinsatserna innebär utökade kostnader.

Regeringen har fattat beslut om en nationell IT-strategi. Strategin innehåller tre fokusområden som ska uppnås till 2022. Fokusområdena är digital kompetens för alla i skolväsendet; likvärdig tillgång och användning samt forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter. Regeringsbeslutet kommer att ställa utökade krav på resurser.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden Morgan Darmell, *ordförande*
Näringsliv & arbetsmarknad Gävle Magnus Höijer, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	140,0	128,4	151,0
Personalkostnader	-251,1	-225,1	-269,6
Övriga kostnader	-127,1	-119,2	-124,6
Avskrivningar/nedskrivningar	-1,1	-1,0	-1,1
Internränta	-0,1	-0,1	-0,1
Resultat före kommunbidrag	**-239,4**	**-217,0**	**-244,4**
Kommunbidrag	244,4	226,7	244,4
Årets resultat	**5,0**	**9,7**	**0,0**
Investeringar	1,8	1,3	2,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	531	322	

Målanalys

Av elva uppsatta mål inom perspektiven har sju uppnåtts i sin helhet, tre har delvis uppnåtts och ett har inte nåtts.

Medborgare och kunder

Målgrupper (brukare, deltagare, elever och företagare) inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle har stort förtroende för verksamheterna och ges möjlighet till delaktighet och engagemang i samhället	●
Gävle har en framgångsrik kompetensförsörjning	◆
Gävle ska uppfattas som en av Sveriges mest attraktiva platser för företag	■

För att utreda om nämnden uppnår stort förtroende hos sina målgrupper genomförs olika typer av undersökningar och uppföljningar inom respektive enhet och dess verksamheter. Resultatet av dessa visar överlag på ett högt utfall av upplevd nöjdhet.

Målet att Gävle ska ha en framgångsrik kompetensförsörjning är en central del av nämndens kärnverksamhet. Småföretagarbarometern mäter hur företagen uppfattar tillgången på lämplig arbetskraft och resultatet för 2017 överstiger målvärdet.

Förvaltningens verksamheter jobbar fortlöpande med att anpassa sina insatser efter det faktiska kompetensbehovet som efterfrågas av elever, brukare och deltagare.

I Svenskt näringslivs företagsrankning placerar sig Gävle kommun som 259:e kommun i rankningen (-7 platser). Nyföretagandet per 1 000 invånare minskar under 2017. En påtaglig brist är att näringslivsprogrammet ej implementerats som planerat.

Medarbetare

Medarbetare inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle har tydliga uppdrag och roller och rätt möjlighet att utföra uppdragen	●
Chefer inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle har tydliga uppdrag och roller och rätt möjlighet att utföra uppdragen	◆
Näringsliv & arbetsmarknad Gävle säkerställer behovet av kompetenta medarbetare genom jämställda och konkurrenskraftiga löner och villkor	●

I årets medarbetarundersökning svarade 96 procent av förvaltningens medarbetare. Resultatet är generellt positivt och visar på en hög prestationsförmåga, god arbetsmiljö samt tydlighet i mål och uppdrag.

Hållbar tillväxt

Gävle kommun skapar de bästa förutsättningarna för företagande i jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen	◆
Brukare, deltagare och elever stärker sin ställning på arbetsmarknaden och i samhället genom möjligheter till studier, arbete och sysselsättning	●
Verksamheterna inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle verkar för ökad miljömedvetenhet	●
Näringsliv & Arbetsmarknad Gävle har effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande	●

Nöjd Kund Index (NKI)-mätningen som utförs av Stockholm Business Alliance visar på ett gott resultat, men anses för 2017 inte helt nå upp till målet att skapa bästa förutsättningar för företagande. Arbetet med att skapa goda förutsättningar sammanfattas i handlingsplanen för Helt Enkelt Gävle.

Vuxenutbildningen bedriver ett aktivt arbete för att öka måluppfyllelsen och minska avbrotten genom att individualisera och bli mer flexibla. Svenska för invandrare (Sfi) i Gävle har en hög måluppfyllelse jämfört med riket. Sfi har i samverkan med Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsenheten etablerat en modell för nyanlända med kort utbildningsbakgrund. Arbetsmarknadsenhetens måluppfyllelse är överlag god och visar i hur hög grad deltagare som deltar i enhetens olika tjänster uppnår sina mål.

Inom Enheten för daglig verksamhet tillgodoses i stort brukarens val av sysselsättning, men antal brukare som deltar i utbildningsinsatser uppnår ej målet för 2017. Här är det viktigt poängtera att utfallet är avhängigt de förutsättningar brukarna har.

Under 2017 har enheterna genomfört flertalet olika aktiviteter med miljö och hållbarhetsfokus.

Ekonomi

Verksamheterna inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle är resurseffektiva, långsiktigt ekonomiskt hållbara och ska främja målgruppernas utveckling

Utfallet uppgick till 5,0 mnkr för helåret 2017. Överskottet motsvarar 1,2 procent av den totala omsättningen och resursutnyttjandet bedöms överlag vara gott.

Orsaker till överskottet är huvudsakligen något lägre personalkostnader än budgeterat inom vissa av förvaltningens delar.

Uppföljning av uppdragen

Nämnden har som uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa en lärlingsutbildning. Vuxenutbildningen har under året i löpande dialog med andra verksamheter i kommunen samt grannkommuner genomfört informationsinsatser kring lärlingsutbildningar. Detta har medfört att flera lärlingsutbildningar initierats och startats. Djupare dialog kring byggutbildning och lärlingsplatser har startats med Sandvikens och Hofors kommuner. Arbetsmarknadsenheten fokuserar på anställningar av lärlingar mot kost och städ genom den entreprenör som Gävle kommun har avtal med. Anställningar av lärlingar mot pedagogiska yrken genomförs i samverkan med Gävle kommuns skolor.

Nämnden har som uppdrag att påbörja införandet av lagen om valfrihetssystem (LOV) inom Enheten för daglig verksamhet. Enligt näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens möte den 20 april 2017 §33 beslutades att införandet av LOV ska avbrytas.

Nämnden har som uppdrag att utveckla samarbetet med Högskolan i Gävle (HiG) för att möta kommande kompetensbehov. Gävle Kommun och Högskolan i Gävle har initierat en översyn av samverkansavtalet och haft en första förutsättningslös träff mellan samverkansansvarig på HiG och förvaltningschef för Näringsliv och arbetsmarknad Gävle.

Nämnden har som uppdrag att utveckla arbetssökandes matchning mot det som efterfrågas bland företagen. För de som befinner sig långt från arbetsmarknaden vidareutvecklar Näringsliv och arbetsmarknad Gävle arbetsförberedande tjänster som förstärkt arbetsträning, Svea ateljé, arbetsträning och praktik för språkutveckling. För de som befinner sig nära arbetsmarknaden eller utbildning utvecklar Näringsliv och arbetsmarknad Gävle utifrån arbetsgivarnas behov olika insatser. Bland annat utvecklas Sfi genom att bygga upp fyra olika spår, alla med praktik, insatser för unga (båda inom ramen för Delegationen för Unga och nyanlända i Arbete (DUA)) samt andra insatser med syfte att matcha arbetssökande mot arbetsgivarnas efterfrågan eller mot utbildning. Utveckling sker i nära samverkan med kommunens förvaltningar och bolag samt Arbetsförmedlingen. En särskild ansökan till DUA har gjorts för att få tillföra extra resurser till att förbättra samverkan mellan utbildningsaktörer och företag och för 2018 tillförs Gävle kommun 0,9 mnkr.

Nämnden har som uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam vikarieanskaffning i kommunen. Förvaltningen har medverkat i den utredning som HR service vid Kommunledningskontoret har genomfört avseende hur organisationen för pooltjänster ska se ut, samt för behovet av korttidsvikarier.

Väsentliga händelser

- Arbetet utifrån Delegationen för Unga och nyanlända i Arbete har etablerats och tydliga forum för samverkan och fokus på gemensamma utmaningar och lösningar är i funktion.
- Ett förslag till nytt näringslivsprogram har tagits fram i nära samverkan med näringslivet i kommunen.
- Flera satsningar har initierats kring integrationsarbetet, särskilt i form av de fyra spåren där Sfi-elever ska kombinera studier med praktik och där en samlokalisering sker av inblandade aktörer i Vuxenutbildningens lokaler.

Resultat och investeringar

Resultatet för 2017 uppgår till 5,0 mnkr. Huvudsakligen beror överskottet på att personalkostnaderna inte kommit upp i budgeterade volymer, framförallt beroende på att lagen om valfrihetssystem inte genomförts och en försiktighet i återanställningar har präglat 2017 och ett glapp i samband med ersättningsrekryteringar.

Framtiden

Ett fortsatt fokusområde under 2018–2021 är att med kvalitet i alla processer klara uppdragen kring nyanlända medborgare. Arbetet med detta är till stor del statsbidragsfinansierat och påverkar till stor del planeringsförutsättningarna och arbetet för nämndens verksamheter. Ett snabbt växande Gävle skapar ytterligare behov av samordning, även om det tagits stora steg framåt. Arbetsmarknadsenhetens och Vuxenutbildningens verksamheter utvecklas kontinuerligt i enlighet med de behov som uppstår.

Arbetsmarknadsenheten har under året fortsatt samarbetet med kommunkoncernens förvaltningar, bolag och förbund för att ge nya medborgare goda förutsättningar till ökad miljömedvetenhet och integration i det svenska samhället. Under hösten har arbetet med extratjänster ökat kraven på samordningen och tydliga processer för att säkerställa att individer möts med rätt insatser både på kort och lång sikt.

Samarbetet med Högskolan i Gävle behöver utvecklas i enlighet med det avtal som signerades 2014. Förvaltningen behöver utveckla sin strategiska kommunikation, internt och externt. Medborgare, målgrupper och samarbetspartners ska ha god kännedom om nämndens uppdrag och varför den finns till.

Kostnadsutvecklingen av intäkter och kostnader för verksamheterna beror överlag på brukarnas, elevernas och deltagarnas antal samt olika stödbehov i verksamheterna. En stor del av nämndens verksamheter är starkt efterfrågestyrda. Volymförändringar inom Vuxenutbildningen samt Enheten för daglig verksamhet bedöms vara påtagliga risker som ska bevakas.

Näringslivsarbetet behöver samordnas ytterligare med processer rörande etablering och exploatering för att säkerställa att de insatser kommunen gör för att locka nya aktörer och företag får maximal effekt.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden Anders Jansson, *ordförande*
Omvårdnad Gävle Annmarie Sandberg, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	**Utfall 2017**	**Utfall 2016**	**Budget 2017**
Verksamhetens intäkter	314,9	304,3	314,4
Personalkostnader	-1 108,7	-1 076,3	-1 120,1
Övriga kostnader	-754,6	-665,4	-697,5
Avskrivningar/nedskrivningar	-7,2	-6,9	-7,1
Internränta	-0,6	-0,9	-0,6
Resultat före kommunbidrag	**-1 556,2**	**-1 445,2**	**-1 510,9**
Kommunbidrag	1 510,9	1 425,3	1 510,9
Årets resultat	**-45,3**	**-19,9**	**0,0**
Investeringar	9,7	10,7	11,9
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,2	0,0
Antal anställda	2 150	2 192	

Målanalys

Av sju uppsatta mål inom perspektiven har tre uppnåtts i sin helhet och fyra har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Omvårdnadsnämnden har nöjda kunder med avseende på delaktighet och engagemang	◆
Omvårdnadsnämnden har nöjda kunder med avseende på trygghet och tillgänglighet	◆

Nämndens grundläggande uppdrag är att de personer som är i behov av dess insatser är nöjda. I dialog med kunder och anhöriga utvecklas verksamheten. För att kunderna ska känna sig trygga är kontinuitet, både i utförandet och till person avgörande. Utifrån detta prioriteras aktiviteter som bidrar till kontinuitet och delaktighet. Individens uppfattning om sina aktuella svårigheter, resurser, vad den vill uppnå stärks och är utgångspunkten både i myndighetsutövning och utförandet.

Utfallen i de indikatorer som hämtas från de nationella kundundersökningarna inom äldreomsorgen har bara förändrats marginellt under tidsperioden 2013–2017. Detta gäller både Gävle och riket i stort.

Den sammanvägda bedömningen är att målsättningarna kopplat till perspektivet är nära att uppnås men inte uppfylls helt.

Medarbetare

Omvårdnad Gävle är en attraktiv arbetsgivare med motiverade och framgångsrika medarbetare	●
Omvårdnad Gävles chefer har ett inspirerande och utvecklande ledarskap	●

Omvårdnad Gävle ska enligt det övergripande nämndsmålet vara en attraktiv arbetsgivare med motiverade och framgångsrika medarbetare som agerar professionellt i sitt arbete.

Omvårdnad Gävle har i fyra mätningar under fem år haft bra resultat i MAU (medarbetarundersökningen). Resultatet från undersökningen år 2017 visar på stort engagemang och hög svarsfrekvens på 79 procent. Det sammanvägda MAU-indexet är 80 vilket är samma nivå som 2016. Utfallet rörande

HME-index i årets medarbetarundersökning är index 81 vilket är samma som 2016. Resultatet är mycket bra i hela organisationen. Respekt för kunders, medarbetares och invånares lika värde är framträdande i resultatet. Andelen medarbetare som är stolta över att arbeta i kommunen, rekommenderar kommunen och tycker kommunen är en attraktiv arbetsgivare har ökat. I jämförelse med andra omvårdnadsförvaltningar framstår värdena som fantastiskt bra. Nära ledarskap har varit fokus under året. Sjukfrånvaron har minskat under 2017.

Hållbar tillväxt

Omvårdnad Gävle bidrar till en bättre miljö genom minskade utsläpp i mark, luft och vatten	◆
Omvårdnad Gävle har ett högt kvalitetsmedvetande	●

För att uppnå målen i miljöstrategiska programmet krävs teknisk utveckling, effektiviseringar, fysiska åtgärder samt attityd- och beteendeförändringar. För att uppnå detta behövs en förståelse och kunskap om hur arbetsplatsen och individen kan agera för att bidra till att uppnå kommunens miljömål. Ett aktivt organiserat nätverk av ombud både på chefs - och medarbetarnivå ger förutsättningar för kunskapsspridning och måluppfyllelse.

För att möta framtidens utmaningar och dagens krav är det av största vikt att Omvårdnad Gävles verksamheter bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i vardagen. Konkret innebär det att Omvårdnad Gävles medarbetare har ett kunskapsbaserat arbetssätt med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet. Ett systematiskt kvalitetsarbete förutsätter både ett aktivt förebyggande arbete och uppföljning av den verksamhet som bedrivits.

Den sammanvägda bedömningen av målsättningarna kopplat till perspektivet är att det på totalen uppnås.

Ekonomi

Omvårdnad Gävle har en hållbar ekonomi	◆

En grundförutsättning för att respektive verksamhet bedrivs på ett effektivt sätt med rätt kvalitet, är att chefer och medarbetare har kunskap om vad i verksamheten som påverkar ekonomi och kvalitet. En systematisk uppföljning och återkoppling till alla medarbetare när det gäller verksamhetens kvalitet och ekonomiska resultat är viktig. Det är även viktigt för en hållbar ekonomi att denna utveckling inkluderar en effektiv och medveten användning av både beprövade och nya välfärdstekniska möjligheter.

Omvårdnadsnämndens verksamheter som bedrivs inom egenregin klarar sin ekonomi i balans med endast mindre avvikelser. Detta innebär att de klarat de relativt kraftiga besparingskrav på cirka 22 mnkr de haft att genomföra under 2017. Myndighet som beslutar om alla insatser och är beställare av dessa från både interna och externa utförare, har på grund av ökade volymer inte klarat att ha balans i sin budget och det är här omvårdnadsnämndens underskott uppstår.

Uppföljning av uppdragen

I kommunplan med årsbudget 2017 med utblick 2018–2020 uppdrogs det åt omvårdnadsnämnden att i nära dialog med kommunstyrelsen genomföra en genomlysning av den ej antagna boendeplanen.
De preciserade uppdragsbeskrivningarna var att:

- Beskriva konsekvenserna av att inte bygga om Sofia Magdalena.
- Redovisa huruvida detta påverkade behovet av att tidigarelägga byggnationen av ett nytt boende i södra Hemlingby.
- Upprätta en handlingsplan för hur försörjningen av boendeplatser skall ske under planeringsperioden 2017–2020 med Kristinelund i drift med tyngdpunkt på att reglera tidvis överkapacitet av boendeplatser i kommunen.

Genomlysningen är klar och behandlad av omvårdnadsnämnden i april 2017. Genomlysningen är överlämnad till kommunstyrelsen för vidare hantering.
I kommunplan med årsbudget 2017 med utblick 2018–2020 uppdrogs det till omvårdnadsnämnden att tillsammans med övriga berörda utreda förutsättningarna för en gemensam vikarieanskaffning i kommunen. Uppdraget leds av kommunstyrelsen och är gemensamt med utbildningsnämnden och näringsliv och arbetsmarknadsnämnden.

Omvårdnad Gävle medverkar i arbetet i samverkan med Utbildning Gävle under ledning av Kommunledningskontoret.

Väsentliga händelser

- Balans har uppnåtts mellan behov och tillgång gällande samtliga boendeformer för personer med funktionsnedsättning.
- För fjärde mätningen i rad har förvaltningen mycket bra resultat i medarbetarundersökningen. Det är bra resultat i hela organisationen.
- Omvårdnad Gävle har varit drivande i arbetet med att ta fram överenskommelsen mellan länets samtliga kommuner och regionen gällande ny lagstiftning om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Överenskommelsen sätter fokus på samverkan runt den enskilde och bättre förutsättningar ges för att göra en bra planering. Rent praktiskt för Omvårdnad Gävle handlar det om mer tid till att förbereda behov av till exempel hemtjänst.

Resultat och investeringar

Resultat för 2017 blev -45,3 mnkr vilket är 25,4 mnkr sämre resultat än 2016. I resultatet ingår kostnader med cirka 20 mnkr som redan i inledningen av 2017 prognostiserades som ett underskott för 2017. Huvuddelen av underskottet är direkt relaterat till förändrade volymer som omvårdnadsnämnden inte råder över.

Volymen inom hemtjänsten bedömdes i ramtilldelningen minska när det stora tillskottet av nya vård-

och omsorgsboenden skedde under 2016 och 2017. Så har inte skett vilket fått till följd att hemtjänsten har cirka 20 mnkr högre kostnader än vad som tilldelades i ramen för 2017.

Inom området funktionsnedsättning syns tydligt effekterna av Försäkringskassans omprövningar av personlig assistans som i praktiken innebär en överflyttning av kostnader från staten till kommunen. I stället för att kommunen tidigare endast betalat de 20 första timmarna av insatser per vecka, så får kommunen nu i de flesta ärenden ansvara och betala för samtliga insatser. Försäkringskassan har hittills gjort omprövningar av åtta ärenden inom personlig assistans som resulterat i att kommunen på olika sätt fått ta över ansvar och kostnader motsvarande åtta mnkr.

Under 2017 har det skett en ökning av antalet externt köpta platser inom området LSS/SoL (Lagen om stöd och service/Socialtjänstlagen).

Inom området vård - och omsorgsboende har det netto tillkommit 32 nya lägenheter 2017. Nya lägenheter har tillkommit i snabbare takt är vad som bedömdes i budget.

Investeringarna 2017 uppgår till 9,7 mnkr av en budget på 11,9 mnkr där 3,4 mnkr avser utbyte till digitala trygghetstelefoner.

Framtiden

För att möta nutida och framtida behov är det angeläget att Omvårdnad Gävle ligger i framkant avseende välfärdsteknik. Satsningar görs för att möjliggöra ett mobilt arbetssätt för att öka informationssäkerheten samt minska resandet.

Omvårdnad Gävles arbete för att trygga kompetensförsörjningen för framtiden är i likhet med kommunen i övrigt en utmaning. Kompetensutveckling för att kunna utveckla och behålla nuvarande medarbetare likväl som att marknadsföra för att attrahera nya medarbetare är viktiga utvecklingsområden. Ett framåtsyftande arbete med arbetsgivarvarumärket är nödvändigt för att trygga den framtida personalförsörjningen.

Inom äldreomsorg är undernäring ett stort problem. En av orsakerna är att sjuka äldre får minskad hunger och aptit som medför ett lägre intag av energi och näring. Undernäring kan orsaka allvarliga komplikationer som infektioner, försämrat immunförsvar och minskad funktion och livskvalitet. I linje med socialstyrelsens föreskrifter och med underlag av uppmärksammade behov av förbättrade arbetssätt för mat och måltider har en förstudie genomförts. Med denna som grund behöver ett utvecklingsarbete genomföras för att skapa hållbara arbetssätt, förebygga, identifiera och behandla undernäring för personer som har hemtjänst och/eller hemsjukvård.

Effekterna av Försäkringskassans nya bedömningsgrunder vid omprövningar och nya beslut om personlig assistans har redan inneburit en överflyttning av kostnader från staten till kommunen. Det finns i dag en stor osäkerhet både i Gävle kommun och på riksnivå om vad som kommet att hända inom området personlig assistans med anledning av detta. Ett flertal ärenden från Gävle kommun ligger för avgörande i domstol, beroende på utfall kan detta kraftigt komma att påverka volymer för 2018 och framöver.

Socialnämnden

Socialnämnden EwaMarja Andersson, *ordförande*
Socialtjänst Gävle Mats Collin, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	**Utfall 2017**	**Utfall 2016**	**Budget 2017**
Verksamhetens intäkter	192,3	219,9	176,3
Personalkostnader	-337,1	-300,0	-339,9
Övriga kostnader	-401,5	-414,3	-325,1
Avskrivningar/nedskrivningar	-2,8	-2,3	-1,9
Internränta	-0,1	-0,1	-0,1
Resultat före kommunbidrag	**-549,2**	**-496,8**	**-490,7**
Kommunbidrag	490,7	474,3	490,7
Årets resultat	**-58,5**	**-22,5**	**0,0**
Investeringar	1,2	2,1	1,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	476	464	443

Målanalys

Av elva uppsatta mål inom perspektiven har åtta uppnåtts i sin helhet, två har delvis uppnåtts och ett har inte nåtts.

Medborgare och kunder

De som kommer i kontakt med Socialtjänst Gävle ska känna stort förtroende för verksamheten och uppleva att de får ett tydligt och professionellt bemötande	●
Socialtjänst Gävles insatser är anpassade utifrån medborgarnas behov	●
Socialtjänst Gävle ska verka för att barn och ungdomar som förvaltningen kommer i kontakt med fullföljer sin skolgång	●
Socialtjänst Gävle ska verka för att Gävle uppfattas som tryggt och prioriterar preventiva insatser för medborgarnas hälsa och mot sociala problem	●

Förändringar i förvaltningens organisation från och med år 2016 har förbättrat förutsättningarna för att brukarna ska känna förtroende för verksamheten och uppleva att de får ett tydligt och professionellt bemötande. Genomförd brukarundersökning visar ett gott resultat med uppfyllda målvärden för bemötande och delaktighet. Den nya organisationen skapar även goda förutsättningar för att kunna möta och hantera medborgarnas individuella behov med väl anpassade insatser. Målvärdet för hållbara insatser i genomförd brukarundersökning är uppfyllt. Alla berörda verksamheter i förvaltningen samarbetar med skolans verksamheter, utifrån uppdrag och förutsättningar, med syfte att verka för att barn fullföljer sin skolgång. Individernas hälsa uppmärksammas i utredningar och i övrigt socialt arbete. Förvaltningen verkar för en minskad omfattning av ungdomars bruk av tobak och alkohol. Förebyggande arbete sker bland annat av kommunens och förvaltningens drogsamordnare, fältgruppen, samt i verksamheterna drogfri skola och Brottsförebyggarna i Gävle (BIG).

Medarbetare

Socialtjänst Gävle ska ha medarbetare med adekvat grundutbildning och erbjudas individuell kompetensutveckling och kompetensutveckling i arbetsgruppen/enheten	●
Socialtjänst Gävle ska ha ledare som lyfter, inspirerar och skapar individuella förutsättningar för medarbetarna	●

Majoriteten av de handläggare som rekryteras till förvaltningen är socionomer. Socionomexamen är ett lagstiftat krav för myndighetsutövningen inom verksamhetsområdet barn och unga. Förvaltningen tillämpar kompetensbaserad rekrytering. Förvaltningens samlade kompetensutvecklingsplan planeras och följs upp kontinuerligt under året, integrerat med ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser. Förvaltningen arbetar för att ha ledare som lyfter, inspirerar och skapar individuella förutsättningar för medarbetarna, med utgångspunkt från kommunövergripande mål och nämndsmål. Förvaltningen har deltagit i ett forskningsprojekt med KTH (Kungliga Tekniska Högskolan), avseende tillämpad beteendeanalys i arbetsledning. Arbete har även påbörjats, med två enheter, rörande utveckling av medarbetarskapet enligt samma modell. Det nära ledarskapet har stärkts, i synnerhet i de myndighetsutövande enheterna, genom utveckling av funktionerna för förste socialsekreterare och ställföreträdande chef.

Hållbar tillväxt

Socialtjänst Gävle ska verka för långsiktiga miljövänliga val i sina verksamheter	◆
Socialtjänst Gävle skall i ökad utsträckning samverka mellan olika specialistfunktioner inom förvaltningen, och med samarbetspartners	●
Stöd och behandling skall i ökad utsträckning ske i individens närmiljö, med kvalitet som riktmärke och med nämndens egna resurser	●
Socialtjänst Gävle ska, genom offensivt arbete tillsammans med andra, bidra till att minska konsumtionen av alkohol, narkotika och andra droger	◆

Socialtjänst Gävle bidrar i det kommunövergripande arbetet att bli en av landets bästa miljökommuner, med utgångspunkt från det miljöstrategiska programmet (MSP). Förvaltningen arbetar med i verksamhetsplanen angivna prioriterade områden. Särskilt prioriterat är effektiva och miljövänliga resor. Den förvaltningsinterna samverkan har strukturerats tydligare och ökat i omfattning. Bland annat har fast tid införts då enheter och verksamheter kan mötas för samverkan i konkreta frågor och ärenden. Uppföljningen för året visar att fler får stöd på hemmaplan genom Öppenvården, för både barn/ungdom/familj och för vuxna. Riktade insatser har genomförts i

samarbete med polisen under våren 2017, för att motverka bruk av narkotika bland ungdomar. Insatserna har varit lyckade och planering finns för nya aktiviteter. Öppenvårdsenheten för vuxna har, genom samlokalisering av verksamheter och resurser samt utvecklingsarbete utifrån uppdraget i den nya organisationen, skapat goda förutsättningar för behandlingsarbete, tidiga insatser och uppsökande arbete.

Ekonomi

Socialtjänst Gävles verksamheter ska ha effektiva processer och vara kostnadseffektiva, samt ha ett högt kvalitetsmedvetande	

Ett optimalt nyttjande av tillgängliga resurser är av största vikt för både verksamhet och ekonomi. Det interna arbetet och samarbetet fokuserar på att nyttja förvaltningens resurser så effektivt som möjligt för att säkerställa bästa möjliga insatser. Samtidigt ska utrymme finnas för att kunna möta oförutsedda behov och för att möjliggöra långsiktiga satsningar/investeringar.

Utvecklingsarbetet i förvaltningens nya organisation har förbättrat förutsättningarna för att klara målen för verksamhet och ekonomi. Arbete har genomförts under året i enlighet med fastställd verksamhetsplan, internbudget och handlingsplan. Vidtagna åtgärder har dock inte varit tillräckliga för att klara verksamheten inom de ekonomiska ramarna. Den ekonomiska obalansen har funnits sedan början av året.

Uppföljning av uppdragen

Kommunens och förvaltningens drogförebyggande arbete har fortsatt i linje med fastställda riktlinjer och strategier på nationell, regional och lokal nivå rörande alkohol-, narkotika- och tobakspolitiken. Viktiga aktörer, i detta sammanhang är kommunens och förvaltningens drogsamordnare, fältgruppen, BIG och verksamheten drogfri skola. Specifik diskussion pågår sedan tidigare med Utbildning Gävle om fortsatt utveckling av det förebyggande arbetet kring alkohol och droger, bland annat kopplat till verksamheten Drogfri skola. Denna diskussion ska konkretiseras i plan och åtgärder.

Nova, stödboende för kvinnor, invigdes 21 april. Boendet har varit fullbelagt sedan starten av verksamheten.

En extra samordnare har tillsatts på BIG, med finansiering från särskilda utvecklingsmedel för förebyggande sociala insatser, för att förstärka det främjande och förebyggande arbetet för demokratiska värderingar i syfte att motverka våldsbejakande extremism. Projektet är tvåårigt och startade i maj.

Samarbetet med Näringsliv och Arbete och dess verksamheter fungerar bra och utvecklas löpande, med inriktning på att skapa sysselsättning och minska behoven av försörjningsstöd. Samverkan pågår på olika ansvarsnivåer. Det fortsatta arbetet inom området har intensifierats under år 2017, för den fortsatta utvecklingen av arbets- och samarbetsformer med utgångspunkt från uppdraget från Kommunfullmäktige. Förvaltningarna genomför även kontinuerligt aktiviteter enligt lokal överenskommelse för DUA (delegationen för unga och nyanlända till arbete) tillsammans med Arbetsförmedlingen, AME (Arbetsmarknadsenheten) och vuxenutbildningen. Detta arbete har fortsatt under året.

Väsentliga händelser

- Start av Nova, stödboende för kvinnor.
- Fortsatt utveckling av öppenvården för vuxna, med samling av alla verksamheter och resurser i gemensamma förvaltningscentrala lokaler.
- Socialnämnden antog i april en övergripande strategi för att anpassa avdelningen för ensamkommande barn, med dess verksamheter, till förändrade förutsättningar (Migrationsverkets nya ersättningssystem från och med 2017-07-01 samt minskning av antalet ensamkommande barn). Förvaltningen har arbetat kontinuerligt med genomförandeprocessen.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till -58,5 (-22,5) mnkr. Den ekonomiska obalansen har konstaterats från början av året, med utgångspunkt från kostnadsnivån i bokslut 2016 och fastställda budgetramar för år 2017. Obalansen har ökat under andra halvan av året.

Större negativa budgetavvikelser finns för externa placeringar av barn och ungdom (- 27,7 mnkr) samt vuxna (– 10,0 mnkr), utbetalning av försörjningsstöd (- 11,7 mnkr), samt ensamkommande barn (-17,8 mnkr). Positiva budgetavvikelser finns för externa intäkter avseende förvaltningsövergripande statsbidrag för momsutjämning med mera (6,8 mnkr), samt övriga kostnader och intäkter (1,9 mnkr).

Kostnaderna för externa placeringar ökade kraftigt fram till tertial 2, framför allt för verksamhetsområdet barn och ungdom och särskilt för åldersgruppen 13–18 år.

Bruttokostnaderna för utbetalning av försörjningsstöd och utbetalda medel till AME överskred budget med totalt 10,6 mnkr. Intäkterna för återbetalning av försörjningsstöd och statsbidrag inom området uunderskred budget med 1,1 mnkr. Nettoresultatet för försörjningsstödet uppgick således till -11,7 mnkr.

Budgetavvikelsen för verksamhetsområdet Ensamkommande barn beror på minskade externa intäkter från Migrationsverket, med utgångspunkt från ändrade ersättningsregler från och med juli 2017. Ersättningssystemet har förändrats, med större inslag av schabloner och kraftigt minskade ersättningar.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 1,2 mnkr. I bokförda investeringsutgifter ingår dock 0,4 mnkr som avser förskottering av utgifter för investering i nytt verksamhetssystem, Treserva. Socialnämnden har fått utökad investeringsram med 1,5 mnkr för detta ändamål år 2018. Exklusive investeringen i Treserva uppgår investeringsutgifterna för år 2017 till 0,7 mnkr, vilket är ett överskott mot tilldelad investeringsram med 0,3 mnkr. Socialnämnden begär att överskottet får överföras till år 2018, för att klara aktuella reinvesteringsbehov av möbler och lokalutrustning.

Framtiden

Osäkerhet finns kring kostnadsutvecklingen för externa placeringar och försörjningsstöd samt omfattning, kostnader och finansiering av verksamhetsområdet ensamkommande barn. Den negativa kostnadsutvecklingen för externa placeringar har förstärkts under året, framför allt rörande barn och ungdom. Antalet aktualiseringar och antalet utredningar visar en ökande trend. Årskullarna för åldersgruppen 13–18 år kommer att öka under den kommande planeringsperioden, med utgångspunkt från aktuella befolkningsstatistik. Detta kommer sannolikt öka behoven av insatser från Socialtjänst Gävle.

En särskild utmaning kan ses för verksamhetsområdet ensamkommande barn där ett nytt ersättningssystem från Migrationsverket införts med kraftigt sänkta ersättningar. Detta innebär att kostnaderna för verksamhetsområdet inte längre kan finansieras av externa intäkter. Då förändringen i ersättningssystemet får helårseffekt från och med år 2018 ökar kraven på kostnadsminskande åtgärder. Dessutom minskar antalet ensamkommande barn, en faktor som också ökar kraven på omställning av berörda verksamheter och medföljande kostnadsminskningar. En förutsättning för att detta omställningsarbete ska lyckas är att ändamålsenliga verksamhetslokaler kan tas fram eller skapas.

Sammanfattningsvis handlar det om hur förvaltningen, med dess nya organisation, kan arbeta och samarbeta, på kort och lång sikt, för att uppnå målen för verksamhet och ekonomi med samtidiga förändringar i omvärlden och förändringar rörande behoven av sociala insatser.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden Martina Kyngäs, *ordförande*
Kultur och fritid Gävle Kajsa Ravin, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	86,2	85,3	73,4
Personalkostnader	-150,0	-145,4	-151,1
Övriga kostnader	-237,0	-214,2	-233,3
Avskrivningar/nedskrivningar	-16,9	-15,0	-17,3
Internränta	-3,2	-4,7	-3,2
Resultat före kommunbidrag	**-320,9**	**-294,0**	**-331,5**
Kommunbidrag	331,5	307,7	331,5
Årets resultat	**10,6**	**13,7**	**0,0**
Investeringar	17,7	13,6	23,2
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	292	283	

Målanalys

Av tio uppsatta mål inom perspektiven har fem uppnåtts i sin helhet och fem har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Medborgarna har högt förtroende för Kultur & fritids verksamheter och ges möjlighet till delaktighet och engagemang	●
Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling	◆
Kultur & fritids verksamheter ska uppfattas som attraktiva, trygga och tillgängliga	◆
Kultur & fritid bidrar till att skapa förutsättningar för ett aktivt liv och en stimulerande fritid för invånare	●

Planen var att genomföra två medborgardialoger under hösten men på grund av hög arbetsbelastning försenades planeringen och det visade sig sedan inte vara möjligt att genomföra dialogerna på ett bra sätt innan årets slut. Däremot har 51 stycken samråd inom verksamheterna genomförts. Fortbildning och kompetensutveckling är en integrerad del i Kultur & fritids verksamhet såväl för medarbetare som för föreningar och invånare. Sommarlovsaktiviteter för barn och unga i olika stadsdelar har genomförts tack vare statliga medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Medarbetare

Genom handlingsutrymme och ett aktivt medarbetarskap tar alla ansvar för sin egen och verksamhetens utveckling och bidrar med sitt engagemang till gott resultat och hög kvalitet	◆
Ledarskapet inom alla nivåer är utvecklande, inspirerande, tydligt och kommunikativt	◆
Uppnå jämställda och jämlika arbetsvillkor och jämställda löner	●

Medarbetarundersökningen genomfördes i februari och resultatet presenterades vid arbetsplatsträffar under mars till maj. Vid presentationen gjordes också en uppstart för arbetet mot sexuella trakasserier enligt förvaltningens aktivitetsplan för jämställdhet och likabehandling. Indikatorerna för jämlika och jämställda villkor har nåtts med marginal och Kultur & fritid Gävle är den mest jämställda förvaltningen inom Gävle kommun. Förvaltningen har också arbetat med att utveckla ledarskapet och under året har förvaltningens ledningsgrupp och samtliga avdelningsledningsgrupper genomfört ledningsgruppsutveckling tillsammans med en extern konsult.

Hållbar tillväxt

Kultur & fritid bidrar till att Gävle kommun ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner	●
Kultur & fritids verksamheter ska ha effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande	◆

Arbetet med energieffektivisering på idrottsanläggningar och kulturlokaler har pågått under några år och fått en mycket positiv inverkan på energiförbrukningen. Energiförbrukningen har minskat rejält. Åtgärder har vidtagits, nämnas kan utbildning till föreningar som nyttjar anläggningarna, information om vikten av att stänga fönster och dörrar samt att ventilationsflöden är rätt inställda. Arbete enligt handlingsplanen till resepolicyn har fortsatt. Alla enheter har idag tillgång till företagskort hos X-trafik och möjligheter finns att låna cyklar vid arbetsplatserna för att resa miljövänligt mellan möten.

Ekonomi

Kultur och fritids verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar

Hela förvaltningen följer numera samma process i arbetet med uppföljning och prognos. Det har lett till ökad kostnadsmedvetenhet och ökad kännedom om faktorer som är viktiga att känna till när man har ett budgetansvar. Utbildningstillfällen inom ekonomi sker löpande inom förvaltningen för att bibehålla nuvarande arbetssätt, men också för att gemensamt fortsätta utveckla processen efter de olika verksamheter som nämnden bedriver. Arbetet med energieffektivisering har förutom den positiva påverkan på miljön också minskat energikostnaderna. Nämnden redovisar ett positivt resultat för året.

Uppföljning av uppdragen

Kultur- och fritidsnämnden har haft sex stycken uppdrag under 2017. Lokalstrategin presenterades för nämnden i juni och då visades en modell för bedömning av lokalerna. Samtliga av nämndens lokaler har utvärderats med hjälp av modellen. Arbetet fortsätter under 2018. Uppdraget med centrala skolor har slutförts och Kulturskolan samverkar med Nynässkolan på Nynäsområdet. En utmaning både för Kulturskolan och övriga aktörer på Nynäs är att det nu är många barn, från förskoleålder till gymnasieålder, som delar på en liten yta med verksamheter som är både frivilliga och lagstadgade. Därför har det varit viktigt och nödvändigt att lägga resurser på att skapa trygghet för samtliga. Biblioteket har haft i uppdrag att öka samverkan med utbildningsnämnden i bemanning av de integrerade skolbiblioteken. En nulägesrapport har tagits fram och kommer att presenteras för nämnden i februari 2018. I uppdraget med att öka samverkan med kommunstyrelsen i handläggningen av de bostadssociala medlen har en rutin upprättats och förvaltningarna har numera gemensamma möten där man går igenom kommande projektbeslut. En översyn av återkommande särskilda bidrag har genomförts i två steg, en intern utredning samt en externt genomförd översyn av bidrag till studieförbunden. I december presenterades utredningen kring förutsättningarna för en isoval för nämnden.

Väsentliga händelser

- Kultur & fritid Gävle tilldelades i början av 2017 2,5 mnkr i statliga medel till sommaraktiviteter för barn i grundskolan. Medlen har använts till att inkludera barn och unga i olika stadsdelar och fokus har legat på att möjliggöra möten mellan barn med olika bakgrund.
- Projektet Armed Man – a mass for peace av Karl Jenkins genomfördes den 28 oktober 2017 som ett led i uppdraget att höja kvaliteten i Gävles kulturliv. Kompositionen har beskrivits som en kraftfull vädjan mot krigets vansinne och grymhet. 2 360 personer besökte konserten på Gavlehov som var gratis för besökarna.
- Gävle fick en efterlängtad friidrotts- och sporthall! Hallen öppnades den 1 maj och invigdes söndagen den 17 september med en ceremoni då bland annat 400 ungdomar representerade idrottsföreningar i Gävle under inmarschen.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till 10,6 (13,7) mnkr. Resultatet beror på ökade intäkter i form av bidrag från Kulturrådet till Gävle Symfoniorkester, 2,7 mnkr, vilket är en kompensation för kostnadsökningen som uppstått efter att avdragsrätten på arbetsgivaravgifter för musiker tagits bort. Kompensation erhölls både från Kulturrådet och i form av utökat kommunbidrag. Kulturskolan har erhållit obudgeterat bidrag till verksamheten Skapande skola samt Kulturskoleutveckling, totalt 2,0 mnkr. Flera verksamheter har positiva försäljningsintäkter jämfört med budget. Personalkostnaderna når inte upp i nivå med budget utan genererar ett överskott på 1,1 mnkr på grund av vakanser inom flera verksamheter. De övriga kostnaderna blev högre än budget, -3,7 mnkr. De ökade intäkterna har lett till att mer versamhet har utförts vilket är förklaringen till att kostnaderna överstiger budget. I de övriga kostnaderna finns ett överskott för hyror, 4,2 mnkr, som beror på att hyreskompensation till Gavlehovshallen erhållits för hela året medan hyra endast betalades från det att hallen stod färdig i maj. Årets genomförda investeringar uppgick till 17,7 (13,6) mnkr mot budget 23,2 mnkr. Avvikelsen beror på förseningar i flera projekt. Investeringar har gjorts i inventarier till flera verksamheter, till exempel instrument och teknik. Investering har också gjorts i ny LED-belysning i motionsspår vilket leder till att energförbrukningen minskar. Valbo ishall har fått en ny kylmaskin.

Framtiden

Arbete med digital förnyelse har påbörjats. Arbetet kommer att fortsätta under kommande verksamhetsår.

Kultur & fritid Gävle har många verksamheter där egna intäkter från uthyrning och försäljning av olika slag är avgörande. Intäkterna ska årligen öka i samma takt som kostnaderna ökar. Det finns en risk att verksamheterna kommer upp i en nivå där besökare och kunder inte längre är beredda att betala för att delta eller besöka Kultur & fritid Gävles verksamheter. Föreningar kanske inte längre har råd att hyra anläggningar och sporthallar eftersom föreningsbidrag minskar eller förblir oförändrade i och med besparingar.

Framtida effektiviseringskrav behöver mötas med noggranna analyser av kultur- och fritidsverksamheter där ett växande Gävle är en viktig faktor. Alla verksamheter möter fler besökare och deltagare samtidigt som resurserna minskar. Det gör att en tydligare prioritering av målgrupper och verksamheter är viktig. Hållbar idrott, Kulturell allemansrätt 2.0 och Biblioteksplan 2025 är viktiga strategiska program som pekar ut riktningen för verksamheterna inom Kultur & fritid Gävle. Kultur och fritid är ett område med starka traditioner som behöver utvecklas och förnyas för att kunna möta nya behov.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden Roland Nilsson, *ordförande*
Samhällsbyggnad Gävle Eva Jackson, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)

	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	99,9	95,0	93,5
Personalkostnader	-95,2	-91,7	-98,0
Övriga kostnader	-169,4	-177,4	-173,5
Avskrivningar/nedskrivningar	-39,4	-36,8	-41,3
Internränta	-22,7	-34,0	-24,2
Resultat före kommunbidrag	**-226,8**	**-244,9**	**-243,5**
Kommunbidrag	243,5	255,5	243,5
Årets resultat	**16,7**	**10,6**	**0,0**
Investeringar	104,1	80,6	137,6
Erhållet investeringsbidrag	0,4	4,2	0,0
Antal anställda	170	170	

Målanalys

Av tio uppsatta mål inom perspektiven har tre uppnåtts i sin helhet, sex har delvis uppnåtts och ett har inte nåtts.

Medborgare och kunder

Medborgare och kunder har stort förtroende för Samhällsbyggnad Gävle och kan lätt ta del av och engagera sig i vår verksamhet	●
Medborgare och besökare uppfattar Gävle som en trygg, tillgänglig och välskött kommun	◆

Samhällsbyggnad Gävle arbetar kontinuerligt med att förbättra dialogen med kommunens medborgare och kunder. I samband med att översiktsplanearbetet har gått in i granskningsskedet har ett flertal dialogmöten hållits. Beslut om översiktsplanen har tagits av kommunfullmäktige under december 2017. Samhällsbyggnad Gävle har också deltagit vid de två dialogmöten som Näringslivsenheten samordnat med Gävles företagarföreningar under året. Utfallet på undersökningarna Nöjd-Kund-Index och Medborgarindex visar på ett bra resultat. En mängd aktiviteter, såsom att rensa buskage, ta ner farliga träd och tillhandahålla bra belysning i kommunens bostadsområden har genomförts för att öka möjligheten att Gävle uppfattas som en trygg, tillgänglig och välskött kommun. Gävle kommun kom på tredje plats i årets Håll Sverige Rent-kommun 2017. Förvaltningens kundtjänst mottog under 2017 cirka 18 000 samtal, varav 84 procent besvarades direkt.

Medarbetare

Medarbetare upplever Samhällsbyggnad Gävle som en attraktiv och utvecklande arbetsplats	◆
Ledarskapet på Samhällsbyggnad Gävle är tydligt och kommunikativt	●

Förvaltningen arbetar aktivt med såväl ledarskap som medarbetarskap för att vara en attraktiv arbetsplats. Stressfrågan är högst aktuell och prioriterad och Samhällsbyggnad Gävle fortsätter att arbeta med stressförebyggande åtgärder, bland annat genom att erbjuda stresshanteringskurs. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med bland annat utveckling av projektportföljer för en ökad tydlighet kring uppdrag och resurser. Samhällsbyggnad Gävle bedriver kvalitetsarbete enligt fastställda riktlinjer. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med handlingsplaner för att följa upp resultatet av årets medarbetarundersökning (MAU). Indikatorerna hållbart medarbetarengagemang och återkoppling har fått bra resultat i årets medarbetarundersökning. Resultatet från årets jämställdhetsundersökning från Jämix visar mycket gott resultat för Samhällsbyggnad Gävle. Förvaltningen placerar sig på plats sex av 208 deltagande organisationer. På de flesta områden som undersökningen avser har förvaltningen en god jämställdhet mellan män och kvinnor.

Hållbar tillväxt

Samhällsbyggnad Gävle gör Gävle till en attraktiv och levande kommun som kännetecknas av hållbart byggande och hög kvalitet	◆
Samhällsbyggnad Gävle säkrar hållbar miljö med renare mark, luft och vatten	●
Samhällsbyggnad Gävle gör hållbart resande enkelt och attraktivt	■
Samhällsbyggnad Gävle utvecklar och skyddar grönstruktur och biologisk mångfald	◆
Samhällsbyggnad Gävles verksamheter ska ha effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande	◆

Nämnden har en omfattande verksamhet inom hållbar tillväxt. Antagna bostäder i detaljplaner samt planberedskapen visar låga siffror under 2017 men detaljplaner för 3100 bostäder är på gång och detaljplanerna kommer att antas i början av 2018 och framåt. Förvaltningen arbetar vidare för att nå målen i miljöstrategiska programmet, bland annat genom arbetet med att avveckla tre av kommunens deponier. Luftkvalitetsmätningar och mätningar av vattenkvaliteten i Gavleån har genomförts med goda resultat. Målet för hållbart resande har inte uppnåtts på grund av att önskad attitydförändring avseende val av transportslag inte har skett. Bildandet av naturreservat löper vidare och bildandet av naturreservatet på Limön pågår. Samhällsbyggnad Gävle arbetar fortlöpande med att effektivisera och kvalitetssäkra rutiner

och processer. En kartläggning av förvaltningens investeringsprocess har genomförts för att skapa effektivitet i ekonomisk planering, uppföljning och i det samlade resursutnyttjandet.

Ekonomi

Samhällsbyggnad Gävles verksamhet är kostnadseffektiv och möjliggör utveckling

Nämnden har ett positivt ekonomiskt resultat. De ekonomiska avvikelserna för investeringarna mellan budget och utfall är större än målvärdet. Investeringsprojekten har inte genomförts i den takt som planerats på grund av underbemanning. Många projekt har påbörjats, men inte färdigställts under året. Under året har arbete med Centrumhållplatsen pågått och projektet avslutas i början av 2018. Förvaltningen arbetar med att förbättra rutinerna för planering och uppföljning av investeringsverksamheten. Resurserna för planerat underhåll avseende beläggning har tidigare år inte varit tillräckliga för att nå målen för omloppstiderna. 2017 ökades budgeten för beläggningsunderhåll, men det tar tid att arbeta bort underhållsskulden. Energiförbrukningen har minskat men samtidigt har antalet belysningspunkter ökat och därmed har målvärdet inte uppnåtts.

Uppföljning av uppdragen

Samhällsbyggnadsnämnden har haft fem politiska uppdrag under 2017. Samtliga uppdrag har genomförts under året. Samhällsbyggnad Gävle har tillsammans med Kommunledningskontoret fått i uppdrag att utveckla det strategiska arbetet kopplat till Gävle växer och att tydliggöra gränssnittet och öka samordningen mellan kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag att genomföra en genomlysning av nämndens organisation och processer har genomförts och rapporterats. Samhällsbyggnad Gävle har redan ett systemstöd för prioritering av insatser för ett tryggt och snyggt Gävle och därmed har någon utredning inte behövts göras. Förvaltningen har en fortlöpande dialog kring kollektivtrafikförsörjningen med Region Gävleborg och aktuella entreprenörer. Därmed är uppdraget att aktivt delta i dialogen med andra aktörer i arbetet med den framtida kollektivtrafikförsörjningen genomfört.

Byggnationen av centrumhållplatsen har genomförts enligt planerna. Markarbeten har slutförts i enlighet med beslutad tidplan. Leverantörerna av väderskydd och belysning har dock inte klarat leveranser enligt tidplan. Projekteringen av Å-rummet och Norra Strandgatan är klar. Ansökan för vattenverksamhet och dispens för allébyte är inlämnad till Mark- och miljödomstolen. Prioritering för det fortsatta arbetet med Centrumplanen beslutades av samhällsbyggnadsnämnden i september.

Väsentliga händelser

- Översiktsplanen för år 2030 beslutades av kommunfullmäktige i december 2017. Arbete med strategier och handlingsplan är påbörjat.
- Samhällsbyggnad Gävle har under året genomfört ett digitaliseringsprojekt och har nu en helt digital intern handläggningsprocess avseende bygglov.
- Investeringsprocessen med stödprocesser som berör avdelningarna trafik och tillstånd, mark och exploatering, administration, gata och park samt lantmäteri och geografisk information har genomgått en genomlysning och rutiner som kommer ge ett bättre planeringsunderlag och högre effektivitet har upprättats.

Resultat och investeringar

Resultatet för 2017 uppgick till 16,7 (10,6) mnkr. De totala intäkterna ligger över budget och är även högre jämfört med 2016. Det är bland annat intäkterna för bygglov, lantmäteri, miljö- och hälsoskydd samt interntid på mark och exploatering som är högre.

Personalkostnaderna ligger under budgeten vilket bland annat beror på att nämnden har haft vakanta tjänster under året. Rekryteringar har pågått fortlöpande under året.

Övriga kostnader är lägre än budget totalt och framförallt verksamheten vinterväghållning visar positivt resultat. Kostnaderna för vinterväghållning ligger cirka 17 mnkr lägre jämfört med 2016. Kostnaderna för färdtjänst överskrider budget och kan härledas till ett ökat snittpris per resa på grund av ett nytt avtal. Kostnaderna för beläggning överskrider budget på grund av ökade asfaltspriser. Samförläggningar med förvaltningens grävande verk har genomförts med ökade kostnader som konsekvens, men även att fler beläggningsarbeten har utförts. Verksamheten kollektivtrafik har ett positivt resultat som uppgår till 1,9 mnkr på grund av ett minskat antal resande med kollektivtrafik.

Avskrivningarna är lägre än budget vilket är en effekt av införandet av komponentavskrivningar 2016 samt att investeringarna inte utfördes i den takt som planerats.

Utfallet på investeringar uppgick till 103,7 mnkr av det totala utrymmet på 137,6 mnkr. I Centrumplanen ingår projekten Centrumhållplatsen och Å-rummet. Arbetet med Centrumhållplatsen har pågått under året och är nu i slutfasen. Å-rummet har projekterats under 2017 och byggstart planeras under senare delen av 2018. Arbetet med Centrumplanen fortgår under 2018-2019. Genomförandet av projektet Gavlehov fortskrider enligt plan. Arbetet med några av deletapperna i projektet som till exempel spårområdet och dagvatten kommer att fortsätta under 2018. Arbetet med Bus Rapid Transit (BRT) har påbörjats och kommer att fortsätta under 2018.

Framtiden

Den snabba byggtakten fortsätter att skapa ytterligare behov av förstärkningar inom flera delområden. Såväl planering, bygglov, trafikplanering, exploatering som lantmäteri skulle behöva förstärkas för att kunna hantera ärendeinströmningen som fortsätter på en hög nivå. Samhällsbyggnad Gävle planerar och förbereder fler områden för bostäder och verksamhetslokaler för näringslivet, vilket tryggar nämndens och kommunens framtida ekonomi. En växande stad innebär ökade investeringsbehov och nya driftområden.

Samhällsbyggnad Gävle är involverade i programmet Digital förnyelse. Inom Digital förnyelse pågår många olika projekt för bland annat e-tjänster, ombyggnad av gavle.se samt mer verksamhetsspecifika digitaliseringsprojekt. Inom programmet Digital förnyelse deltar Samhällsbyggnad Gävle i projektet Byggnation i Gävle. Projektet arbetar med att ta fram en tjänst som visualiserar hur Gävle växer. Samhällsbyggnad Gävle deltar också i ett samarbete med Sveriges kommuner och landsting i utvecklingen av tjänsten verksamt.se, vilken bland annat ska underlätta för företagare att få tillstånd. Samhällsbyggnad Gävle deltar i den del som avser livsmedelstillstånd.

Under en längre tid har det diskuterats och önskats att Gävle kommun släpper sin geografiska information fri för att öka samhällsnyttan. Samhällsbyggnad Gävle har genomfört en utredning i syfte att ta reda på hur informationen kan tillhandahållas som öppna data. Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet är konjunkturpåverkad och cirka 30 procent av intäkterna kommer från taxor och avgifter. Förvaltningen ser inget tecken på vikande konjunktur 2018.

Jävsnämnden

Jävsnämnden Pia Jansson, *ordförande*
Kommunledningskontoret Helén Åleskog, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,1	-0,1	-0,2
Övriga kostnader	-0,2	-0,2	-0,3
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	**-0,3**	**-0,3**	**-0,5**
Kommunbidrag	0,5	0,5	0,5
Årets resultat	**0,2**	**0,2**	**0,0**
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	0	0	0

Målanalys

Då jävsnämnden verkar inom samma områden som samhällsbyggnadsnämnden följer nämnden också upp sin verksamhet enligt de mål som samhällsbyggnadsnämnden antagit för motsvarande verksamhet. Av sex uppsatta mål inom perspektiven har fyra uppnåtts i sin helhet och två har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Medborgare och kunder har stort förtroende för Kommunledningskontoret och Samhällsbyggnad Gävle och kan lätt ta del av och engagera sig i vår verksamhet	●
Jävsnämndens handläggning ska ske på ett målinriktat sätt där transparens och likabehandling är ledord	●
Medborgare och kunder uppfattar Gävle som en trygg, tillgänglig och välskött kommun	◆

Jävsnämnden handlägger ärenden där samhällsbyggnadsnämnden uppträder som part. Kunder och medborgare berörs sällan direkt av nämndens verksamhet. Enligt likabehandlingsprincipen ska dock dessa ärenden hanteras på ett likvärdigt sätt som när andra är föremål för myndighetsutövning. För att säkra medborgarnas förtroende för detta ska beslutsprocesser och handläggning präglas av transparens.

Medarbetare

Nämnden har ingen anställd personal.

Hållbar tillväxt

Samhällsbyggnad Gävle säkrar hållbar miljö med renare mark, luft och vatten	◆
Verksamheter som handlägger ärenden på Jävsnämndens uppdrag har effektiva processer	●

Jävsnämnden svarar bland annat för tillsyn av kommunens deponier. Ett arbete för att avveckla deponierna pågår och kommer att fortgå under de kommande åren men har inte följt den ursprungliga tidsplanen. Nämnden utövar även tillsyn gentemot kommunens trafikverksamhet och följer där bland annat indikatorer för luftkvalitet i centrum som ligger bättre till en målvärdena.

Handläggningstiderna för de verksamheter som agerar på jävsnämndens uppdrag har uppfyllt de uppsatta servicedeklarationerna.

Ekonomi

Jävsnämnden arbetar kostnadseffektivt och möjliggör utveckling	●

Nämndens verksamhet ryms inom tilldelad ram.

Uppföljning av uppdragen

Det finns inga politiska uppdrag som riktar sig till nämnden under 2017.

Väsentliga händelser

Nämnden har under 2017 fattat beslut i ett antal ärenden enligt miljöbalken och plan- och bygglagen och har i det här avseendet uppfyllt sitt uppdrag. Nämndens verksamhet är mycket begränsad jämfört med övriga nämnders.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgår till +0,2 (+0,2) mnkr.
De medel som finns för externa utredningar har inte nyttjats, då behov inte har funnits, därav det positiva årsresultatet. Kostnader för IT-drift är även de lägre än budgeterat.Nämnden har inga investeringsmedel.

Framtiden

Under förutsättningar att nämndens uppdrag inte förändras på något väsentligt sätt förväntas kostnader och intäkter rymmas inom den tilldelade ramen. Om det inom ramen för den myndighetsutövande verksamheten uppstår behov av att genomföra externa utredningar måste det ske utanför ram då nämndens medel för detta dragits in 2018.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden Anna-Karin Strömberg, *ordförande*
Överförmyndarenheten Maria Larsson, *enhetschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	10,1	10,0	0,0
Personalkostnader	-14,1	-13,9	-4,6
Övriga kostnader	-4,5	-4,5	-3,9
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	**-8,5**	**-8,4**	**-8,5**
Kommunbidrag	8,5	7,8	8,5
Årets resultat	**0,0**	**-0,6**	**0,0**
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	0	0	0

Målanalys

Av fem uppsatta mål inom perspektiven har två uppnåtts i sin helhet och tre har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Huvudmän, ställföreträdare och allmänhet som omfattas av nämndens verksamhet känner stort förtroende för nämndens verksamhet och upplever att de får ett bra bemötande	●
Huvudmän, ställföreträdare och allmänhet ska uppleva att nämnden verkar för jämställdhet och mångfald	◆
Huvudmän, ställföreträdare och allmänhet ska uppleva en hög grad av tillgänglighet och service med bra bemötande	◆

De uppställda målen beträffande granskning av årsräkningar har i stort sett uppnåtts.

Nämnden har haft stora svårigheter att rekrytera ställföreträdare men bedömer att i den rekrytering som är genomförd har det varit en förhållandevis god sammansättning av ställföreträdare utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsmål. Nämnden bör för att uppfylla målet helt se över vilka olika sätt som ställföreträdare kan rekryteras på och vidareutveckla rekryteringskanaler för nya ställföreträdare.

Samverkan med kundtjänst har fortsatt liksom arbetet med e-tjänster, där målet i båda fall är en ökad grad av tillgänglighet och service.

Medarbetare

Nämnden har ingen anställd personal. Tjänster köps från Kommunledningskontoret.

Hållbar tillväxt

Överförmyndarnämnden ska informera nya ställföreträdare om Gävle kommuns Miljöstrategiska program och resepolicy	◆

Information om Miljöstrategiska programmet samt resepolicyn har gått ut till samtliga ställföreträdare (med undantag från gode män till ensamkommande barn).

Mentorerna för gode män till ensamkommande barn ska informeras om Gävle kommuns Miljöstrategiska program och föra informationen vidare till övriga gode män inom området. Det har inte varit något utbildningstillfälle under året och detta har därför inte kunnat ske enligt plan. Information kommer istället att ske skriftligen.

Ekonomi

Överförmyndarnämndens verksamhet ska bedrivas kostnadseffektivt och med ett optimalt nyttjande av befintliga resurser	●

Överförmyndarnämnden har som mål att bedriva en verksamhet med hög kvalitet inom given budgetram. Årets resultat uppgick till 0,0 mnkr.

Uppföljning av uppdragen

Nämnden har inga politiska uppdrag 2017.

Väsentliga händelser

- Lagstiftaren har från 2015 överlämnat till Överförmyndarnämnden att på tingsrättens uppdrag ta in den utredning som tingsrätten anser sig behöva för att kunna besluta i frågan om anordnande av ställföreträdarskap. Att göra utförligare utredningar inför yttranden och ansökningar har varit en viktig uppgift i denna del.
- Nytt ersättningssystem för ensamkommande barn har införts under året vilket kommer att få stor påverkan på verksamhetens ekonomi framöver. På grund av detta har förslag till nya arvodesnivåer tagits fram och beslutats. Samtidigt minskar antalet ensamkommande barn. Denna del av verksamheten är också till stor del beroende av olika politiska beslut vilket leder till en osäkerhet kring framtida volymer.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till 0,0 (-0,6) mnkr . Nämndens intäkter och kostnader skiljer sig stort jämfört med budget, vilket är hänförbart till intäkter och kostnader för ensamkommande barn. För nämndens ordinarie verksamhet finns ett överskott på totalt +0,3 mnkr. Överskottet är hänförbart till arvoden för gode män.

Nämnden fick inför 2017 ett utökat kommunbidrag för dessa kostnader. Underskott finns för köp av tjänst (personalkostnader samt kostnader för konsultfirman Optio).Underskottet på dessa två kostnadsposter är en följd av att nämndens verksamhet har ökat i omfattning samt komplexitet under 2017 vilket har gjort att extra personalresurser har behövts.

Projektet Ensamkommande barn redovisar ett underskott på -0,3 mnkr. Migrationsverket betalar ut medel för faktiska kostnader efter att ansökan har gjorts från Överförmyndarnämnden. Överförmyndarnämnden har fått avslag på knappt tio ärenden, främst på grund av uppskriven ålder på barnet. Avslagen påverkar nämndens resultat negativt då nämnden redan har haft kostnader för de gode männen. Nämnden har inte haft några investeringsmedel under 2017.

Framtiden

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn kommer att få stor påverkan på verksamhetens ekonomi framöver. Denna fråga har berörts i mål- och ramberedningen och mot bakgrund av olika scenarier har försök att beräkna framtida kostnadsutveckling gjorts. Resultatet av detta blev att 3,0 mnkr har avsatts i ett utökat kommunbidrag för 2018. Osäkerheten är dock stor om denna summa täcker de framtida kostnaderna för ensamkommande barn. Från och med 1 juli 2017 ändrades förutsättningarna delvis och vid årsskiftet 2018 gjordes en mer genomgripande förändring. Ett schablonbelopp på 52 000 kr per barn, som även ska gå till delar av Socialnämndens kostnader, införs för barn som anvisats till kommunen efter den 1 juli 2017. Kostnader som är hänförbara till redan mottagna barn får kommunen från och med 2018 ingen kostnadsersättning från staten för.

På grund av det nya ersättningssystemet för ensamkommande barn har förslag till nya arvodesnivåer har tagits fram. Beslut på grundval av detta förslag har tagits av överförmyndarnämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ett fortsatt kvalitetsarbete bör bedrivas inom flera målområden och fler mätbara indikatorer bör tas fram. Den samverkan som har skett under året både externt och internt med olika aktörer bör vidmakthållas och vidareutvecklas fortlöpande. Andra och nya sätt att rekrytera ställföreträdare behövs. Ett annat utvecklingsområde är vidareutveckling av e-tjänster.

Valnämnden

Valnämnden Roland Nilsson, *ordförande*
Valnämndens kansli Helén Åleskog, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga kostnader	-0,1	0,0	-0,1
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	**-0,2**	**-0,1**	**-0,2**
Kommunbidrag	0,2	0,1	0,2
Årets resultat	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Investeringar	0,0	0,0	0,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	0	0	0

Målanalys

Av fyra uppsatta mål inom perspektiven har samtliga uppnåtts i sin helhet.

Medborgare och kunder

Att genomföra valet till riksdag, kommun och landstingsfullmäktige år 2018 på ett rättssäkert sätt	●
Att verka för ett ökat valdeltagande	●

Nämnden ansvarar som lokal valmyndighet för kommunens uppgifter i samband med val. Det innebär bland annat ansvar för mottagningen av röster i vallokaler och i förtidsröstningen. Verksamheten är främst koncentrerad till de år då det är val. Under 2017 har det genomförts vissa mindre förberedelser inför de allmänna valen 2018 och det kommande Europaparlamentsvalet 2019.

Medarbetare

Valnämnden har ingen anställd personal. Tjänster köps från Administrativa avdelningen på Kommunledningskontoret.

Hållbar tillväxt

Nämndens verksamheter ska ha effektiva processer och präglas av hög kvalitet	●

Kommunledningskontoret arbetar på nämndens uppdrag för att effektivisera och förbättra administrationen av de allmänna valen. Bland annat kommer ett IT-stöd implementeras för att stödja administrationen av allmänna valen 2018 och 2019.

Ekonomi

Valnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar	●

Nämndens verksamhet under 2018 har rymts inom tilldelade ramar.

Väsentliga händelser

- Nämndens verksamhet är koncentrerad till de år det är val. De viktigaste händelserna under 2017 är fullmäktiges beslut om att Gävle kommun vid valet 2018 ska utgöra en valkrets samt beslut om kommunens indelning i valdistrikt.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgår till 0,0 (0,0) mnkr. Valnämnden har ett icke-valår ett kommunbidrag på 0,2 mnkr. Nämnden har under perioden haft en mycket begränsad verksamhet. Något lägre personalkostnader än budgeterat.

Nämnden har 0,1 mnkr i investeringsmedel under 2017 för inköp av systemstöd. Nämnden har inte förbrukat dessa investeringsmedel. Ombudgetering till 2018 kommer att begäras.

Framtiden

Den 9 september 2018 är det val till riksdag, kommun och landsting och år 2019 är det val till Europaparlamentet. År 2022 är det åter igen val till riksdag, kommun och landsting.

Nämnden har tilldelats ett tillskott om 0,8 mnkr att nyttjas för genomförandet av de allmänna valen 2018. Nämnden har därmed fått förutsättningar att fullfölja de uppdrag nämnden har fått i kommunplanen samt genomföra valet.

Gemensam nämnd för verksamhetsstöd

Gemensam nämnd för verksamhetsstöd Inger KällgrenSawela, *ordförande*
Kommunledningskontoret Helén Åleskog, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	0,2	0,2	0,2
Personalkostnader	-0,4	-0,4	-0,5
Övriga kostnader	-0,1	-0,1	0,0
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	**-0,3**	**-0,3**	**-0,3**
Kommunbidrag	0,3	0,3	0,3
Årets resultat	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	0	0	0

Målanalys

Av sju uppsatta mål inom perspektiven har två uppnåtts i sin helhet, fyra har delvis uppnåtts och ett mål har ej uppnåtts.

Medborgare och kunder

Utveckla medborgar- och brukarinflytande	◆

Under 2017 har nämnden inte arbetat med några aktiviteter som mappar mot målet.

Medarbetare

Informera om nämndens verksamhet.	●

Information om nämndens verksamhet har presenterats vid nämndens möten under året. En workshop skulle ha genomförts under 2017 men har flyttats till kommande verksamhetsår på grund av omprioritering. Syftet med workshopen är att få fram en gemensam bild av inriktning och mål med nämndens fortsatta verksamhet.

Hållbar tillväxt

Effektivisera verksamheten och tillhörande administration	◆
Ta fram förutsättningar för genom- och införande av beslutade aktiviteter	■
Vara en gemensam resurs för att stödja verksamhets-utveckling i förvaltningar och kommunala bolag	◆
Verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av verksamhetsstödjande funktioner	◆

Utredningsarbetet i många av årets aktiviteter har varit mer komplexa än beräknat och har därför tagit mer tid. Nämnden har bland annat utrett samverkansmöjligheter kring nya dataskyddsförordningen, GDPR.

Nämnden har, efter utredning, beslutat att i nuläget inte utöka med fler kommuner.

Ekonomi

Utreda och ta fram besluts-underlag/förutsättningar för genom-/införande av beslutade aktiviteter	●

Vid såväl nämndens som arbetsgruppens fyra möten under året har verksamheten redovisats genom att uppdragen följts upp gentemot beslutad verksamhets- och aktivitetsplan. Ekonomisk uppföljning har gjorts vid varje möte.

Uppföljning av uppdragen

Nämnden har inte haft några politiska uppdrag under 2017.

Väsentliga händelser

- Utredning av lönesamverkan Hofors-Gävle samt samverkan kring GIS/öppna geodata.
- Workshopen, med syftet att få fram en gemensam bild av inriktning och mål med nämndens fortsatta verksamhet har på grund av omprioritering flyttats till kommande verksamhetsår.
- Utredningsarbetet i många av årets aktiviteter har varit mer komplexa än beräknat och har därför tagit mer tid. Flera aktiviteter har därför inte gått att slutföra och har förts över till 2018.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till 0,0 (0,0) mnkr. Det finns ett mindre överskott jämfört mot budget. Det beror på att flera aktiviteter inte varit möjliga att genom-/slutföra under 2017. Nämnden har inga investeringsmedel.

Framtiden

Det viktigaste målet i närtid är att få förslag från respektive kommun avseende möjliga samverkansområden vilka inryms under kommunstyrelsens förvaltning. Detta är vägledande för på vilket sätt och i vilken form Gemensam nämnd för verksamhetsstöd fortsatt skall vara verksam. Kostnadsminskning inför 2018 har gjorts med 5,1 procent.

Revisorskollegiet

Revisorskollegiet Hampus Forsmark, *ordförande*
Revisionskontoret Gunilla Beckman Ljung, *revisionschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	1,4	1,5	1,3
Personalkostnader	-4,0	-3,3	-3,8
Övriga kostnader	-1,5	-2,0	-2,1
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	**-4,1**	**-3,8**	**-4,6**
Kommunbidrag	4,6	4,6	4,6
Årets resultat	**0,5**	**0,8**	**0,0**
Investeringar	0,0	0,0	0,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	5	4	4

Målanalys

Den kommunala revisionen är lagstadgad och granskar den verksamhet som finns i kommunen samt prövar ansvarstagandet.

Revisorerna granskar, bedömer och uttalar sig i den årliga revisionsberättelsen om kommunens:
1. räkenskaper och medelförvaltning
2. redovisning och verksamhetens resultat
3. styrelsens och nämndernas förvaltning så att fullmäktige kan bedöma om styrelsen och nämnderna kan ges fortsatt förtroende.

Kommunrevisionen har ett revisionskontor med 4,4 årsarbetare, samtliga yrkesrevisorer. Granskning görs av revisionskontoret, specialister och konsulter från revisionsbyråer.

Uppföljning av uppdragen

Fördjupade granskningar har berört följande områden:
- Styrkedjan: Kommunfullmäktiges mål, ägardirektiv/uppdrag vidare till nämnders och styrelsers mål samt Kommunstyrelsens uppföljning, avser Utbildningsnämnden och AB Gavlegårdarna
- Bidrag/sponsring av föreningar i kommunkoncernen
- Brandskydd boenden Socialtjänst Gävle
- Rektors pedagogiska ledarskap, Utbildningsnämnden
- Wärna verksamhetssystem, Överförmyndarnämnden
- Granskning av delårsrapport 2 och årsredovisning
- Tillsättande av biträdande kommundirektör i jämförelse med gällande riktlinjer
- Tillsättande av verkställande direktörer i Gävle Stadshus AB-koncernen

Dialogmöten är genomförda med samtliga nämnders beredningar och med bolagsledningar. Revisorerna har också deltagit i möten med gemensamma nämnder och delägda bolag. Samverkan har skett med de auktoriserade revisorerna.

Dialog har skett med kommunfullmäktiges presidium och gruppledare samt med kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören.

Verksamhetsbesök vid Gavlehovshallen, Gavlefastigheter i Gävle AB.

Hearing i särskilda frågor: information från Kommunledningskontoret om kommunens planeringsförutsättningar kommande år, sjukfrånvaron och kommunikationsavdelning samt samhällsbyggnadsprocess.

En förtroendevald revisor från Gävle har utsetts som lekmannarevisor i det delägda bolaget Visit Hälsingland Gästrikland AB.

Väsentliga händelser

- Under våren 2017 har beslut om ny kommunallag fattats. Den är grunden för revisorernas arbete.
- Revisorskollegiet har sedan 2015 fört en strategisk diskussion om det allt mer omfattande revisionsuppdraget. Beslut har fattats om att utöka revisionskontoret med en sakkunnig. En ny yrkesrevisor har tillträtt under augusti och en deltidsinhyrning av en administratör har avslutats.
- Samverkan med förtroendevalda revisorer från Region Gävleborg och berörda kommuner har förtydligats gällande granskningsinsatser och finansiering.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till 0,5 (0,8) mnkr Överskottet beror på att Revisorskollegiet har avvaktat med ett planerat större granskningsprojekt gällande långsiktig ekonomisk planering då det parlamentariska läget för närvarande är osäkert. Granskningen kommer att genomföras under 2019. Investeringsmedlen har inte förbrukats.

Framtiden

En ny kommunallag träder ikraft 1 januari 2018, en ny förvaltningslag i juli 2018 och en ny kommunal redovisningslag troligtvis 1 januari 2019. Ändrade regler för till exempel Kommunstyrelsens möjlighet att ta beslut rörande nämnders verksamhet påverkar revisionens arbete.

Gävle Stadshus AB

Ordförande Inger KällgrenSawela
Verkställande direktör Göran Arnell

Resultat och investeringar (mnkr)	**Utfall 2017**	**Utfall 2016**	**Budget 2017**
Omsättning	2,9	2,4	2,5
Personalkostnader	-0,7	-0,5	-0,6
Övriga kostnader	-5,9	-5,9	-7,2
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0
Rörelseresultat	**-3,7**	**-4,0**	**-5,3**
Finansnetto	-17,8	-21,1	-20,7
Resultat efter finansiella poster	**-21,5**	**-25,1**	**-26,0**
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Avgår försäljningar			
Summa nettoinvesteringar	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Antal anställda	0	0	0

Målanalys

Av tre uppsatta mål inom perspektiven har samtliga uppnåtts i sin helhet.

Medborgare och kunder

Bolaget ska utforma ägardirektiv till dotterbolagen som gör det möjligt för dessa att utforma mål för att bidra till att uppfylla de kommunövergripande målen samt målen för verksamhetens inriktning inom perspektivet	●

Bolaget har haft dialog med dotterbolagen avseende ägardirektiv och revidering har skett av direktiven för Gävle Energi AB, Gavlefastigheter Gävle kommun AB och AB Gavlegårdarna.

De ändrade direktiven avsåg avkastningskrav för Gävle Energi AB och AB Gavlegårdarna. För Gavlefastigheter Gävle kommun AB avsåg de ändrade direktiven syftet med bolagets verksamhet, med anledning av avveckling av Rörberg Flygplats och försäljning av fastigheten Uppfinnaren, Kungsbäck 2:14.

Medarbetare

Bolaget har inga egna anställda, personal hyrs in från Gävle kommun. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppföljning vid tertial och årsbokslut. De personalkostnader som redovisas avser till sin helhet styrelsens arvoden inklusive sociala avgifter.

Hållbar tillväxt

Bolaget har ingen egen verksamhet. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppföljning vid tertial och årsbokslut.

Ekonomi

Bolaget svarar för GSAB-koncernens ekonomiska optimering	●
Bolaget ska fortsätta arbetet med att utveckla och samordna ägarrollen i bolagskoncernen så att de gemensamma resurserna används på ett optimalt sätt	●

Bolaget svarar för Gävle Stadshus AB-koncernens ekonomiska optimering genom att styrelsen beslutar avseende koncernbidrag och aktieägartillskott samt lämnar förslag på utdelning till ägaren. Målet mäts efter fastställandet av bokslutsdispositioner i upprättande årsbokslut för ingående koncernbolag. På styrelsemötet den 14 februari 2018 beslutade styrelsen om bokslutsdispositioner för 2017. Löpande dialog sker mellan koncernens ingående dotterbolag och Gävle Stadshus AB angående att utveckla och samordna ägarrollen i bolagskoncernen så att de gemensamma resurserna används på ett optimalt sätt.

Uppföljning av ägardirektiv

Bolagets verksamhet har under året bedrivits enligt ägardirektiv, bolagsordning, internkontroll och företagspolicy.

Väsentliga händelser

- Bolaget har erhållit ett aktieägartillskott på 300 mnkr, varav 200 mnkr har vidareförmedlats till Gavlefastigheter Gävle kommun AB.
- Godkänt ny prismodell för fjärrvärme avseende näringsidkare från och med 1 januari 2018.
- Beslut om ny bolagsordning för Gävle Parkeringsservice AB. Innebär att bolaget kan äga, förvärva, uppföra och förvalta parkeringsanläggningar med anledning av investeringsbeslutet om att uppföra parkeringshus på Alderholmen.
- Beslut att riva Valbobadet och bygga en ny baddel då nuvarande byggnad var i betydligt sämre skick än beräknat.

Resultat och investeringar

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till -21,5 (-25,1) mnkr. Resultatet är justerat exklusive erhållen aktieutdelning 10,0 (74,9) mnkr från dotterbolag.

Bolagets intäkter består av konsult- och serviceintäkter till dotterbolagen 2,9 (2,4) mnkr och kostnaderna består främst av personella resurser som faktureras från Gävle kommun samt konsultarvode till speciella projekt.

Under året har bolaget erhållit 300 mnkr i aktieägartillskott, varav 200 mnkr vidareförmedlats till Gavlefastigheter Gävle kommun AB. Resterande 100 mnkr har använts till amortering av skulder.

Framtiden

Bolagets verksamhet kommer att vara oförändrad, främst ägarstyrning av ingående koncernbolag.

Gävle Energi AB koncern

Ordförande Erik Holmestig
Verkställande direktör Håkan Jönsson

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Omsättning	1 087,3	1 061,2	1 045,0
Personalkostnader	-163,6	-156,9	-165,4
Övriga kostnader	-555,6	-564,5	-564,1
Avskrivningar	-198,3	-161,8	-160,0
Andel intresseföretags resultat	27,6	21,7	21,1
Rörelseresultat	**197,4**	**199,7**	**176,6**
Finansnetto	-16,9	-24,4	-15,7
Resultat efter finansiella poster	**180,5**	**175,3**	**160,9**
Investeringar	303,3	244,1	234,7
Avgår försäljningar	0,0	0,0	0,0
Summa nettoinvesteringar	**303,3**	**244,1**	**234,7**
Antal anställda	228	218	

Målanalys

Av fjorton uppsatta mål inom perspektiven har samtliga uppnåtts i sin helhet.

Medborgare och kunder

Medborgarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang	●
Vi ska ha en hög grad av kundnöjdhet	●
Gävle ska uppfattas som attraktivt, tryggt och tillgängligt	●

Under året har det fokuserats på insatser som stärker koncernens uppdrag att bidra till att göra Gävle till en attraktiv stad att bo och verka i. Möjligheterna för kunderna att interagera med Gävle Energi via digitala gränssnitt har utökats. I syfte att ge medborgarna insikt och delaktighet har verksamheter under året deltagit på 44 event.

För att skapa ett tryggare Gävle har bolaget fortsatt öka tillgängligheten på stadens belysning. Den uppgår till 99,8 procent.

Medarbetare

Vårt mål är framgångsrika medarbetare som är engagerade, tar ansvar, har handlingsutrymme och är medskapande	●
Vi har ett inspirerande och utvecklande ledarskap	●
Vi arbetar för en arbetsplats med jämställdhet och likabehandling	●
Vi ska ha en säker arbetsplats	●

Alla indikatorer som mätts är uppfyllda. En ny typ av medarbetarundersökning är på gång. Kompetensförsörjningsplanen bidrar till ett vidare tänk. Intern rörlighet visar på flera karriärvägar och många medarbetare får vara medskapande i projekt som pågår, till exempel processarbete. Samverkan med högskolan och andra aktörer samt praktikplatser är ett led i kompetensförsörjningen. Medvetet hälsofrämjande arbete bidrar till frisktalen liksom att rapportering av tillbud bidrar till en säker arbetsplats.

Hållbar tillväxt

Hög tillgänglighet till infrastruktur och tjänster	●
Vi utvecklar och erbjuder konkurrenskraftiga affärs- och prismodeller	●
Hög tillgänglighet i vår infrastruktur	●
Gävle Energi ska verka för att Gävle kommuns miljöstrategiska program uppnås	●
Klimatfrågan är drivkraften för vårt miljöarbete	●
Genom utvecklande och effektiva processer, där kvalitet värderas högt, skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling	●

Gävle Energi fortsätter att bidra till kommunens hållbarhetsarbete genom hög tillgänglighet samt erbjudande av hållbara och konkurrenskraftiga affärsmodeller. Klimatfrågan är fortfarande en stark drivkraft. Andel förnybart i Gävles fjärrvärmenät är en av de bästa i Sverige. Samtliga fordon i verksamheten kan idag drivas med förnybara bränslen. Det långsiktiga arbetet med att utveckla biogasproduktionen har resulterat i att produktionsanläggningen i Forsbacka tagits i drift.

Ekonomi

Gävle Energi ska nå en tillfredsställande lönsamhet utifrån ägarens direktiv	●

Samtliga indikatorer är uppfyllda vilket också reflekteras i det mycket goda resultatet. Ett långsiktigt arbete med att hålla en hög tillgänglighet i produktionsanläggningarna, hålla ner produktionskostnaderna, göra rätt investeringar samt arbeta med kapital- och räntebindning är grunden för detta. Arbetet med att utveckla medarbetarna och anställa rätt kompetens är också framgångsfaktorer. Sammantaget medför detta en bra lönsamhet och konkurrenskraftiga/låga priser till kunderna.

Uppföljning av ägardirektiv

Ägardirektivets krav på hög leveranssäkerhet är särskilt viktigt utifrån ett samhällsperspektiv, vilket också är ett fokusområde som löpande följs upp. Det finns ett kontinuerligt arbete för att bibehålla och förbättra den mycket höga leveranssäkerhet som Gävle Energi har idag.

Kunderna efterfrågar idag en kompetent partner som ur ett helhetsperspektiv kan tillgodose kundernas behov av energilösningar. Ofta är en kombination av olika åtgärder; energieffektivisering, köp av förnybar el, kundanpassade värme- och kyllösningar – det mest ändamålsenliga ur kundens och miljöns perspektiv. Detta synsätt bidrar till en ökad komfort för privatkunder och företagskunder men också en ökad kostnadseffektivitet, konkurrenskraft och ständigt förbättrad miljöpåverkan.

Gävle Energis utvecklingsarbete har under lång tid präglats av affärsmässig nytta på miljömässig grund, vilket gett som effekt att fjärrvärmesystemet sannolikt är det mest miljöeffektiva i Sverige samtidigt som det möjliggör attraktiva prisnivåer för kunderna.

Investeringarna i bredbandsverksamheten sker i samklang med Gävle kommuns bredbandsstrategi.

Väsentliga händelser

- Andelen förnybart i produktionsmixen nådde 99,9 procent, vilket innebär att Gävle Energi är ett mycket hållbart fjärrvärmeföretag
- Under året har hela 2 205 småhus anslutits till GavleNet och utbyggnaden förväntas fortsätta i snabb takt även under 2018
- Arbetet med att öka integreringen av koncernens IT-system, nya digitala verktyg och processer samt utvecklingen av nya kundgränssnitt har möjliggjort digitalisering av till exempel fakturerings-, fältarbets- elhandels- marknadsförings- och kommunikationsprocesserna med ökad effektivitet och minskade kostnader som följd.

Resultat och investeringar

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 180,5 (175,3) mnkr, vilket är 5,2 mnkr bättre än föregående år.

Bolagets ökade intäkter i jämförelse med budget och föregående år, förklaras främst av bredbandsutbyggnaden. Produktionskostnaderna har varit lägre än budgeterat bland annat beroende på lägre bränslekostnader. Övriga kostnader och personalkostnader följer budget. Arbetet med kapital- och räntebindning samt det allmänna ränteläget har medfört lägre räntekostnader i jämförelse med föregående år. Samtliga affärsområden redovisar ett förbättrat resultat i jämförelse med budget. Hög tillgänglighet i anläggningarna, ökat kundantal och stabila elpriser är några av anledningarna. Även Bomhus Energi redovisar ett bättre resultat än budget och föregående år.

Omsättningen uppgick till 1 087 (1 061) mnkr, vilket är 26 mnkr (2,5 procent) bättre i jämförelse med föregående år. Ökningen beror främst på anslutningsavgifter bredband. Nettomarginalen uppgick till 16,6 procent (16,5 procent). Avkastning på sysselsatt kapital uppgick till 10,5 procent (10,9 procent).

Årets investeringar uppgick till 303,3 (244,1) mnkr. Utfallet, i jämförelse med budget 234,7 mnkr, är högre än budget beroende på tidigarelagda investeringar för bredband och därmed också för elnät för att utnyttja

samförläggningsvinster. Reinvesteringar i fjärrvärmenätet och energiproduktion har genomförts enligt plan.

Framtiden

För att säkerställa en uthållig resultatgenereringsförmåga kommer arbetet med fortlöpande effektivisering inom investeringsprojekt, produktion, distribution samt kunddrivna processer att fortsätta under planeringsperioden. I energisektorn räcker det inte att vila på lagrarna. Teknik-, miljö-, och samhällsutvecklingen ställer som krav att ett energiföretag måste vara berett att förändras med utvecklingen och kunna hantera förändrade förutsättningarna.

De flesta av ett energiföretags tjänster är också att karaktärisera som lågintresseprodukter; så länge de fungerar och upplevs prisvärda tas de för givna och kunderna ägnar dem generellt sett ett litet intresse. Det gäller därför för ett energiföretag att finnas där för kunden när kunden har ett intresse av att interagera och ha förmågan att interagera på det sätt som kunden önskar; per telefon, via brev, via digitala gränssnitt eller genom personliga möten.

Det är också sannolikt att det går att göra tjänsterna mer intressanta och relevanta för kunden om energiföretaget kan hjälpa kunden att på ett enkelt sätt styra och reglera sitt hem eller verksamhet och därigenom bidra till bättre komfort, lägre kostnader och ökad trygghet.

Ambitionen är också att inför framtiden undersöka möjligheten till ett utökat samarbete med den lokala industrin för att kunna nyttja ännu större mängder restenergi till nytta för industrin, värmekunderna, Gävle Energi och miljön.

AB Gavlegårdarna koncern

Ordförande Per-Åke Fredriksson
Verkställande direktör Cathrine Holgersson

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Omsättning	1 083,5	1 053,5	1 067,4
Personalkostnader	-141,0	-130,8	-133,3
Övriga kostnader	-624,5	-604,4	-628,2
Avskrivningar	-164,3	-173,1	-192,0
Rörelseresultat	**153,7**	**145,2**	**113,9**
Finansnetto	-54,4	-59,2	-62,2
Resultat efter finansiella poster	**99,3**	**86,0**	**51,7**
Investeringar	474,4	417,9	617
Avgår försäljningar	-34,5	-1,9	0
Summa nettoinvesteringar	**439,9**	**416**	**617**
Antal anställda	205	192	190

Målanalys

Av fyra uppsatta mål inom perspektiven har två uppnåtts i sin helhet och två har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Gavlegårdarna erbjuder trygga, tillgängliga och välskötta livsmiljöer ◆

Måluppfyllelsen mäts via indikatorer som hämtas från den årliga kundundersökningen. Bolagets målvärden är medvetet ambitiösa och de resultat från undersökningen som presenterades under andra tertialet visar på ett blandat utfall. Glädjande är den förbättring som skett inom området utemiljö medan en försämring har skett när det gäller den upplevda tryggheten. Försämringen kan till stor del härledas till de oroligheter som påverkade stadsdelen Sätra under våren.

Medarbetare

Vi känner arbetsglädje och det vi uträttar är meningsfullt ●

Samtliga indikatorer hämtas från den årliga medarbetarundersökningen Great place to work. Undersökningen används av flera allmännyttor i landet och ger goda möjligheter till benchmarking. Resultatet av årets undersökning visar på kraftiga lyft inom alla frågeområden och samtliga målvärden har uppnåtts.

Hållbar tillväxt

Gavlegårdarna bidrar till ett hållbart samhälle ur ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv ●

Bolagets hållbarhetsarbete har god måluppfyllelse. Samtliga indikatorers målvärden har uppnåtts, förutom antalet nyproducerade lägenheter. Ägardirektivet för bolaget anger ett krav på 750 nyproducerade lägenheter under perioden 2016 till 2020. Ett stort antal lägenheter är nu under produktion och bolaget bedömer att kravet kommer att kunna infrias.

Ekonomi

Vi tar ansvar för företagets resurser och möjliggör utveckling ◆

Tre av bolagets indikatorer infriar de målvärden som satts upp, medan en indikator Utfall i den årliga hyresförhandlingen klart avviker från målet. För en indikator, Antal anbud på större projekt, blev endast ett projekt aktuellt under året. Där inkom två anbud och målvärdet utgör tre anbud. När det gäller avvikelsen på indikatorn Utfall i den årliga hyresförhandlingen så riskerar den blygsamma hyresutvecklingen att hämma bolagets och hyresrättens utveckling på Gävlemarknaden.

Uppföljning av ägardirektiv

Ägardirektivet till bolaget har omsatts i en affärsplan för perioden 2013 till 2017. Årets verksamhetsplan, som är den sista inom ramen för nuvarande affärsplan, syftade till att ta ytterligare steg mot de fyra perspektivens strategiska mål.

Bolagets bostadssociala ansvar enligt ägardirektivet har en väsentlig del i den löpande verksamheten. Ett exempel på detta är att mer än 10 procent av de lägenheter som förmedlats i år har gått till förturshantering.

Kravet på 750 nyproducerade bostäder för tiden fram till och med år 2020, ser i dagsläget ut att kunna infrias.

Avkastningskravet på bolaget har under året sänkts till 4 procent direktavkastning, vilket möjliggjort en utökad satsning på underhållsåtgärder.

Väsentliga händelser

- Utfallet i årets hyresförhandlingar blev i genomsnitt en ökning med 1,2 procent för tiden 1 februari till 31 december 2018, motsvarande 1,1 procent på årsbasis.
- Avkastningskravet på bolaget sänktes till 4 procent direkt avkastning, vilket möjliggjort en utökad satsning på underhåll.
- Den 28 februari 2017 firade bolaget sin 100-årsdag med ett kaffekalas. Firandet med hyresgästerna har sedan fortgått under hela året, med bland annat en fikaturné i kommunens bostadsområden.
- Nyproduktionen av 66 lägenheter på Almvägen färdigställdes under året.
- Bolaget genomgick en certifieringsrevision för ISO9001 och ISO14001 och erhöll förlängd certifiering.

Resultat och investeringar

Resultat efter finansiella kostnader är 99,3 mnkr i jämförelse med budgeterat 51,7 mnkr. De större avvikelserna mot budget är framförallt högre övriga intäkter, lägre vakanskostnader, något lägre underhållskostnader, väsentligt lägre uppvärmningskostnader och fortsatt låga marknadsräntor. En något lägre investeringstakt samt sena aktiveringar av projekt bidrog också till resultatförbättring då utfallet på avskrivningar blev lägre än budgeterat. Bolaget fick under året förändrat avkastningskrav, vilket bidrog till att hålla underhållskostnaderna på en god nivå.

Den totala investeringsbudgeten uppgick till 617 mnkr. Utfallet för året blev 474,4 mnkr. Anledningen till avvikelsen är bland annat fördröjning av hyresgästgodkännande och olika andra typer av tidsförskjutningar i projekt. Bolaget har tillsett att det i Gävle kommun under året tillskapats 73 nya bostäder.

Bolaget har under året försålt tre radhus i stadsdelen Bomhus och ett vård- och omsorgsboende i stadsdelen Öster.

Framtiden

Risken för minskade intäkter med anledning av vakanser i beståndet bedöms för närvarande som relativt liten. Bostadsefterfrågan är fortsatt mycket stark. Den risk som bolaget kan se är att de som efterfrågar bostad idag inte har betalningsförmågan att efterfråga nyproducerade lägenheter. Den stora volym nyproduktion som kommer ut på marknaden de närmsta åren kan riskera att vakanstalen ökar.

När det gäller intäktssidan kan konstateras att bolaget inte får kostnadskompensation vid hyresförhandlingarna vid de årliga förhandlingar, vilket får en negativ inverkan på fastighetsbeståndets status och ställer höga krav på fortsatt effektiviseringsarbete. Ökad digitalisering är en viktig faktor i detta arbete.

Beträffande kostnadsutveckling är det främst inom ny- och ombyggnation samt reparationer som kostnadsutvecklingen är oroande. Bristande konkurrens och en het byggmarknad är de främsta orsakerna.

Gavlia-koncernen

Ordförande Maud Lundh
Verkställande direktör Per-Arne Vahlund

Resultat och investeringar (mnkr)	**Utfall 2017**	**Utfall 2016**	**Budget 2017**
Omsättning	628,9	706,9	641,3
Personalkostnader	-87,9	-86,1	-90,9
Övriga kostnader	-363,7	-447,4	-372,4
Avskrivningar	-128,9	-110,6	-117,8
Rörelseresultat	**48,4**	**62,8**	**60,2**
Finansnetto	-35,2	-37,3	-53,5
Resultat efter finansiella poster	**13,2**	**25,5**	**6,7**
Investeringar	472,6	379,7	718,2
Avgår försäljningar	0	-125,3	0
Summa nettoinvesteringar	**472,6**	**254,4**	**718,2**
Antal anställda	151	139	

Målanalys

Av nio uppsatta mål inom perspektiven har åtta uppnåtts i sin helhet och ett har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Attraktiva, ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler	●
Hållbar livsmiljö med fokus på ett välskött och tryggt Gävle	●

Gavlia-koncernen ska upplevas som en tillgänglig, professionell och serviceinriktad organisation. Detta gör att koncernens samlade kundservicefunktion ständigt ska utvecklas. Kundservice ska bedrivas effektivt, kvalitetssäkert och kundinriktat. Kundernas återkoppling är en kanal för att koncernen ska kunna utvecklas. Detta har gjort att aktiviteter med kundträffar kraftigt ökat i jämförelse med tidigare år.

Medarbetare

Engagerade och ansvarstagande medarbetare	●
Engagerade och ansvarstagande ledare	◆
En attraktiv, jämställd, effektiv och utvecklande verksamhet	●

Medarbetarna har visat stort engagemang under 2017. Rätt kompetens är avgörande och flera gränsöverskridande utbildningar och workshops har genomförts. Tillsammans med den fysiska samlokaliseringen och de individuella utvecklingsplanerna ökar sammanhållningen mellan de olika enheterna och kompetensutvecklingen inom koncernen säkras. Denna utveckling stärks ytterligare genom ett genomgripande värdegrundsarbete och HBTQ-certifiering av verksamheterna.

Hållbar tillväxt

Arbeta med en helhetssyn och ständiga förbättringar avseende fastigheternas miljöpåverkan	●
Underlätta ny- och ometableringar av små och medelstora företag	●

Efter införandet av ett nytt energiuppföljningssystem sker nu en bättre kvalitetssäkring av mätvärden. Tillsammans med koncernens energiplan med tydliga riktlinjer, åtgärder och handlingsplaner uppnås målet för 2017-års energieffektivisering. Arbetet med intern effektivisering har fallit väl ut under året. Interna revisioner och antal inkomna förbättringsförslag uppnår årets målsättningar.

Ekonomi

Uppnå fastställda resultatkrav	●
Låg lokalkostnad per skattekrona jämfört med liknande fastighetsbolag	●

Periodens resultat före finansiella kostnader i förhållande till det sysselsatta kapitalet ger 2017 ett utfall som överstiger årets målsättning på 1,5 procent. Koncernen erhöll ett aktieägartillskott i slutet av året vilket gör att kassalikviditeten är högre än normalt och att årets målvärde överskrids med god marginal.

Uppföljning av ägardirektiv

Gavlia-koncernen arbetar för Gävles bästa. All verksamhet ska utgå från ägardirektivet och vara bästa tänkbara utförare till konkurrenskraftig kostnad för Gävle kommun. Kommunen ska vara välskött och uppfattas som trygg och snygg. Koncernen ska alltid arbeta med helhetssyn och bidra till nytta för hela Gävle kommun. Koncernen arbetar konsekvent med att ha så låga hyror som möjligt. Varje objekt har en egen underhållsplan så att det avhjälpande underhållet blir så lågt som möjligt. Koncernen arbetar aktivt med sitt program för energieffektivisering i syfte att minska energikostnader och uppfylla de mål som finns i Miljöstrategiska programmet. Koncernen uppfyller väl sina mål inom service och skötsel av kommunens gator, parker, fastigheter, fordon och parkeringar. Koncernen kan idag erbjuda fastighetsnära tjänster i viss omfattning och fortsätter att utveckla dessa tjänster.

Väsentliga händelser

- Under året färdigställdes och invigdes kommunens största arena, Gavlehovshallen, som gör Gavlehov till ett centrum för idrott i Gävle kommun.
- Samlokalisering av Gavlia-koncernen påbörjades genom renovering av Dragonen och Grenadjären på Kungsbäcksområdet. Samlokaliseringen skapar synergieffekter inom koncernen och bidrar till arbetet för Gävles bästa.
- Byggandet av parkeringshuset Briggen på Gävle Strand påbörjades i maj och beräknas vara klart under våren/sommaren 2018.
- Markbyggarna bytte namn vid årsskiftet till Gavle Drift & Service.

Resultat och investeringar

Koncernen redovisar sammantaget ett resultat efter finansiella poster på 13,2 (25,5) mnkr. På koncernnivå sjunker omsättningen för 2017 jämfört med föregående år.

Moderbolaget Gavlefastigheter visar ett resultat efter finansiella poster på 2,1 (28,5) mnkr där reaförluster avseende utrangeringskostnader relaterade till ombyggnad av Valbo Sportcentrum och Sörbyskolan på 6,8 mnkr är inkluderade.

Gavle Drift & Service AB uppvisar ett resultat på 10,6 (13,2) mnkr. Bolaget redovisar även en reavinst på 3,7 mnkr till största del gällande försäljningar av fordon kopplat till bolagets nyligen genomförda omställningsprogram. Andelen sålda tjänster till Gavlefastigheter har ökat och står nu för drygt halva bolagets omsättning.

Gävle Parkeringsservice AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 2,3 (1,4) mnkr.
Bolaget kan uppvisa både en förbättrad nettomarginal gentemot föregående år samt även en omsättningsökning på närmare 14 procent jämfört med 2016.

Gävle Flygplats AB redovisar ett resultat på -1,1 (-3,7) mnkr. Ingen verksamhet bedrivs för närvarande i Gävle Flygplats AB. Bränslehanteringen har övertagits av Gavle Drift & Service AB och från och med april erhåller bolaget inga former av ersättningar från Gävle kommun.

Gavlia-koncernens investeringar under året uppgår till 472,6 (379,7) mnkr där den största delen ligger inom Gavlefastigheter. Investeringsnivån för 2017 fortsätter att öka mot tidigare nivåer och utmanar både bolaget och marknaden för att nå resultat.

Framtiden

Inom Gavlia-koncernen fortsätter kostnaderna för framförallt inhyrda objekt som sedan vidareuthyrs till kommunal verksamhet att öka. En viss avmattning kan dock skönjas då Gavlefastigheter successivt ökat sitt befintliga bestånd för att kunna möta efterfrågan från Gävle kommun. Behovet är emellertid stort och ökar hela tiden i takt med att staden växer. Bolaget arbetar vidare med att hitta effektiva lösningar.

Gävle Hamn AB koncern

Ordförande Örjan Larsson
Verkställande direktör Fredrik Svanbom

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Omsättning	154,1	265,6	138,6
Personalkostnader	-22,0	-40,0	-22,4
Övriga kostnader	-36,9	-44,4	-31,6
Avskrivningar	-53,9	-53,0	-55,7
Rörelseresultat	**41,3**	**128,2**	**28,9**
Finansnetto	-21,8	-23,9	-23,5
Resultat efter finansiella poster	**19,5**	**104,3**	**5,4**
Investeringar	19,3	50,3	113,0
Avgår försäljningar	-0,9	-0,2	
Summa nettoinvesteringar	**18,4**	**50,1**	**113,0**
Antal anställda	28	21	28

Målanalys

Av åtta uppsatta mål inom perspektiven har sju uppnåtts i sin helhet och ett har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Gävle Hamn AB skapar förutsättningar för en fördubbling av hamnens godsvolymer till 2030	◆
Gävle Hamn AB skapar förutsättningar för säkra, effektiva och kundanpassade logistiktjänster	●
Kunskap och förståelse för Gävle hamns betydelse och verksamhet skapas bland våra medborgare, myndigheter och andra intressenter	●

Godsomsättningen 2017 var 5,7 miljoner ton, vilket är den näst högsta godsomsättning Gävle Hamn haft. Containerterminalen har haft ett rekordår och ökade sin omsättning med 20 procent. Fartygsanlöpen har minskat och tendensen är att fartygen blir större och därmed färre, vilket är en tydlig trend sedan farledsuppgraderingen 2014. Antalet järnvägsvagnar har ökat med 20 procent. Ökningen beror i första hand på volymer till/från Gävle Containerterminal samt volymer som lastas till Arlanda Flygbränsle (AFAB).

Medarbetare

Gävle Hamns medarbetare är motiverade och har rätt kompetens	●
Ledarskapet hos Gävle Hamn präglas av engagemang och tydlighet	●

Arbetsmiljön påverkar hälsan och även tydlighet och meningsfullhet som individuella mål gör medarbetare friskare. Det finns ett positivt samband mellan god arbetsmiljö, bra arbetsklimat och låg sjukfrånvaro vilket kan vara orsaken till att Gävle Hamns sjukfrånvaro endast är 1,2 procent.

Hållbar tillväxt

Gävle Hamn AB arbetar med helhetssyn på verksamheten och ständiga förbättringar för att minimera hamnens miljöpåverkan	●
Processer och arbetsmetoder hos Gävle Hamn AB säkerställer hög produktivitet och kvalitet	●

Bränsleförbrukningen (kbm), vilken avser samtliga egna fordon, är generellt mycket låg, tack vare att fordonsflottan är fossilfri i så stor utsträckning som möjligt. Ett nytt dieseldrivet arbetsfordon köptes under hösten, som även det tankas fossilfritt (HVO). Ett "Kvalitets- och miljöledningssystem" har implementerats och driftsatts under 2017 för att sedan certifieras externt i början av 2018. Under året har tre nya e-tjänster sjösatts; uppkoppling mot Sjöfartsverkets MSW (en portal för inrapportering av myndighetsinformation kopplad till fartygsanlöp), e-fakturor och Godsportalen.

Ekonomi

Gävle Hamn AB bedriver en långsiktig lönsam affärsverksamhet	●

Omsättningen ligger högre än beräknats främst på grund av att oljan i bergrummen har legat kvar längre än vad prognoserna visade i slutet av 2016. Oljan lämnade bergrummen under hösten och de var i princip tömda under oktober. Kostnaderna har endast varit marginellt högre. Soliditet och skuldsättningsgrad är bättre än beräknat. Det beror på ett betydligt bättre resultat 2016 och 2017 vilket bland annat inneburit att finansiering av investeringar skett med egna medel i högre grad än beräknat.

Uppföljning av ägardirektiv

Gävle Hamn AB ansvarar för planering och säkerställande av hamnens övergripande, långsiktiga infrastrukturutveckling. Gävle Hamn AB:s ägardirektiv beskriver att Gävle Hamn ska utgöra det självklara godsnavet för sjötransporter i regionen och därigenom skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling i regionen.

Gävle Hamn AB har under 2017, tillsammans med operatören för containerterminalen, projekterat en ny containerterminal som syftar till att öka både kapaciteten och konkurrenskraften. Upphandlingen har genomförts och arbetet beräknas komma igång i början av 2018 och vara genomfört hösten 2019. Containerterminalens kapacitet kommer i och med det att fördubblas.

En nulägesbeskrivning av hamnens ytor och markanvändning har tagits fram och den har resulterat i en markanvändningsstrategi. Syftet är att på lång sikt skapa en plan för markanvändningen inom hamnen.

Underhållsmuddring av hamnens samtliga bassänger har slutförts under året.

För att förstärka fokus på trafik/säkerhet har ett nytt trafikledningskontor inrättats som bemannas dygnet runt, alla dagar.

Hamnens järnvägsanläggning har byggts ut genom en förlängning av det så kallade CFS-spåret.

Väsentliga händelser

- Utveckling av en ny containerterminal har påbörjats tillsammans med Yilport Gävle. När arbetet är klart kommer det att ge ytterligare 360 meter kaj och klara en kapacitet på 500 000 TEU (Twenty-foot Equivalent Unit) per år.
- En organisationsförändring inom trafik /säkerhet har genomförts vilket innebär att Gävle Hamn AB har tagit över huvudgaten i egen regi. Detta görs för att stärka kundbemötande och säkerhetsarbetet.
- Gävle Hamn har implementerat MSW (Marine Single Window) där kunderna registrerar fartygsanlöpen på ett ställe istället för att göra multipla anmälningar till Sjöfartsverket, Tullverket, Kustbevakningen samt hamnen.

Resultat och investeringar

Resultatet för perioden uppgår till 19,5 mnkr, vilket är 14,1 mnkr bättre än budget (5,4 mnkr). Främsta orsakerna är prisjustering som gjorts för lagring av olja i bergrummen samt att oljan legat kvar längre än vad som budgeterats. Även intäkter för hantering av järnvägsvagnar och bogserbåtstjänster är högre beroende på ökat in-/utflöde av gods. Driftskostnaderna är högre än budgeterat dels på grund av höjda avgifter för vatten och avlopp, dels på grund av oplanerat underhållsarbete.

I jämförelse med samma period föregående år är resultatet 85 mnkr sämre. Siffrorna är inte jämförbara eftersom dotterbolagets (BSG) resultat ingick fram tills dess att bolaget såldes den 2 maj 2016. Även reavinsten för försäljningen av dotterbolaget ingår i resultatet 2016.

De totala investeringarna för Gävle Hamn uppgår till 18,4 (50,1) mnkr. De största investeringsprojekten har varit byggandet av järnvägsspår (2,2), ombyggnad av kaj 7 (2,6), varvsbesök av bogserbåt (2,1), anpassning av lokaler för en kunds räkning (1,6) samt underhållsmuddring (4,2). Avvikelsen mellan utfall 18,4 mnkr och årsbudget 113 mnkr beror till största delen på att arbetet med den nya containerterminalen (45 mnkr) kommit igång senare än beräknat och att investeringen för iordningställande av mark (30 mnkr) för LNG (liquefied natural gas) skjutits på framtiden.

Framtiden

Konjunkturen för svensk exportindustri förväntas mattas av något under året vilket innebär att volymerna för 2018 prognostiseras i samma nivå som 2017. Beträffande intäkter till oljebergrummen är bedömningen att konjunkturen för lagring inte kommer att uppstå under 2018, vilket innebär att hyresintäkterna kommer att minska. Utbyggnad av järnvägskapaciteten samt elektrifiering av järnvägen från Gävle bangård till hamnen finns nu med i den nationella infrastrukturplanen. Arbetet som drivs av Trafikverket beräknas vara klart 2021.

Gävle Hamn AB deltar tillsammans med Rauma Hamn i Finland i projektet EfficientFlow, där sven ska Sjöfartsverket är lead partner. Projektet pågår 2018–2021 och finansieras av EU:s interregionala utvecklingsfond för Central Baltic. Genom samverkan och informationsdelning i realtid ska flödena bli mer effektiva. Detta är av avgörande betydelse för om de intermodala flödena ska kunna stå sig i konkurrensen med lastbilstrafiken i framtidens godstransportsystem.

Gävle Vatten AB

Ordförande Ola Nilsson
Verkställande direktör Lena Blad

Resultat och investeringar (mnkr)	**Utfall 2017**	**Utfall 2016**	**Budget 2017**
Omsättning	168,4	162,6	172,4
Över (-) / underuttag (+)	9,4	-3,5	10,0
Personalkostnader	0	0	0
Övriga kostnader	-154,2	-142,3	-159,4
Avskrivningar	-20,9	-13,5	-19,1
Rörelseresultat	**2,7**	**3,3**	**3,9**
Finansnetto	-3,2	-3,3	-3,4
Resultat efter finansiella poster	**-0,5**	**0**	**0,5**
Investeringar	78,5	121,6	222,2
Avgår försäljningar	0	0	0
Summa nettoinvesteringar	**78,5**	**121,6**	**222,2**
Antal anställda	0	0	0

**Resultat efter skatt 2017 0,0 mnkr, 2016 -0,6 mnkr.*

Målanalys

Av tre uppsatta mål inom perspektiven har två uppnåtts i sin helhet och ett har delvis uppnåtts.

Medborgare och kunder

Medborgare och kunder har förtroende för våra VA-tjänster ●

Det har generellt varit låga grundvattennivåer i Sverige vilket även påverkat Gävle som använder grundvatten som råvatten i vattenförsörjningen. Grundvattennivåmätningarna vid vattentäkterna har därför utökats för att få bättre kontroll. Åtgärder för att skapa mer grundvatten, aktiv läcksökning och åtgärder av identifierade läckor samt stor mängd nederbörd har under hösten förbättrat grundvattennivåerna. Läget har därmed under hösten förbättrats.

Medarbetare

Gävle Vatten AB har ingen personal då all personal är anställd i moderbolaget Gästrike Vatten AB.

Hållbar tillväxt

Gävle Vatten har en långsiktigt hållbar VA-försörjning ●

Arbetet med en samverkande vattenproduktion för Älvkarleby och Gävle kommun (VÄG) fortlöper. Redovisning har skett till respektive kommunstyrelse under slutet av november 2017. Fortsatt arbete sker inför ett beslut våren 2018 av respektive kommunfullmäktige. På Sätra vattenverk har beredningen av dricksvattnet stärkts med en mikrobiologisk barriär i form av UV-ljus. På så vis skapas en säkrare kvalitet av vattnet till invånarna i Gävle. Avloppsreningsverken klarar gällande tillstånd och villkor.

Ekonomi

Bolaget har en ekonomi i balans ◆

Gävle Vatten visar en ekonomi i obalans för året eftersom bolaget har lägre intäkter än kostnader. För att balansera intäkter och kostnader över tid (3 år) kommer intäkterna behöva ökas för bolaget som har underuttag år 2017.

Uppföljning av ägardirektiv

Bolaget har inga egna ägardirektiv utan omfattas av ägardirektiven för Gästrike Vatten AB i tillämpliga delar.

Väsentliga händelser

- Aktiviteter på grund av låga grundvattennivåer. De långsiktiga åtgärderna med bland annat att anlägga en filteranläggning har gett positiv effekt.
- Installation av ett ytterligare beredningssteg i form av en UV-anläggning vid Sätra vattenverk för en säkrare dricksvattenkvalitet.
- Ledningsnätsförnyelse på 15 olika ställen, mest omfattande är åtgärderna på Valbogatan och Näringen för att säkerställa möjlighet till leverans av god kvalitet.

Resultat och investeringar

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till -0,5 (0,0) mnkr. Underuttag på 9,4 mnkr har minskat kortfristiga skulder till VA-kollektivet.

Årets resultat i jämförelse med budget, visar avvikelser för såväl intäkter som kostnader. Anslutningsintäkterna är högre än budget främst till följd av förtätningar. Brukningsintäkterna är lägre än budget främst relaterat till minskad försåld mängd. Störst avvikelse finns på årets planerade större underhållsarbeten som inte har genomförts enligt plan.

Årets investeringar och exploateringar uppgår till 78,5 (121,6) mnkr och avviker mot budget med -143,7 mnkr och mot årsprognos per tertial två med -43,1 mnkr. Avvikelsen beror på att planerade arbeten inte genomförts enligt plan för såväl investeringar som exploateringar. Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp (VA) på Norrlandet och Västra Lindbacka har slutförts under året. Avvikelse mot föregående år är beroende av vilka projekt som är aktuella att genomföras enligt planerna och flertalet av projekten löper över flera år och tidsförskjutningar i genomförandeplaner är vanligt förekommande.

Framtiden

Huvuddelen av dagens anläggningar är gamla. De har underhållits och förvaltats men är i behov av att ersättas. Dessutom är befolkningstillväxten i Gävle kommun expansiv och behovet av att ansluta fler till det kommunala VA-nätet är stort. Effekten av det stora investeringsbehovet som finns ger ökad upplåning med ökade kapitalkostnader som följd. Det höga upplåningsbehovet ger att verksamheten blir räntekänslig. En höjning av räntenivåerna ger stor effekt på brukningstaxan. För att minska räntekänsligheten och höjningarna av VA-taxan bör möjligheten till alternativ finansieringar av omvandlings- och exploateringsområden genom tillskjutande av kapital från kommunen övervägas. Behovet av ökade intäkter för planperioden täcks dels genom återföring av tidigare års överuttag, dels genom taxejusteringar. Under planperioden kommer betydande taxejusteringarna av brukningstaxan krävas för att möjliggöra en stabil och säker VA-försörjning med möjlighet för kommunen att växa.

Övriga innehav

I nedanstående avsnitt redovisas de bolag som inte konsolideras i den sammanställda redovisningen. I gruppen ingår också verksamhet som bedrivs i form av gemensam nämnd tillsammans med bland annat andra kommuner och/eller Region Gävleborg samt samordningsförbund. Resultatet som redovisas är resultat efter finansiella poster.

Företagshälsovårdsnämnd

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	27 200	25 816
Kostnader	-25 000	-25 234
Resultat	**2 200**	**582**
Gävle kommuns andel	**32,5 %**	**37,0 %**

Årets redovisade resultat uppgår till 2 200 (582) tkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 27 200 tkr och avvek negativt mot budget med 300 tkr. Främst beror det på att bolagen avropar löpande vilket gör det svårt att bedöma volymen i förväg. Verksamhetens kostnader uppgick till 25 000 tkr och avvek positivt med 2 500 tkr. Orsaken var främst lägre personalkostnader på grund av långtidssjukfrånvaro och tjänstledighet.

Bolagets uppdrag

Inom ramen för givna riktlinjer och med optimalt resursutnyttjande att erbjuda medlemsorganisationernas anställda en god företagshälsovård.

Verksamhetsuppföljning

Finansiering av verksamhetens totala kostnader sker, enligt §6 ”Avtal om samverkan gemensam företagshälsa”, genom att Region Gävleborg, Bollnäs, Gävle, Ockelbo, Ovanåkers- och Hudiksvalls kommuner årligen till nämnden betalar en av nämnden fastställd summa per anställd och år för basutbud. För 2017 uppgår denna summa till 1 061 kr per anställd och år. Baserad på en årlig överenskommelse om ett basutbud. Därutöver äger regionen och kommunerna rätt att mot särskild ersättning avropa ytterligare tjänster. Anslutna bolag och förbund avropar och betalar löpande för tjänster efter behov. En uppskattad förbrukning ingår i budget.

Produktion: Förvaltningen följer upp verksamheten bland annat genom producerade kundtimmar. Dessa beräknas utifrån överenskomna nyttjande timmar med respektive ägare. Leverans av 24 300 kundtimmar av planerat 27 000 timmar (inklusive bolagen). På årsbasis så var produktionen 90 procent av det budgeterade. Behovet som funnits löpande under året har uppfyllts, vilket kundundersökningen bekräftar.

Ägare/medlemmar

Region Gävleborg, Kommunerna Bollnäs, Gävle, Ovanåker, Ockelbo och Hudiksvall.

Visit Hälsingland Gästrikland AB

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	1 285	1 201
Kostnader	-1 487	-1 101
Resultat	**-202**	**100**
Gävle kommuns andel	**25,0 %**	**25,0 %**

Årets redovisade resultat uppgår till -200 (100) tkr.

Bolagets uppdrag

Företaget ska bedriva försäljning och marknadsföring av det turistiska utbudet inom Hälsingland och Gästrikland. Bolaget skall dessutom utveckla turism- och besöksnäringen inom regionen samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska bedriva verksamhet med iakttagande av kommunal lokaliserings-, likställighets- och självkostnadsprincip.

Verksamhetsuppföljning

Bolaget har under 2017 konsoliderats och inte haft så många övriga aktiviteter utöver kärnverksamheten, att bedriva webbaserad försäljning av bokningsbara produkter från Gästrikland och Hälsingland. Verksamheten har utvecklats ute bland ägarna och destinationerna, som ser till att turistiska utbudet utvecklas och gör utbudet än mer intressant och enkelt för presumtiva gäster att ta köpbeslut. Bolaget har under 2017 förberett sin framtida verksamhet och utveckling av ett samlande nytt varumärke, som ska tydliggöra och förenkla att saluföra. År 2017 har ägnats åt att bereda och planera inför ytterligare en delägare att göra inträde under år 2018.

Ägare/medlemmar

Gävle kommun, Nordanstigs kommun, Söderhamns kommun och Visit Glada Hudik AB.

Samordningsförbundet Gävleborg

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	6 727	7 199
Kostnader	-7 509	-5 528
Resultat	**-782**	**1 671**
Gävle kommuns andel	**9,0 %**	**9,0 %**

Årets redovisade resultat uppgår till -782 (1 671) tkr.

Bolagets uppdrag

Samordningsförbundets ändamål är att inom geografiska området för Gävleborgs län svara för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet, genom samverkan underlätta och förbättra möjligheterna till egen försörjning för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser samt att arbeta med samordnande förebyggande insatser.

Verksamhetsuppföljning

Nedan beskrivs några av de verksamheter som förbundet har arbetat med under året. Platser för arbetsintegrerade socialt företag (ASF) med handledning. Insatsen syftar till att finansiera handledarstöd för Finsams målgrupp med placering i ASF.

Arbetslivsinriktad rehabilitering enligt IPS (individual placement and support) som syftar till att erbjuda målgruppen en evidensbaserad modell för rehabilitering som leder till arbete, studier eller meningsfull sysselsättning.

Insatsen ”Mötesplatser och information Gävle” är ett delprojekt i en nationell satsning som syftar till nyanlända snabbare ska etableras och nå en egen försörjning.

Ägare/medlemmar

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Gävleborg, kommunerna Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvall, Ljusdal, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, Sandviken och Söderhamn.

Ostkustbanan AB

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	3 007	3 000
Kostnader	-3 111	-2 817
Resultat	**-104**	**183**
Gävle kommuns andel	**8,8 %**	**9,0 %**

Årets redovisade resultat uppgår till 104 (183,0) tkr.

Bolagets uppdrag

Företaget ska påskynda utbyggnaden av dubbelspår på bandelen Härnösand-Gävle. Bolaget jobbar också med aktiviteter som visar Norrland, Sverige och Europa och vilken effekt en förbättrad kustjärnväg har för arbetspendlingen, kompetensförsörjningen, näringslivsutvecklingen och hela Sveriges tillväxt.

Verksamhetsuppföljning

Ostkustbanan bildades 2015 och samägs av flera kommuner och regioner, se ägare/medlemmar. Bolaget bildades i syfte att verka för en utbyggnad av dubbelspår och snabbtågsstandard på Ostkustbanan, sträckan Gävle–Sundsvall–Härnösand. Bolagets huvuduppgift är att med följande medel förverkliga utbyggnaden:

- Informationsarbete
- Samverkansarbete
- Analysarbete
- Påverkansarbete

Ägare/medlemmar

Region Gävleborg, Region Västernorrland och kommunerna Gävle, Söderhamn, Hudiksvall, Nordanstig, Sundsvall, Härnösand, Kramfors och Örnsköldsvik.

Inera AB

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	775 723	678 378
Kostnader	-779 848	-675 587
Resultat	**-4 125**	**2 791**
Gävle kommuns andel	**0,16 %**	

Årets redovisade resultat uppgår till -4 125 (2 791) tkr.

Bolagets uppdrag

Att bidra till en effektivisering och utveckling av landstingens, regionernas och kommunernas verksamhet samordnade lösningar resursutnyttjande och hög kvalitet.

Verksamhetsuppföljning

Inera ägs av SKL Företag, landsting, regioner och kommuner. Genom att erbjuda kompetens inom digitalisering stödjer Inera ägarnas verksamhetsutveckling. Inera koordinerar och utvecklar gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare. Digitalisering inom vård och omsorg har länge varit Ineras kärnområde. Inera har koordinerat och stöttat digital verksamhetsutveckling för ägarna, som hittills varit Sveriges samtliga landsting och regioner. I mars 2017 blev Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, Ineras huvudägare. Därmed utvidgades Ineras uppdrag till att även omfatta kommunernas verksamhetsområden. Syftet är att öka tempot i digitaliseringen genom att återanvända Ineras kompetens och bredda Ineras tjänsteutbud. De enskilda kommunerna erbjuds också att bli delägare i Inera. Hösten 2017 har mer än 200 av landets kommuner gått med som delägare. Ineras ägarstruktur och styrning bygger på bred och djup förankring. Den förankringen, och den erfarenhet och kunskap som byggts upp under åren, har gett Inera en unik position att stötta våra ägare i de förändringar som de står inför.

Ägare/medlemmar

SKL Företag äger 97 procent av aktierna i bolaget. Övriga aktier ägs av landsting och regioner. Samtliga kommuner ges tillfälle att köpa aktier i bolaget. Vid full anslutning från kommuner, landsting och regioner kommer de innebära att SKL Företag AB äger 50,8 procent av aktierna.

Gemensamma nämnden för FoU Välfärd Hjälpmedel Regnet

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	117 840	114 905
Kostnader	-116 408	-113 665
Resultat	**1 432**	**1 240**
Gävle kommuns andel		

Årets redovisade resultat uppgår till 1 432 (1 240,1) tkr. I jämförelse med budget 0, Hjälpmedel SAM redovisade ett resultat på 1 200 tkr, det positiva resultatet beror främst på att kostnad för sålda varor har minskat på grund av att mer uthyrning och en har en lägre försäljning av hjälpmedel. FoU Välfärd redovisade ett resultat på 300 tkr. RegNet och Kommunmolnet redovisade ett resultat på 0 tkr. HelGe biblioteken redovisade ett resultat på -100 tkr, det negativa resultatet beror på att nämnden ska stå för kostnaderna vid upphandlingar som transportupphandlingen under året.

Bolagets uppdrag

Hjälpmedel SAM utför tjänster samt säljer och hyr ut produkter inom hjälpmedelsområdet för personer som har rörelsehinder, tal- och språksvårigheter samt kognitiva och medicinska funktionsnedsättningar. Bredbandsnätet RegNet binder samman stadsnätet i länets tätorter. HelGe biblioteket erbjuder invånarna bättre biblioteksservice och använder bibliotekens resurser på ett mer ändamålsenligt sätt.

Verksamhetsuppföljning

Under året har några av följande mål och verksamhet genomfört;

- Uthyrning av hjälpmedel sker till Söderhamns kommun och Lungkliniken.
- Återvändningsgraden av hjälpmedel är 86 procent vid utleveranser.
- Upphandlingar av nya avtal pågår avseende fortsatt utveckling av HelGe-samarbetet.
- Arbetat med att mäta nyttjandegraden av kommunmolnet i syfte att öka antal gemensamma tjänster i kommunmolnet.

Ägare/medlemmar

Kommunerna; Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvall, Ljusdal, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, Sandviken, Söderhamn och Region Gävleborg.

Fonden för mindre arbetarbostäder

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	2 783,5	2 778,8
Kostnader	-3 667,2	-3 929,8
Resultat	**-883,7**	**-1 151,0**
Gävle kommuns andel		

Årets redovisade resultat uppgår till x, (x) tkr.

Bolagets uppdrag

Fastigheter i kvarteret Visheten i Gävle med därpå uppförda två byggnader med 551 lägenheter upplåtna med hyresrätt. Fastigheternas adress är Gustavsgatan 5A och Brunnsgatan 41 A-B.

Ägare/medlemmar

Fonden äger 100 procent.

Fonden för större arbetarbostäder

Resultat (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Intäkter	4 717	4 657
Kostnader	-4 354	-4 526
Resultat	**363**	**131**
Gävle kommuns andel		

Årets redovisade resultat uppgår till 363 (131) tkr.

Bolagets uppdrag

Fastigheterna är Vallbacken 7:4, 7:7 och 7:8. Fastigheternas adresser är Borgmästarplan 4, Luthergatan 2A och 2B. Gustavsgatan 1A, 1B och 1C och Bergsgatan 57.

Verksamhetsuppföljning

Ursprungligt ändamål var att förse den arbetande klassen med sunda och bra bostäder.
Under 2017 byttes det lås i fastigheten, det skedde en husdränering samt att uteplatsen och parkeringsplatserna renoverades.

För 2018 planeras renovering/ombyggnad av befintliga balkonger.

Ägare/medlemmar

Fonden upprättades av Bränvinsminuteringsbolaget i Gefle, som skänkte 5 000 kronor, för att förse den arbetande klassen med sunda och bra bostäder.

Ekonomiska sammanställningar

Redovisningsprinciper

Lagar och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR). Undantag redovisas under Avvikelse från redovisningsprinciper. Redovisningen för kommunens bolag upprättas i enlighet med Årsredovisningslagen och även enligt Bokföringsnämndens Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR2012:1. Koncernföretagens redovisningsprinciper är justerade till de kommunala regelverken före konsolidering.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt rekommendation RKR 8.2 Sammanställd redovisning. I den sammanställda redovisningen ingår kommunens förvaltningar, kommunalförbund, Gävle Stadshuskoncernen och Gävle Vatten AB samt intressebolag i vilka kommunen har en röstandel om minst 20 procent. Kommunkoncernens ägarandelar framgår av not 16.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden och med proportionell konsolidering med undantag av kommunens andelar i det delägda kommunala försäkringsbolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Bolaget ingår istället i proportion till faktiskt ägd substans för att ge en mer rättvisande bild.

Med förvärvsmetoden menas att förvärvat eget kapital elimineras, vilket innebär att endast intjänat kapital efter förvärvet räknas in i kommunkoncernens egna kapital. Om aktiernas anskaffningsvärde överstiger värdet av nettotillgångarna redovisas skillnaden som koncernmässig goodwill.

Proportionell konsolidering innebär att delägda bolag intas i den sammanställda redovisningen i proportion till ägd andel. Koncerninterna transaktioner såsom intäkter och kostnader, fordringar och skulder samt internvinster elimineras i sin helhet.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har gjorts enligt god redovisningssed. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. I balansräkningen uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och en del under eget kapital.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter redovisas i enlighet med rekommendation RKR 4:2. Det innebär att skatteintäkten redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänas av den skattskyldige. Periodisering görs baserat på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) decemberprognos.

Övriga intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer kommunen tillgodo och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. RKR 18 Redovisning av intäkter tillämpas. Rekommendationen innebär att statsbidrag till anläggningstilgångar tas upp som förutbetald intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över respektive anläggnings nyttjandeperiod.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning utifrån beräknad nyttjandeperiod baserad på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten skrivs inte av.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas:

Goodwill	5–10 år
Övriga immateriella tillgångar	3–10 år
Byggnader och tekniska anläggningar	10–125 år
Fordon, maskiner och inventarier	3–20 år

Omprövning av nyttjandeperiod sker om det finns omständigheter som pekar på ett behov, till exempel vid verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar.

Avskrivningsmetod

Linjär avskrivning tillämpas. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Gränsdragning mellan kostnad och investering: Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt basbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Såväl bolagen som kommunen använder komponentavskrivningar som avskrivningsmetod. Det innebär att en anläggningstillgång som har betydande delar med väsentligt skilda nyttjandeperioder skall delas upp på dessa komponenter och varje komponent skall skrivas av var för sig över nyttjandeperioden. På kommunen tillämpas metoden på investeringar gjorda 2016 och senare.

Lånekostnader

Lånekostnader redovisas enligt huvudregeln vilket innebär att lånekostnaderna belastar resultatet för den period som de hänför sig till.

Säkringsredovisning

Gävle kommun och Gävle Stadshus AB uppfyller villkoren försäkringsredovisning. Det innebär att RKRs rekommendation nr 20 Redovisning av finansiella tillgångar och skulder samt RKRs rekommendation nr 21 Redovisning av derivat och säkringsredovisning tillämpas.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas i not 3 till resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter vid tomtförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har upptagits till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar efter avdrag för planmässiga avskrivningar och gjorda nedskrivningar. Omklassificering av statsbidrag och anslutningsavgifter till investeringar från och med 2010 innebär att anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar för anläggningstillgångar ökat och att en motsvarande skuld redovisas bland långfristiga skulder. Redovisning av hyres-/leasingavtal enligt RKR 13.2 tillämpas.

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunens placering i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB är klassificerad som anläggningstillgång. Detta regleras i av fullmäktige antaget reglemente KF § 57/2010. Samtliga placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Omsättningstillgångar

Varulager

Varulager värderas enligt lägsta värdets princip, det vill säga, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet utgörs av inköpspris och utgifter direkt hänförliga till inköpet. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Anskaffningsvärdet har fastställts genom tillämpning av först-in, först-ut-metoden (FIFU).

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Avsättningar

Deponi

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelserna.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17.

Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen beräknas enligt försäkringstekniska grunder.

Kommunen redovisar i enlighet med de revideringar RKR gjort i rekommendation 2.2 Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd m m samt 17.1 Värdering av och upplysning om pensionsförpliktelser.

Avvikelse från redovisningsprinciper

RKR 8.2 Sammanställd redovisning

Huvudmetoden innebär att varje enskilt koncernföretag konsolideras var för sig. En alternativ regel tillåter att civilrättsliga underkoncerner konsolideras, vilket görs beträffande Gävle Stadshuskoncernen och koncernen Gästrike Återvinnare. För att ge en mer rättvisande bild redovisas det delägda kommunala försäkringsbolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB utifrån faktiskt ägd substans istället för proportionell ägarandel. Kommunens stiftelser ingår från och med 2010 inte i den sammanställda redovisningen på grund av ringa inverkan.

RKR 23 Bestämmelser om löpande bokföring etc

Kommunen har inte anpassat redovisning till RKR 23 Bestämmelser om löpande bokföring etc. Systemdokumentation med behandlingshistorik finns ej framtagen med erforderlig utformning.

Övriga upplysningar

Lag om insyn i vissa finansiella förbindelser

Avstämning har skett i enlighet med transparensdirektivet Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm, som ställer krav på öppen och separat redovisning i offentliga företag. Resultatet från avstämningen visar att inget av företagen i Gävle kommun omfattas av lagkraven.

Ordlista och definitioner

Anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk. Immateriella, materiella och finansiella tillgångar.

Avskrivning

Anskaffningskostnaden för anläggningstillgångar fördelas över flera redovisningsperioder med hänsyn till tillgångens ekonomiska livslängd.

Aktualiseringsgrad

Underlaget för beräkningen av pensionsförpliktelser jämfört med en uppdaterad personakt för anställningar med avseende på pensionsgrundande anställningar.

Balanskravet

Enligt kommunallagen (1991:900) skall budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Vid beräkning av balanskravet skall realisationsvinster avräknas årets resultat.

God ekonomisk hushållning

Innebär att kommunens finansiella såväl som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. En väsentlig utgångspunkt är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Kassaflödesanalys

Visar varifrån pengarna har kommit och vad de använts till uppdelat på den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

Kommunalt uppdragsföretag

Annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen kap 3 §19 överlämnat en kommunal angelägenhet.

- Där det finns ett avtal mellan kommunen och producenten om att denna ska bedriva kommunal verksamhet eller delverksamhet av större omfattning.
- Där kommunen har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds kommunmedborgarna.
- Där verksamheten annars skulle ha utförts i egen regi.

Till entreprenader räknas inte verksamhet som köps av annan kommun. Friskolor definieras inte som kommunal entreprenad även om de har kommunal finansiering eftersom de tillkommer genom avtal med staten. I nämnders och styrelsers verksamhetsberättelser har vissa uppgifter lämnats kring omfattningen av kommunala uppdragsföretag.

Nämnders och styrelsers köp av huvudverksamhet sker främst inom omvårdnadsnämnden och socialnämnden.

K3

Är ett redovisningsregelverk från 2014 som omfattar större företag, det vill säga över 50 anställda i genomsnitt, över 40 miljoner kronor i balansomslutning och över 80 miljoner i omsättning.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivningar

K3-regelverket kräver att ett företags anläggningstillgång som har betydande delar med väsentligt skilda nyttjandeperioder skall delas upp på dessa komponenter och varje komponent skall skrivas av var för sig över nyttjandeperioden.

Kommunen ska också tillämpa komponentavskrivning. Det finns reglerat i RKRs rekommendation 11.4.

Kortfristigt

Fordringar eller skulder som förfaller till betalning inom ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Relationen mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

LOV

Lagen om valfrihetssystem. (2008:962) Är ett regelverk som beskriver hur valfrihet kan möjliggöras genom att erbjuda alternativa leverantörer att leverera välfärdstjänster inom dessa områden.

Långfristigt

Fordringar eller skulder som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

NKI

Nöjd kund index, ett index för kundnöjdhet som mäter hur nöjda kunderna är med det företag/den kommun de har kontakt med.

Proforma

Tidigare periods räkenskaper som omräknats för att få jämförbarhet mellan perioderna. Ändrade redovisningsprinciper är en anledning till att proforma upprättas.

RKR

Rådet för kommunal redovisning, är ett normgivande organ som har som huvuduppgift att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner, landsting och kommunalförbund i enlighet med lagen om kommunal redovisning.

Självfinansieringsgrad

Visar kommunen/koncernens kapacitet att generera medel internt för att finansiera sina anläggningstillgångar.

Skattefinansierad verksamhet

Verksamhet vars kostnader finansieras via kommunalskatten.

Skuldsättningsgrad

Totala skulder i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens skuldsida och betalningsstyrka utvecklas. Motsats till soliditet.

Soliditet I

Andel eget kapital av de totala tillgångarna. Mäter kommunens betalningsförmåga och uthållighet på längre sikt.

Soliditet II

Justerad för förmedlade lån till kommunala bolag samt den del av det egna kapitalet som motsvarar ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet.

Taxefinansierad verksamhet

Verksamhet vars kostnader finansieras av taxor och avgifter från de som nyttjar tjänsterna, exempelvis vatten och avlopp.

Resultaträkningar (mnkr)

		Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Verksamhetens intäkter	Not 1, 3	3 700,2	3 835,6	1 328,6	1 330,0
Verksamhetens kostnader	Not 2, 3	-7 944,9	-7 739,7	-6 615,7	-6 353,6
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 3, 4	-730,5	-677,1	-96,1	-105,1
Verksamhetens nettokostnader		**-4 975,2**	**-4 581,2**	**-5 383,2**	**-5 128,7**
Skatteintäkter	Not 5	4 726,5	4 537,4	4 726,5	4 537,4
Generella statsbidrag och utjämning	Not 3, 6	885,9	875,4	885,9	875,4
Finansiella intäkter	Not 3, 7	47,8	63,4	167,6	191,6
Finansiella kostnader	Not 3, 8	-124,1	-134,0	-91,9	-105,8
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		**560,9**	**761,0**	**304,9**	**369,9**
Skatter	Not 9	-50,9	-68,9		
Årets resultat	**Not 10**	**510,0**	**692,1**	**304,9**	**369,9**
Varav hänförligt till minoriteten		1,9	1,1		
Varav hänförligt till Gävle kommunkoncern		508,1	691,0		

Balansräkningar (mnkr)

Anläggningstillgångar		Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	24,7	24,1	13,5	5,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 12	9 599,4	8 736,3	1 510,2	1 390,4
Fordon, maskiner och inventarier	Not 13	3 432,6	3 169,7	149,1	149,3
Pågående nyanläggningar	Not 14	859,9	1 111,2	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	Not 15–17	1 222,0	1 222,6	7 784,1	7 763,1
Summa anläggningstillgångar		**15 138,6**	**14 263,9**	**9 456,9**	**9 307,8**
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		29,7	31,3	0,5	1,8
Exploateringsfastigheter	Not 18	62,0	57,6	62,0	57,6
Kortfristiga fordringar	Not 19	619,0	581,7	1 452,3	893,9
Kortfristiga placeringar	Not 20	0,9	1,5	0,0	0,0
Kassa och bank	Not 21	513,5	612,4	434,6	396,4
Summa omsättningstillgångar		**1 225,1**	**1 284,5**	**1 949,4**	**1 349,7**
Summa tillgångar		**16 363,7**	**15 548,4**	**11 406,3**	**10 657,5**
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital		6 520,3	5 747,2	4 457,9	4 088,0
Justeringsposter eget kapital		0,1	82,1	0,0	0,0
Årets resultat		510,0	691,0	304,9	369,9
Summa eget kapital	Not 22	**7 030,4**	**6 520,3**	**4 762,8**	**4 457,9**
Minoritetsintresse		**45,1**	**46,4**		
Avsättningar för pensioner och liknande avsättningar	Not 23	496,6	490,4	438,3	430,0
Andra avsättningar	Not 24	580,9	597,7	95,6	114,6
Summa avsättningar		**1 077,5**	**1 088,1**	**533,9**	**544,6**
Långfristiga skulder	Not 25	5 927,9	6 188,7	4 296,6	4 570,6
Kortfristiga skulder	Not 26	2 282,8	1 704,9	1 813,0	1 084,4
Summa skulder		**8 210,7**	**7 893,6**	**6 109,6**	**5 655,0**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**16 363,7**	**15 548,4**	**11 406,3**	**10 657,5**
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	Not 27	294,4	274,5		
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser utanför balansräkningen	Not 28	2 056,4	2 096,2	2 033,7	2 084,2
Övriga ansvarsförbindelser	Not 28	890,1	858,4	836,2	833,9

Kassaflödesanalyser (mnkr)

Den löpande verksamheten		**Koncernen 2017**	**Koncernen 2016**	**Kommunen 2017**	**Kommunen 2016**
Resultat efter finansiella poster	Not 1–10	560,9	761,0	304,9	369,9
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet					
Av - och nedskrivningar (+)	Not 4, 8	730,5	677,1	96,1	105,1
Avsättningar (+)	Not 23–24	-13,6	45,3	-10,7	33,9
Realisationsresultat (-)	Not 1, 2, 3	-39,8	-161,5	-53,7	-63,0
Anpassning till RKR20		0,0	12,5		
Övriga ej likvidpåverkande poster		65,6	-8,5		
Betald skatt		-50,7	-45,3		
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		**1 252,9**	**1 280,6**	**336,6**	**445,9**
Förändring i rörelsekapital					
Ökning (-)/minskning (+) förråd/lager/ exploateringsfastigheter	Not 18	-2,8	1,8	-3,1	-3,5
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		-37,3	-74,4	-556,0	-24,3
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		577,8	137,5	726,3	-50,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**1 790,6**	**1 345,5**	**503,8**	**368,1**
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar (-)	Not 11	-11,3	-5,0	-8,2	-1,1
Investering i materiella anläggningstillgångar (-)	Not 12–14	-1 638,6	-1 481,4	-217,1	-194,8
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	Not 12–14	94,9	217,9	54,7	81,6
Försäljning av dotterföretag (+)	Not 15–17	0,0	167,1		
Investering i finansiella tillgångar (-)	Not 15–17	-5,6	-28,9	-300,0	-200,0
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar (+)		12,9	39,6	279,0	260,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-1 547,7**	**-1 090,7**	**-191,6**	**-54,0**
Finansieringsverksamheten					
Utbetald utdelning		-0,5	-1,8		
Nyupptagna lån (+)/amortering av lån (-)	Not 25	-340,7	-277,6	-272,8	-431,2
Förutbetalda investeringsbidrag		-1,2	0,0	-1,2	3,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-342,4**	**-279,4**	**-274,0**	**-428,1**
Årets kassaflöde		**-99,5**	**-24,6**	**38,2**	**-114,0**
Likvida medel vid årets början	**Not 21**	**613,9**	**638,5**	**396,4**	**510,4**
Likvida medel vid årets slut	**Not 21,22**	**514,4**	**613,9**	**434,6**	**396,4**

Noter (mnkr)

	Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Not 1. Verksamhetens intäkter				
Försäljning	2 430,8	2 487,7	59,2	55,9
Taxor och avgifter	254,7	245,5	254,7	245,5
Hyror och arrenden	135,8	126,2	135,8	126,2
Driftbidrag	641	647,6	641,0	647,6
Försäljning av verksamheter och entreprenader	141,8	185,7	141,8	111,9
Exploateringsresultat	41,9	74,6	41,9	74,6
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	54,2	68,3	54,2	68,3
Summa verksamhetens intäkter	**3 700,2**	**3 835,6**	**1 328,6**	**1 330,0**
Not 2. Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-4 300,2	-4 164,3	-3 755,2	-3 624,2
Bidrag och transfereringar	-272,5	-245,2	-272,5	-245,2
Köp av verksamheter och entreprenader	-1 145,3	-1 069,4	-1 145,3	-1 069,4
Hyreskostnader och övriga fastighetskostnader	-761,0	-733,1	-761,0	-733,1
Övrigt material och tjänster mm	-1 470,5	-1 522,4	-700,3	-676,4
Varav: exploateringsresultat (värdeförändring)	*-8,3*		*-8,3*	
Realisationsresultat vid försäljning och avyttring av	-14,4	-5,3	-0,4	-5,3
Förändringar av avsättningar	19,0		19,0	
Summa verksamhetens kostnader	**-7 944,9**	**-7 739,7**	**-6 615,7**	**-6 353,6**
Leasingkostnader, operationella				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Fast egendom:				
Koncerninterna Leasegivare				
Inom 1 år			293,0	255,9
Senare än 1 år men inom 5 år			898,2	783,6
Senare än 5 år			1 619,7	1 425,4
Summa koncerninterna leasegivare			**2 810,9**	**2 464,9**
Externa Leasegivare				
Inom 1 år	68,9	59,8	47,3	46,2
Senare än 1 år men inom 5 år	215,5	203,3	161,4	167,7
Senare än 5 år	203,5	205,1	118,2	140,8
Summa externa leasegivare	**487,9**	**468,2**	**326,9**	**354,7**
Summa fast egendom	**487,9**	**468,2**	**3 137,8**	**2 819,6**
Lös egendom:				
Inom 1 år	38,7	47,2	33,7	43,8
Senare än 1 år men inom 5 år	23,9	32,4	21,7	26,0
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa lös egendom	**62,7**	**79,6**	**55,4**	**69,8**
Not 3. Jämförelsestörande poster				
Nedskrivningar anläggningstillgångar och finansiella tillgångar	-0,4	-25,5	-0,4	-14,0
Realisationsresultat materiella anläggningstillgångar	39,8	152,3	53,8	63,0
Realisationsresultat finansiella anläggningstillgångar	0,0	10,5	0,0	0,0
Exploateringsresultat	41,9	74,6	41,9	74,6
Värdeförändring exploatering	-8,3	0,0	-8,3	0,0
Infriande/återbetalning av borgensförbindelse Samkraft AB	5,2	9,3	5,2	9,3
Utdelning Kommuninvest	8,0	10,8	8,0	10,8
Skadeersättning Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB	0,0	0,0	39,5	0,0
Medel med anledning av flyktingsituationen	0,0	60,8	0,0	60,8
Bidrag för ökat byggande	18,8	26,8	18,8	26,8
Summa jämförelsestörande poster	**105,0**	**319,6**	**158,5**	**231,3**
Not 4. Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	-667,2	-665,6	-95,7	-91,1
Nedskrivningar	-63,3	-11,5	-0,4	-14,0
Summa avskrivningar och nedskrivningar	**-730,5**	**-677,1**	**-96,1**	**-105,1**

	Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Not 5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	4 741,5	4 553,7	4 741,5	4 553,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	-20,3	-16,6	-20,3	-16,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	5,3	0,3	5,3	0,3
Summa skatteintäkter	**4 726,5**	**4 537,4**	**4 726,5**	**4 537,4**
Not 6. Generella statsbidrag och utjämning				
Fastighetsavgifter	168,6	164,3	168,6	164,3
LSS-utjämning	-11,2	-19,7	-11,2	-19,7
Inkomstutjämningsbidrag	763,2	728,8	763,2	728,8
Kostnadsutjämning	-111,5	-82,3	-111,5	-82,3
Regleringsavgift	-0,9	-3,3	-0,9	-3,3
Medel med anledning av flyktingsituationen	58,9	60,8	58,9	60,8
Bidrag för ökat byggande	18,8	26,8	18,8	26,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	**885,9**	**875,4**	**885,9**	**875,4**
Not 7. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter från koncernföretag	-	-	139,4	161,0
Ränteintäkter	4,5	9,5	0,2	-0,2
Resultat från andelar koncernföretag	12,3	29,8	28,0	30,8
Övriga finansiella intäkter	31,0	24,1	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	**47,8**	**63,4**	**167,6**	**191,6**
Not 8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader lån	-108,3	-116,9	-76,1	-95,3
Räntekostnader pensionsskuld	-13,0	-4,6	-13,0	-4,6
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	-4,9	0,0	-0,4
Övriga finansiella kostnader	-2,8	-7,6	-2,8	-5,5
Summa finansiella kostnader	**-124,1**	**-134,0**	**-91,9**	**-105,8**
Not 9. Skatter				
Aktuell skatt	-50,6	-45,3		
Uppskjuten skatt	-0,3	-23,6		
Summa skatter	**-50,9**	**-68,9**		
Not 10. Avstämning mot balanskravet för kommuner				
Årets resultat			304,9	369,9
Realisationsvinster			-53,8	-63,0
Årets resultat avstämt mot balanskravet			**251,1**	**306,9**
Not 11. Immateriella anläggningstillgångar				
Redovisat värde vid årets början	**24,1**	**26,5**	**5,0**	**5,3**
Årets investeringar	11,4	5,1	8,2	1,1
Överföring till/från annan kategori	2,5	0,0	2,5	0,0
Avyttring	0,0	-1,8	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-13,3	-5,7	-2,2	-1,4
Redovisat värde vid årets slut	**24,7**	**24,1**	**13,5**	**5,0**
Varav goodwill				
Anskaffningsvärde	26,9	26,9		
Ackumulerade avskrivningar	-24,7	-16,6		
Redovisat värde	**2,2**	**10,3**		
Varav övriga immateriella tillgångar				
Anskaffningsvärde	61,3	47,4	21,5	10,4
Ackumulerade avskrivningar	-38,8	-33,6	-8,0	-5,4
Redovisat värde	**22,5**	**13,8**	**13,5**	**5,0**

	Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Not 12. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	**8 736,3**	**8 570,2**	**1 390,4**	**1 314,9**
Årets investeringar	762,1	424,4	169,2	140,2
Omklassificering till omsättningstillgångar	0,0	0,0	0,0	-6,9
Överföring från annan kategori	522,8	191,7	0,9	-1,1
Anskaffning via förvärv av dotterbolag	0,0	85,0		
Avyttringar och utrangeringar	-50,1	-154,7	-0,9	-7,1
Försäljning av dotterbolag	0,0	-48,9		
Årets avskrivningar	-371,6	-340,0	-49,0	-43,9
Årets nedskrivningar	-0,1	-17,2	-0,4	-5,7
Återförd nedskrivning	0,0	25,8		
Redovisat värde vid årets slut	**9 599,4**	**8 736,3**	**1 510,2**	**1 390,4**
Anskaffningsvärden	14 440,3	13 444,4	2 541,2	2 388,0
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-4 840,9	-4 708,1	-1 031,0	-997,6
Redovisat värde	**9 599,4**	**8 736,3**	**1 510,2**	**1 390,4**

Not 13. Fordon, maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	**3 159,7**	**2 967,4**	**146,2**	**144,7**
Årets investeringar	501,4	396,0	46,6	50,3
Erhållna bidrag	-12,0	0,0		
Omklassificering	40,3	-148,6		
Överföring från/till annan kategori	79,7	196,1	-3,5	1,2
Avyttringar och utrangeringar	-12,7	95,9	-0,2	-4,6
Försäljning av dotterbolag	0,0	-43,4		
Årets avskrivningar	-279,7	-261,6	-43,6	-45,3
Årets nedskrivningar	-62,9	-42,1	0,0	-0,1
Ändring av koncernens sammansättning	-0,9	0,0		
Redovisat värde vid årets slut	**3 412,9**	**3 159,7**	**145,5**	**146,2**
Anskaffningsvärden	7 161,6	6 541,4	796,3	991,4
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-3 748,7	-3 381,7	-650,8	-845,2
Redovisat värde	**3 412,9**	**3 159,7**	**145,5**	**146,2**
Leasingavtal				
Redovisat värde vid årets början	10,0	7,5	3,1	7,5
Årets investeringar	13,1	11,2	1,3	4,2
Årets avskrivningar	-3,4	-0,5	-0,8	-0,4
Årets nedskrivningar	0,0	-8,2	0,0	-8,2
Redovisat värde vid årets slut	**19,7**	**10,0**	**3,6**	**3,1**
Redovisat värde totalt	**3 432,6**	**3 169,7**	**149,1**	**149,3**
Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år				
Totala minimileaseavgifter	10,2	10,2	3,7	3,2
Framtida finansiella kostnader	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	**10,0**	**10,0**	**3,6**	**3,1**
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	1,8	1,8	0,9	0,6
Senare än 1 år men inom 5 år	8,2	8,2	2,7	2,5
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 14. Pågående nyanläggningar				
Redovisat värde vid årets början	**1 111,2**	**869,6**		
Årets investeringar	1 315,3	1 147,3		
Övrig förändring ändrad koncernstruktur	-0,1	0,0		
Omklassificering	-49,0	-14,0		
Erhållet bidrag	-1,4	0,0		
Överföring till annan kategori	- 1516,1	-891,7		
Redovisat värde vid årets slut	**859,9**	**1 111,2**		

	Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Not 15. Aktier och andelar				
Redovisat värde vid årets början	**21,5**	**24,8**	**1 597**	**1 400,1**
Årets investeringar	0,1	0,0	0,1	0,00
Lämnade aktieägartillskott	0,0	0,0	300,0	200,0
Omklassificeringar/övriga förändringar	0,0	-3,3	-0,5	-3,1
Redovisat värde vid årets slut	**21,6**	**21,5**	**1 896,6**	**1 597,0**
varav Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB			*708,7*	*708,7*

Not 16. Specifikation av aktier och andelar				
(se även Sammanställning koncernen)				
Koncernbolag	**Organisations-nummer**	**Kommunen Röstandel (%)**		**Kommunen redovisat värde 2017**
Gävle Stadshus AB		100		1 116,0
Gästrike Ekogas AB	556507-1700	49		
Bomhus Energi AB	556036-0785	50		
Gästrike Vatten AB	556661-2445	60		3,0
Gävle Vatten AB	556751-1661	100		40,0
Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB	556751-1646	50		708,7
Svenska Kommun Försäkrings AB	516401-8359	27		7,5
Gästrike Återvinnare	516406-0039	61		
Gästrike Ekogas AB	222000-1339	30		
Gästrike Räddningstjänst	556036-0785	54		
Inköp Gävleborg	222000-0778	37		
Summa koncernbolag	**222000-2311**			**1 875,2**
Övriga aktier och andelar			**Koncernen redovisat värde 2017**	**Kommunen redovisat värde 2017**
Kommuninvest med flera			21,2	21,2
Andra aktier och andelar			0,4	0,2
Summa övriga aktier och andelar			**21,6**	**21,4**
Summa aktier och andelar			**21,6**	**1 896,6**

Not 17. Långfristiga fordringar				
Förmedlade lån till koncernföretag			4 261,7	4 528,5
Övrig utlåning till koncernföretag			1 500,7	1 510,0
Övriga fordringar koncernföretag			0,0	1,5
Lån Bomhus Energi AB	32,8	35,4		
Lån Gästrike Ekogas	21,9			
Lån Gästrike Återvinnare AB	11,7	15,6		
Lån till Läkerol Arena	107,7	108,7	107,7	108,7
Lån till Bomhus Folkets Hus	5,9	5,9	5,9	5,9
Obligationer och andra värdepapper	81,1	68,3	11,5	11,5
Placeringstillgångar, pensioner	918,2	925,4		
Uppskjuten skattefordran	12,8	6,0		
Övriga långfristiga fordringar	8,3	35,8		
Summa långfristiga fordringar	**1 200,4**	**1 201,1**	**5 887,5**	**6 166,1**
Summa finansiella anläggningstillgångar	**1 222,0**	**1 222,6**	**7 784,1**	**7 763,1**

Not 18. Exploateringsfastigheter				
Redovisat värde vid årets början	57,6	55,1	57,6	55,1
Årets investeringar	17,0	10,4	17,0	10,4
Omklassificering från anläggningstillgång	0,0	6,9	0,0	6,9
Försäljning av exploateringsfastigheter	-4,3	-14,8	-4,3	-14,8
Värdeförändring	-8,3	0,0	-8,3	0,0
Redovisat värde vid årets slut	**62,0**	**57,6**	**62,0**	**57,6**

Not 19. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	182,1	165,2	68,6	52,5
Kortfristiga fordringar koncernföretag			984,8	424,6
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	260,8	308,8	257,9	282,8
Övriga kortfristiga fordringar	176,1	107,7	141,0	134,0
Summa kortfristiga fordringar	**619,0**	**581,7**	**1 452,3**	**893,9**

	Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Not 20. Kortfristiga placeringar				
Övriga kortfristiga placeringar	0,9	1,5	0,0	0,0
Summa kortfristiga placeringar	**0,9**	**1,5**	**0,0**	**0,0**

Not 21. Kassa och bank				
Förskottskassor, växelkassor och bank	513,5	612,4	434,6	396,4
Summa Kassa och bank	**513,5**	**612,4**	**434,6**	**396,4**

Not 22. Eget kapital				
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	**6 520,3**	**5 747,2**	**4 457,9**	**4 088,0**
Ändrad redovisningsprincip anslutningsavgifter el	0,0	99,8		
Ändring av koncernens sammansättning *	2,5	-15,9		
Ingående eget kapital i enlighet med ny princip	6 522,8	5 831,1	4 457,9	4 088,0
Lämnad utdelning	-0,5	-1,8		
Årets resultat	508,1	691,0	304,9	369,9
Utgående eget kapital	**7 030,4**	**6 520,3**	**4 762,8**	**4 457,9**

**Ändring av koncernens sammansättning avser såld aktieandel i Gästrike Vatten och likvidering av Samkraft AB.*

Not 23. Avsatt till pensioner och liknande avsättningar				
Avsatt vid årets början	**490,4**	**452,3**	**430,0**	**391,5**
Nya förpliktelser under året	22,9	46,5	20,9	44,3
Varav Nyintjänad pension	10,4	40,6	10,4	40,6
Ränte- och basbeloppsuppräkning	10,5	3,7	10,5	3,7
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig förändring	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Årets utbetalningar	-18,3	-15,8	-14,2	-13,3
Förändring av löneskatt	1,6	7,4	1,6	7,5
Summa avsatt till pensioner	**496,6**	**490,4**	**438,3**	**430**
Aktualiseringsgrad			96 %	89 %
Särskild avtalspension och visstidspension				
Särskild avtals-/ålderspension	6,8	10,3	6,8	10,3
Förmånsbestämd ålderspension	367,5	299,4	309,2	299,4
Pension enligt PA-KL	32,6	92,1	32,6	31,7
Pension till efterlevande	4,2	4,7	4,2	4,7
Summa pensioner	**411,1**	**406,5**	**352,8**	**346,1**
Särskild löneskatt	85,5	83,9	85,5	83,9
Summa avsatt till pensioner	**496,6**	**490,4**	**438,3**	**430,0**

Not 24. Andra avsättningar				
Uppskjuten skatteskuld				
Redovisat värde vid årets början	400,2	353,8		
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	3,0	46,4		
Utgående avsättning för uppskjuten skatteskuld	**403,2**	**400,2**		
Beräknade skadeståndsanspråk i VA-verksamheten				
Redovisat värde vid årets början	0,6	0,8		
Outnyttjade belopp som återförts/nya avsättningar	1,2	-0,2		
Utgående avsättningar i VA-verksamheten	**1,8**	**0,6**		
Övriga avsättningar				
Återställande av deponi	95,6	95,6	95,6	95,6
Försäkringstekniska avsättningar	79,7	82,3		
Hamnspår	0,0	19,0	0,0	19,0
Övriga avsättningar	0,6	0,0	0,0	0,0
Utgående övriga avsättningar	**175,9**	**196,9**	**95,6**	**114,6**
Summa andra avsättningar	**580,9**	**597,7**	**95,6**	**114,6**

	Koncernen 2017	Koncernen 2016	Kommunen 2017	Kommunen 2016
Not 25. Långfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut	5 566,1	5 901,8	4 261,7	4 535,0
Förutbetald intäkt anslutningsavgifter VA	239,7	171,5		
återstående antal år (vägt snitt)	43	44		
Förutbetald intäkt investeringsbidrag	30,8	32,0	30,8	32,0
Leasingskuld	16,8	10,0	3,6	3,1
Övriga långfristiga skulder	74,5	73,4	0,5	0,5
Summa långfristiga skulder	**5 927,9**	**6 188,7**	**4 296,6**	**4 570,6**

Not 26. Kortfristiga skulder				
Skulder till koncernföretag			223,9	172,9
Skulder till kreditinstitut	50,0	50,0	505,8	0,0
Leverantörsskulder	489,1	489,1	252,0	198,2
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter	441,2	441,2	368,7	303,5
Upplupna räntekostnader	66,1	66,1	31,0	36,4
Lönerelaterade skulder	399,2	399,2	367,4	352,6
Skatteskulder	45,5	45,5		
Övriga kortfristiga skulder	791,7	213,8	64,2	20,8
Summa kortfristiga skulder	**2 282,8**	**1 704,9**	**1 813,0**	**1 084,4**

Not 27. Ställda panter				
Fastighetsinteckningar	173,0	165,7		
Företagsinteckningar	25,0	25,0		
Försäkringstekniska avsättningar	95,4	82,8		
Bankgaranti	1,0	1,0		
Summa ställda panter	**294,4**	**274,5**		

Not 28. Ansvarsförbindelser				
Ej skuldförda pensionsförpliktelser				
Ingående ansvarsförpliktelser pensioner	1 689,3	1 757,0	1 677,3	1 745,7
Årets förändringar	-34,4	-67,7	-40,7	-68,4
Summa pensionsförpliktelser	**1 654,9**	**1 689,3**	**1 636,6**	**1 677,3**
Löneskatt	401,5	406,9	397,1	406,9
Utgående ansvarsförpliktelser pensioner	**2 056,4**	**2 096,2**	**2 033,7**	**2 084,2**
Likvidgaranti	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**
Borgensåtaganden				
Statliga bostadslån för stiftelser	0,1	0,4	0,1	0,4
Kreditgaranterade bostadsrätter	4,0	4,0	4,0	4,0
Gävle Stadshus AB	775,0	776,0	775,0	776,0
Ramavtal billeasing	35,6	30,2	35,6	30,2
Borgen för pensionsskulder				
Gavlefastigheter Gävle kommun AB	1,8	2,6	1,8	2,6
Gävle Energi AB	12,6	13,6	12,6	13,6
Enligt socialtjänstlagen och KF:s beslut	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående borgensåtaganden	**829,2**	**826,9**	**829,2**	**826,9**
Andra ansvarsförbindelser	53,9	24,5		
Summa övriga ansvarsförpliktelser	**886,6**	**854,9**	**832,7**	**830,4**

Kommunal borgen för Kommuninvest i Sverige AB
Gävle kommun ingick 1993 solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting som 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförpliktelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråkstagande av ovan nämnd borgensförpliktelse.

Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvests ekonomiska förening. Vid uppskattning av den finansiella effekten av Gävle kommuns ansvar enligt borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483,9 mnkr och totala tillgångar till 349 243,7 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 4 830,6 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 4 929,2 mnkr.

Sammanställning koncernen

Koncernen 2017	Gävle kommun	Gävle Stadshus	Gävle Energi koncern	Gavle-gårdarna koncern	Gavlia-koncernen	Gävle Hamn koncern	Koncern-justeringar	Gävle Stadshus-koncern Summa
Resultaträkning								
Intäkter	1 328,6	2,9	1 087,3	1 083,5	628,9	154,1	-235,8	2 720,9
Kostnader	-6 615,7	-6,5	-691,6	-765,4	-451,6	-59,0	231,4	-1 742,7
Av- och nedskrivningar	-96,1	0,0	-198,3	-164,3	-128,9	-53,9	0,0	-545,4
Nettokostnader	**-5 383,2**	**-3,6**	**197,4**	**153,8**	**48,4**	**41,2**	**-4,4**	**432,8**
Skatteintäkter med mera	5 612,4							
Finansnetto	75,7	-7,8	-16,9	-54,4	-35,2	-21,8	-5,4	-141,5
Resultat efter finansnetto	**304,9**	**-11,4**	**180,5**	**99,4**	**13,2**	**19,4**	**-9,8**	**291,3**
Bokslutsdispositioner	0,0	21,3	-20,9	-0,5	0,0	0,7	-0,7	0,0
Skatt/minoritetsintresse	0,0	0,0	-30,6	-13,2	-8,9	-5,3	0,0	-58,0
Årets resultat	**304,9**	**9,9**	**129,0**	**85,7**	**4,3**	**14,8**	**-10,5**	**233,3**
Balansräkning								
Immatr./materiella tillgångar	1 672,8	0,0	1 770,0	4 686,1	3 032,9	1 183,6	-0,7	10 671,9
Finansiella tillgångar	7 784,1	2 527,5	402,0	20,0	4,3	72,2	-2 612,2	413,8
Övriga omsättningstillgångar	1 514,8	30,4	230,3	38,5	200,3	76,8	-47,3	529,0
Placeringar/likvida medel	434,6	3,6	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	3,9
Summa tillgångar	**11 406,3**	**2 561,5**	**2 402,3**	**4 744,8**	**3 237,6**	**1 332,6**	**-2 660,2**	**11 618,6**
Eget kapital/minoritet	4 762,8	1 569,2	1 329,5	1 658,0	927,2	133,6	-2 364,8	3 252,7
Obeskattade reserver	0,0	13,4	0,0	0,0	0,0	196,1	-209,5	0,0
Avsättningar	533,9	0,0	261,2	21,9	26,4	0,0	52,8	362,3
Långfristiga skulder	4 296,6	754,0	483,0	2 050,0	1 965,2	983,3	9,9	6 245,4
Kortfristiga skulder	1 813,0	224,9	328,6	1 014,9	318,8	19,6	-148,6	1 758,2
Summa EK och skulder	**11 406,3**	**2 561,5**	**2 402,3**	**4 744,8**	**3 237,6**	**1 332,6**	**-2 660,2**	**11 618,6**

Koncerninterna engagemang 2017	Gävle kommun	Gävle Stadshus	Gävle Energi koncern	Gavle-gårdarna koncern	Gavlia-koncernen	Gävle Hamn koncern	Koncern-justeringar	Stadshus-koncernen Summa
Försäljning, säljare	119,4	2,9	299,9	115,8	600,2	0,6	-235,8	783,6
Försäljning, köpare	-901,6	-5,3	-61,9	-145,6	-108,4	-4,7	235,8	-90,1
Lån, givare	5 694,6	-	32,8		0,0	72,2	-72,2	32,8
Lån, mottagare		-72,2	-483,0	-1 950,0	-1 969,4	-983,3	72,2	-5 385,7
Ägartillskott, givna	-300,0	-200,0			0,0		200,0	0,0
Ägartillskott, mottagna		300,0			200,0		-200,0	300,0
KC-bidrag, givna			-20,9	-0,5	0,0		21,4	0,0
KC-bidrag, mottagna		21,4			0,0		-21,4	0,0
Utdelning, givna		-20,0	0,0	-10,0			10,0	-20,0
Utdelning, mottagna	20,0	10,0					-10,0	0,0
Borgen, givare	775,0		73,5	0,0	0,0			73,5
Borgen, mottagare		-775,0						-775,0

	Bomhus Energi	Gästrike Ekogas	Vatten-bolag	Försäkrings-bolag	Gästrike Återvinnare	Samkraft	Övriga kommunal-förbund	Koncern-justeringar	Total koncernen
	175,3	9,6	234,3	66,6	122,7	4,4	105,4	-1 067,6	3 700,2
	-92,5	-12,3	-208,7	-93,6	-114,6	-0,1	-100,4	1 035,7	-7 944,9
	-40,0	-2,4	-22,7	-0,3	-10,5	0,0	-3,1	-10,0	-730,5
	42,8	**-5,1**	**2,9**	**-27,3**	**-2,4**	**4,3**	**1,9**	**-41,9**	**-4 975,2**
									5 612,4
	-15,2	-0,5	-3,4	16,8	-0,6	0,0	-0,6	-7,0	-76,3
	27,6	**-5,6**	**-0,5**	**-10,5**	**-3,0**	**4,3**	**1,3**	**-48,9**	**560,9**
	0,0	0,0	0,0	15,3	0,0	0,0	0,0	-15,3	0,0
	0,0	0,1	0,5	3,1	0,0	0,0	0,0	3,4	-50,9
	27,6	**-5,5**	**0,0**	**7,9**	**-3,0**	**4,3**	**1,3**	**-60,8**	**510,0**
	805,3	79,9	558,1	2,0	95,1	0,0	18,5	13,0	13 916,6
	0,0	0,2	2,0	995,8	0,3	0,0	0,3	-7 974,5	1 222,0
	50,5	1,5	19,8	49,0	21,7	0,0	61,7	-1 537,3	710,7
	35,1	0,0	3,3	30,0	1,4	0,0	9,9	-3,8	514,4
	890,9	**81,6**	**583,2**	**1 076,8**	**118,5**	**0,0**	**90,4**	**-9 502,6**	**16 363,7**
	312,4	18,9	47,1	846,3	43,4	0,0	13,7	-2 221,8	7 075,5
	0,0	0,0	0,0	30,6	0,0	0,0	0,0	-30,6	0,0
	0,0	0,0	1,7	147,2	0,0	0,0	42,5	-10,1	1 077,5
	510,3	53,9	476,4	2,0	52,5	0,0	9,4	-5 718,6	5 927,9
	68,2	8,8	58,0	50,7	22,6	0,0	24,8	-1 521,5	2 282,8
	890,9	**81,6**	**583,2**	**1 076,8**	**118,5**	**0,0**	**90,4**	**-9 502,6**	**16 363,7**

	Bomhus Energi	Gästrike Ekogas	Vatten-bolag	Försäkrings-bolag	Gästrike Återvinnare	Samkraft	Övriga kommunal-förbund	Koncern-justeringar	Total koncernen
	16,9	3,2	57,9	17,5	5,8	0,0	37,6	-1 041,9	0,0
	0,0	-0,1	-5,3	-39,9	-1,3	0,0	-3,6	1 041,9	0,0
								-5 727,4	0,0
	-32,8	-53,9	-236,7		-18,3			5 727,4	0,0
								300,0	0,0
								-300,0	0,0
									0,0
									0,0
								20,0	0,0
								-20,0	0,0
								-848,5	0,0
		-73,5						848,5	0,0

Nämndernas resultat

Nämndernas intäkter och kostnader (mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto	Kommun-bidrag	Nämndernas resultat
Skattefinansierad verksamhet					
Kommunstyrelsen	286,4	-457,5	-171,1	268,3	97,2
Utbildningsnämnden	333,9	-2 572,3	-2 238,4	2 289,4	51,0
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	140,0	-379,4	-239,4	244,4	5,0
Omvårdnadsnämnden	314,9	-1 871,1	-1 556,2	1 510,9	-45,3
Socialnämnden	192,3	-741,5	-549,2	490,7	-58,5
Kultur och fritidsnämnden	86,2	-407,1	-320,9	331,5	10,6
Samhällsbyggnadsnämnden	99,9	-326,7	-226,8	243,5	16,7
Jävsnämnden	0,0	-0,3	-0,3	0,5	0,2
Överförmyndarnämnden	10,1	-18,6	-8,5	8,5	0,0
Valnämnden	0,0	-0,1	-0,1	0,1	0,0
Revisorskollegiet	1,4	-5,5	-4,1	4,6	0,5
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,2	-0,5	-0,3	0,3	0,0
Summa*	**1 465,3**	**-6 780,6**	**-5 315,3**	**5 392,7**	**77,4**
Finansförvaltningen	248,7	-316,6	-67,9		
Avgår internt	-385,4	385,4	0,0		
Summa verksamheten	**1 328,6**	**-6 711,8**	**-5 383,2**		**77,4**

** I resultatet ingår realisationsvinster 53,8 mnkr, samt exploateringsresultat 33,6 mnkr.*

Finansförvaltningens resultat (mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse
Intäkter	**248,7**	**205,4**	**43,3**
Kostnader			
Personalkostnader	-287,7	-315,7	28,0
Övrigt	-28,8	-21,5	-7,3
Summa kostnader	**-316,5**	**-337,2**	**20,7**
Verksamhetens nettokostnader	**-67,8**	**-131,8**	**64,0**
Skatteintäkter	4 726,5	4 704,9	21,6
Utlagda kommunbidrag	-5 392,9	-5 392,9	0,0
Generella bidrag och utjämningar	885,9	873,4	12,5
Finansiella intäkter	167,3	191,3	-24,0
Finansiella kostnader	-91,6	-117,4	25,8
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	**227,4**	**127,5**	**99,9**
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0
Resultat efter extraordinära poster	**227,4**	**127,5**	**99,9**

Årets intäkter uppgår till 248,7 mnkr. Årets intäkter består bland annat av interna ersättningar för årets intjänade pensionsrätter 173,2 mnkr, utbetalning Garantiförsäkring avseende skadeutfall 2016 på 39,5 mnkr samt återbetalning Samkraft 5,1 mnkr.

Årets kostnader består av personalkostnader 287,7 mnkr och övriga kostnader 28,8 mnkr. Personalkostnaderna består av särskild löneskatt 57,9 mnkr, pensionskostnader 225,1 mnkr och semesterlöneskuld med mera 4,7 mnkr.

Bland övriga kostnader märks en utbetalning till Trafikverket avseende medfinansiering av spåranslutning till Gävle hamn 20,2 mnkr. Detta kompenseras av en upplösning av tidigare avsättning för detta ändamål, 19,0 mnkr, varvid nettokostnaden år 2017 uppgår till 1,2 mnkr. Kostnaden för bostadssociala ändamål uppgår till 11,8 mnkr, årspremien för kommunens garantiförsäkring i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB är 16,0 mnkr.

Inga extraordinära intäkter och kostnader har förekommit under året.

Skatteintäkter och finansiella poster kommenteras i övrigt i årsredovisningens finansiella analys.

Nämndernas investeringar

Investeringsredovisning (mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Erhållna investerings-bidrag
Kommunstyrelsen	26,0	51,3	25,3	0,0
Utbildningsnämnden	20,1	27,0	6,9	0,0
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	1,8	2,1	0,3	0,0
Omvårdnadsnämnden	9,7	11,9	2,2	0,0
Socialnämnden	1,2	1,0	-0,2	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	17,7	23,2	5,5	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	104,1	137,5	33,4	0,4
Jävsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,1	0,1	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,1	0,1	0,0
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar per nämnd	**180,6**	**254,2**	**73,6**	**0,4**
Exploateringsverksamhet	**43,5**	**71,5**	**28,0**	**0,0**
Varav trafik och parker				
Stadsliv och city	36,2	43,1	6,9	0,0
Gång och cykel	4,0	5,9	1,9	0,4
Trafik	8,2	9,6	1,4	0,0
Kollektivtrafik	3,5	8,0	4,5	0,0
Offentliga miljöer utanför city	3,6	12,7	9,1	0,0
Delsumma trafik och parker	**55,5**	**79,3**	**23,8**	**0,4**
Varav fastighetsinvesteringar	7,7	10,9	3,2	0,0
Varav investeringar i markreserv med mera	14,7	29,9	15,2	0,0
Summa investeringar	**224,1**	**325,7**	**101,6**	**0,4**
Finansiell leasing	1,3	0,0	-1,3	0,0

Nämndernas investeringsverksamhet
Investeringarna uppgick till 180,6 (170,2) mnkr med en budget-avvikelse på +73,6 (+98,7) mnkr. Under året har maskininköp för 14,7 mnkr, fastighetsinvesteringar för 7,7 mnkr samt investeringar i trafik och parker för 5,5 mnkr gjorts. Större investeringar har under året gjorts avseende:

- Beläggning (utbyte av komponent), 18,5 mnkr
- Kaj, gästhamn, 13,8 mnkr
- Kvarnbron, 6,8 mnkr
- IT-investeringar, 6,1 mnkr
- Inventareier till Gavlehov, 5,4 mnkr

Av årets budgetanslag har 71 procent upparbetats.
Bland större avvikelser märks:

- Investeringar i markreserv, 15,2 mnkr
- Kvarnbron, 8,2 mnkr
- VA Norrlandet, 7,2 mnkr
- BRT light (effektivisering busslinje), 5,2 mnkr
- Infarts- och stadstavlor, 5,0 mnkr

Av årets budgetöverskott har ombudgetering begärts motsvarande 49,9 mnkr.

Kommunens exploateringsverksamhet
Investeringarna uppgick till 43,5 (21,4) mnkr med en budgetavvikelse på 28,0 (+26,5) mnkr. Exploateringsverksamheten beskrivs under eget avsnitt.

Finansiell leasing
Finansiell leasing uppgick till 1,3 (4,3) mnkr och är inte inräknad i den totala investeringssumman.

Försäljning av anläggningstillgångar (mnkr)

	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Fastighetsförsäljningar	54,6	20,0	34,6
varav råmark från markreserv	*4,3*		
tomträtter	*47,3*		
övrigt	*3,0*		
Maskiner och inventarier	0,2	-	0,2
Finansiella anläggningstillgångar	-	-	-
Summa anläggningstillgångar	**54,8**	**20,0**	**34,8**
Redovisade realisationsvinter/förluster	53,7	1,0	52,7

Exploateringsverksamhet (mnkr)

Inkomster	46,1	111,8	-65,7
Utgifter	-60,3	-103,7	43,4
Nettoexploatering	**-14,2**	**8,1**	**-22,3**
Effekter i balansräkningen			
Anläggningstillgångar			
Investeringar	43,5	71,5	-28,0
Omsättningstillgångar/skulder			
Kassaförändring	-14,2	8,0	-22,2
Exploateringsfastigheter	4,5	8,7	-4,3
Effekter i resultaträkningen			
Exploateringsresultat	33,6	88,2	-54,5

Kommentar till exploateringsredovisning

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och näringslivsändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas marken som omsättningstillgång.

Tillgångar som kommer att ägas av kommunen klassificeras som anläggningstillgång och ingår i investeringsredovisningen. Anläggningstillgångar i form av gator, parker etc. finansieras i huvudsak genom inkomster vid försäljning av exploaterade bostads- och industri- och handelstomter.

2017 års exploateringsutgifter uppgick till 60,3 (31,7) mnkr, varav 43,5 (21,4) mnkr avser anläggningstillgångar och 16,8 (10,4) mnkr är upparbetade utgifter på tomtmark som därmed klassificerats som omsättningstillgång.

Inkomster från tomtförsäljningar uppgår till 46,1 (89,2) mnkr. Under året redovisar exploateringsverksamheten ett negativt kassaflöde -14,2 mnkr. De sålda tomterna hade ett bokfört värde på 12,5 mnkr. Därmed redovisas ett positivt exploateringsresultat på 33,6 (74,5) mnkr. Resultatet är 54,5 mnkr sämre än budgeterat och förklaras av senarelagda försäljningsinkomster och värdereglering av bokförda värden på tomter vid Parkvägen och i kv Runstenen till följd av saneringskostnader med totalt 8,4 mnkr.

Större delen av årets exploateringsutgifter, 53,4 mnkr, avser bostadsexploatering. Större utgifter redovisas i Lindbacka Västra där infrastruktur byggts ut under året och och beräknas slutföras under sommaren 2018. Andra större utgifter men också budgetavvikelser redovisas för infrastruktur i det nya bostadsområdet i Hemlingby. Utbyggnaden är något försenad, försäljning av tomtmark och byggande av bostäder beräknas påbörjas under 2018. Det gäller även för Gävle Strand, där geotekniska undersökningar har dragit ut på tiden, vilket ger tidsförskjutningar i planeringen. Utgifter i Gavlehov södra avser utredningar och planläggning. Inköp av mark samt investering i gata har skjutits upp till 2018.

Årets försäljningsinkomster för bostadsexploatering uppgår till 20,6 mnkr. Dessa inkomster avser nästan uteslutande Gävle Strand. Försäljningsinkomsterna är dock 26,5 mnkr lägre än budgeterat då bostadsproduktionen gått långsammare än tidigare bedömningar. Övrig större negativ budgetavvikelse för försäljningsinkomster är 11 mnkr för småhustomter i Engesvik. Denna försäljning är uppskjuten till 2018.

Exploateringsutgifterna i mark för näringslivet uppgår till 6,9 mnkr, varav 6,1 mnkr avser Ersboområdet. De upparbetade utgifterna i området är lägre än budgeterat. Budgetöverskottet avser förseningar i utbyggnad av områdets södra del.

Årets inkomster för försäljning av tomter till näringslivet uppgår till 20,6 mnkr. Dessa återfinns i Hemlingbys handelsområde med 12,0 mnkr och i Ersbo industriområde med 8,3 mnkr. De totala försäljningsinkomsterna till näringslivet är dock 25,2 mnkr lägre än budgeterat. Den negativa budgetavvikelsen avser kv. Tullnären med 12,0 mnkr avseende tomt för handelsområde. Övriga större negativa budgetavvikelser avser bland annat Gävle bro med 5,5 mnkr. Området är färdigställt. Två tomter har sålts under året och ytterligare intresse finns som möjliggör försäljningsinkomster under 2018.

Exploateringsverksamhet i detalj (mnkr)	Anläggnings-tillgångar	Omsättnings-tillgångar	Investerings-bidrag	Försäljnings-inkomster	Netto-exploatering	Exploa-terings-resultat
Gävle Strand						
Budget	1,0	11,7	0,0	46,4	33,8	39,6
Utfall	0,8	5,5	0,0	19,9	13,6	17,5
Avvikelse	0,2	6,2	0,0	-26,5	-20,2	-22,2
Lindbacka Västra						
Budget	16,2	1,8	0,0	0,0	-18,0	0,0
Utfall	14,9	1,5	0,0	0,0	-16,4	0,0
Avvikelse	1,3	0,3	0,0	0,0	1,6	0,0
Parkvägen						
Budget	0,3	4,2	0,0	0,0	-4,5	0,0
Utfall	0,3	3,8	0,0	0,0	-4,1	-3,8
Avvikelse	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	-3,8
Hemlingby bostäder etapp 1						
Budget	16,0	0,8	0,0	0,0	-16,8	0,0
Utfall	7,3	0,3	0,0	0,0	-7,6	0,0
Avvikelse	8,7	0,5	0,0	0,0	9,2	0,0
Gavlehov						
Budget	8,0	5,2	0,0	4,4	-8,8	4,1
Utfall	6,2	0,0	0,0	4,4	-1,8	4,4
Avvikelse	1,7	5,2	0,0	0,0	7,0	0,4
Engesvik						
Budget	3,4	1,4	0,0	11,0	6,2	9,6
Utfall	2,2	0,9	0,0	0,0	-3,1	0,0
Avvikelse	1,2	0,5	0,0	-11,0	-9,3	-9,6
Övrig bostadsexploatering						
Budget	12,6	4,3	0,0	4,1	-12,8	-0,2
Utfall	5,3	4,4	0,0	1,1	-8,5	-3,8
Avvikelse	7,3	0,0	0,0	-3,0	4,3	-3,6
Näringslivsexploatering:						
Ersbo						
Budget	11,1	1,6	0,0	11,5	-1,3	11,4
Utfall	5,7	0,4	0,0	8,3	2,2	8,1
Avvikelse	5,4	1,2	0,0	-3,2	3,4	-3,3
Södra Hemlingby						
Budget	0,2	0,0	0,0	12,0	11,8	10,9
Utfall	0,2	0,0	0,0	12,0	11,7	10,9
Avvikelse	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Kv. Tullnären						
Budget	0,4	0,0	0,0	12,0	11,6	12,0
Utfall	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Avvikelse	0,2	0,0	0,0	-12,0	-11,8	-12,0
Övr näringslivsexploatering						
Budget	2,2	1,2	0,0	10,3	6,9	1,0
Utfall	0,2	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3
Avvikelse	2,0	1,2	0,0	-10,0	-6,8	-0,6
Summa						
Budget	**71,5**	**32,2**	**0,0**	**111,7**	**8,1**	**88,2**
Utfall	**43,5**	**16,8**	**0,0**	**46,1**	**-14,2**	**33,6**
Avvikelse	**28,0**	**15,4**	**0,0**	**65,7**	**22,3**	**54,7**

Investeringar Gävle kommunkoncern

(mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Gävle kommun**	217,1	194,8
Gävle Energi AB	303,2	241,0
AB Gavlegårdarna:	474,3	417,9
varav ursprunglig verksamhet	456,0	468,3
varav kommunal verksamhet	18,3	50,4
Gavlia-koncernen	472,7	379,7
varav kommunens verksamhetslokaler	365,4	346,3
varav övriga investeringar	107,3	33,4
Gävle Hamn AB	16,2	50,3
Summa investeringar inom Gävle Stadshus AB	**1 266,4**	**1 088,9**
Övriga bolag inom Gävle kommunkoncern*		
Gävle Vatten	78,5	121,6
Gästrike Vatten AB	0,7	0,7
Gästrike Återvinnare*	28,6	29,7
Gästrike Räddningstjänst*	7,0	3,9
Gästrike Ekogas	32,4	28,7
Bomhus Energi AB	7,7	12,7
Svenska kommunförsäkring	0,2	0,4
Summa investeringar inom övriga bolag i kommunkoncernen	**155,1**	**197,7**
Summa investeringar	**1 638,6**	**1 481,4**

** enligt ägd andel*
*** exklusive immateriella investeringar, inklusive leasing*

Kommunens verksamhetslokaler i bolagens investeringsredovisning

Till allra största del återfinns kommunens verksamhetslokaler hos det kommunala fastighetsbolaget Gavlefastigheter Gävle kommun AB. Bolagets investeringar under år 2017 riktade mot den kommunala verksamheten uppgick till 365,3 mnkr vilket är 93,3 mnkr lägre än budget.

Större investeringar under året avser bland annat Gavlehovshallen, Sörbyskolan, Norrskensgården, Vallbackskolans idrottshall samt ombyggnad av Valbo Sportcentrum.

Kommunens investeringar i särskilda boende för äldre och för personer med funktionsnedsättningar görs via AB Gavlegårdarna. Under år 2017 uppgick dessa investeringar till 18,3 mnkr vilket är 5,3 mnkr högre än budget.

Större investeringsutgifter under året avser Gävle Strand, omvårdnadskontor i Valbo och accesspunkter.

Finansiering av kommunens löpande verksamheter

Intäkternas fördelning (mnkr)

	2017	2016
Skatteintäkter	4 726,5	4 537,4
Generella bidrag och utjämning	885,9	875,4
Finansiella intäkter	167,6	191,6
Försäljningsmedel	59,2	55,9
Taxor och avgifter	254,7	245,5
Hyror och arrenden	135,8	126,2
Driftbidrag	641,0	647,6
Försäljning verksamhet och entreprenader	141,8	111,9
Exploateringsresultat	41,9	74,6
Försäljning av anläggningstillgångar	54,2	68,3
Summa	**7 108,6**	**6 934,4**

Intäkternas fördelning, (%)

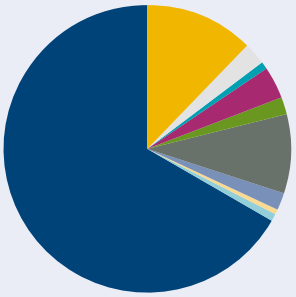

- Generella bidrag och utjämning, 12,5 %
- Finansiella intäkter, 2,4 %
- Försäljningsmedel, 0,8%
- Taxor och avgifter, 3,6 %
- Hyror och arrenden, 1,9 %
- Driftbidag, 9,0 %
- Försäljning verksamhet och entreprenader, 2,0 %
- Exploateringsresultat, 0,6 %
- Försäljning av anläggningstillgångar, 0,8 %
- Skatteintäkter, 66,5 %

Kostnadernas fördelning (mnkr)

	2017	2016
Politisk verksamhet	-41,3	-50,7
Infrastruktur, skydd med mera	-353,9	-328,3
Fritid- och kulturverksamhet	-386,3	-357,5
Pedagogisk verksamhet	-2 525,9	-2 442,3
Vård- och omsorg	-2 547,6	-2 404,0
Arbetsmarknadsåtgärder, flyktingverksamhet	-150,7	-126,2
Affärsverksamhet	-19,6	-19,0
Gemensamma kostnader	-778,4	-836,5
Summa	**-6 803,7**	**-6 564,5**

Kostnadernas fördelning, (%)

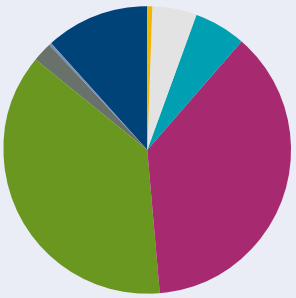

- Politisk verksamhet, 0,6 %
- Infrastruktur, skydd med mera, 5,2 %
- Fritid- och kulturverksamhet, 5,7 %
- Pedagogisk verksamhet, 37,1 %
- Vård- och omsorg, 37,4 %
- Arbetsmarknadsåtgärder, flyktingverksamhet, 2,2 %
- Affärsverksamhet, 0,3 %
- Gemensamma kostnader, 11,4 %

Kostnad för den kommunala servicen per invånare (kr)

	2017	2016
Politisk verksamhet	-411	-508
Infrastruktur, skydd med mera	-3 518	-3 290
Fritid- och kulturverksamhet	-3 840	-3 583
Pedagogisk verksamhet	-25 108	-24 475
Vård och omsorg	-25 323	-24 091
Arbetsmarknadsåtgärder, flyktingverksamhet	-1 498	-1 265
Affärsverksamhet	-195	-190
Gemensamma kostnader	-7 737	-8 383
Summa	**-67 630**	**-65 785**

Revisionsberättelse för år 2017

Kommunfullmäktiges ärenden 2017

20 februari

§2 Ledningssystem för informationssäkerhet. Dnr 16KS512.
§3 Utökning av verksamhetsområden för Gävle Vatten AB – Forsby och Rörberg. Dnr 16KS425.
§4 Förvärv av fastigheten Gävle Alderholmen 37:3 för iordningsställande av nya förvaltningslokaler inom Omvårdnad Gävle. Dnr 16KS564.
§5 Plantaxa inklusive taxa för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information. Dnr 16KS582.
§6 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

27 mars

§3 Ombudgetering och omdisponering av investeringsanslag 2017. Dnr 17KS37.
§4 Internbudget år 2017 för nämnder och styrelser. Dnr 16KS347.
§5 Revidering av bolagsordning GåFAB Fastighets AB. Dnr 17KS69.
§6 Avsägelser samt fyllnadsval. Dnr 17KS38.

24 april

§3 Revisionsrapporter
§4 Ökad ekonomisk ram för kompensation av minskad matchhyra på Gavlevallen – Gefle IF fotboll. Dnr 17KS99.
§5 Skogspolicy Gävle kommun. Dnr 15KS570.
§6 Delade turer inom omvårdnadsförvaltningen. Dnr 15KS352.
§7 Införande av e-petitioner. Dnr 17KS86.
§8 Anmälan om väckta motioner och medborgarförslag som är under beredning från och med 2017-01-01. Dnr 17KS1.
§9 Förnyat ställningstagande till omfattning och finansiering av teknisk upprustning av Valbo sportcentrum inklusive bad. Dnr 17KS168.
§10 Avsägelser samt fyllnadsval. Dnr 17KS38.

29 maj

§3 Årsredovisning år 2016 för kommunen och de kommunala bolagen. Dnr 16KS483.
§4 Balansering av resultat till resultatfonder 2016. Dnr 17KS137.
§5 Framtida alternativ för upphandling. Dnr 16KS396.
§6 Ägardirektiv AB Gavlegårdarna. Dnr 17KS126.
§7 Ny prismodell fjärrvärme näringsidkare. Dnr 17KS161.
§8 Ny bolagsordning GåFAB Fastighets AB. Dnr 17KS69.
§9 Omstrukturering Gävle Hamns dotterbolag Stuveribolaget Gävle AB. Dnr 17KS207.
§10 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

19 juni

§3 Kommunplan med årsbudget 2018 och utblick 2019-2021. Dnr 16KS467.
§4 Delårsrapport 1 år 2017 med årsprognos för Kommunen och de kommunala bolagen. Dnr 17KS162.
§5 Miljöbokslut för Gävle kommun 2016. Dnr 17KS175.
§6 Gästrike Räddningstjänstförbund – Årsredovisning år 2016. Dnr 17KS123.
§7 Framtida alternativ för upphandling. Dnr 16KS396.
§8 Översyn av valdistrikt i Gävle kommun. Dnr 17KS151.
§9 Förvärv av SKL Företag AB aktieinnehav i Inera AB. Dnr 17KS136.
§10 Utökad investeringsram för Gävle Hamn AB för ny containerkaj. Dnr 17KS206.
§11 Avporträttering av kommunfullmäktiges ordförande. Dnr 17KS208.
§12 Begäran om att överta tillsyn av all markavvattning inom verksamhetsområden för torvtäkter inom Gävle kommun. Dnr 17KS198.
§13 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

25 september

§3 Hantering av skjutsar och övriga persontransporter. Organisationsförändring inklusive revidering av Reglemente för Samhällsbyggnadsnämnden och Utbildningsnämnden. Dnr 15KS387.
§4 Nya arvodesnivåer för gode män till ensamkommande barn. Dnr 17KS317.
§5 Redovisning av partistöd för 2016. Dnr 15KS487.
§7 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

30 oktober

§3 Revisionsrapporter.
§4 Delårsrapport 2 år 2017 med årsprognos för kommunen och de kommunala bolagen. Dnr 17KS264.
§5 Taxa vid utlämnande av kopior och avskrifter av allmänna handlingar. Dnr 16KS308.
§6 Bolagsordning GåFAB Fastighets AB. Dnr 17KS69.
§7 Anmälan om väckta motioner och medborgarförslag som är under beredning från och med 2017-01-01. Dnr 17KS1.
§8 Politisk organisation i Gävle kommun POG. Dnr 17KS452.
§9 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

27 november

§3 Införande av e-petitioner, revideringar av reglementen samt fullmäktiges arbetsordning. Dnr 17KS86.
§4 Ny medlem i gemensam nämnd för företagshälsovård. Dnr 17KS428.
§5 Taxa vid utlämnande av kopior och avskrifter av allmänna handlingar. Dnr 16KS308.
§6 Priser vid försäljning av tomträtter för bostadsändamål under 2018 och tills vidare. Dnr 17KS435.
§7 Kommunfullmäktiges sammanträdesdagar 2018. Dnr 17KS374.
§8 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

11 december

§3 Gävle kommuns tilläggsbudget 2018. Dnr 17KS475.
§4 Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050. Dnr 17KS40.
§5 Genomförandeplan till Översiktsplan Gävle kommun 2030 med utblick mot 2050. Dnr 17KS61.
§6 Ändring i Samhällsbyggnadsnämndens reglemente – Gaturenhållning och skyltning. Dnr 17KS418.
§7 Ändring i Samhällsbyggnadsnämndens reglemente – Möjlighet att anta detaljplaner. Dnr 17KS478.
§8 Ändring i Samhällsbyggnadsnämndens reglemente – Tillsyn av sprängämnesprekursorer enligt lag (2013:799). Dnr 17KS336.
§9 Uppdaterad taxa för prövning och tillstånd enligt miljöbalken samt taxa om skydd mot internationella hot mot människors hälsa. Dnr 17KS487.
§10 Gästrike Räddningstjänstförbund – Taxa för tillsyn och tillstånd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBO). Dnr 17KS457.
§11 Avgifter inom Omvårdnadsnämndens verksamhet. Dnr 17KS434.
§12 Maxtaxa inom förskola, fritidsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet. Dnr 17KS410.
§13 Partistöd 2018 samt revidering av regler för partistöd. Dnr 17KS380.
§14 Aktieägartillskott till Gavlefastigheter Gävle kommun AB för finansiering av investeringar. Dnr 17KS447.
§15 Delegation till ekonomidirektör eller dess ställföreträdare angående likviditetsgaranti 2018. Dnr 17KS458.
§16 Försäljning av fastigheter från AB Gavlegårdarna. Dnr 17KS491.
§17 Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Gävle kommun. Dnr 17KS488.
§18 Bolagsordning och Ägardirektiv avseende Gävle Parkeringsservice. Dnr 17KS489.
§19 Ägardirektiv Gävle Stadshus AB, Gävle Energi AB samt AB Gavlegårdarna. Dnr 17KS506.
§20 Val av ombud till bolags- och föreningsstämmor 2018. Dnr 17KS545.
§21 Verksamhetsplan för Kommunfullmäktige 2018. Dnr 17KS496.
§22 Kungörelse om kommunfullmäktigesammanträden år 2018. Dnr 17KS493.
§23 Hållbara städer – Förslag till avtal med staten. Dnr 17KS102.
§24 Avsägelser samt fyllnadsval år 2017. Dnr 17KS38.

20 december 2017

§2 Försäljning av bostäder från AB Gavlegårdarna; hantering efter återremiss. Dnr 17KS491.

Kommunfullmäktige har under året även behandlat allmänhetens eller enskilda politikers frågor:

Allmänhetens fråga *	22 (2)
Enkel fråga	0 (14)
Medborgarförslag, besvarade	10 (27)
Nya medborgarförslag	74 (73)
Interpellationer	31 (25)
Nya interpellationer	31 (24)
Motioner	19 (31)
Nya motioner	24 (26)

**Från och med 2017 Allmänhetens och politikers frågestund. Föregående år inom parentes.*

Webbdiarium: www.gavle.se

Gästrike Återvinnares årsredovisning behandlas inte i Gävle kommuns kommunfullmäktige. Förbundet har eget fullmäktige.

Nämndernas och bolagens rapportering

Nämndernas årsredovisningar med utförliga verksamhets- och personalberättelser samt uppföljning av mål redovisas i respektive nämnds diarium. Under åren 2014–2017 finns dokumenten under följande ärendenummer.

För bolagens verksamhets- och personalberättelser hänvisas till deras årsredovisningar.

	2017	2016	2015	2014
Kommunstyrelsen	17KS498	16KS482	15KS555	14KS435
Utbildningsnämnden	17UN260	16UN275	15UN298	14UN256
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	17NAN42	16NAN47	15NAN72	14NAN98
Omvårdnadsnämnden	17ON394	16ON173	15ON360	14ON331
Socialnämnden	17SON214	16SON189	15SON204	14SON185
Kultur- och fritidsnämnden	17KFN70	16KFN214	15KFN241	14KFN349
Samhällsbyggnadsnämnden	17SBN555	16SBN545	15SBN476	-
Byggnads- och miljönämnden	-	-	15SBN176	14BMN124
Tekniska nämnden	-	-	15SBN175	14TN227
Jävsnämnden	17JN20	16JN11	15JN15	-
Överförmyndarnämnden	17ÖFN13	16ÖFN8	15ÖFN4	14ÖFN14
Valnämnden	17VN10	16VN10	15VN6	14VN13
Revisionskollegiet	17REK4	16REK5	15REK5	14REK6
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	17GNV8	16GNV8	15GNV9	15GNV3

Nämnders och bolags rapporter omfattar följande avsnitt förutom för Revisorskollegiet, Valnämnden, Överförmyndarnämnden, Jävsnämnden, Gemensam nämnd för verksamhetsstöd och Gävle Vatten som inte lämnar personalstatistik.

Målanalys

1. Medborgare och kunder
2. Medarbetare
3. Hållbar tillväxt
4. Ekonomi

- Uppföljning av politiska uppdrag/kommentar till ägardirektivet
- Utvecklingsområde
- För verksamheten viktiga nyckeltal
- Resultat och investeringar
- Framtida intäkts- och kostnadsutveckling
- Sammanfattning av de viktigaste händelserna
- Bilaga 1 Personalstatistik

Här finns vi – kontaktuppgifter

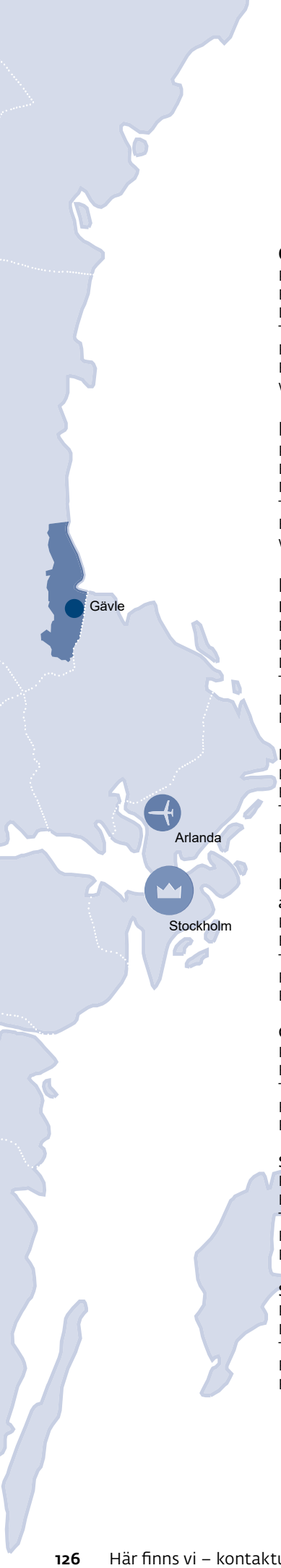

Gävle kommun
Post: Gävle kommun, 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset,
Drottninggatan 22
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-12 54 56
E-post: gavle.kommun@gavle.se
www.gavle.se

Kommunrevision
Post: 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset,
Norra Rådmansgatan 4
Telefon: 026-17 80 00
E-post: kommunrevisionen@gavle.se
www.gavle.se

Förvaltningar
Kommunledningskontoret
Post: 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset,
Drottninggatan 22
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-12 54 56
E-post: gavle.kommun@gavle.se

Kultur & fritid Gävle
Post: Box 801, 801 30 Gävle
Besök: Slottstorget 1
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-17 94 45
E-post: kultur-fritid@gavle.se

Näringsliv & arbetsmarknad Gävle
Post: Box 603, 801 26 Gävle
Besök: Ruddammsgatan 27
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-18 23 06
E-post: nag@gavle.se

Omvårdnad Gävle
Post: Box 825, 801 30 Gävle
Besök: Hamiltongatan 22
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 010-157 97 10
E-post: omvardnad@gavle.se

Samhällsbyggnad Gävle
Post: 801 84 Gävle
Besök: Kyrkogatan 22
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 010-451 60 04
E-post: samhallsbyggnad@gavle.se

Socialtjänst Gävle
Post: Box 803, 801 30 Gävle
Besök: Ruddammsgatan 27
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-64 48 92
E-post: socialtjanst@gavle.se

Utbildning Gävle
Post: Box 603, 801 26 Gävle
Besök: Ruddammsgatan 27
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-17 92 03
E-post: utbildning@gavle.se

Nämnder utan egen förvaltning
Jävsnämnden
Post: 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset
Drottninggatan 22
Telefon: 026- 17 80 00
E-Post: javsnamnden@gavle.se

Valnämnd
Post: 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset,
Drottninggatan 22
Telefon: 026-17 80 00
E-post: valnamnden@gavle.se

Överförmyndarnämnden
Post: 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset,
Drottninggatan 22
Telefon: 026-17 80 00
E-post:
overformyndarnamnden@gavle.se

Gemensam nämnd för verksamhetsstöd
Post: 801 84 Gävle
Besök: Stadshuset,
Drottninggatan 22
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-12 54 56
E-post: gavle.kommun@gavle.se

Bolag
Gävle Stadshus AB
Post: 801 84, Gävle
Telefon: 026-17 80 00
Fax: 026-12 54 56
E-post: gavlestadshusab@gavle.se
www.gavle.se

Gävle Hamn AB
Post: Fredriksskans,
806 47 Gävle
Telefon: 026-17 88 43
Fax: 026-17 91 60
E-post: info@gavlehamn.se
www.gavlehamn.se

Gävle Energi AB
Post: Box 783, 801 29 Gävle
Besök: Förrådsgatan 6,
Näringen, Gävle
Telefon: 026-17 85 75
Fax: 026-17 85 36
E-post:
kundservice.gavleenergi@gavle.se
www.gavleenergi.se

AB Gavlegårdarna
Post: Box 456, 801 06 Gävle
Besök: Utanvindsvägen 1
Telefon: 026-17 27 00
E-post: info@gavlegardarna.se
www.gavlegardarna.se

Gavlefastigheter Gävle kommun AB
Post: Box 975, 801 33 Gävle
Besök: Dragonen,
Kungsbäcksvägen 54
Telefon: 026-17 82 60
E-post: info@gavlefastigheter.se
www.gavlefastigheter.se

Gästrike Vatten AB
Post och besök:
Hamnleden 20 806 41 Gävle
Telefon: 020-37 93 00
E-post: info@gastrikevatten.se
www.gastrikevatten.se

Försäkringsbolag
Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB
Post och besök:
Drottninggatan 35, 803 11 Gävle
Telefon: 026-17 80 60
E-post: info@skfab.se
www.skfab.se

Svenska Kommunförsäkrings AB
Post och besök:
Drottninggatan 35, 803 11 Gävle
Telefon: 026-17 80 60
E-post: info@skfab.se
www.skfab.se

Kommunalförbund
Gästrike Återvinnare
Box 722, 801 28 Gävle
Besök: Utmarksvägen 16
Telefon: 020-63 00 63
E-post: info@gastrikeatervinnare.se
www.gastrikeatervinnare.se

Gästrike Räddningstjänst
Post och besök:
Hamntorget 8, 803 10 Gävle
Telefon: 026-17 96 53
E-post: gastrike.raddning@gavle.se
www.gastrikeraddningstjanst.se

Inköp Gävleborg
Post: 826 80 Söderhamn
Besök: Köpmangatan 7
Telefon: 010-471 30 00
Fax: 010-471 30 02
E-post: info@inkopgavleborg.se
www.inkopgavleborg.se

Samordningsförbund Gävleborg
Post och besök:
Slottstorget 1, 802 50 Gävle
Telefon: 070-084 04 00
www.finsamgavleborg.se

© Gävle kommun, 2018
Produktion: Baringo reklam & kommunikation
Foto: Gävle kommun, Britt Mattsson, Albin Bogren, AB Gavlegårdarna, Karl Bogren, Dan Lepp, Johnér med flera
Tryck: Gävle Offset

Gävle kommun
80184 Gävle
www.gavle.se